

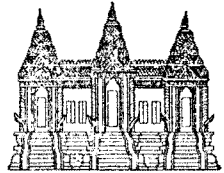
ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯក ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ទឹកសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បានណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
ក្រឹត្យបិណ្ឌកច្ឆាណី
និង
សេចក្តីប្រាប់ភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិណ្ឌ
សំយុត្តនិកាយ ខន្ធចារវគ្គ
កណ្តាល
៣៤

បោះពុម្ពលើក ទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៥០៦

សត្តនិបិដក

សំយត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិគ្គោ

ធម្មភាគោ

ខន្ធសំយត្តំ

អន្ធវិគ្គោ

[១] សាវត្ថំ ។ បេ ។ កត្រ ខោ ។ បេ ។ អរោ ច

ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ អន្តា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សក្កាយនោ សក្កាយសមុទយនោ សក្កាយនិរោធនោ សក្កាយនិរោធតាមនិបដិបទនោ ។

[២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយនោ ។ បញ្ចាណានក្ខន្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដិ

នំ រូប្យនានក្ខន្ធា វេទន្យនានក្ខន្ធា សញ្ញនានក្ខន្ធា សង្ខារ្យនានក្ខន្ធា វិញ្ញាណ្យនានក្ខន្ធា ។

អយំ វចនិ ភិក្ខុវេ សក្កាយនោ ។

សុត្តន្តបិដក

សំយត្តនិកាយ ខន្ធវិវិក

ធម្មភាគ

ខន្ធសំយត្ត

អនុវិគ្គ

[១] ក្រុងសាវត្ថី ។ បេ ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តៈ (ចំណែក) នេះ មាន ៤
យ៉ាង ។ អន្តៈ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ អន្តៈគឺសកាយ ១ អន្តៈគឺហេតុ
ឲ្យកើតឡើងនៃសកាយ ១ អន្តៈគឺសេចក្តីរលត់នៃសកាយ ១ អន្តៈគឺ
បដិបទាដាង់ណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសកាយ ១ ។

[២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺសកាយ តើដូចម្តេច ។ គប្បី
ឆ្លើយថា ។ បុព្វានុក្ខន្ធទាំង ៥ ។ បុព្វានុក្ខន្ធទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺ
រូបបុព្វានុក្ខន្ធ ១ វេទនបុព្វានុក្ខន្ធ ១ សញ្ញាបុព្វានុក្ខន្ធ ១ សង្ខារបុព្វា-
នុក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណបុព្វានុក្ខន្ធ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
អន្តៈគឺសកាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធកិរិយា

(៣) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយសមុទយនោ ។
យាយំ តណ្ហា ចោនោព្វំកា(១) នន្តិរាភសហភតា
តត្រតត្រាភិន្និនំ ។ សេយ្យដំទំ ។ កាមតណ្ហា ភវ-
តណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សក្កាយ-
សមុទយនោ ។

(៤) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោធនោ ។
យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធនោ
ចាលោ បដិនិស្សត្តោ មត្តំ អនាលយោ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោធនោ ។

(៥) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោធតាមិ-
និបដិបទនោ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
សេយ្យដំទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា
សម្មាកម្មនោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សក្កាយនិ-
រោធតាមិនិបដិបទនោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តារោ
អនាតិ ។

១ ឱ. បោសព្វិកា ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ ខន្ធវារវត្ត

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ តណ្ហាណា ដែលគាត់តែងនូវភពប្តី ប្រកបដោយសេចក្តី រីករាយនិងសេចក្តីត្រេកអរ មានសេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍នោះ ។ ។ តណ្ហា តើដូចម្តេច ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អន្តៈគឺហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ ។

[៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើ ដូចម្តេច ។ សេចក្តីរិទាននិងសេចក្តីរលត់មិនមានសល់ នៃតណ្ហានោះ កិរិយាលះចង់ កិរិយារលាស់ចោល នូវតណ្ហានោះ កិរិយារួចចាកតណ្ហា នោះ សេចក្តីមិនអាស្រ័យក្នុងតណ្ហានោះ ឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អន្តៈគឺសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអន្តៈគឺបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះ ឯង ។ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ ការ និយាយត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ សេចក្តីរព្យកត្រូវ ១ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ហៅថា អន្តៈគឺបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាអន្តៈ (បំណែក) ទាំង ៤ យ៉ាង ។

ខន្ធស័យុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសកេ អន្តវគ្គោ បឋមោ

(៦) សាវត្ថំ ។ ទុក្ខញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ

ទុក្ខសមុទយញ ទុក្ខនិរោធឯញ ទុក្ខនិរោធាមិនិបដិ-
បទញ វិនិស្សយាមិ ។

(៧) កតមញ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ ។ បញ្ចាថាទា-

នក្ខន្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទិ
រូប្ចថាទានក្ខន្ធា ។ បេ ។ វិញ្ញាណ្យថាទានក្ខន្ធា ។ ឥទិ
វចនិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ ។

(៨) កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខសមុទយោ ។ យា-

យំ តណ្ហា ចោនោត្តវិកា នន្ទិរាភសហភតា តត្រ-
តត្រាភិន្ទិនី ។ សេយ្យដីទិ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា
វិភវតណ្ហា ។ អយំ វចនិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខសមុទយោ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណសកៈ អន្តវគ្គ ទី ១

(៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
នូវទុក្ខផង នូវហេតុឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខផង នូវសេចក្តីរលត់នៃទុក្ខផង នូវ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

(៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា
ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ។ ចុះឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបបា-
ទានក្ខន្ធ ១ ។ វេទនា ១ ។ វិញ្ញាណបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ទុក្ខ ។

(៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខ តើដូច
ម្តេច ។ តណ្ហាណា ដែលតាក់តែងនូវភពប្តី ប្រកបដោយសេចក្តីរក
រាយនឹងសេចក្តីគ្រេកអរ មានសេចក្តីរករាយក្នុងអារម្មណ៍នោះ ។ តណ្ហា
តើដូចម្តេច ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ហេតុឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវិញ្ញា

[៧] កតមោ ប ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោដោ ។ យោ

តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោដោ ចារោ

បដិទិស្សត្តោ មត្តិ អនាលយោ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ

ទុក្ខនិរោដោ ។

[១០] កតមោ ប ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោដតាមិទិបដិ-

បទា ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យ-

បិទិ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុត្តតិ

ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោដតាមិទិបដិបទាតិ ។

[១១] សាវត្ថិ ។ សក្កាយញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេ-

សិស្សមិ សក្កាយសមុទយញ្ច សក្កាយនិរោដញ្ច

សក្កាយនិរោដតាមិទិបដិបទញ្ច តិ សុណា ដ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខ តើដូចម្តេច ។
 សេចក្តីវិនាសនឹងសេចក្តីរលត់មិនមានសល់ នៃតណ្ហានោះ កិរិយាលះ
 បង់ កិរិយារលាស់ចោល នូវតណ្ហានោះ កិរិយារួចចាកតណ្ហានោះ
 សេចក្តីមិនអាស័យ ក្នុងតណ្ហានោះ ឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា សេចក្តីរលត់នៃទុក្ខ ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិបទជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី
 រលត់នៃទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ។
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បដិបទជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់
 នៃទុក្ខ ។

[១១] ក្រុងសាវត្ថិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង
 នូវសក្កាយផង នូវហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយផង នូវសេចក្តីរលត់នៃ
 សក្កាយផង នូវបដិបទជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ នៃសក្កាយផង
 ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុណ្យបណ្ណាសពេ អន្តរវគ្គោ បឋមោ

[១២] កតតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយោ ។ បញ្ចា-
នានក្ខត្តាតិស្ស វចនីយំ ។ កតតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទិ
រុដ្ឋហានានក្ខត្តោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណ្យហានានក្ខត្តោ ។ អយំ
វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សក្កាយោ ។

[១៣] កតតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយសម្មទយោ ។
យាយំ តណ្ហា ចោលោព្វវិកា នន្ទ្រកសហកតា តត្រ-
តត្រាភិនន្ទិដី ។ សេយ្យដីទិ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា
វិភវតណ្ហា ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សក្កាយសម្មទយោ ។

[១៤] កតតមោ ច ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោដោ ។
យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិវកនិរោដោ
ចាលោ បដិទិស្សត្តោ ម្មតិ អនាលយោ ។ អយំ
វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោដោ ។

ខន្ធឈុយត្ត ចុល្លបណ្ណាសកៈ អន្តវគ្គ ទី ១

[១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ គប្បី
ធ្វើយថា ទប្បទានក្ខន្ធទាំង ៥ ។ ទប្បទានក្ខន្ធទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។
គប្បីបូជាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណបូជាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា សក្កាយ ។

[១៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ
តើដូចម្តេច ។ តណ្ហាណ ដែលតាក់តែងនូវភពថ្មី ប្រកបដោយសេចក្តី
រីករាយនិងសេចក្តីត្រេកអរ មានសេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍នោះ ។ ។ តើ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ គីកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ហេតុឲ្យកើតឡើងនៃសក្កាយ ។

[១៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូច
ម្តេច ។ សេចក្តីវិនាសនិងសេចក្តីរលត់មិនមានសល់ នៃតណ្ហានោះ
កិរិយាលះបង់ កិរិយារលាស់ចោល នូវតណ្ហានោះ កិរិយារួចចាកតណ្ហា
នោះ សេចក្តីមិនអាស្រ័យក្នុងតណ្ហានោះ ឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

(១៥) កតមា ច ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោធតាមិ-
និបដិបទា ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិនោ មត្តោ ។
សេយ្យដំទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ ។ បេ។ សម្មា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ឆនី ភិក្ខុវេ សក្កាយនិរោធតាមិ-
និបដិបទានិ ។

(១៦) សាវត្ថំ ។ បរិពោយ្យេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មេ ទេ-
សិស្សាមិ បរិពោញ្ច បរិពោតាវិញ្ច បុគ្គលំ នំ សុណាមិ ។

(១៧) កតមេ ច ភិក្ខុវេ បរិពោយ្យា ធម្មា ។
វូបំ ភិក្ខុវេ បរិពោយ្យា ធម្មា ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។
សម្ពាទ ។ វិញ្ញាណំ បរិពោយ្យា ធម្មា ។ ឥមេ វុច្ឆនី
ភិក្ខុវេ បរិពោយ្យា ធម្មា ។

(១៨) កតមា ច ភិក្ខុវេ បរិពោញ្ច ។ វាគក្កយោ
នោសក្កយោ មោហក្កយោ ។ អយំ វុច្ឆនី ភិក្ខុវេ
បរិពោញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

[១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ តើដូចម្តេច ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ។ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់នៃសក្កាយ ។

[១៦] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹងផង នូវការកំណត់ដឹងផង នូវបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹងផង អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹងតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការកំណត់ដឹង ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស ចុល្លបណ្ណាសពេ អន្តរិញ្ញោ បរិយោ

[១៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ បរិញ្ញាតាវី បុគ្គលោ ។
 អរហនិស្ស វចនីយំ ។ យោ អយំ^(១) អាយស្មា
 ឃីវាមោ ឃីវាតោត្តោ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ បរិញ្ញា-
 តាវី បុគ្គលោតិ ។

[២០] សាវត្ថិ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបាទានក្ខត្តោ ។
 កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទិ រុច្ចបាទានក្ខត្តោ ។ មេ ។
 វិញ្ញាណុបាទានក្ខត្តោ ។ យេ កេចិ^(២) ភិក្ខុវេ ស-
 មណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចុទ្ធិ ឧបាទា-
 នក្ខត្តោនិ អស្សាទព្វ អាទិនវេញ និស្សវណាញ យថា-
 ក្ខតិ នប្បជានន្តិ ។ ន មេ តេ ភិក្ខុវេ សមណា វា
 ព្រាហ្មណា វា សមណោស្ស ចេវ សមណាសម្មតា
 ព្រាហ្មណោស្ស ច ព្រាហ្មណាសម្មតា តេ ច បនាយ-
 ស្មន្តោ^(៣) សាមញ្ញត្ថំ វា ព្រាហ្មញ្ញត្ថំ វា ទិដ្ឋេវ ធម្ម-
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារន្តិ ។

១ ម. ស្វយំ ។ ២ ឧ.ម. យេ ហិ កេចិ ។ ៣ ន បន តេ អាយស្មន្តោតិ បាយិ មញ្ញ
 រាវេយ្យំ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណាសារៈ អន្តវគ្គ ទី ១

[១៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ព្រះអរហន្ត ។ គឺលោកមានអាយុណា មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង ។

[២០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាទានក្ខន្ធនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺបូជានក្ខន្ធទ ។ បេ ។ វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ណា ទីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវភានិសង្សផង នូវទោសផង នៃ ។ បាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញ។ បាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ទាំងទុះ គឺថាគតមិនបានសន្មតថាជាសមណៈក្នុងពួកសមណៈផង មិនសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង អ្នកទាំងនោះ វេមនីមិនធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ មិនសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុតមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពទេ ។

សុត្តនិបិដក សំយក្កិកាយស្ស ខន្ធកិរិយា

(២០) យេ ច ខោ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា
 ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចុន្តំ ឧបាទានត្តន្តានំ អស្សា-
 ទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ បដានន្តំ ។
 តេខោមេ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណោ-
 ស្ស មេវ សមណាសម្មតា ព្រាហ្មណោស្ស ច ព្រាហ្ម-
 ណាសម្មតា តេ ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្តំ វា ព្រាហ្ម-
 ញ្ញត្តំ វា និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្កកត្តា ឧប-
 សម្បជ្ឈ វិហារន្តិតំ ។

(២២) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបាទានត្តន្តោ ។ កត-
 មេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទំ រុច្ចបាទានត្តន្តោ ។ មេ ។
 វិញ្ញាណ្យបាទានត្តន្តោ ។ យេ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចុន្តំ ឧបាទានត្តន្តានំ
 សុទ្ធកយញ្ច អត្តន្តមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្ស-
 រណញ្ច យថាក្ខតំ នប្បដានន្តំ ។ មេ ។ បដានន្តំ ។ មេ ។
 សយំ អភិញ្ញា សង្កកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារន្តិតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទន្ធាវវគ្គ

[២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ

ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវភានិសង្សផង នូវទោសផង នៃទុប្បាទានក្នុង
ទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ទាំងនោះឯង តថាគត

សន្មតថាជាសមណៈក្នុងពួកសមណៈផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួក

ព្រាហ្មណ៍ផង អ្នកទាំងនោះ រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយ

ប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាព

ឬប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាព ។

[២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុប្បាទានក្នុងនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។

៥ យ៉ាងតែដូចម្តេច ។ គឺរូបទុប្បាទានក្នុង ១ ។ រូប ។ វិញ្ញាណទុប្បាទានក្នុង ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់

តាមពិត នូវសេចក្តីកើតឡើងផង នូវសេចក្តីអស់ទៅផង នូវភានិសង្ស

ផង នូវទោសផង នៃទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញ

ទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង ។ រូប ។ ដឹងច្បាស់ ។ រូប ។ រមែងធ្វើឲ្យ

ជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស ចុល្លបណ្ណាសកេ អន្តរិញ្ញោ បឋមោ

(២៣) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបាទានត្តន្តោ ។ កត-
 មេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទំ រុច្ចបាទានត្តន្តោ ។ មេ ។
 វិញ្ញាណុបាទានត្តន្តោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ អរិយ-
 ស្សវគោ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាទានត្តន្តានំ សមុទ-
 យញ្ច អត្តន្តមញ្ច អស្សនញ្ច អាទិនវញ្ច និស្សរណញ្ច
 យថាក្ខតំ បជាជានតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្ស-
 វគោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតនន្នោ និយតោ សន្តោ-
 ជិបកយនោតិ ។

(២៤) សាវត្តំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបាទានត្តន្តោ ។
 កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទំ រុច្ចបាទានត្តន្តោ ។ មេ ។
 វិញ្ញាណុបាទានត្តន្តោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥ-
 មេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាទានត្តន្តានំ សមុទយញ្ច អត្តន្តមញ្ច
 អស្សនញ្ច អាទិនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ វិនិត្តា
 អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរហំ វិណាសវេ វសិតវេ កិកករណីយោ ឌីហិត-

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណាសកៈ អន្តវគ្គ ទី ១

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បុរាណក្នុងនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។
 ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺរូបបុរាណក្នុង ១ ។ រូប វិញ្ញាណបុរាណក្នុង ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័ក ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវ
 សេចក្តីកើតឡើងផង សេចក្តីអស់ទៅផង មានសង្ស័យផង ទោសផង នៃ
 ។ បុរាណក្នុងទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញ។ បុរាណក្នុងទាំង ៥ នេះ
 ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះហៅថា សោតាបទបុគ្គល
 មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាគ្រាន់ដឹង
 ជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

[២៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បុរាណក្នុងនេះមាន
 ៥យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺរូបបុរាណក្នុង ១ ។ រូប វិញ្ញា-
 ណបុរាណក្នុង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុដឹងច្បាស់
 តាមពិត នូវសេចក្តីកើតឡើងផង សេចក្តីអស់ទៅផង មានសង្ស័យផង
 ទោសផង នៃ។ បុរាណក្នុងទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញ។ បុរាណក្នុង
 ទាំង ៥ នេះផង ហើយរួចស្រឡះដោយមិនបានប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា អរហន្តខ័ណ្ឌស្រព មានមគ្គព្រហ្មចរិយៈ
 ប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ មានសោឡាសកិច្ចធ្វើហើយ មានភារៈដាក់

សុត្តន្តបិដកេ សំបុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

ភារោ អនុច្ឆន្តសនោ បរិក្ខិត្តិណាភវសញ្ញោ ជនោ សញ្ញ-

នញ្ញា វិមុត្តោតិ ។

(២៥) សាវត្ថុ ។ រូបេ ភិក្ខុវេ យោ ជន្មោ យោ

រកោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា តំ បជហេ ឯវន្ទំ រូបំ

បហំនំ ភវិស្សតិ ឧប្បន្ទម្មលំ តាលាវត្ថកតំ អនភាវន្ត-

តំ អាយតិ អនុច្ឆន្តនិច្ចំ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។

សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាលោ យោ ជន្មោ យោ រកោ យា

នន្ទំ យា តណ្ហា តំ បជហេ ឯវន្ទំ វិញ្ញាណំ បហំនំ

ភវិស្សតិ ឧប្បន្ទម្មលំ តាលាវត្ថកតំ អនភាវន្តតំ អាយតិ

អនុច្ឆន្តនិច្ចំ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ខន្ធវិវេក

ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានសញ្ញាជនៈ
ក្នុងភតតិគណ្ណាអស់ហើយ ជាអ្នករួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់
ដោយប្រពៃ ។

(២៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញ
ចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នា
ណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយ ចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ
ចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់
គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើ
ឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតឡើងតទៅបាន ជាពុំខាន
សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី
ប្រាថ្នាណា ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារ ។ ក្នុង
វិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ
កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ គាស់
រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើ
ឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតឡើងតទៅបាន ជាពុំខាន ។

ខិត្តសិល្បៈស្ស បុណ្យបណ្ណាសិកា អន្តរវិជ្ជា បរិមេ

(២៦) សារវត្ថុ ។ រូបេ ភិក្ខុវេ យោ ឆន្ទោ យោ

រាគោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា

បេតសោ អនិជ្ជានិកិច្ចេសានុសយា តេ បដបាថ ឃីវន្តំ

រូបំ បហំនំ ភវិស្សន្តំ ឧត្តន្ទមូលំ តាលាវត្ថុតតំ អនកា-

វត្ថុតំ អាយតំ អនុប្បាទធម្មំ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។

សង្ខារេសុ យោ ឆន្ទោ ។ បេ ។ ឃីវន្តេ សង្ខារ ប-

ហំនា ភវិស្សន្តំ ឧត្តន្ទមូលា តាលាវត្ថុតតា អនកា-

វត្ថុតា អាយតំ អនុប្បាទធម្មា ។ វិញ្ញាណោ យោ ឆន្ទោ

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណសារៈ អន្តវត្ត ទី ១

(២៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញចិត្ត

ណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា

។ បាយ(១) និង។ បាទាន ដែលជាទីឈរ ជាទីអង្គុយ ជាទីដេកនៅ

នៃចិត្តណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយចូលរះបង្គំ នូវសេចក្តីពេញចិត្ត

ជាដើមនោះពេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹង

លះបង្គំ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដួងជាទីនៅនៃ

ដើមគោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតទៀតតទៅ

បាន ជាពុំបាន ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ សេចក្តីពេញ

ចិត្តណា ក្នុងសង្ខារ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ សង្ខារទាំងនោះ

មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង្គំ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់

តែទីនៅ ដួងជាទីនៅនៃដើមគោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មាន

សភាពមិនកើតទៀតតទៅបាន ជាពុំបាន ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា

១ ជាឈ្មោះនៃតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុន្ទវរុក្ខោ

យោ វាទោ យោ នន្តិ យោ តណ្ហោ យេ ឧបាយុតោ មា-
 នា បេតសោ អនិជ្ជានា ភិនិវេសានុសយា តេ បដហថ
 វេទនំ វិញ្ញាណំ បហំនិ ភវីស្សនិ ឧច្ឆិទ្ធម្មលំ តាលា-
 វុត្តតនំ អនភាវុត្តនំ អាយតំ អនុប្បាទធម្មនំ ។

អន្តវរុក្ខោ បរិមេ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អន្តោ ឧត្តត្វា(១) សក្កាយោ
 បរិញ្ញាយ្យា សបណា ធុវេ(២)
 សោតាបន្នោ អរហា(៣) ថ
 ធុវេ ថ ធុនុប្បហំនាតិ(៤) ។

១ ឧ. អន្តោ ឧត្តត្វា ។ ២ ឧ. សបណា ទ្វេ ។ ៣ ឧ. អរហត្តា ។ ៤ ឧ. ម. ធុនុវតិសោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីភក់យណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ឧបាយ
នឹងឧបាទាន ដែលជាទីឈរ ជាទីអង្គុយ ជាទីដេកនៅ នៃចិត្តណា
ក្នុងវិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយបួលរះបង្ក នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ
ចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះ
បង្ក ភាសវលើងបួសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើម
គ្មាន ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតទៀតទៅបាន
ជាពុំខាន ។

ធម៌ អន្តវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃអន្តវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីអន្តៈគឺចំណែក ១ ទុក្ខ ១ សក្កាយ ១ ធម៌ដែល
បុគ្គលគប្បីកំណត់ដឹង ១ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍មាន ២ លើក
សោតាចន្តបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត ១ បុគ្គលលះបង្កនូវសេចក្តី
ពេញចិត្ត ២ លើក ។

ធម្មកប្បិករវគ្គ

[២៧] សាវត្ថី ។ អថទោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ យេន

ភក្កវា តេនុបសម្ព័ត្តិ ។ បេ ។ ជិសិណ្ណោ ទោ សោ ភិក្ខុ

ភក្កវន្តំ ឯតទរោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ ភន្តេ វុច្ឆតិ កតហ

នុ ទោ ភន្តេ អវិជ្ជា តិក្កាវតា ច អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

និទ ភិក្ខុ អស្សតវា បុត្តជនោ រូបំ នប្បជាតាតិ រូប-

សមុទយំ នប្បជាតាតិ រូបនិរោធំ នប្បជាតាតិ រូបនិរោ-

ធកាមនីបដិបទំ នប្បជាតាតិ ។ វេទនំ នប្បជាតាតិ ។

សត្វំ នប្បជាតាតិ ។ សម្ពាវេ នប្បជាតាតិ ។ វិញ្ញាណំ

នប្បជាតាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណនិរោធកាមនីបដិបទំ

នប្បជាតាតិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច

អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

ធម្មកបិករិក្ខ

[២៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយហើយ បានក្រាប
 ទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យ
 ដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អវិជ្ជាតើដូចម្តេច
 បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បឋជន
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនដឹងច្បាស់នូវរូប មិនដឹងច្បាស់
 នូវហេតុនាំឱ្យកើតរូប មិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរំលត់រូប មិនដឹងច្បាស់នូវ
 បដិបទជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរំលត់រូប ។ មិនដឹងច្បាស់នូវវេទនា ។
 មិនដឹងច្បាស់នូវសញ្ញា ។ មិនដឹងច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិន
 ដឹងច្បាស់នូវវិញ្ញាណ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទជាដំណើរទៅកាន់
 សេចក្តីរំលត់វិញ្ញាណ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកប
 ដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

(២៤) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទរោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ កន្តេ វុច្ចតិ
 កតមា នុ ខោ កន្តេ វិជ្ជា តត្តាវតា ច វិជ្ជាភតោ
 ហោតីតិ ។ ឥត ភិក្ខុ សុតវា អរិយស្សាវកោ វូបិ
 បជាលាតិ វូបសម្មទយំ ។ បេ ។ វូបនិរោធតាមិនិបដិ-
 បទំ បជាលាតិ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សម្ពុរេ បជា-
 លាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណនិរោធតាមិនិបដិបទំ បជាលាតិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ វិជ្ជា ឯតាវតា ច វិជ្ជាភតោ ហោ-
 តីតិ ។

(២៥) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទរោច ធម្មកថិកោ ធម្មកថិកោតិ
 កន្តេ វុច្ចតិ តត្តាវតា នុ ខោ កន្តេ ធម្មកថិកោ
 ហោតិ តត្តាវតា ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ តត្តា-
 វតា ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតីតិ ។ វូបស្ស បេ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធាវគ្គ

[២៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអន្ថយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិជ្ជាតើដូចម្តេច
 បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវ័ក
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រឺមិនដឹងច្បាស់នូវរូប នូវហេតុនាំឲ្យកើត
 រូប ។ រេ ។ ដឹងច្បាស់នូវរូបដ៏បឋមជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់រូប ។
 នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ ដឹងច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ រេ ។ ដឹង
 ច្បាស់នូវរូបដ៏បឋម ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ។

[២៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អន្ថយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ធម្មកថិក ធម្មកថិក បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មកថិក តើដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នក
 ប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវ
 ព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសកេ ធម្មកថវិទ្យោ ទុតិយោ

និព្វិនាយ វិរាតាយ និរោជាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្ម-
កថិកោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនាយ ។ រូបស្ស ចេ
ភិក្ខុ និព្វិនាយ វិរាតាយ និរោជាយ បដិបន្នោ ហោតិ
ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនាយ ។ រូបស្ស
ចេ ភិក្ខុ និព្វិនា វិរាតា និរោជា អនុបាទា វិមុត្តោ
ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនាយ ។
វេទនាយ ចេ ភិក្ខុ ។ មេ ។ សញ្ញាយ ចេ ភិក្ខុ ។
សង្ការំ ចេ ភិក្ខុ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និព្វិ-
នាយ វិរាតាយ និរោជាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មកថិ-
កោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ
និព្វិនាយ វិរាតាយ និរោជាយ បដិបន្នោ ហោតិ ធម្មា-
នុធម្មប្បដិបន្នោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស
ចេ ភិក្ខុ និព្វិនា វិរាតា និរោជា អនុបាទា វិមុត្តោ
ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនា-
យាតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណាសកៈ ធម្មកថវគ្គ ទី ២

បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក
ដើម្បីសេចក្តីរំលត់រួច ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក
ដើម្បីសេចក្តីរំលត់រួច ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអកប្រតិបត្តិធម៌ សមគួរតាម
ធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចផុតស្រឡះ ព្រោះនឿយណាយ ព្រោះ
ប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្តីរំលត់ ព្រោះមិនបានប្រកាន់ នូវរូប
ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអកដល់នូវព្រះនិព្វានកងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើ
វេទនា ។ ចេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើសញ្ញា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើសង្ខារទាំង-
ឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ
ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់វិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា
ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ
ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់វិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា
ភិក្ខុអកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចស្រឡះព្រោះ
នឿយណាយ ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្តីរំលត់ ព្រោះ
មិនបានប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអកដល់នូវព្រះនិព្វាន
កងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

(៣០) សាវត្ថី ។ ឯកេបន្តំ និសីទ្ពោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ធម្មកេមិកោ ធម្មកេមិកោតិ
 ភក្កេ វុច្ចតិ តត្តាវតា នុ ខោ ភក្កេ ធម្មកេមិកោ ហោ-
 តិ តត្តាវតា ធម្មានុធម្មប្បដិបទ្ពោ ហោតិ តត្តាវតា
 ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតីតិ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ
 និត្តិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្ម-
 កេមិកោ ភិក្ខុតិ អលំ វចនាយ ។ រូបស្ស ចេ ភិក្ខុ
 និត្តិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបទ្ពោ ហោតិ ធម្មានុ-
 ធម្មប្បដិបទ្ពោ ភិក្ខុតិ អលំ វចនាយ ។ រូបស្ស ចេ
 ភិក្ខុ និត្តិទា វិរាតា និរោធា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោ-
 តិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ភិក្ខុតិ អលំ វចនាយ ។
 វេទនាយ ចេ ភិក្ខុ ។ ចេ ។ សញ្ញាយ ចេ ភិក្ខុ ។
 សង្ខារំ ចេ ភិក្ខុ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ ភិក្ខុ និត្តិ-
 ទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មកេមិ-
 កោ ភិក្ខុតិ អលំ វចនាយ ។ វិញ្ញាណស្ស ចេ
 ភិក្ខុ និត្តិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបទ្ពោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធការវគ្គ

(៣០) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយកង់ទីដ៏សមគួរហើយ
បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពាក្យដែលហៅថា ធម្មកថិក ធម្មកថិក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មកថិក
តើដោយហេតុយ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ដោយហេតុ
យ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានកង់បច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុយ៉ាងណា ។
ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាស
ចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់រួច ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។
ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាក
តម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់រួច ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកប្រតិបត្តិធម៌
សមគួរតាមធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុរួចស្រឡះ ព្រោះនឿយណាយ
ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះសេចក្តីរំលត់ ព្រោះមិនបានប្រកាន់នូវ
រួច ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វានកង់បច្ចុប្បន្ន ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុ បើវេទនា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើសញ្ញា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើ
សន្ធិវចន្តំឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុសំដែងធម៌ ដើម្បីសេចក្តីនឿយ
ណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់វិញ្ញាណ ទើបគួរ
ហៅថា ភិក្ខុជាធម្មកថិក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើភិក្ខុប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តី
នឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរំលត់វិញ្ញាណ

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសកេ ធម្មវិករិញ្ចោ ទុតិយោ

ធម្មានុធម្មប្បដិច្ចោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទនាយ ។ វិញ្ញា-
ណស្ស ចេ ភិក្ខុ និត្តំនា វិវាតា និរោជា អនុវាណា
វិមុត្តោ ហោតិ ទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បវេត្តោ ភិក្ខុតិ អលំ វេទ
នាយាតិ ។

(៣០) សារត្តិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ អស្សុតវា បុដ្ឋដ្ឋនោ
អរិយានំ អទិស្សាវី ។ បេ ។ សប្បវិសធម្មេ អវិនិតោ
រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ រូបវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ
វា រូបំ រូបស្មី វា អត្តានំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
អស្សុតវា បុដ្ឋដ្ឋនោ រូបពន្ធនពន្ធនោ សាន្តរពាហិរពន្ធន-
ពន្ធនោ អតីរទស្សី អហារទស្សី ពន្ធនោ ជិយ្យតិ^(១) ពន្ធនោ
មិយ្យតិ ពន្ធនោ អស្មា លោកា បរំ លោកំ កច្ចតិ ។
វេទនំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ បេ ។ វេទនាយ វា
អត្តានំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អស្សុតវា បុដ្ឋដ្ឋ-
នោ វេទនាពន្ធនពន្ធនោ សាន្តរពាហិរពន្ធនពន្ធនោ អតីរ-
ទស្សី អហារទស្សី ពន្ធនោ ជិយ្យតិ ពន្ធនោ មិយ្យតិ

១ អាយតីវិបិ បាហេ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្ណបណ្ណសរៈ ធម្មបិកវគ្គ ទី ២

ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុអកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើ
ភិក្ខុបស្រឡះ ព្រោះនឿយណាយ ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះ
សេចក្តីរលត់ ព្រោះមិនបានប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបគួរហៅថា ភិក្ខុ
អកដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(៣១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បឋជនក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនបានឃើញពួកព្រះអរិយៈ ។ បេ ។ មិន
បានសិក្សាក្នុងធម៌របស់សប្បុរស រមែងពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្លះ
នូវខ្លួនថាមានរូបខ្លះ នូវរូបថាមានក្នុងខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានក្នុងរូបខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បឋជនអ្នកមិនចេះដឹង ជាប់ដោយ
ចំណងគឺរូប ជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ជាអ្នកមិន
ឃើញនូវឆ្នេរគឺវដ្តៈ មិនឃើញនូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន រមែងចាស់ទាំង
ជាប់ចំណង ស្លាប់ទាំងជាប់ចំណង ចេញចាកលោកនេះទៅកាន់
លោកខាងមុខ ទាំងជាប់ចំណង ។ ពិចារណាឃើញ នូវវេទនាថាជា
ខ្លួនខ្លះ ។ បេ ។ នូវខ្លួនថាមានក្នុងវេទនាខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា បឋជនអ្នកមិនចេះដឹង ជាប់ដោយចំណងគឺវេទនា ជាប់
ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ មិនឃើញនូវឆ្នេរ មិន
ឃើញនូវត្រើយ រមែងចាស់ទាំងជាប់ចំណង ស្លាប់ទាំងជាប់ចំណង

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស ទន្ធវារវព្ពោ

ពន្លោ អស្មា លោកា បរិ លោកិ កច្ឆតិ ។ សត្តាំ ។
 សម្មារេ ។ វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ បេ ។
 អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អស្សតវា បុប្ផដ្ឋនោ វិញ្ញាណពន្ធន-
 ពន្លោ សាទ្ធករពាហិរពន្ធនពន្លោ អតីរទស្សី អហារទស្សី
 ពន្លោ ដិយ្យតិ ពន្លោ បិយ្យតិ ពន្លោ អស្មា លោកា
 បរិ លោកិ កច្ឆតិ ។

(៣២) សុតវា ច ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ
 អរិយានំ ទស្សវី ។ បេ ។ សប្បវិសទម្មេ សុវិនិតោ ន
 រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន រូបវន្តំ វា អត្តានំ ន
 អត្តនំ វា រូបំ ន រូបស្មី វា អត្តានំ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
 សុតវា អរិយស្សវកោ ន រូបពន្ធនពន្លោ ន សាទ្ធករពាហិ-
 រពន្ធនពន្លោ តីរទស្សី ហារទស្សី បរិមុត្តោ សោ ធុត្ត-
 ស្មតិ វនាមិ ។ បេ ។ ន សត្តាំ ។ ន សម្មារេ ។ ន វិញ្ញា-
 ណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ បេ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ ខន្ធហំវេទ្ត

ចេញចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ ទាំងជាប់ចំណង ។
 ពិចារណាឃើញនូវសញ្ញា ។ នូវសន្ធិវរទាំងឡាយ ។ នូវវិញ្ញាណថា
 ជាខ្លួន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុប្ផជនអ្នកមិនចេះ
 ដឹង ជាប់ដោយចំណងគឺវិញ្ញាណ ជាប់ដោយចំណងទាំងខាងក្នុង ទាំង
 ខាងក្រៅ មិនឃើញនូវឆ្នេរ មិនឃើញនូវត្រើយ រមែងចាស់ទាំងជាប់
 ចំណង ស្លាប់ទាំងជាប់ចំណង ចេញចាកលោកនេះទៅកាន់លោកខាង
 មុខទាំងជាប់ចំណង ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បំណែកខាងអរិយសាវ័កជាអ្នកចេះ
 ដឹង បានឃើញតួកព្រះអរិយៈ ។ បេ ។ បានសិក្សាក្នុងធម៌របស់សប្បវេស
 មិនពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានរូបខ្លះ នូវរូបថាមាន
 ក្នុងខ្លួនខ្លះ នូវខ្លួនថាមានក្នុងរូបខ្លះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថា អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង មិនជាប់ដោយចំណងគឺរូប មិនជាប់ដោយ
 ចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ឃើញនូវឆ្នេរ ឃើញនូវត្រើយ តថា-
 គតពោលថា អរិយសាវ័កនោះផុតស្រឡះចាកទុក្ខ ។ បេ ។ មិនពិចារណា
 ឃើញនូវសញ្ញា ។ មិនពិចារណាឃើញនូវសន្ធិវរទាំងឡាយ ។ មិនពិចា-
 រណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា

ខន្ធសំយត្ត្យ បុណ្ណសកេ ធម្មកថិកាត្រៃភិយោ

សុតោ អរិយស្មា វគោ និវាណ ណាពន្ធនពន្ធនោ នសាន្ត-
រពាហិរពន្ធនពន្ធនោ តិរទស្សី ចារទស្សី បិរមុត្តោ សោ
ទុត្តស្មិត វនាមិតិ ។

(៣ ៣) សាវត្ថិ ។ តិ តិ មញ្ញថ កិក្ខុវេ រូបំ ឯតិ
មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្ស៍-
ថាតិ ។ នោ ហេតិ កន្តេ ។ សាជុ កិក្ខុវេ រូបំ កិក្ខុ-
វេ នេតិ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវ-
មេតិ យថាក្ខតិ សមប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។ វេទនំ ។
សញ្ញំ ។ សម្ពាវេ ។ វិវាណំ ឯតិ មម ឯសោហមស្មិ
ឯសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្ស៍ថាតិ ។ នោ ហេតិ
កន្តេ ។ សាជុ កិក្ខុវេវិញ្ញាណំ កិក្ខុវេ នេតិ មម នេ-
សោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតិ យថាក្ខតិ
សមប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។ មេ ។ ឯវំ បស្សំ ។ មេ ។ នាថរិ
តតតាយតិ មជាជាតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណសកៈ ធម្មកថិកវគ្គ ទី ២

អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង មិនជាប់ដោយចំណង គឺវិញ្ញាណ មិនជាប់
ដោយចំណងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ឃើញនូវន្ទុះ ឃើញនូវត្រើយ
គឺថាគតពោលថា អរិយសាវ័កនោះផុតស្រឡះចាកទុក្ខ ។

(៣៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវរូបថា នុ៎ះ
របស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះ
អង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិតនូវរូបនុ៎ះដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះ
មិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។
អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំង-
ឡាយ ។ នូវវិញ្ញាណថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនរបស់
អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវ
ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិតនូវវិញ្ញាណ
នុ៎ះដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែន
ជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។ បេ ។ កាលបើឃើញយ៉ាង
នេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធារិយោ

[៣២] សារវត្ថុ ។ តត្រ ខោ ។ តំ តំ បតា ប

ភិក្ខុវេ រូបំ នេតំ បម នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តា-

តិ សមនុបស្សជាតិ ។ ឃី កន្លេ ។ សាធុ ភិក្ខុវេ

រូបំ ភិក្ខុវេ នេតំ បម នេសោហមស្មំ ន មេសោ

អត្តាតិ ឃីមេតំ យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។

វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សម្ពុវេ ។ វិញ្ញាណំ នេតំ បម

នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តាតិ សមនុបស្សជាតិ ។

ឃី កន្លេ ។ សាធុ ភិក្ខុវេ វិញ្ញាណំ ភិក្ខុវេ នេតំ បម

នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តាតិ ឃីមេតំ យថាក្ខតំ

សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។ ឃី បស្សំ ។ បេ ។ ធាបរិ

ឃីត្តាយាតិ បជាធាតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធការវេទ

(៣៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញ
នូវរូបថា ⁺និមន្តិមនរបស់អញ ⁺និមន្តិមនជាអញ ⁺និមន្តិមនជាខ្លួន
របស់អញដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវ
ហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិត នូវរូប
⁺និមន្តិមនដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា ⁺និមន្តិមនរបស់អញ ⁺និមន្តិមន
ជាអញ ⁺និមន្តិមនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។ អ្នកទាំងឡាយពិចារណា
ឃើញនូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ នូវវិញ្ញាណ
ថា ⁺និមន្តិមនរបស់អញ ⁺និមន្តិមនជាអញ ⁺និមន្តិមនជាខ្លួនរបស់
អញដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវ
ហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញតាមពិត នូវវិញ្ញាណ
⁺និមន្តិមនដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា ⁺និមន្តិមនរបស់អញ ⁺និមន្តិមន
ជាអញ ⁺និមន្តិមនជាខ្លួនរបស់អញទេ ។ កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ
។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវនាកិច្ចដ៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ច
នេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ឧទ្ធចក្ខុវិញ្ញាណសញ្ញា ឬល្អបណ្ណសញ្ញា ឬម្នាក់វិញ្ញាណ ទុតិយោ

[៣៥] សាវត្ថី ។ សុត្តោនិយោ ច ភិក្ខុវេ ធម្ម
 ទេសិស្សបិ សុត្តោនិយោ នំ សុណាថ ។ កតតេ
 ច ភិក្ខុវេ សុត្តោនិយោ ធម្មា កតតមំ សុត្តោនិយោ ។
 រូបំ ភិក្ខុវេ សុត្តោនិយោ ធម្មា យោ តត្ថ ធន្ត-
 រាតោ នំ តត្ថ សុត្តោនិយោ ។ វេទនា ។ បេ។ សញ្ញា ។
 សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ សុត្តោនិយោ ធម្មា យោ តត្ថ
 ធន្តរាតោ នំ តត្ថ សុត្តោនិយោ ។ វេទនា ។ បេ។ ភិក្ខុវេ
 សុត្តោនិយោ ធម្មា វេទនំ សុត្តោនិយោ ។

[៣៦] សាវត្ថី ។ ឧបាទានិយោ ច ភិក្ខុវេ ធម្ម
 ទេសិស្សបិ ឧបាទានិយោ នំ សុណាថ ។ កតតេ
 ច ភិក្ខុវេ ឧបាទានិយោ ធម្មា កតតមំ ឧបាទានិយោ ។
 រូបំ ភិក្ខុវេ ឧបាទានិយោ ធម្មា យោ តត្ថ ធន្តរាតោ

ខន្ធសំយុត្ត ចូល្យបណ្ណាសកៈ ធម្មបទិកវិគ្គ ទី ២

(៣៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
 នូវពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់សញ្ញាជនៈផង នូវភ្នំសញ្ញាជនៈផង អ្នកទាំង-
 ឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ជា
 បច្ច័យរបស់សញ្ញាជនៈ ដូចម្តេច ភ្នំសញ្ញាជនៈ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ រូប ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់សញ្ញាជនៈ សេចក្តីត្រេកត្រ-
 អាលណាក្នុងរូបនោះ សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងរូបនោះ ឈ្មោះ
 ថាភ្នំសញ្ញាជនៈ ។ វេទនា ។ រូប ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។
 វិញ្ញាណ ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់សញ្ញាជនៈ សេចក្តីត្រេកត្រអាល
 ណាក្នុងវិញ្ញាណនោះ សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងវិញ្ញាណនោះ
 ឈ្មោះថាភ្នំសញ្ញាជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ពួកធម៌
 ជាបច្ច័យរបស់សញ្ញាជនៈ នេះ ជាភ្នំសញ្ញាជនៈ ។

(៣៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
 នូវពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់ទុប្បាទនផង នូវភ្នំទុប្បាទនផង អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់
 ទុប្បាទន ដូចម្តេច ភ្នំទុប្បាទន ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូប
 ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យរបស់ទុប្បាទន សេចក្តីត្រេកត្រអាលណាក្នុងរូបនោះ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិទាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

តំ តត្ថ ឧបាទានំ ។ វេទនា ។ វេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។
 វិញ្ញាណំ ឧបាទានិយោ ធម្មោ យោ តត្ថ ធន្តរកោ តំ
 តត្ថ ឧបាទានំ ។ ឥមេ វុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ ឧបាទានិយា
 ធម្មា ឥទំ ឧបាទានន្តិ ។

(៣៧) ឯកំ សមយំ អយស្មា ច សារីបុត្តោ អា-
 យស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ^(១) ពារាណសិយំ វិហារន្តំ
 ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថទោ អាយស្មា មហា-
 កោដ្ឋិតោ សាយស្មាសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ
 យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសន្តមិ ។ វេ ។ ឯតទ-
 ពោច សីលវត្សវសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា កតមេ ធម្មា
 យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។ សីលវត្សវសោ កោដ្ឋិ-
 ត ភិក្ខុនា បញ្ចាបាទានក្ខត្តា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោ-
 គតោ កណ្ណតោ សល្លតោ អយតោ អាពាធតោ បរ-
 តោ បណ្ណតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ យោនិសោ
 មនសិកាតព្វា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យមីទំ រូប្មចា-

១ មហាកោដ្ឋិតោ វិ បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្រនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

សេចក្តីត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងរូបនោះ ឈ្មោះថា ក្នុងឧបាទាន ។ វេនា
 ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សន្ធិវាទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ជាធម៌ដែលជាបច្ច័យ
 របស់ឧបាទាន សេចក្តីត្រេកត្រអាលណា ក្នុងវិញ្ញាណនោះ សេចក្តី
 ត្រេកត្រអាលនោះ ក្នុងវិញ្ញាណនោះ ឈ្មោះថា ក្នុងឧបាទាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ពួកធម៌ជាបច្ច័យរបស់ឧបាទាន នេះជា ក្នុង
 ឧបាទាន ។

(៣៧) សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ និងព្រះមហា-
 កោដ្ឋិតៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិត្តទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណ-
 សី ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ចេញចាកទីសម្បក្កដ
 សាយណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ ។ បេ ។
 បានពោលពាក្យនេះថា ម្នាលអាវុសោសាវ័បុត្ត ភិក្ខុអ្នកមានសីល គួរ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ
 កោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុអ្នកមានសីល គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយប្រាជ្ញា
 ចំពោះឧបាទានក្នុងទាំង ៥ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាពេក ជាបូស ជា
 សរ ជាជម្ងឺ ជាអាពាធ ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិនាស ជារបស់ស្ងួត
 ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ឧបាទានក្នុងទាំង ៥ ដូចម្តេច ។ គឺរូបបុ-
 ណ្ណ

ខន្តុសំយុត្តសង្ក ពុល្លបណ្ណាសកេ ធម្មកថិវិញ្ញោ ទុតិយោ

នានគ្គនោ វេទន្តថានានគ្គនោ សញ្ញាថានានគ្គនោ
 សម្ពាវ្យាថានានគ្គនោ វិញ្ញាណ្យាថានានគ្គនោ ។ សីល-
 វត្ថាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចាថានានគ្គនោ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ កណ្ណតោ សល្លតោ អ-
 យតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញា
 អនត្តតោ យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ហំនំ ខោ
 បនេតិ អារុសោ វិជ្ជតិ យំ សីលវា ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច-
 ថានានគ្គនេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ
 មនសិករោន្តោ សោតាបត្តិដលំ សច្ចិកវេយ្យាតិ ។

(៣៨) សោតាបន្នេន បនារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ-
 នា កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតព្វាតិ ។
 សោតាបន្នេនបិ ខោ អារុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា
 ឥមេ បញ្ចាថានានគ្គនោ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ
 យោនិសោ មនសិកាតព្វា ។ ហំនំ ខោ បនេតិ អា-
 រុសោ វិជ្ជតិ យំ សោតាបន្នោ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចាថា-
 នគ្គនេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មន-
 សិករោន្តោ សកទាតាមិដលំ សច្ចិកវេយ្យាតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណសកៈ ធម្មកថិកវិញ្ញ ទី ២

ទានក្នុង ១ វេទន្យបាទានក្នុង ១ សញ្ញាបាទានក្នុង ១ សង្ខារបាទានក្នុង ១
 វិញ្ញាណបាទានក្នុង ១ ។ ម្នាល អារុសោកោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុអភិមានសីល គួរ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ថា
 មិនទៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាបួស ជាសរ ជាជម្ងឺ ជាអាពាធ ជា
 របស់ដទៃ ជារបស់វិនាស ជារបស់ស្ងួត ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាល
 អារុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុអភិមានសីល កាលធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះថា មិន
 ទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតា-
 បត្តិផលបាន ។

(៣៨) ម្នាល អារុសោសារីបត ចេះភិក្ខុជាសោតាបន្ត គួរធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាល អារុសោកោដ្ឋិតៈ
 ចោះបីភិក្ខុជាសោតាបន្ត ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះ
 ទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។
 ម្នាល អារុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុជាសោតាបន្ត
 កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ
 ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 សកទាគាមិផលបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធកវរិញ្ចោ

(៣៧) សកទាតាមីនា បណ្ឌវសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា
 កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតញ្ចាតិ ។
 សកទាតាមីនាមិ ខោ អារុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា
 ឥមេវ បញ្ចាថាទានត្តន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ
 យោនិសោ មនសិកាតញ្ចា ។ ហំនំ ខោ បនេតំ អារុ-
 សោ វិជ្ជតិ យំ សកទាតាមី ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចាថាទា-
 នត្តន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មន-
 សិករោត្តោ អនាតាមិដលំ សច្ចិករេយ្យាតិ ។

(២០) អនាតាមីនា បណ្ឌវសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា
 កតមេ ធម្មា យោនិសោ មនសិកាតញ្ចាតិ ។ អនា-
 តាមីនាមិ ខោ អារុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេវ
 បញ្ចាថាទានត្តន្ធា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោ-
 និសោ មនសិកាតញ្ចា ។ ហំនំ ខោ បនេតំ អារុសោ
 វិជ្ជតិ យំ អនាតាមី ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចាថាទានត្តន្ធា
 អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោនិសោ មនសិករោត្តោ
 អរហន្តំ សច្ចិករេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគបិដក ខន្ធាវគ្គ

[៣៧] ម្នាល អារុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាសកទាគាមី ក៏រក្សាធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាល អារុសោសោ-
 ជិតៈ ពោះបីភិក្ខុជាសកទាគាមី ក៏រក្សាធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយទុបាយប្រាជ្ញា
 ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិន
 មែនខ្លួន ។ ម្នាល អារុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែល
 ភិក្ខុជាសកទាគាមី កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះ
 ទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន
 នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផលបាន ។

[២០] ម្នាល អារុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាអនាគាមី ក៏រក្សាធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាល អារុសោសោជិតៈ
 ពោះបីភិក្ខុជាអនាគាមី ក៏រក្សាធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះ
 ទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។
 ម្នាល អារុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺត្រង់ដែលភិក្ខុជាអនាគាមី
 កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ
 ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 អរហត្តផលបាន ។

ខន្ធសំយត្តស្ស បុល្លបណ្ណសពេ ធម្មាបិករិក្ខោ ទុតិយោ

[២១] អរហតា ចរោវុសោ សារីបុត្ត កតមេ ធម្មា
 យោនិសោ មនសិកាតញ្ចាតិ ។ អរហតាថ ខា វាវុសោ
 កោដ្ឋិត ឥមេវ បញ្ចាថា នានត្តន្តា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 រោគតោ កណ្ណតោ សល្លតោ អយតោ អាពាធតោ
 បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ យោនិសោ
 មនសិកាតញ្ចា ។ នត្តិ ខោ វាវុសោ អរហតោ ទុត្តរិ-
 ករណីយំ កតស្ស វា បដិច្ចយោ អថ ចិមេ ធម្មា
 ភារីតា ពហុលីកតា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ ចេវ សំ-
 វត្តន្តិ សតិសម្មជណ្ណាយ ចាតិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ
 អាយស្មា ច បហាកោដ្ឋិតោ ពារណសិយំ វិហារន្តិ
 ឥសិបតនេ មិកនាយេ ។ អថខោ អាយស្មា បហា-
 កោដ្ឋិតោ សាយល្ហាសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ
 យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 ណ

ខន្ធសំបុត្រ បុណ្យបណ្ណាសកៈ ធម្មបទិកវិគ្គ ទី ២

[៤១] ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ចុះភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត គួរធ្វើ

ទុកក្នុងបិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ

កោដ្ឋិតៈ ទោះបីភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងបិត្ត ដោយទុបាយ

ប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាទានខ្លួនទាំង៥នេះថា មិនទៀង ជាទុក្ខ ជាពេក

ជាបួស ជាសរ ជាដម្បី ជាអាពាធ ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិទាស ជា

របស់សូន្យ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ សេចក្តីសន្សំរបស់

ភិក្ខុជាព្រះអរហន្ត ដែលធ្វើករណីយកិច្ចតទៅទៀតឥតមានទេ ប៉ុន្តែធម៌

ទាំងនេះ ដែលព្រះអរហន្តបានចម្រើន បានធ្វើរឿយ ។ ហើយ វែមង

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសតិសម្បជញ្ញៈផង ។

[៤២] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ និងព្រះមហា-

កោដ្ឋិតៈមានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិត្តទាយវិន័ ទៀបក្រុងពារាណ-

សី ។ គ្រានោះឯង ព្រះកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ចេញចាកទីសម្ងក្នុង

សាយណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

មិច្ឆា ។ បេ ។ ឯតទេវេនេ សុត្តន្តវាសោ សាវ័ប្បត្ត ភិក្ខុ-

នា កតមេ ធម្មា យោ និសោ មនសិកាតញ្ចាតិ ។

សុត្តន្តវាសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា បញ្ចាថានា នត្តន្តា អ-

និច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោ និសោ មនសិកាតញ្ចា ។

កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដំទំ រូប្ខាថានា នត្តន្តោ ។ បេ ។

វិញ្ញាណ្យាថានា នត្តន្តោ ។ សុត្តន្តវាសោ កោដ្ឋិត

ភិក្ខុនា ឥមេ បញ្ចាថានា នត្តន្តា អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អ-

នត្តតោ យោ និសោ មនសិកាតញ្ចា ។ ហំនិទោ បនេតិ

អាវុសោ វិជ្ជតិ យំ សុត្តវា ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចាថានា នត្ត-

ន្តោ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អនត្តតោ យោ និសោ មនសិ-

កតោន្តោ សោតាបត្តិដលំ សច្ចិកវេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវរុវិគ្គ

ដល់ហើយ ។ បេ ។ បានពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់អាវុសោសារិបុត្ត

ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌

ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោកោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង គួរធ្វើ

ទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ ថា មិន

ទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ទុបាទានក្នុងទាំង ៥ ដូចម្តេច ។

គឺរូបទុបាទានក្នុង ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណទុបាទានក្នុង ១ ។ ម្ចាស់អាវុសោ

កោដ្ឋិតៈ ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា

ចំពោះទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិន

មែនខ្លួន ។ ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺគ្រងដែល

ភិក្ខុមានសេចក្តីចេះដឹង កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះ

ទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែន

ខ្លួន ដឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ម្ល៉ោះសោតាចត្តិផលបាទ ។

ខ្យល់យន្តស្ស បុល្លបណ្ណសព ធម្មកថិវិញ្ញោ ទុតិយោ

(២៣) សោតាបន្នោ បនាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនា
 កតមេ ធម្មា យោនិសោ បនសិកាតពាតិ ។ សោ-
 តាបន្នោនបិ ខោ អាវុសោ កោដ្ឋិត ភិក្ខុនា ឥមេវ
 បញ្ចបាទានក្ខត្តា អនិក្ខតោ ។ បេ ។ អនិក្ខតោ យោនិ-
 សោ បនសិកាតពា ។ ហិនិ ខោ បនេតិ អាវុសោ
 វិជ្ជិតំ យំ សោតាបន្នោ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ចបាទានក្ខត្តោ
 អនិក្ខតោ ។ បេ ។ អនិក្ខតោ យោនិសោ បនសិក-
 រោន្តោ សករណតាមិដលំ ។ បេ ។ អនតាមិដលំ ។ បេ ។
 អរហន្តដលំ សន្តិករយ្យាតិ ។

(២៤) អរហតា បនាវុសោ សារីបុត្ត កតមេ
 ធម្មា យោនិសោ បនសិកាតពាតិ ។ អរហតាបិ ខោ
 អាវុសោ កោដ្ឋិត ឥមេវ បញ្ចបាទានក្ខត្តា អនិក្ខតោ
 ទុក្ខតោ រោគតោ កណ្ណតោ សល្លតោ អយតោ អា-
 ពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុព្វាតោ អនិក្ខតោ
 យោនិសោ បនសិកាតពា ។ នត្ថំ ខោ អាវុសោ អរ-
 ហតោ ទុក្ខវិករណីយំ កតស្ស វិ បដិក្ខយោ អបិ

ខន្ធសំយុត្ត ចុល្លបណ្ឌិតសកៈ ធម្មកថិកវគ្គ ទី ២

(២៣ | ម្នាលអាវុសោសារីបុត្រ ប៉ុន្តែក៏ជាសោតាបន្ន គួរធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេចទៀត ។ ម្នាលអាវុសោ
 កោដ្ឋិតៈ ទោះបីក៏ជាសោតាបន្ន ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយទុបាយ
 ប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាយទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់
 មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ ហេតុនេះតែងមានប្រាកដ គឺគ្រងដែល
 ក៏ក្នុងសោតាបន្ន កាលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាយ
 ទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ។ បេ ។ ជារបស់មិនមែនខ្លួន នឹងធ្វើ
 ឲ្យជាកំប្លាស់នូវសកទាតាមផលបាន ។ បេ ។ នូវអនាតាមផលបាន
 ។ បេ ។ នូវអរហត្តផលបាន ។

(២៤ | ម្នាលអាវុសោសារីបុត្រ ប៉ុន្តែក៏ជាព្រះអរហន្ត គួរធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយទុបាយប្រាជ្ញា ចំពោះធម៌ដូចម្តេចទៀត ។ ម្នាលអាវុសោ
 កោដ្ឋិតៈ ទោះបីក៏ជាព្រះអរហន្ត ក៏គួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយ
 ប្រាជ្ញា ចំពោះទុបាយទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ថា មិនទៀង ជាទុក្ខ ជា
 ពោត ជាបួស ជាសរ ជាជម្ងឺ ជាអាពាធ ជារបស់ដទៃ ជារបស់វិនាស
 ជារបស់សូន្យ ជារបស់មិនមែនខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោ សេចក្តីសន្សំ
 របស់ក៏ក្នុងព្រះអរហន្ត ដែលធ្វើនូវករណីយកិច្ចតទៅទៀត ឥតមានទេ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

ចិបេ ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតតា និជ្ជធម្មសុខវិហារាយ
លេវ សំវត្តន្តិ សតិសម្មជណាយ ហតិ ។

[២៥] សាវត្ថិ ។ អថខោ អាយស្មា កតប្បោ
យេន កតវំ តេនុបសម្ព័យិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
ខោ អាយស្មា កតប្បោ កតវន្តំ ឯតទកេច កថំ
នុខោ កន្តំ ជាទតោ កថំ បស្សតោ ឥមស្មីញ្ច ស-
វីណាលកេ កាយេ ពហិម្ហា ច សព្វនិមិត្តសុ អ-
ហម្ព័រមមម្ព័រមាណុសយា ន ហោន្តិតិ ។ យំ កតញ្ច
កប្ប រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចប្បន្តំ អជ្ឈតំ វំ ពហិម្ហា
វំ ឌិទ្ធហិកំ វំ សុខុមំ វំ ហំនំ វំ បណីតំ វំ យំ
ទ្រេ សន្តិកេ វំ សព្វំ រូបំ នេតិ មម នេសោហមស្មី
ន មេសោ អត្តាតិ ឯវបេតំ យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ
បស្សតិ ។ យា កាចិ វេទនា ។ បេ ។ យា កាចិ
សញ្ញា ។ យេ កេចិ សម្ព័រា ។ យំ កតញ្ច
វីណាលំ អតីតានាគតប្បច្ចប្បន្តំ អជ្ឈតំ វំ ពហិម្ហា
វំ ឌិទ្ធហិកំ វំ សុខុមំ វំ ហំនំ វំ បណីតំ វំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

ចំនែកមិទាំងនេះ ដែលព្រះអរហន្តបានចម្រើនហើយ បានធ្វើរឿយ ៗ
ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសតិ-
សម្បជញ្ញៈផង ។

[២៥] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះកប្បៈមានអាយុ
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះព្រះកប្បៈមានអាយុអង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដ៏ដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមិនមាន
អហង្សារមមង្សារនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង
ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ជាខាងក្រៅផង ។ ម្នាលកប្បៈ រូបណានីមួយ ជា
អតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក៏ ខាងក្រៅក៏ គ្រោតគ្រោតក៏ លិតក៏
ថោកទាបក៏ ទតមកក៏ ឬរូបណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក៏ ជិតក៏ បុគ្គល
ឃើញរូបទាំងអស់នេះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នេះមិន
មែនរបស់អញ នេះមិនមែនជាអញ នេះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។
វេទនាណានីមួយ ។ បេ ។ សញ្ញាណានីមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយ
ណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន
ជាខាងក្នុងក៏ ខាងក្រៅក៏ គ្រោតគ្រោតក៏ លិតក៏ ថោកទាបក៏ ទតមកក៏

ទន្ធនំយុត្តស្ស បុស្សបណ្ណាលកេ ធម្មតិកវង្សោ ទុតិយោ

យំ ធូរេ សន្តិកេ វា សត្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេ-
 សោហមស្មំ ន ហេសោ អត្តាតំ ឯវមេតំ យេវាក្ខតំ
 សម្មច្បញ្ញាយ បស្សតំ ។ ឯវំ ខោ កត្ប ជានតោ
 ឯវំ បស្សតោ ឥមស្មំញ ភវិញ្ញាណកេ កាយេ ត-
 ហិទ្ធា ច សទ្ធិនិមិត្តេសុ អហត្តារមមត្តារមាណនុសយា
 ន ហោន្តិតំ ។

(២៦) សាវត្ថំ ។ តត្រ ខោ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា
 ខោ អាយស្មា កត្បោ កកវន្តំ ឯតទកេច កតិំ នុ
 ខោ កន្តេ ជានតោ កតិំ បស្សតោ ឥមស្មំញ ភវិញ្ញា-
 ណកេ កាយេ តហិទ្ធា ច សទ្ធិនិមិត្តេសុ អហត្តារ-
 មមត្តារមាណបកតំ មាណសំ ហោតិ វិជា សមតិក្កន្តំ
 សន្តំ សុវិមត្តន្តំ ។ យំ តិញ្ច កត្ប រូបំ អតីតានាក-

ខន្ធសំយុត្ត កុល្យបណ្ណសារៈ ធម្មកថិកវិញ្ញ ទី ២

ប្តីវិញ្ញាណណា ដែលមានក្នុងទីន្ទយក្តី ទីជិតក្តី បុគ្គលឃើញវិញ្ញាណ
 ទាំងអស់នេះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រវៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា ខ្លះមិនមែនរបស់
 អញ ខ្លះមិនមែនជាអញ ខ្លះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ ម្នាលកប្បៈ
 កាលបើបុគ្គលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ទើបមិនមានអហង្គារ
 មមង្គារនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្ត
 ទាំងអស់ជាខាងក្រៅផង ។

(២៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ លុះព្រះកប្បៈមាន

អាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
 យ៉ាងនេះថា បរិត្រព្រះអង្គដ៏វម្រៀន បុគ្គលដឹងដូចម្តេច ឃើញដូច
 ម្តេច ទើបមានចិត្តប្រាសចាកអហង្គារមមង្គារនិងមានានុស័យ ក្នុងកាយ
 ប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ជាខាងក្រៅផង ជាចិត្ត
 កន្ទីរដោយប្រវៃចាកកំណែកនៃមានៈ រម្ងាប់ខ្សឹកិលស ផុតស្រឡះ
 ចាកកិលេស ។ ម្នាលកប្បៈ រូបណានិមួយ ជាអតីត អនាគត

សុត្តនិកាយ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្ម ទុក្ខវិញ្ញាណ

តប្បច្ចប្បន្នំ ។ មេ ។ សត្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហា-
 មស្មំ ន មេសោ អត្តានិ ឃ្រមេតំ យថាក្ខតំ សម្មប្ប-
 ញាយ ទិស្វា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។ យា កាចិ
 វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សម្មា ។
 យំ តត្ថំ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតប្បច្ចប្បន្នំ អជ្ឈតិ វា
 ពហំទ្វា វា ឌីឡ្យវតិ វា សុខុមំ វា ហំនំ វា បណីតំ
 វា យំ ទ្ធវេ សន្តិកេ វា សត្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម
 នេសោហាមស្មំ ន មេសោ អត្តានិ ឃ្រមេតំ យថា-
 ក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អនុបាទា វិមុត្តោ ហោតិ ។
 ឃី ខោ កត្ប ជានតោ ឃី បស្សតោ ឥមស្មំត្ថា
 សវិញ្ញាណកេ កាយេ ពហំទ្វា ច សត្វនិមិត្តសុ
 អហស្តារមមស្តារមាណបកតំ មាណសំ ហោតិ វិទា សម-
 តិក្កនំ សនំ សុវិមុត្តនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

បច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ បុគ្គលឃើញរូបទាំងអស់នេះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាម
 ពិតយ៉ាងនេះថា នេះមិនមែនរបស់អញ នេះមិនមែនជាអញ នេះមិនមែន
 ជាខ្លួនរបស់អញដូច្នោះហើយ ឈ្មោះថាជាអករុច្ឆស្រឡះ ព្រោះមិនមាន
 សេចក្តីប្រកាន់ ។ វេទនាណា រឹមួយ ។ សញ្ញាណា រឹមួយ ។ សង្ខារ
 ទាំងឡាយណា រឹមួយ ។ វិញ្ញាណណា រឹមួយ ជាអតីត អនាគត
 បច្ចុប្បន្ន ជាខាងក្នុងក៏ ខាងក្រៅក៏ គ្រោតគ្រោតក៏ ល្អិតក៏ ថោកទាបក៏
 ទុក្ខមក៏ ឬវិញ្ញាណណា ដែលមានកងទីឆ្ងាយក៏ កងទីជិតក៏ បុគ្គល
 ឃើញវិញ្ញាណទាំងអស់នេះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នេះ
 មិនមែនរបស់អញ នេះមិនមែនជាអញ នេះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញដូច្នោះ
 ហើយ ទើបឈ្មោះថាជាអករុច្ឆស្រឡះ ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ។
 ម្ចាស់កប្បៈ បុគ្គលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ទើបមានចិត្តប្រាស
 ចាកអហង្ការមមង្ការនិងមានទុស្ស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះ
 ផង ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ជាខាងក្រៅផង ជាចិត្តកន្លងដោយប្រពៃចាក
 ចំណែកនៃមានៈ រម្ងាប់នូវកិលេស ផុតស្រឡះចាកកិលេស ។

ខន្ធសិយុត្តន្សប្ប បុល្លបណ្ណសកេ ធម្មកថិកវិញ្ញោ ទុតិយោ

តត្រទានំ

អវិជ្ជវិជ្ជា ទេ កថិកា

ពានុនា បរិមុត្តិកា ទេ

សញោជនំ ឧបាទានំ
ឃ

សីលំ សុតារំ ទេ ព កប្បោនាតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្ណសកៈ ធម្មកថិត្ត ទី ២

ឧទានកង្កធម្មកថិត្តនោះ គឺ

ពោលអំពីអវិជ្ជា ១ វិជ្ជា ១ ធម្មកថិត ២ លើក ចំណង ១

បគលរថចាកទុក ២ លើក សញ្ញាជនៈ ១ ទប្បាទាន ១

សីល ១ ភិក្ខុមានការចេះដឹង ១ ភិក្ខុឈ្មោះកប្បៈ ២ លើក ២

អរិយ្យវិគ្គោ

(២៧) សាវ័ន្តំ ។ អថោ អពាណេ ភិក្ខុ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្តា ។ បេ ។ ឯតមន្តំ
 និសំនោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច អរិយ្យា អ-
 រិយ្យានិ កន្តេ វុច្ឆនិ កតមា នុ ខោ កន្តេ អរិយ្យា កត្តាវ-
 តា ច អរិយ្យាគតោ ហោតិទិ ។ ឥធិ ភិក្ខុ អស្សុត-
 វា បុត្តជ្ឈនោ សមុទយធម្មំ រូបំ សមុទយធម្មំ រូបន្តិ
 យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ វយធម្មំ រូបំ វយធម្មំ រូបន្តិ
 យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ សមុទយវយធម្មំ រូបំ សមុទ-
 យវយធម្មំ រូបន្តិ យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ សមុទយធម្មំ
 វេទនំ សមុទយធម្មា វេទនានិ យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ
 វយធម្មំ វេទនំ វយធម្មា វេទនានិ យថាក្ខនំ នប្បជា-
 តានិ ។ បេ ។ នប្បជាតានិ សមុទយធម្មំ សញ្ញំ ។ បេ ។

អរិយាវិធិ

(២៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រាទោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅ

គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះរូបទៅដល់ហើយ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះ

អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អរិយា អរិយា បពិត្រព្រះ

អង្គដ៏ចម្រើន អរិយា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអរិយា ដោយ

ហេតុយ៉ាងណា ។ មាលភិក្ខុ បឋជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះ

ដឹង មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា រូបកើត

ឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា

រូបសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើងហើយ

សូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹង

ច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វេទនាកើតឡើងជា

ធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា វេទនា

សូន្យទៅជាធម្មតា ។ បេ ។ នូវសញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ បេ ។

វគ្គសំយត្តស្ស បុស្សបណ្ណសារេ អវិជ្ជាវិញ្ញា ភតិយោ

នប្បជាតានិ សមុទយេនម្មេ សម្ពាវេ សមុទយេនម្មា

សម្ពាវានិ យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ វយេនម្មេ សម្ពាវេ

វយេនម្មា សម្ពាវានិ យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ សមុទយេវ-

យេនម្មេ សម្ពាវេ សមុទយេវយេនម្មា សម្ពាវានិ យថាក្ខនំ

នប្បជាតានិ សមុទយេនម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយេនម្មំ

វិញ្ញាណានិ យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ វយេនម្មំ វិញ្ញាណំ

វយេនម្មំ វិញ្ញាណានិ យថាក្ខនំ នប្បជាតានិ សមុទយេវ-

យេនម្មំ វិញ្ញាណំ សមុទយេវយេនម្មំ វិញ្ញាណានិ យថាក្ខនំ

នប្បជាតានិ ។ អយំ វគ្គនិ ភិក្ខុ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា

ច អវិជ្ជាភតោ ហោតីតិ ។

ទន្ធសំយុត្ត ពុល្លបណ្ណាសកៈ អវិជ្ជាវិត្ត ទី ៣

មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា
 សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារ
 ទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយសូន្យទៅជាធម្មតា
 មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយសូន្យ
 ទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិន
 ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើត
 ឡើងជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលសូន្យទៅជាធម្ម-
 តាថា វិញ្ញាណសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណ
 ដែលកើតឡើង ហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងហើយ
 សូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា អវិជ្ជា ឯបុគ្គលអ្នក
 ប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

[៤៧] ឃីវំ វុត្តេ សោ ភិក្ខុ កកវុត្តំ ឯតទរោច វិជ្ជា
 វិជ្ជាតិ ករុន្ត វុត្តិ កតតមា នុ ខោ ករុន្ត វិជ្ជា កត្តាវតា
 ច វិជ្ជាកតោ ហោតិ ។ វេទ ភិក្ខុ សុតវា អរិយស្សា-
 វាកោ សម្មទយន្ត វុត្តិ សម្មទយន្ត វុត្តិ យថាក្ខតិ
 បដានាតិ វយន្ត វុត្តិ វយន្ត វុត្តិ យថាក្ខតិ បដា-
 នាតិ សម្មទយវយន្ត វុត្តិ សម្មទយវយន្ត វុត្តិ
 យថាក្ខតិ បដានាតិ សម្មទយន្ត វេទនំ សម្មទយន្ត
 វេទនាតិ យថាក្ខតិ បដានាតិ វយន្ត វេទនំ វយ-
 ន្ត វេទនាតិ យថាក្ខតិ បដានាតិ សម្មទយវយន្ត
 វេទនំ សម្មទយវយន្ត វេទនាតិ យថាក្ខតិ បដានាតិ
 សម្មទយន្ត សញ្ញា ។ បេ ។ បដានាតិ សម្មទយន្ត
 សម្មាវេ សម្មទយន្ត សម្មាវាតិ យថាក្ខតិ បដានាតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវិញ្ញ

(៤៨) កាលព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះ

ក៏បានគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន

ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន វិជ្ជា តើដូចម្តេច

បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវ័ក

ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបេះដឹង ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែលកើតឡើង

ជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូបដែល

សូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវរូប

ដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅ

ជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវវេទនាដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា វេទនា

កើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលសូន្យទៅជាធម្មតា

ថាវេទនាសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវេទនាដែលកើតឡើង

ហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា វេទនាកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា នូវ

សញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវសង្ខារទាំង-

ឡាយដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងជាធម្មតា

ខន្តស័យុត្តស្ស បុណ្ណសកេ អវិជ្ជាវិញ្ញា គតិយោ

វយេន្តេ សុត្វារេ វយេន្តោ សុត្វារតិ យថាក្ខតំ បដា-
 នាតិ សមុទយវយេន្តេ សុត្វារេ សមុទយវយេន្តោ
 សុត្វារតិ យថាក្ខតំ បដានាតិ សមុទយេន្ធិ វិញ្ញាណំ
 សមុទយេន្ធិ វិញ្ញាណាន្តិ យថាក្ខតំ បដានាតិ វយេន្ធិ
 វិញ្ញាណំ វយេន្ធិ វិញ្ញាណាន្តិ យថាក្ខតំ បដានាតិ ស-
 មុទយវយេន្ធិ វិញ្ញាណំ សមុទយវយេន្ធិ វិញ្ញាណាន្តិ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុ វិជ្ជា ឯត្តាវ-
 តា ច វិជ្ជាគតោ ហោតិ ។

(៤៧) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ
 អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ ពារាណសិយំ វិហារន្តិ
 វសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថខោ អាយស្មា មហា-
 កោដ្ឋិតោ សាយន្តាសមយំ បដិសន្ធានា វុដ្ឋិតោ
 ។ បេ ។ ឯត្តេន្ធិ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហា-
 កោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តិ សារីបុត្តំ ឯតទកេច អវិជ្ជា
 អវិជ្ជាតិ អារិសោ សារីបុត្តំ វុត្តតិ កតមា ន ខោ
 អារិសោ អវិជ្ជា តត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត ចុល្លបណ្ណាសកៈ អវិជ្ជាវិញ្ញ ទី ៣

ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារ
 ទាំងឡាយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវសង្ខារទាំងឡាយ
 ដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើង
 ហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើង
 ជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវ
 វិញ្ញាណដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា វិញ្ញាណសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹង
 ច្បាស់តាមពិត នូវវិញ្ញាណដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា
 វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះហៅថា
 វិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៤៧) សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈ
 មានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិត្តទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។
 គ្រានោះឯង ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ចេញចាកទីសម្បុ ក្នុង
 សាយណ្តសម័យ ។ បេ ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ អង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់អាវុសោសាវ័បុត្ត ដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្ចាស់អាវុសោ
 អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។

កុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខត្តវិវិដោ

តំ ឆានុសោ អស្សុតា បុត្តជ្ជោ សុត្តនិយមម្ហំ រូបំ
 សុត្តនិយមម្ហំ រូបន្តំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតំ វយមម្ហំ
 រូបំ វយមម្ហំ រូបន្តំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតំ សុត្តនិ-
 យវយមម្ហំ សុត្តនិយវយមម្ហំ រូបន្តំ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាតាតំ សុត្តនិយមម្ហំ វេទនំ ។ បេ ។ វយមម្ហំ វេទនំ
 ។ បេ ។ សុត្តនិយវយមម្ហំ វេទនំ ។ បេ ។ សុត្តនិយមម្ហំ
 សញ្ញា ។ បេ ។ សុត្តនិយមម្ហំ សង្ខារ ។ បេ ។ វយមម្ហំ
 សង្ខារ ។ សុត្តនិយវយមម្ហំ សង្ខារ សុត្តនិយវយមម្ហំ
 សង្ខារតំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតំ សុត្តនិយមម្ហំ វិញ្ញា-
 ណំ ។ បេ ។ វយមម្ហំ វិញ្ញាណំ ។ សុត្តនិយវយមម្ហំ
 វិញ្ញាណំ សុត្តនិយវយមម្ហំ វិញ្ញាណន្តំ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាតាតំ ។ អយំ វុត្តនាសោ អវិជ្ជា ឃត្តាវតា ច អវិជ្ជា-
 កតោ យោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធាវដ្ត

ម្នាល ភារុសោ បឋជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង មិនដឹងច្បាស់
តាមពិត ខ្ញុំរូបដែលកើតឡើងជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា មិន
ដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំរូបដែលសូន្យទៅជាធម្មតាថា រូបសូន្យទៅជាធម្មតា
មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំរូបដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា
រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំវេទនា
ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ ចេ ។ ខ្ញុំវេទនាដែលសូន្យទៅជាធម្មតា
។ ចេ ។ ខ្ញុំវេទនាដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ចេ ។ ខ្ញុំ
សញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ ចេ ។ ខ្ញុំសង្ខារទាំងឡាយដែលកើត
ឡើងជាធម្មតា ។ ចេ ។ ខ្ញុំសង្ខារទាំងឡាយដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។
ខ្ញុំសង្ខារទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារ
ទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំ
វិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ ចេ ។ ខ្ញុំវិញ្ញាណដែលសូន្យទៅ
ជាធម្មតា ។ ខ្ញុំវិញ្ញាណដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា
វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាល ភារុសោ នេះហៅ
ថា អវិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ័ន្តនេះឯង ។

ខន្ធស័យគ្គស្ស បុណ្ណបណ្ណសព អវិជ្ជាវិញ្ញា ធវិយោ

(៥០) ឯតំ សមយំ អាយស្មា ម សារីបុត្តោ
អាយស្មា ម មហាកោដ្ឋិតោ ពារាណសិយំ វិហារន្តិ
តសិបតនេ មិកនាយេ ។ ឯតមន្តំ និសិទ្ធា ខោ
អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯត-
នពោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អារុសោ សារីបុត្ត វត្តតិ កតមា ន
ខោ អារុសោ វិជ្ជា កត្តារតា ម វិជ្ជាកតោ ហោតិ ។
តនារុសោ សុតវា អរិយស្សារកោ សមុទយធម្មំ រូបំ
សមុទយធម្មំ រូបន្តំ យថាក្ខតំ មជាណតិ វយធម្មំ រូបំ
។ បេ ។ សមុទយវយធម្មំ រូបំ សមុទយវយធម្មំ រូបន្តំ
យថាក្ខតំ មជាណតិ សមុទយធម្មំ វេទនំ ។ បេ ។
សមុទយធម្មំ សញ្ញំ ។ បេ ។ សមុទយធម្មេ សង្ខា-
រេ ។ វយធម្មេ សង្ខារេ ។ សមុទយវយធម្មេ សង្ខា-
រេ សមុទយវយធម្មា សង្ខារតិ យថាក្ខតំ មជាណតិ

ខន្ធសំរុញ ចូលរណសកៈ អវិជ្ជាវត្ថុ ទី ៣

(៥០) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុនិងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈ

មានអាយុ នៅក្នុងវសិបតទមិតទាយវ័ន ទៀបក្រុងពាកណសី ។ លុះ

ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោល

នឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដ៏ចេះថា ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែល

ហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្ចាស់អាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកប

ដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ អរិយសារីកក្កដ

លោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង វេមន៍ដឹងច្បាស់តាមវិត នូវរូបដែលកើតឡើង

ជាធម្មតាថា រូបកើតឡើងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមវិត នូវរូបដែលសូន្យ

ទៅជាធម្មតា ។ បេ ។ នូវរូបដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតាថា

រូបកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ដឹងច្បាស់តាមវិត នូវវេទនាដែល

កើតឡើងជាធម្មតា ។ បេ ។ នូវសញ្ញាដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ បេ ។

នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ

ដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយ

សូន្យទៅជាធម្មតាថា សង្ខារទាំងឡាយកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធករវិញ្ញា

សម្មទយេនិម្មំ វិញ្ញាណំ ។ វយេនិម្មំ វិញ្ញាណំ ។ សម្ម-
 ទយេវយេនិម្មំ វិញ្ញាណំ សម្មទយេវយេនិម្មំ វិញ្ញាណំ និយេ-
 ថាក្ខតំ បជាជាតិ ។ អយំ វុត្តនាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា
 ច វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

(៥០) តពោវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ
 អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទ-
 រោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អារុសោ សារីបុត្ត វុត្តតិ កតមា
 នុ ខោ អារុសោ អវិជ្ជា តត្តាវតា ច អវិជ្ជាកតោ
 ហោតីតិ ។ ឥនាវុសោ អស្សុតវា បុត្តជ្ឈនោ រូបស្ស
 អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាជាតិ វេទនាយ ។ បេ។ សញ្ញាយ ។ សុត្តារាជំ ។
 វិញ្ញាណស្ស អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យ-
 ថាក្ខតំ នប្បជាជាតិ ។ អយំ វុត្តនាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តា-
 វតា ច អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវិគ្គ

ដឹងច្បាស់តាមភិក ខ្ញុំវិញ្ញាណដែលកើតឡើងជាធម្មតា ។ ខ្ញុំវិញ្ញាណ
 ដែលសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ខ្ញុំវិញ្ញាណដែលកើតឡើងហើយសូន្យទៅ
 ជាធម្មតាថា វិញ្ញាណកើតឡើងហើយសូន្យទៅជាធម្មតា ។ ម្នាល
 អារុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុ
 យ៉ាងនេះឯង ។

(៥១) និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ
 អន្តិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ ដូច្នោះ
 ថា ម្នាលអារុសោសាវ័បុត្ត ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាល
 អារុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុ
 យ៉ាងណា ។ ម្នាលអារុសោ បូថជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង
 វេមនមិនដឹងច្បាស់តាមភិក នូវអាទិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការ
 រលាស់ចេញនូវរូបផង វេទនា ។ ចេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។
 មិនដឹងច្បាស់តាមភិក នូវអាទិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការ
 រលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអារុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា
 បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ខន្ធសំយញ្ញស្ស កុល្យបណ្ណសកេ អវិជ្ជាវិញ្ញា ធាតិយោ

(៥២) តញ្ញោវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ

អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីប្បត្តិ ឯតទ-
រោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អារុសោ សារីប្បត្ត វុច្ចតិ កតមា នុ
ខោ អារុសោ វិជ្ជា កត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

ឥធារុសោ សុតវា អវិយស្សវកោ រូបស្ស អស្សនញ្ច
អាទិនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតិ បជាណតិ វេទនាយ

។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារនំ ។ វិញ្ញាណស្ស អស្សន-
នញ្ច អាទិនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតិ បជាណតិ ។

អយំ វុច្ចតារុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។

(៥៣) តញ្ញោវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា

ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីប្បត្តិ
ឯតទរោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អារុសោ សារីប្បត្ត វុច្ចតិ
កតមា នុ ខោ អារុសោ អវិជ្ជា កត្តាវតា ច អ-

វិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ ឥធារុសោ អស្សតវា បុគ្គដ្ឋនោ

ខន្ធសំបុត្ត ចុល្លបណ្ណាសកៈ អវិជ្ជាវគ្គ ទី ៣

[៥២] និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ

អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសាវ័បុត្ត មានអាយុដូច្នោះ

ថា ម្ចាស់អាវុសោសាវ័បុត្ត ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្ចាស់អាវុសោ

វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។

ម្ចាស់អាវុសោ អរិយសាវ័កក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹង

ច្បាស់តាមពិត នូវអាទិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញ

នូវរូបផង នូវវេទនា ។ ចេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអាទិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការ

រលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្ចាស់អាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា

បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

[៥៣] និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ

អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសាវ័បុត្ត មានអាយុដូច្នោះ

ថា ម្ចាស់អាវុសោសាវ័បុត្ត ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្ចាស់

អាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុ

យ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ បឋជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង

ច្បាស់តាមពិត នូវអាទិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញ

នូវរូបផង នូវវេទនា ។ ចេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

រូបស្ស សមុទយញ្ច អត្តផ្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច
 និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ វេទនាយ ។ បេ ។
 សញ្ញាយ ។ សង្ខារនំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច
 អត្តផ្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យ-
 ថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ ។ អយំ វុត្តតាវុសោ អវិជ្ជា ឃត្តា-
 វតា ច អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

(៥៤) តញ្ញោ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ
 អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទ-
 រោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អារុសោ សារីបុត្ត វុត្តតិ កតមា នុ
 ខោ អារុសោ វិជ្ជា តត្តាវតា ច វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។
 ឥនារុសោ សុតវា អរិយស្សារកោ រូបស្ស សមុទយញ្ច
 អត្តផ្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថា-
 ក្ខតំ បជាតាតិ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខា-
 រនំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច អត្តផ្គមញ្ច អស្សាទញ្ច
 អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ បជាតាតិ ។ អយំ
 វុត្តតាវុសោ វិជ្ជា ឃត្តាវតា ច វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធាវគ្គ

រមែងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអាទិសង្ស្រ
 និងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។ ចេ ។
 នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់ នូវការកើតឡើង
 និងការរលត់ នូវអាទិសង្ស្រនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់
 ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអារុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលអ្នក
 ប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

[៥៤] និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដូច្នោះ
 ថា ម្នាលអារុសោសារីបុត្ត ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា ម្នាលអារុសោ
 វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងណា ។
 ម្នាលអារុសោ អរិយសារីកក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់
 តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអាទិសង្ស្រនិងទោសរបស់
 រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។ ចេ ។ នូវសញ្ញា ។
 នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការ
 រលត់ នូវអាទិសង្ស្រនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការរលាស់ចេញនូវ
 វិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអារុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលអ្នកប្រកប
 ដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ឧទ្ទស្សន្តស្ស បុល្លបណ្ណសពេ អវិជ្ជាវិញ្ញា ទុក្ខិយោ

(៥៥) ឯតំ សមយំ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ
អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ ពារណាសិយំ វិហារន្តិ
ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
។ ថេ ។ ឯតមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
អាយស្មន្តិ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទេវេច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ
អារុសោ កោដ្ឋិត វុត្តតិ កតមា នុ ខោ អារុសោ
អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។ ឥនារុ-
សោ អស្សុតវំ បុត្តជីវោ រូបស្ស អស្សាទញ្ច អា-
ទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ វេទ-
នាយ ។ ថេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារនិ ។ វិញ្ញាណស្ស
អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ នប្ប-
ជាតាតិ ។ អយំ វុត្តតារុសោ អវិជ្ជា ឯតាវតា ច
អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

ទន្ធសំយុត្ត ចុល្លបណ្ណាសរៈ អវិជ្ជាវគ្គ ទី ៣

(៥៥) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈ

មានអាយុ នៅក្នុងឥសិបតនមិតទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។

គ្រានោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ។ បេ ។ លុះព្រះសារីបុត្តមាន

អាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមាន

អាយុដ៏ចេះថា ម្ចាស់អាវុសោកោដ្ឋិត. ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា

ម្ចាស់អាវុសោ អវិជ្ជាតើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុ

យ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ បឋជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង

វមន៍មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការ

រលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំង-

ឡាយ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណ

ផង នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្ចាស់អាវុសោ នេះហៅថា

អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវិទ្យោ

(៥៦) ឃីវី វុត្តោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តិ
 មហាកោដ្ឋតិ ឯតទលោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អារុសោ កោដ្ឋ-
 ត វុច្ឆតិ កតមា នុ ខោ អារុសោ វិជ្ជា កត្តាវតា ច
 វិជ្ជាគតោ ហោតិ ។ ឥទារុសោ សុតវា អរិយស្សវ-
 កោ រូបស្ស អស្សាទញ្ច អាទិនវញ្ច និស្សវណាញ្ច
 យថាក្ខតិ បជាតាតិ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។
 សម្ពាវនំ ។ វិញ្ញាណស្ស អស្សាទញ្ច អាទិនវញ្ច
 និស្សវណាញ្ច យថាក្ខតិ បជាតាតិ ។ អយំ វុច្ឆតា-
 រុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាគតោ ហោតិ ។

(៥៧) តញ្ញោ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តិ មហាកោដ្ឋតិ ឯ-
 តទលោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អារុសោ កោដ្ឋត វុច្ឆតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

[៥៦] កាលព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះ

ហើយ ព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមាន
អាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា វិជ្ជា
ម្ចាស់អាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុ
យ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ អរិយសាវ័កក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង
វេមន៍ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអាទិសង្ឃនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់
ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា ។ ចេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។
ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអាទិសង្ឃនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង នូវការ
រលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្ចាស់អាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គល
ប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

[៥៧] និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ

អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណាសកេ អវិជ្ជាវត្តោ គតិយោ

កតតមា នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា កតត្តាវតា ច អវិជ្ជាកតោ
 ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សុតវា បុត្តជ្ជោ រូបស្ស
 សមុទយញ្ច អត្តផ្លមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច ទិស្ស-
 រណញ្ច យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ វេទនាយ ។ បេ ។
 សញ្ញាយ ។ សម្ពាណំ ។ វិញ្ញាណស្ស សមុទយញ្ច
 អត្តផ្លមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច ទិស្សរណញ្ច យ-
 ថាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ ។ អយំ វុត្តតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវ-
 តា ច អវិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

(៥៨) ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អយ-
 ស្មនំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទរោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អាវុ-
 សោ កោដ្ឋិត វុត្តតិ កតតមា នុ ខោ អាវុសោ
 វិជ្ជា កតត្តាវតា ច វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ
 សុតវា អរិយស្សវកោ រូបស្ស សមុទយញ្ច អត្តផ្លមញ្ច

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណសកៈ អវិជ្ជាវគ្គ ទី ៣

ម្ចាស់អាវុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយ
 ហេតុយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ បូជដុនកងលោកនេះ ជាអ្នកមិន
 ចេះដឹង រមែងមិនដឹងប្បាសតាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវ
 អានិសង្សនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេទនា
 ។ ចេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិនដឹងប្បាសតាមពិត
 នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអានិសង្សនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង
 នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្ចាស់អាវុសោ នេះហៅថា
 អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

[៥៨] កាលដែលព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ពោលយ៉ាង

នេះហើយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈ
 មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា
 វិជ្ជា ម្ចាស់អាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយ
 ហេតុយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ អរិយសារីកកងលោកនេះ ជា
 អ្នកចេះដឹង រមែងដឹងប្បាសតាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការរលត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ទន្ធការីវគ្គោ

អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ បជា-
 នាតិ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ សម្មាវាទំ ។
 វិញ្ញាណសម្ម សមុទយញ្ច អត្តដ្ឋមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទី-
 នវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាក្ខតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ច-
 តាវុសោ វិជ្ជា ឯត្តាវតា ច វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

(៥៧) តពោវ និទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទ-
 រោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ អាវុសោ កោដ្ឋិត វុច្ចតិ កតមា
 នុ ខោ អាវុសោ អវិជ្ជា តត្តាវតា ច អវិជ្ជាកតោ
 ហោតីតិ ។ ឥធាវុសោ អស្សតវា បុត្តជ្ឈនោ រូបំ នប្ប-
 ជានាតិ រូបសមុទយំ នប្បជានាតិ រូបនិរោធំ នប្ប-
 ជានាតិ រូបនិរោធតាមិនិបដិបទំ នប្បជានាតិ វេទនំ
 ។ បេ ។ សញ្ញំ ។ សម្មាវេ ។ វិញ្ញាណំ នប្បជានាតិ
 វិញ្ញាណសមុទយំ នប្បជានាតិ វិញ្ញាណនិរោធំ នប្ប-
 ជានាតិ វិញ្ញាណនិរោធតាមិនិបដិបទំ នប្បជានាតិ ។
 អយំ វុច្ចតាវុសោ អវិជ្ជា ឯត្តាវតា ច អវិជ្ជាកតោ
 ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវិគ្គ

នូវអាទិសង្ឃនិងទោសរបស់រូបផង នូវការរលាស់ចេញនូវរូបផង នូវវេ-
ទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិត
នូវការកើតឡើងនិងការរលត់ នូវអាទិសង្ឃនិងទោសរបស់វិញ្ញាណផង
នូវការរលាស់ចេញនូវវិញ្ញាណផង ។ ម្នាលអារុសោ នេះ ហៅថា
អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

(៥៧) និទាននោះដដែល ។ លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ដូច្នោះ
ថា ម្នាលអារុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ម្នាល
អារុសោ អវិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាង
ណា ។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង រឺមិន
មិនដឹងច្បាស់នូវរូប មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតរូប មិនដឹងច្បាស់នូវ
ការរលត់រូប មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់រូប មិន
ដឹងច្បាស់នូវវេទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ មិន
ដឹងច្បាស់នូវវិញ្ញាណ មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ មិន
ដឹងច្បាស់នូវការរលត់វិញ្ញាណ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់
ការរលត់វិញ្ញាណ ។ ម្នាលអារុសោ នេះហៅថា អវិជ្ជា បុគ្គលប្រកប
ដោយអវិជ្ជា ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ខន្តសំយត្តស្ស បុល្លបណ្ណសិកេ អវិជ្ជាវិញ្ញោ ធនិយោ

(៦០) ឃីវំ វុត្តោ អាយស្មា សារីចុត្តោ អាយសុត្តំ

មហាកោដ្ឋិនំ ឯតទវោច វិជ្ជា វិជ្ជាតិ អារុសោ កោ-

ដ្ឋិត វុត្តិតិ កតតមា នុ ខោ អារុសោ វិជ្ជា តត្តារតា ច

វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។ ឥនារុសោ សុតវា អរិយស្សារុកោ

រូបំ បជានាតិ រូបសមុទយំ បជានាតិ រូបនិរោដំ បជា-

នាតិ រូបនិរោធតាមិដិបដិបទំ បជានាតិ វេទនំ ។

សព្វំ ។ សន្និវេ ។ វិញ្ញាណំ បជានាតិ វិញ្ញាណាស-

មុទយំ បជានាតិ វិញ្ញាណនិរោដំ បជានាតិ វិញ្ញាណ-

និរោធតាមិដិបដិបទំ បជានាតិ ។ អយំ វុត្តនារុសោ

វិជ្ជា ឯត្តារតា ច វិជ្ជាកតោ ហោតីតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណាសកៈ អវិជ្ជាវិក្ក ទី ៣

(៦០) កាលព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះ

ហើយ ទើបព្រះសាវ័ប្តមានអាយុ បានពោលនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈ

មានអាយុផ្សេងៗថា ម្ចាស់អាវុសោកោដ្ឋិតៈ ពាក្យដែលហៅថា វិជ្ជា

វិជ្ជា ម្ចាស់អាវុសោ វិជ្ជា តើដូចម្តេច បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយ

ហេតុយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់អាវុសោ អរិយសាវ័កក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះ

ដឹង រឺមិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូប ដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូបហេតុនាំឲ្យកើតរូប ដឹងច្បាស់

ខ្ញុំរូបការលត់រូប ដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូបដឹបទាជាដំណើរទៅកាន់ការលត់រូប ដឹង

ច្បាស់ខ្ញុំរូបវេទនា ។ ខ្ញុំរូបសញ្ញា ។ ខ្ញុំរូបសង្ខារទាំងឡាយ ។ ដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូប

វិញ្ញាណ ដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូបហេតុនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ ដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូបការលត់

វិញ្ញាណ ដឹងច្បាស់ខ្ញុំរូបដឹបទា ជាដំណើរទៅកាន់ការលត់វិញ្ញាណ ។

ម្ចាស់អាវុសោ នេះហៅថា វិជ្ជា បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ដោយហេតុ

យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

តត្រ្រាណំ

សុត្តន្តយេ ធម្មេន ភិណ្ឌិ

អស្សុនេ ច អបរេ ទុរេ

សុត្តន្តយេ ច ទេ វុត្តា

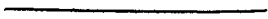
កោដ្ឋិតេ អបរេ តយោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយេត្តនិកាយ ខុទ្ទកនិកាយ

ឧទានកថាអរិយសិទ្ធិសោត្តន្ត

ពោលអំពីការកើតឡើងជាធម្មតា ៣ លើក អំពីអាទិសង្ស
ដទៃទៀត ២ លើក អំពីការកើតឡើង ២ លើក អំពី
ព្រះកោដ្ឋិតៈដទៃទៀត ៣ លើក ។

កក្កដា

(៦០) សារត្តិ ។ រូបំ ភិក្ខុវេ កុក្កឡំ វេទនា

កុក្កឡំ សញ្ញា កុក្កឡំ សង្ខារ កុក្កឡំ វិញ្ញាណំ

កុក្កឡំ ។ ឃរិ បស្សិ ភិក្ខុវេ សុត្តវា អរិយស្សវេ កោ

រូបស្មីបំ ទិព្វិន្ទតិ វេទនាយបំ ទិព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបំ

ទិព្វិន្ទតិ សង្ខារេស្មីបំ ទិព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មីបំ ទិព្វិន្ទតិ

ទិព្វិន្ទំ វិវជ្ជតិ វិវាតា វិប្បត្តតិ ។ វិប្បត្តស្មី វិប្បត្តមិតិ

ញាណំ ហោតិ ។ ទីណា ជាតិ វុសិតិ ព្រហ្មចរិយំ

កតំ ករណីយំ ណាបំ ឥត្តត្តាយាតិ បជាណតិ ។

កក្កទ្បវិគ្គ
កេ ១ ៧ ៨

(៦១) ក្រុងសាវត្ថី ។ មាលកិក្ខុទាំងឡាយ រូបកោ វេទនាភិ

កោ សញ្ញាភិកោ សង្ខារទាំងឡាយក៏កោ វិញ្ញាណភិកោ ។ មាល

កិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអរិយសាវ័ក អ្នកចេះដឹង បានឃើញច្បាស់

យ៉ាងនេះ ក៏នឿយណាយនឹងរូបផង នឿយណាយនឹងវេទនាផង នឿយ

ណាយនឹងសញ្ញាផង នឿយណាយនឹងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយ

ណាយនឹងវិញ្ញាណផង កាលបើនឿយណាយ វែមន៍ប្រាកចាកតម្រេក

ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ទើបរួចស្រឡះ ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះ

ហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវ័ក

នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញ្ញបាន

ប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ្ញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គ-

ការវនាភិប្បដ៍ទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

[៦២] សាវត្ថី ។ យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ តត្រ វេ ឆន្ទោ
 បហាតញ្ចោ ។ តិញ្ចុ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ រូបំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ
 តត្រ វេ ឆន្ទោ បហាតញ្ចោ ។ វេទនា អនិច្ចា
 ។ មេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ តត្រ
 វេ ឆន្ទោ បហាតញ្ចោ ។ យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ តត្រ វេ
 ឆន្ទោ បហាតញ្ចោតិ ។

[៦៣] សាវត្ថី ។ យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ តត្រ វេ រាគោ
 បហាតញ្ចោ ។ តិញ្ចុ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ រូបំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ
 តត្រ វេ រាគោ បហាតញ្ចោ ។ វេទនា អនិច្ចា ។ មេ ។
 សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ តត្រ វេ រាគោ
 បហាតញ្ចោ ។ យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ តត្រ វេ រាគោ
 បហាតញ្ចោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

(៦២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈគឺសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងរបស់នោះចេញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរបស់អ្វីដែលមិនទៀង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 រូបមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនា
 មិនទៀង ។ រេ ។ សញ្ញា ។ សន្ទារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនទៀង
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុង
 របស់នោះចេញ ។

(៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិន
 ទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈគឺតម្រេក ក្នុងរបស់នោះចេញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរបស់អ្វីដែលមិនទៀង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូប
 មិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនា
 មិនទៀង ។ រេ ។ សញ្ញា ។ សន្ទារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនទៀង
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុង
 របស់នោះចេញ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសកេ កុក្កឡវិគ្គោ បក្កតោ

(៦៤) សាវត្ថំ ។ យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ ត្រេត វេ
 ធន្តរកោ បហាតោ ។ តេវា ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ រូបំ
 ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ ត្រេត វេ ធន្តរកោ បហាតោ ។ វេទនា
 អនិច្ចំ ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ
 ត្រេត វេ ធន្តរកោ បហាតោ ។ យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ
 ត្រេត វេ ធន្តរកោ បហាតោតិ ។

(៦៥) សាវត្ថំ ។ យំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ ត្រេត វេ ធន្តោ
 បហាតោ ។ បេ ។ រកោ បហាតោ ។ ធន្តរកោ
 បហាតោតិ ។

(៦៦) សាវត្ថំ ។ ត្រេត ខោ ។ យោ ភិក្ខុវេ អនត្តា
 ត្រេត វេ ធន្តោ បហាតោ ។ កោ ប ភិក្ខុវេ អនត្តា

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណាសកៈ កុត្តុប្បវត្ត ទី ៤

[៦៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង
 អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគគីសេចក្តីត្រេកត្រអាល ក្នុងរបស់នោះ
 ចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរបស់អ្វី ដែលមិនទៀង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ រូបមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគ ក្នុងរូបនោះ
 ចេញ ។ វេទនាមិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។
 វិញ្ញាណមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគ ក្នុងវិញ្ញាណនោះ
 ចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាមិនទៀង អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគ ក្នុងរបស់នោះចេញ ។

[៦៥] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាជាទុក្ខ
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងរបស់នោះចេញ ។ បេ ។ ត្រូវលះ
 បង់រាគៈចេញ ។ ត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគចេញ ។

[៦៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈក្នុងសភាវៈនោះ
 ចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសភាវៈដូចម្តេច ដែលមិនមែនខ្លួន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

រូបំ ភិក្ខុវេ អនត្តា តត្រ វេ នន្នោ បហាតញ្ចោ ។ វេ-

ទនា អនត្តា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ

អនត្តា តត្រ វេ នន្នោ បហាតញ្ចោ ។ យោ ភិក្ខុវេ

អនត្តា តត្រ វេ នន្នោ បហាតញ្ចោតិ ។

[៦៧] សាវត្ថំ ។ យោ ភិក្ខុវេ អនត្តា តត្រ វេ

រាគោ បហាតញ្ចោ ។ គោ ប ភិក្ខុវេ អនត្តា រូបំ

ភិក្ខុវេ អនត្តា តត្រ វេ រាគោ បហាតញ្ចោ ។ វេទនា

អនត្តា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ អនត្តា

តត្រ វេ រាគោ បហាតញ្ចោ ។ យោ ភិក្ខុវេ អនត្តា

តត្រ វេ រាគោ បហាតញ្ចោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវិភាគ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ
 ក្នុងរូបនោះចេញ ។ វេទនាមិនមែនខ្លួន ។ ចេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ
 ទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ
 ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែន
 ខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។

(៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែន

ខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសភាវៈដូចម្តេចដែលមិនមែនខ្លួន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 រូបមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងរូបនោះចេញ ។
 វេទនាមិនមែនខ្លួន ។ ចេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ
 មិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់រាគៈ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះ
 បង់រាគៈ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស ចុល្លបណ្ណសកេ ពុកុប្បវត្តោ ចតុត្ថោ

[២៨] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ អនត្តា តត្រ វេ
 ធន្តរតោ បហាតត្វោ ។ តោ ប ភិក្ខុវេ អនត្តា រូបំ
 ភិក្ខុវេ អនត្តា តត្រ វេ ធន្តរតោ បហាតត្វោ ។ វេ-
 ទនា អនត្តា ។ ថេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ
 អនត្តា តត្រ វេ ធន្តរតោ បហាតត្វោ ។ យោ
 ភិក្ខុវេ អនត្តា តត្រ វេ ធន្តរតោ បហាតត្វោ ។

[២៩] សាវត្ថី ។ តត្រ ទោ ។ សន្តាបព្វជិតស្ស
 ភិក្ខុវេ កុលបុត្តស្ស អយមនុទន្នោ ហោតិ យំ
 រូបេ និព្វិណាតហុលំ^(១) វិហរេយ្យ ។ វេទនាយ ។
 សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណេ និព្វិណាតហុ-
 លំ វិហរេយ្យ ។ យោ រូបេ និព្វិណាតហុលំ វិហ-
 រន្តោ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។

១ និព្វិណាតហុលោតិ ទិស្សតិ ។ អដ្ឋកថា ។

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណសកៈ កុក្កុទ្ធវិគ្គ ទី ៤

(៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែន
 ខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសភាវៈដូចម្តេចដែលមិនមែនខ្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 រូបមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគ ក្នុងរូបនោះចេញ ។
 វេទនាមិនមែនខ្លួន ។ ចេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ
 មិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ឆន្ទរាគ ក្នុងវិញ្ញាណនោះចេញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាមិនមែនខ្លួន អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវលះ
 បង់ឆន្ទរាគ ក្នុងសភាវៈនោះចេញ ។

(៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុលបុត្រដែលបួសដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌^(១)នេះ គឺតែងនៅច្រើន
 ដោយសេចក្តីនឿយណាយ នឹងរូប ។ នឹងវេទនា ។ នឹងសញ្ញា ។
 នឹងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងនៅច្រើនដោយសេចក្តីនឿយណាយ នឹង
 វិញ្ញាណ ។ កុលបុត្រណា កាលនៅច្រើនដោយសេចក្តីនឿយណាយ
 នឹងរូប ។ នឹងវេទនា ។ នឹងសញ្ញា ។ នឹងសង្ខារទាំងឡាយ ។

១ អនុធម៌ ប្រែថា ធម៌ស្របតាម, ធម៌សមតាម គឺស្រប, សមតាមពេទ តាមនាទី តាម
 មុខការរបស់ខ្លួន ដូចអ្នកបួសដោយសទ្ធា តែងនឿយណាយនឹងរូប វេទនាជាដើម ។ អនុ-
 ធម៌ ជាពូជនឹងធម៌ (ធម្មានុធម៌ = ធម៌នឹងអនុធម៌), ឯធម៌ មនុស្សគ្រប់ប្រភេទអាចប្រតិបត្តិបាន
 ដូចការមិនសម្លាប់សត្វជាដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញា

វិញ្ញាណោ និព្វិនាទាហុលំ វិហារនោ រូបំ បរិជាណាតិ ។
 វេទនំ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បរិជាណាតិ សោ
 រូបំ បរិជាណំ វេទនំ ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញា-
 ណំ បរិជាណំ បរិមុច្ចតិ រូបមា បរិមុច្ចតិ វេទនាយ
 បរិមុច្ចតិ សញ្ញាយ បរិមុច្ចតិ សង្ខារេហិ បរិមុច្ចតិ
 វិញ្ញាណម្ហា បរិមុច្ចតិ ជាតិយា ជរាយ មរណោន សោ-
 កេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ នោមនស្សេហិ ឧបាយា-
 សេហិ បរិមុច្ចតិ ទុក្ខស្មាតិ វិនាមីតិ ។

[៧០] សាវត្ថី ។ សន្ទាបព្វជិតស្សី ភិក្ខុវេ កុល-
 បុត្តស្សី អយមនុធម្មោ ហោតិ យំ រូបេ អនិច្ចានុបស្សី
 វិហារេយ្យ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេស្ស ។
 វិញ្ញាណោ អនិច្ចានុបស្សី វិហារេយ្យ ។ បេ ។ បរិមុច្ចតិ
 ទុក្ខស្មាតិ វិនាមីតិ ។

[៧១] សាវត្ថី ។ សន្ទាបព្វជិតស្សី ភិក្ខុវេ កុល-
 បុត្តស្សី អយមនុធម្មោ ហោតិ យំ រូបេ ទុក្ខានុបស្សី
 វិហារេយ្យ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេស្ស ។
 វិញ្ញាណោ ទុក្ខានុបស្សី វិហារេយ្យ ។ បេ ។ បរិមុច្ចតិ
 ទុក្ខស្មាតិ វិនាមីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

កាលនៅច្រើនដោយសេចក្តីឡើយណាយ នឹងវិញ្ញាណ តែងកំណត់
 ដឹងនូវរូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។
 តែងកំណត់ដឹងនូវវិញ្ញាណ កាលកុលបុត្តនោះ កំណត់ដឹង នូវរូប នូវ
 វេទនា ។ បេ ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើកំណត់
 ដឹង នូវវិញ្ញាណ តថាគតពោលថា កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាករូប
 រួចស្រឡះចាកវេទនា រួចស្រឡះចាកសញ្ញា រួចស្រឡះចាកសង្ខារទាំង-
 ឡាយ រួចស្រឡះចាកវិញ្ញាណ រួចស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោកៈ
 បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្ស សេចក្តីបង្កើតចង្អុលចិត្ត រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

[៧០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តដែលបួស
 ដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌នេះ គឺតែងឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុង
 រូប ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែង
 ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។ តថាគត
 ពោលថា កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

[៧១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តដែលបួស
 ដោយសទ្ធា តែងមានអនុធម៌នេះ គឺតែងពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីទុក
 ក្នុងរូប ។ ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ តែង
 ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីទុក ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។ តថាគតពោលថា
 កុលបុត្តនោះ រួចស្រឡះចាកទុក ។

ខន្ធសំបុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសព កុក្កុឡវិញ្ញោ បតុញ្ញោ

(៧២) សាវត្ថំ ។ សន្ទាបព្វជិតស្ស ភិក្ខុវេ កុល-
 បុត្តស្ស អយមនុជម្មោ ហោតិ យំ រូបេ អនត្តានុបស្សី
 វិហរេយ្យ ។ វេទនាយ ៤ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។
 វិញ្ញាណោ អនត្តានុបស្សី វិហរេយ្យ ។ យោ រូបេ អ-
 នត្តានុបស្សី វិហរេន្តោ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។
 សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណោ អនត្តានុបស្សី វិហរេន្តោ រូបំ
 បរិជានាតិ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ
 បរិជានាតិ សោ រូបំ បរិជានំ ។ វេទនំ ។ សញ្ញំ ។
 សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ បរិជានំ បរិមុត្តតិ រូបមា បរិមុត្តតិ
 វេទនាយ បរិមុត្តតិ សញ្ញាយ បរិមុត្តតិ សង្ខារេហិ
 បរិមុត្តតិ វិញ្ញាណមា បរិមុត្តតិ ជាតិយា ជរាយ មរ-
 ណោន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្ស្ហ-
 ហិ ឧបាយាសេហិ បរិមុត្តតិ ទុក្ខស្មាតិ វិនាសិតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណបកៈ កុក្កុរ្យវិគ្គ ទី ៤

(៧២) ក្រុងសាវតី ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រដែល
 បួសដោយសទ្ធា តែងមានអនុធមិនេះ គឺតែងពិចារណាឃើញថាមិនមែន
 ខ្លួន កងរូប ។ កងវេទនា ។ កងសញ្ញា ។ កងសង្ខារទាំងឡាយ ។
 តែងពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន កងវិញ្ញាណ ។ កុលបុត្រណា
 កាលពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន កងរូប ។ កងវេទនា ។ កង
 សញ្ញា ។ កងសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលពិចារណាឃើញថាមិនមែនខ្លួន
 កងវិញ្ញាណ តែងកំណត់ដឹងនូវរូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវ
 សង្ខារទាំងឡាយ ។ តែងកំណត់ដឹងនូវវិញ្ញាណ កាលកុលបុត្រនោះ
 កំណត់ដឹងនូវរូប ។ នូវវេទនា ។ នូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ។
 កាលកំណត់ដឹងនូវវិញ្ញាណ តថាគតពោលថា កុលបុត្រនោះ រួចស្រឡះ
 ចាករូប រួចស្រឡះចាកវេទនា រួចស្រឡះចាកសញ្ញា រួចស្រឡះចាក
 សង្ខារទាំងឡាយ រួចស្រឡះចាកវិញ្ញាណ រួចស្រឡះចាកជាតិ ជរា
 មរណៈ រោគៈ ចរិតៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្ស និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
 ចិត្ត រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្មា ខន្ធហារិយោ

តស្សុទ្ធានំ

កុក្កុទ្ធា តយោ អនិច្ចេន

ទុក្ខេន អបរេ តយោ

អនត្ថេន តយោ វត្ថា

កុលបបត្ថេន ទ្វេ ទុក្ខាតំ ។

សុត្តន្តបិដក សម្បត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

ឧទាននៃកុក្កុវ្យាគនោះគឺ

ពោលអំពីបញ្ចក្កនកៅ ១ អំពីបញ្ចក្កនមិនទៀង ៣ លើក

បញ្ចក្កនប្រកបដោយទុកដទៃទៀត ៣ លើក បញ្ចក្កនប្រកប

ដោយអនតា ៣ លើក ក្នុងបតចេចាកទុក ២ លើក ។

ទំព័រគោ

(៧៣) សាវត្ថំ ។ តិស្សំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
តី ឧបាទាយ ឧប្បជ្ឈតិ អជ្ឈតិ សុខទុក្ខានិ ។ ភគវិ-
ម្ភលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ
សតិ រូបំ ឧបាទាយ ឧប្បជ្ឈតិ អជ្ឈតិ សុខទុក្ខ
វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខា-
វេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ
ឧប្បជ្ឈតិ អជ្ឈតិ សុខទុក្ខំ ។

(៧៤) តំ តី មញ្ញេ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ
សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ
វិបរិណាមធម្មំ អបំ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ឈេយ្យ
អជ្ឈតិ សុខទុក្ខានិ ។ នោ ហេតំ កន្តេ ។ វេទ-
នា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ
វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ

ទិដ្ឋិវិគ

(៧៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់
អ្វីមាន ទើបសុខនិងទុក្ខក៏សន្តានកើតឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងទាំងឡាយ មាន
ព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន
ទើបសុខនិងទុក្ខក៏សន្តានកើតឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យរូប កាលបើ
វេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយ
មាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ទើបសុខនិងទុក្ខក៏សន្តានកើតឡើងបាន
ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិន
ទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើសុខនិងទុក្ខក៏សន្តាន
នឹងកើតឡើង ព្រោះមិនបានអាស្រ័យរបស់នោះបានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះ
ទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ
ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វា តំ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បនា និច្ចំ
 ទុក្ខំ វិបរិណា មធម្មំ អបំ នុ តំ អនុចា នាយ ឧប្ប-
 ជ្ឈេយ្យ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខន្តំ ។ លោ ហេតំ កន្លេ ។ ឃី
 បស្សំ ។ បេ ។ ធាបរំ ឥត្តត្តាយា តិ បជា ធាតី តិ ។

(៧៥) សាវត្ថំ ។ កិស្មី នុ ខោ កិក្ខវេ សតិ កី
 ឧចា នាយ កី អភិវិស្ស ឃតំ មម ឃសោ ហមស្ម
 ឃសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ ។ កករិម្ហលកា
 លោ កន្លេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ កិក្ខវេ សតិ រូបំ
 ឧចា នាយ រូបំ អភិវិស្ស ឃតំ មម ឃសោ ហមស្ម
 ឃសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ ។ វេទនាយ សតិ ។
 សញ្ញាយ សតិ ។ សម្ពុវេស្ម សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ
 វិញ្ញាណំ ឧចា នាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្ស ឃតំ មម
 ឃសោ ហមស្ម ឃសោ មេ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធភិវត្ត

របស់នោះជាទុក្ខជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើសុខ និងទុក្ខក៏សុខនា នឹងកើត
 ឡើង ព្រោះមិនបានអាស្រ័យរបស់នោះបាន ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ
 ព្រះអង្គ ។ កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ វេមនីវេនីច្បាស់ថា មគ្គ-
 ការនាគិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៧៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់

អ្វីមាន បុគ្គលអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបពិចារណាឃើញថា ន្ត្រះ
 របស់អញ ន្ត្រះជាអញ ន្ត្រះជាខ្លួនរបស់អញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជា
 មូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវ
 រូប ប្រកាន់នូវរូប វេមនីវេនីពិចារណាឃើញថា ន្ត្រះរបស់អញ ន្ត្រះជា
 អញ ន្ត្រះជាខ្លួនរបស់អញ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញា
 មាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន
 បុគ្គលអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ វេមនីវេនីពិចារណា ឃើញ
 ថា ន្ត្រះរបស់អញ ន្ត្រះជាអញ ន្ត្រះជាខ្លួនរបស់អញ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណាសកេ ទិដ្ឋិវិញ្ញោ បព្វហេ

(៧៦) តំ កី មញ្ញេ កិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អប
 នុំ តំ អនុចាទាយ ឯតំ មម ឯសោហមស្មំ ឯសោ
 មេ អត្តាតិ សមនុបស្សេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្មាស ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ
 វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ បេ ។ អប នុំ តំ
 អនុចាទាយ ឯតំ មម ឯសោហមស្មំ ឯសោ មេ អត្តា-
 តិ សមនុបស្សេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។ ឯវិ
 បស្មំ ។ បេ ។ នាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បដាណាតិ ។

(៧៧) សារត្ថំ ។ តត្រ ខោ ។ កស្មី នុ ខោ
 កិក្ខុវេ សតិ កី ឧចាទាយ កី អភិវិស្ស ឯវិ និច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ក-
 វិស្សាមិ និទ្ធា ធុរោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មាតិ ។
 កករិម្ភលកា នោ កន្លេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ
 កិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧចាទាយ រូបំ អភិវិស្ស ឯវិ និច្ចំ

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណាសកៈ ទិដ្ឋិនិព្វ ទី ៥

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មាន សេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើបុគ្គល មិនបានប្រកាន់នូវរូបនោះ ហើយ គួរពិចារណាយើញថា ន្ទះរបស់អញ ន្ទះជាអញ ន្ទះជាខ្លួនរបស់អញ ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ តើបុគ្គល មិនបានប្រកាន់នូវវិញ្ញាណនោះ ហើយគួរពិចារណាយើញថា ន្ទះរបស់អញ ន្ទះជាអញ ន្ទះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលយើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ រមែងដឹងច្បាស់ថា មគ្គការ នាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៧៧) ក្រុងសារត្តី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វីមាន បុគ្គលអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបទិដ្ឋិ កើតឡើង យ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ បិតថេរ មានសភាព មិនបានប្រែប្រួល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន បុគ្គលអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

ឧប្បជ្ឈតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច
 ភវិស្សមិ និទ្ទោ ធុរោ សស្សតោ អវិបវណាមធម្មោ ។
 វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេស្ស សតិ ។
 វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិ-
 និស្សំ ឃរិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ សោ អត្តា សោ លោកោ
 សោ បេច្ច ភវិស្សមិ និទ្ទោ ធុរោ សស្សតោ អវិ-
 បវណាមធម្មោ ។

(៧៨) តំ កី មពាថ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ
 វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបវណាមធម្មំ
 អថ នុ តំ អនុបាទាយ ឃរិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ សោ
 អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សមិ និទ្ទោ ធុរោ
 សស្សតោ អវិបវណាមធម្មាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្មាវា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ ខុទ្ទកវិគ្គ

កើតឡើង យ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ
 នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់ បិតថេរ មានសភាព
 មិនបានប្រែប្រួល ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។
 កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន បុគ្គលអាស្រ័យ
 នូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នោះ
 ជាខ្លួន នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ
 ជាអ្នកទៀងទាត់ បិតថេរ មានសភាពមិនបានប្រែប្រួល ។

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
 មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បុគ្គលមិនបាន
 អាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើទិដ្ឋិគរកើតឡើង យ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន
 នោះជាលោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀង
 ទាត់ បិតថេរ មានសភាពមិនប្រែប្រួលដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះ
 អង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង

ខន្ធស័យុត្តស្ស បុណ្ណបណ្ណាសកេ ទិដ្ឋវត្តោ បញ្ចមោ

វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុត្តំ
 វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុត្តំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុត្តំ
 វិបរិណាមធម្មំ អថ នុ តំ អនុចានាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ឈេយ្យ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេត្ត ភវិស្សា-
 មិ និទ្ទោ ធុរោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ នោ
 ហេតំ កន្លេ ។ ឃំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរិ តត្តត្តាយាតិ
 បជា នាតិ ។

(៧៧) សាវត្ថំ ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តិ
 ឧចានាយ តិ អភិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សតិ(១) ន មេ
 ភវិស្សតិ ។ ភកិវិម្ពលកា នោ កន្លេ ធម្មា ។ បេ ។
 រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧចានាយ រូបំ អភិវិ-
 ស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា

១ ភវិស្សមិទិចិ បាយោ ទិស្សតិ ។

ខន្តសំយុត្ត បុល្លបណ្ណសកៈ ទិដ្ឋវិគ្គ ទី ៥

ប្តមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង
 របស់នោះ ជាទុក្ខជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បុគ្គលមិនអាស្រ័យនូវ
 វិញ្ញាណនោះទេ តើទិដ្ឋិករកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នោះជាខ្លួន នោះជា
 លោក អាត្មាអញនោះ នឹងទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកទៀងទាត់
 បិតថេរ មានសភាពមិនប្រែប្រួលដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនាកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៧៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់
 អ្វីមាន បុគ្គលអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ
 ក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញាំងខន្ធឱ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិន
 មានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមានដែរ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះ
 មានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន
 បុគ្គលអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
 បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវគ្គោ

ន ភវីស្សតិ ន មេ ភវីស្សតិភិ ។ វេទនាយ សតិ ។
 សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ
 វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិធិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវីស្សតិ
 ន មេ ភវីស្សតិភិ ។

(៨០) តំ ភិ មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា

អនិច្ចំ វាភិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ វា

តំ សុខំ វាភិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ

វិបរណា មទម្មំ អថ នុ តំ អនុបាទាយ ឃំ ទិដ្ឋ ឧប្ប-

ជ្ឈេយ្យ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវីស្សតិ

ន មេ ភវីស្សតិភិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា ។ បេ។

សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាភិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

(បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតកង្ការគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិ
 កង្ការគត) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមានដែរ ។ កាលបើវេទនាមាន ។
 កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើ
 វិញ្ញាណមាន បុគ្គលអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើត
 ឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មា
 អញក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតកង្ការគត) នឹង
 មិនមានទេ (បដិសន្ធិកង្ការគត) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមានដែរ ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
 មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បុគ្គលមិនអា-
 ស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹង
 មិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញក៏នឹងមិនមានដែរ (បើកម្មសង្ខារ
 ជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតកង្ការគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិកង្ការគត)
 របស់អាត្មាអញនឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា
 ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណាសកេ ទិដ្ឋិវិញ្ញោ បញ្ចមោ

អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា វំ សុខំ វា វំ ។
 ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបំ ទុ
 តំ អនុចានាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ទោ ចស្សំ ទោ
 ច មេ សិយា ន កវិស្សតំ ន មេ កវិស្សតំ វំ ។ ទោ
 ហេតំ កន្លេ ។ ឃំ ចស្សំ ។ មេ ។ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតំ
 បដានាតំ ។

(៨០) សាវត្ថំ ។ កវិស្សំ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ សតិ កវិ
 ឧចានាយ កវិ អភិវិស្សំ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតំ ។ កក-
 រិម្ភលកា ទោ កន្លេ ធម្មា ។ មេ ។ រូមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 សតិ រូមំ ឧចានាយ រូមំ អភិវិស្សំ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ឈតំ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សម្ពា-
 វេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧចានាយ
 វិញ្ញាណំ អភិវិស្សំ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតំ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្ណបណ្ណាសកៈ ទិដ្ឋិនុត្ត ទី ៥

មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខប្តូរ
 ជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មាន
 សេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើទិដ្ឋិគរ
 កើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនមានទេ (បរិក្ខារ) របស់
 អាត្មាអញក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខ្លួនឲ្យកើតក្នុងអនាគត)
 នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន
 ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ
 ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡស-
 កិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[៨១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វី
 មាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបមិច្ឆាទិដ្ឋិកើតឡើង ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះ
 មានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន
 ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបមិច្ឆាទិដ្ឋិកើតឡើង ។ កាល
 បើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយ
 មាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់
 នូវវិញ្ញាណ ទើបមិច្ឆាទិដ្ឋិកើតឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

(៧២) តំ ភិក្ខុ មញ្ញា វា ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ

វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្តោ ។ យំ បណានិច្ចំ ។ បេ ។ អថ

នុ តំ អនុចាទាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យាតំ ។ ោ

ហេតំ កន្តោ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្មា ។

វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្តោ ។

យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតំ ។ ទុក្ខំ កន្តោ ។

យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបវិណាមធម្មំ អថ នុ តំ អនុចា-

ទាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យាតំ ។ ោ ហេតំ កន្តោ ។

ឃំ បស្សំ ។ បេ ។ ណាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បដានាតតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធការវគ្គ

[៤២] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេវក្តីនោះ

ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់

ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើមិច្ឆាទិដ្ឋិ

គួរកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។

សញ្ញា ។ សន្តារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀង

ទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។

ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រ

ប្រលជាធម្មតា ព្រោះមិនអាស្រ័យរបស់នោះទេ តើមិច្ឆាទិដ្ឋិគួរកើតឡើង

ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ

។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវេទនាភិច្ចដនៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡស-

ភិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ខន្តសំយត្តស្ស បុល្លបណ្ណសកេ វិជ្ជិវិញ្ញោ បញ្ចមោ

(៨៣) សាវត្ថំ ។ កិស្មំ នុ ខោ កិក្ខុវេ សតិ
 កំ ឧបាទាយ កំ អភិវិស្សំ សក្កាយទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ
 តិ ។ ភកិវិស្សំ កោ កន្តេ ជញ្ញា ។ បេ ។ រូបេ
 ខោ កិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិវិស្សំ
 សក្កាយទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញា-
 យ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ
 វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្សំ សក្កាយ-
 ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៤) តំ កំ មញ្ញេ កិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ បេ ។ អបំ នុ តំ អនុបាទាយ
 សក្កាយទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជេយ្យតិ ។ នោ ហេតំ កន្តេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ
 វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។ បេ ។
 អបំ នុ តំ អនុបាទាយ សក្កាយទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជេយ្យតិ ។
 នោ ហេតំ កន្តេ ។ ឃិវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរិ ឥត្តត្តា-
 យាតិ បដានាតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្យបណ្ណាសកៈ ទិដ្ឋវិគ្គ ទី ៥

(៨៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់
 អ្វីមាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបសក្កាយទិដ្ឋិកើត
 ឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ
 មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូប
 មាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបសក្កាយទិដ្ឋិកើតឡើង ។
 កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំង-
 ឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ
 ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបសក្កាយទិដ្ឋិកើតឡើង ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រោះ
 មិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើសក្កាយទិដ្ឋិកើតឡើងដែរឬ ។ មិន
 ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។
 វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
 មិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យរបស់នោះទេ តើសក្កាយទិដ្ឋិ
 កើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័ក
 ឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវិញ្ញោ

(៨៥) សាវត្ថី ។ តិស្សី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
 តិ ឧបាទាយ តិ អភិណិវិស្ស អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ កកម្ភលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ
 ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិណិវិស្ស
 អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ
 សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ
 ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិណិវិស្ស អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៨៦) តិ តិ បញ្ចាថ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ បេ ។ យំ បនានិច្ចំ ។ បេ ។
 អថ នុ តិ អនុបាទាយ អត្តានុទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យាតិ ។
 នោ ហេតិ កន្តេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខា-
 រា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ
 បនានិច្ចំ ។ បេ ។ អថ នុ តិ អនុបាទាយ អត្តានុទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ឈេយ្យាតិ ។ នោ ហេតិ កន្តេ ។ ឃរិ បស្សំ ។ បេ ។
 នាបរិ ឥត្តតាយាតិ បដានាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ខន្ធវិវិដ្ត

(៨៥) ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វី
 មាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបអត្តានុទិដ្ឋិកើត
 ឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទាំងឡាយ
 មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូប
 មាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបអត្តានុទិដ្ឋិកើតឡើង ។
 កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំង-
 ឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យ នូវវិញ្ញាណ
 ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបអត្តានុទិដ្ឋិកើតឡើង ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះរបស់
 ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើអត្តានុ-
 ទិដ្ឋិករកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។
 សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀង
 ទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវ
 របស់នោះទេ តើអត្តានុទិដ្ឋិករកើតឡើងដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះ
 អង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គ-
 ការវិនាសកិច្ចដ៏ទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡាសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសកេ ទិដ្ឋិវិញ្ញា បញ្ចមេ

(៧៧) សារវត្ថុ ។ កតិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ

កី ឧបាទាយ កី អភិវិស្ស ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជ-

ណាភិវេសវិនិត្យាតិ ។ ភក្កិម្ពលកា នោ ភន្តេ ធម្មា

។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ

អភិវិស្ស ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជណាភិវេសវិនិត្យា ។

វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ

សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ

អភិវិស្ស ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជណាភិវេសវិនិត្យា ។

(៧៨) នំ កី មពាថ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា

អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ យំ បដានិច្ចំ ។ បេ ។

អថ នុ នំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ឈេយ្យំ សញ្ញោជណា-

ភិវេសវិនិត្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា

។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ

ខន្ធសំយុត្ត ពុល្លបណ្ណសកៈ ទ័ដ្ឋវិគ្គ ទី៥

(៨៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបស្តី
 មាន ព្រោះអាស្រ័យរូបស្តី ប្រកាន់រូបស្តី ទើបសញ្ញាជនៈ អភិ-
 និវេសៈ(១) វិនិពន្ធៈ(២) កើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌
 ទាំងឡាយរូបស្តីយើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់
 នូវរូប ទើបសញ្ញាជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ កើតឡើង ។ កាលបើ
 វេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយ
 មាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់
 នូវវិញ្ញាណ ទើបសញ្ញាជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ កើតឡើង ។

(៨៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរូបសំណា
 មិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញាជនៈ អភិនិវេសៈ វិនិពន្ធៈ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះមិនបានអាស្រ័យវិញ្ញាណនោះទេ ឬអ្វី ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះ
 អង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀង

• ការប្រកាន់មាំក្នុងរូបារម្មណ៍ជាដើម ។ ២ ធម៌ជាចំណងនៃចិត្តមាន ៥ គឺ សេចក្តីស្រឡាញ់
 ពេញចិត្តក្នុងកាយ ។ កាយ ។ រូប ។ បរិភោគអាហារវដ្តតហើយប្រកបតែសេចក្តីសុខដោយការ
 ដេក ការផ្អែក ការលក់ ។ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ប្រាថ្នាទៅកើតជាទេវតាណាសីមួយ ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវគ្គោ

វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
 វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
 វិបវិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឧប្បជ្ឈេយ្យំ
 សញ្ញោជនាភិណិវេសវិនិព្វាតិ ។ នោ ហេតិ កន្លេ ។
 ឃំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បដានាតិ ។

(៨៧) សាវត្ថំ ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តិ
 ឧបាទាយ តិ អភិណិវេស្ស ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជនាភិណិវេ-
 សវិនិព្វាជ្ឈេសាណាតិ ។ ភកិវិម្ពលកា នោ កន្លេ
 ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទា-
 យ រូបំ អភិណិវេស្ស ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជនាភិណិវេសវិនិ-
 ព្វាជ្ឈេសាណា ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ
 សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ
 ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិណិវេស្ស ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជ-
 នាភិណិវេសវិនិព្វាជ្ឈេសាណា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ប្តូរមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង
 របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រោះមិនអាស្រ័យនូវ
 របស់នោះទេ តើសញ្ញាជនៈ អភិទិវេសៈ វិនិពន្ធៈ គួរកើតឡើងបាន
 ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាង
 នេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនិច្ឆ័យនៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡា-
 សកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៨៧) ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរបស់អ្វី
 មាន ព្រោះអាស្រ័យរបស់អ្វី ប្រកាន់របស់អ្វី ទើបសញ្ញាជនៈ អភិទិ-
 វេសៈ វិនិពន្ធៈ អដ្ឋោសានៈ^(១) កើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន
 ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប
 ប្រកាន់នូវរូប ទើបសញ្ញាជនៈ អភិទិវេសៈ វិនិពន្ធៈ អដ្ឋោសានៈ
 កើតឡើង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើ
 សង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវ
 វិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបសញ្ញាជនៈ អភិទិវេសៈ វិនិពន្ធៈ
 អដ្ឋោសានៈ កើតឡើង ។

១ សេចក្តីប្រកាន់មាំ គឺតណ្ហា ។

ទន្ធសំយុត្តស្ស បុល្លបណ្ណសព ទិដ្ឋិវិញ្ញា បញ្ចមោ

(៧០) តំ កី មញ្ញា ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ

វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ។ បេ ។ អបំ

នុ តំ អនុចាទាយ ឧប្បវេជ្ជយ្យំ សញ្ញោ ជណាភិនិវេស-

វិនិត្យាជ្ឈេសានាតំ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។ ឃី បស្សំ

។ បេ ។ នាបរំ ឥត្តត្តាយាតំ បណានិច្ចំ ។

(៧១) សាវត្ថំ ។ អថទោ អាយស្មា អានន្តោ

យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ។ បេ ។ ក-

កវន្តំ ឯតទវេច សាជ្ជ មេ កន្លេ ភកវា សង្ខិតេន

ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភកវតោ ធម្មំ សុត្តា ឯកោ

រូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបំ បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តំ ។

តំ កី មញ្ញា សំ អានន្ត រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតំ ។

អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទិក្ខុំ វា តំ ស្សំ វាតំ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណាសកៈ ទិដ្ឋវត្ត ទី ៥

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ ណាមិនទៀង ។ បេ ។ ព្រោះមិនបានអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ ភ័យ សញ្ញាជនៈ អភិទិវេសៈ វិនិព្វន្ធៈ អដ្ឋោសានៈ គួរកើតឡើងបាន ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ច នេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(៧១) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្តមានអាយុចូល ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ បេ ។ បានក្រាប ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន សូមព្រះមាន ព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម៌ ដោយសង្ខេប ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះខ្ញុំព្រះអង្គ បានស្តាប់ធម៌ព្រះមានព្រះភាគហើយ ក៏នឹងចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានតែសេចក្តីព្យាយាម មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ ព្រះនិព្វាន សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង៤ ។ ម្ចាស់អានន្ត អ្នក សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះ អង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខឬជាសុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវេក្កោ

ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរណាមធម្មំ
 កល្យំ នុ តំ សមនុបស្សិតំ ឯតំ មម ឯសោហា-
 មស្មំ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ លោ ហេតំ កន្លេ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ
 វា អនិច្ចំ វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
 វា តំ សុខំ វាតំ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
 វិបរណាមធម្មំ កល្យំ នុ តំ សមនុបស្សិតំ ឯតំ
 មម ឯសោហាមស្មំ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ លោ ហេតំ
 កន្លេ ។

(៧២) តស្មាតិហានន្ត យំ តិញ្ចំ រូបំ អតីតានាគ-
 តប្បុត្តប្បន្នំ អជ្ឈិតំ វា ពហិទ្ធា វា ឌីទ្បាវតិំ វា សុខុមំ
 វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទ្ធវេ សន្តិកេ វា សត្វំ រូបំ
 លេតំ មម លេសោហាមស្មំ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវេមេតំ
 យថាភ្នតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។ យា កាចិ វេទនា ។
 យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ សង្ខារ ។ យំ
 តិញ្ចំ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតប្បុត្តប្បន្នំ អជ្ឈិតំ វា
 ពហិទ្ធា វា ឌីទ្បាវតិំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តី
 ប្រែប្រួលជាធម្មតា តើគួរយល់ឃើញរបស់នោះថា នុះរបស់អញ នុះជា
 អញ នុះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា
 ។ ចេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។
 មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជា
 សុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មាន
 សេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើគួរយល់ឃើញរបស់នោះថា នុះរបស់អញ
 នុះជាអញ នុះជាខ្លួនរបស់អញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

(៧២) មាល ភានន្ត ហេតុដូច្នោះ រូបណានីមួយ ក្នុងលោកនេះ

ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី
 លិតក្តី ថោកទាបក្តី ទតមកក្តី រូបណា មានកងទីឆ្ងាយក្តី កងទីជិតក្តី
 បុគ្គលគួរឃើញនូវរូបទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះ
 ថា នុះមិនមែនរបស់អញ នុះមិនមែនជាអញ នុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់
 អញ ។ វេទនាណានីមួយ ។ សញ្ញាណានីមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយ
 ណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន
 ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី លិតក្តី ថោកទាបក្តី ទតមកក្តី

វន្តសំយត្តស្ស បុល្លបណ្ណាសកេ ទិដ្ឋិវិគ្គោ បញ្ចមោ

យំ ទ្ធិរេ សន្តិគេត វា សត្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោ-

ហមស្មំ ន មេសោ អត្តាតំ ឯវមេតំ យថាភ្នំតំ សម្មប្ប-

ញាយ ទដ្ឋតំ ។ ឯវំ បស្សំ អាទន្ត សុតវា អរិយស្សា-

វកោ រូបស្មីបំ និត្តន្តតំ វេទនាយបំ និត្តន្តតំ សញ្ញា-

យបំ និត្តន្តតំ សង្ខារស្មីបំ និត្តន្តតំ វិញ្ញាណស្មីបំ

និត្តន្តតំ និត្តន្តំ វិវដ្តតំ វិវាតា វិមុត្តតំ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្ត-

មតំ ញាណំ ហោតំ ។ ខំណា ជាតំ វុស្សិតំ ព្រហ្ម-

ចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរិ ឥត្តត្តាយាតំ បជា នាតីតំ ។

ខន្ធសំយុត្ត បុណ្ណបណ្ណាសកៈ ទិដ្ឋិវត្ត ទី ៥

វិញ្ញាណ ណាដែលមានកងទីនាយក្តី កងទីដឹកក្តី បុគ្គលគួរឃើញនូវ

វិញ្ញាណទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា ⁺និមន

មែនរបស់អញ ⁺និមនមែនជាអញ ⁺និមនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។

ម្ចាស់អាណន្ត អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ វេមន

នឿយណាយនឹងរូប នឿយណាយនឹងវេទនា នឿយណាយនឹងសញ្ញា

នឿយណាយនឹងសង្ខារទាំងឡាយ នឿយណាយនឹងវិញ្ញាណ កាលបើ

នឿយណាយ វេមនប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក ចិត្ត

ក៏ផុតស្រឡះ ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្ត

របស់អាត្មាអញផុតស្រឡះហើយ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ

ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបាន

ធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការិនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ

ទៀត មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

តស្ស ទានំ ភវិតិ

អដ្ឋត្ថិតំ ឯតំ មម

ឯសោ អត្តោ នោ ច មេ សិយា

មិច្ឆាសក្កាយអត្តានុ ទ្វេ

ភិនិវេសា(១) អបវេ ទុវេ

អាណន្តេន បុរោ វុត្តោតិ ។

បុល្លបណ្ណសកោ សមត្តោ ។

តស្ស វិគ្គទានំ

អន្តោ(២) ធម្មកដិកាវិជ្ជា

កក្កុទ្ធិ ទិដ្ឋិបញ្ចមំ

តតិយោ បញ្ញាសកោ វុត្តោ

និទាតោ តេន បុរុច្ឆតិ ។

ខន្ធវិគ្គស្ស និបាតកេ តិបញ្ញាសកំ សមត្ថំ ។

ខន្ធសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឧ. ម អភិនិវេសាអាណន្តោតិ ។ ឧបបិណ្ណសកុទានំ អន្តំ វិជ្ជាសមុទយញ្ច កុក្កុទ្ធិ ទិដ្ឋិ បញ្ចមំ តតិយោ បញ្ញាសកោ វុត្តោ និបាតោតិ បុរុច្ឆតិ ។ ខន្ធសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។ ២ ឧ.

ម. អន្តំ វិជ្ជាសមុទយញ្ច កុក្កុទ្ធិ ទិដ្ឋិបញ្ចមំ តតិយោ បញ្ញាសកោ វុត្តោ និបាតោតិ បុរុច្ឆតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ឧទ្ទាននៃទិដ្ឋិវគ្គនោះ គឺ

ពោលអំពីសុខនិងទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ១ អំពីសេចក្តីប្រ-
 កាន់ថា ⁺នុះរបស់អញ ១ ⁺នុះជាខ្លួនអញ ១ អំពីសេចក្តី
 ប្រកាន់ថា (បរិក្ខារ) មិនគប្បីមានដល់អញ ១ អំពីមិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ១ សក្កាយទិដ្ឋិ ១ អតានុទិដ្ឋិ ១ អំពីសេចក្តីប្រកាន់មាន
 ២ លើក វគ្គ (នេះ) បង្រៀមដោយរឿងព្រះអានន្ទ ១ ។

ចប់ បុល្លបណ្ណសកៈ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនៃបណ្ណសកៈនោះ គឺ

អនវគ្គ ធម្មកថិកវគ្គ អវិជ្ជាវគ្គ កក្កទ្យវគ្គ ទិដ្ឋិវគ្គ ជាគម្រប់ ៥
 បណ្ណសកៈទី ៣ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ព្រោះហេតុ
 នោះ ទើបហៅថា និបាត ។

ចប់ តិបណ្ណសកៈ ក្នុងនិបាតនៃខន្ធវារវគ្គ ។

ចប់ ខន្ធសំយុត្ត ។

រាជស័យតំ

មារីគ្គោ

(៧៣) សាវត្ថំ ។ អថខោ អាយស្មា រាជោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា កកវំនំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និស័ទិ ។ ឯកមន្តំ និស័ន្នោ ខោ អាយស្មា
 រាជោ កកវំនំ ឯតទរោច មារោ មារោតិ កន្លេ វុច្ឆតិ
 កត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ មារោតិ វុច្ឆតិ ។ រូបេ
 ខោ រាជ សតិ មារោ វា អស្ស មារេតា វា យោ
 វា បទ មិយ្យតិ តស្មាតិហ តំ រាជ រូបំ មារោតិ
 បស្ស មារេតាតិ បស្ស មិយ្យតិ បស្ស រោតោតិ
 បស្ស កណ្ណោតិ បស្ស សល្លន្តិ បស្ស អយន្តិ បស្ស
 អយក្ខតន្តិ បស្ស យេ នំ ឯវំ បស្សន្តិ តេ សម្មា
 បស្សន្តិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។
 សម្មារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ មារោ វា

រាជសំយត្ត

មារវិត្ត

(៧៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាជៈមានអាយុ
 ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា មារ មារ ដូច្នោះ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មារ តើដោយហេតុយ៉ាងណា ។
 ម្នាលរាជៈ កាលបើរូបមាន សេចក្តីស្លាប់ក្តី សត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ក្តី
 ក៏មានដែរ ឬ សត្វណាតែងស្លាប់ (សត្វនោះក៏មានដែរ) ម្នាលរាជៈ
 ហេតុដូច្នោះ អ្នកចូរឃើញរូបថាជាមារ ឃើញថាជាសត្វដែលត្រូវ
 គេសម្លាប់ ឃើញថា វាមិនស្លាប់ ឃើញថាជាពេគ ឃើញថាជា
 បូស ឃើញថាជាសរ ឃើញថាជាទុក្ខ ឃើញថាជាវរបស្មមានទុក្ខ
 ពួកជនណា ឃើញរូបរូបនោះយ៉ាងនេះ ពួកជននោះ ឈ្មោះថាឃើញ
 ប្រពៃ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាល
 បើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន សេចក្តីស្លាប់ក្តី

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខន្ធការវត្តោ

អស្ស មារេតា វំ យោ វំ បន មិយ្យតិ តស្មាតិហ ត្វំ
 រាជ វិញ្ញាណំ មារេតិ បស្ស មារេតាតិ បស្ស មិយ្យ-
 តិតិ បស្ស រោកោតិ បស្ស កណ្ណោតិ បស្ស សល្យន្តិ
 បស្ស អយន្តិ បស្ស អយក្ខតន្តិ បស្ស យេ នំ ឃិដ្ឋិ
 បស្សន្តិ តេ សម្មា បស្សន្តិ ។ សម្មាទស្សនិ បន
 កន្លេ កិមត្តិយន្តិ ។ សម្មាទស្សនិ ខោ រាជ និព្វិ-
 ទត្តំ ។ និព្វិទា បន កន្លេ កិមត្តិយាតិ ។ និព្វិទា
 ខោ រាជ វិរាគត្តា ។ វិរាគោ បន កន្លេ កិមត្តិយោ-
 តិ ។ វិរាគោ ខោ រាជ វិមត្តត្តោ ។ វិមត្តិ បន
 កន្លេ កិមត្តិយាតិ ។ វិមត្តិ ខោ រាជ និព្វានត្តា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវាទ

សត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ក្តី ក៏មានដែរឬ សត្វណាដែលស្លាប់ (សត្វ
 នោះក៏មានដែរ) ម្នាលរាជៈ ហេតុដូច្នោះ អ្នកចូរឃើញនូវវិញ្ញាណ ថាជា
 មារ ឃើញថា ជាសត្វដែលត្រូវគេសម្លាប់ ឃើញថាវាមិនស្លាប់ ឃើញ
 ថាជារោគ ឃើញថាជាបូស ឃើញថាជាសរ ឃើញថាជាទុក្ខ ឃើញ
 ថាជាសេចក្តីមានទុក្ខ ពួកជនណា ឃើញនូវវិញ្ញាណនោះយ៉ាងនេះ ពួក
 ជននោះ ឈ្មោះថាឃើញប្រពៃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការ
 ឃើញប្រពៃ តើមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលរាជៈ ការឃើញប្រពៃ
 មានប្រយោជន៍ឲ្យកើតសេចក្តីនឿយណាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះសេចក្តីនឿយណាយ មានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលរាជៈ សេចក្តី
 នឿយណាយ មានប្រយោជន៍ឲ្យកើតការប្រាសចាកតម្រេក ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការប្រាសចាកតម្រេក មានប្រយោជន៍អ្វី ។
 ម្នាលរាជៈ ការប្រាសចាកតម្រេក មានប្រយោជន៍ ឲ្យកើតការផុត
 ស្រឡះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការផុតស្រឡះ មានប្រយោជន៍
 អ្វី ។ ម្នាលរាជៈ ការផុតស្រឡះ មានប្រយោជន៍ឲ្យបានព្រះនិព្វាន ។

និព្វានំ បន កន្លេ តិមត្តិយន្តំ ។ អច្ចុសរា(១) រាជ
 បញ្ចំ នាសត្តិ បញ្ចាស្ស បរិយន្តំ កហេតុំ ។ និព្វា-
 លោកនំ ហិ រាជ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ និព្វានបរិ-
 យោសានន្តិ(២) ។

(៧៤) ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្តិយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អា-
 យស្មា រាជោ យេន កកវំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្ត-
 មិត្តា កកវន្តំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា រាជោ កកវន្តំ ឯតទរោច
 សត្តោ សត្តោតិ កន្លេ វុត្តតិ តិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ
 សត្តោតិ វុត្តតិ ។ រូបេ ខោ រាជ យោ ធន្នោ យោ
 រាគោ យា នន្តិ យា តណ្ហា តត្រ សត្តោ តត្រ វិសត្តោ
 តស្មា សត្តោតិ វុត្តតិ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញាយ ។
 សង្ខារេសុ ។ វិញ្ញាណោ យោ ធន្នោ យោ រាគោ យា នន្តិ

១ ឧ. អស្ស រាជ ។ ប. អច្ចុយា រាជ ។ ២ និព្វានរាយនំ ។

រាជសំយុត្ត ហរវគ្គ ទី ១

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះនិព្វាន មានអ្វីជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាល
រាជៈ អ្នកប្រព្រឹត្តកន្លង គឺស្នេហាសបញ្ញា មិនអាចកាន់យកនូវទីបំផុត
នៃបញ្ញាបានឡើយ ។ ម្នាលរាជៈ ព្រោះថា ការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈ
មានព្រះនិព្វានជាទីពឹង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

(៧៤) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាជៈ
មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា សត្វ សត្វ ដូច្នោះ បតិគ្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សត្វ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលរាជៈ
សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី
ប្រាថ្នាណា ក្នុងរូប បុគ្គលដែលជាប់នៅក្នុងសេចក្តីពេញចិត្តជាដើម
នោះ ចំពាក់នៅក្នុងសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ លោកហៅថា សត្វ ។
សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី
ប្រាថ្នាណា ក្នុងវេទនា ។ ក្នុងសញ្ញា ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហារិយោ

យា តណ្ហា តត្រសត្តោ តត្រ វិសត្តោ តស្មា សត្តោ-

តិ វុត្តតិ ។ សេយ្យថាបិ រាជ តុមារកា វា តុមារិ-

កាយោ វា បិស្វាការកេហិ តិឡន្តិ(១) យាវតិវត្តា

តេសុ បិស្វាការកេសុ អវិតរកា ហោន្តិ អវិតច្ឆន្តា អ-

វិតប្បេមា អវិតបិចាសា អវិតបរិឡាហា អវិតតណ្ហា តា-

វតានិ បិស្វាការកានិ អាឈយន្តិ កេឡយន្តិ ធនា-

យន្តិ មមាយន្តិ យតោ ច ខោ រាជ តុមារកា វា

តុមារិកាយោ វា តេសុ បិស្វាការកេសុ វិតរកា ហោន្តិ

វិតច្ឆន្តា វិតប្បេមា វិតបិចាសា វិតបរិឡាហា វិតតណ្ហា

១ ឧ.ម. កិឡន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវិដ្ឋ

កងវិញ្ញាណ បុគ្គលដែលជាប់នៅក្នុងសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ ចំ-

ពាក់នៅក្នុងសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ លោកហៅថា សត្វ ។

ម្ចាស់រាងៈ ដូចពួកកុមារក៏ ពួកកុមារីក៏ នាំគ្នាលេងកូនផ្ទះធ្វើពី

អាចម៍ដី មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីត្រេកអរ មិនទាន់ប្រាសចាក

សេចក្តីពេញចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាស

ចាកសេចក្តីស្រេកយូន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីធ្វេត្វា មិនទាន់

ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកូនផ្ទះធ្វើពីអាចម៍ដីទាំងនោះ កំណត់

ត្រឹមណា តែងអាល័យ តែងប្រកាន់លេង តែងប្រកាន់ថាជាទ្រព្យ

ប្រកាន់ថាជារបស់ខ្លួន ចំពោះកូនផ្ទះធ្វើពីអាចម៍ដី កំណត់ត្រឹមនោះ

ម្ចាស់រាងៈ កាលណាបើពួកកុមារក៏ ពួកកុមារីក៏ លែងត្រេកអរ លែង

ពេញចិត្ត លែងស្រឡាញ់ លែងស្រេកយូន លែងធ្វេត្វា លែងប្រាថ្នា

រាជសំយុត្តោ មារវិញ្ញោ បរមមោ

អថខោ តានិ បំស្មាការកោនិ ហត្ថេហិ ន ចារទេហិ

ច វិគីរន្តិ វិធមន្តិ វិទ្ធិសេន្តិ វិក័ឡនិកំ ករោន្តិ ។

ឯវមេវ ខោ រាជ តុម្រេហិ រូបំ វិគីរេថ វិធមេថ វិទ្ធិសេថ

វិក័ឡនិកំ ករោថ តណ្ហាត្តយាយ បដិបដ្ឋេថ វេទនិ

វិគីរេថ វិធមេថ វិទ្ធិសេថ វិក័ឡនិកំ ករោថ តណ្ហាត្ត-

យាយ បដិបដ្ឋេថ ។ សញ្ញំ ។ សម្មារេ វិគីរេថ វិធមេថ

វិទ្ធិសេថ វិក័ឡនិកំ ករោថ តណ្ហាត្តយាយ បដិបដ្ឋេថ

វិញ្ញាណំ វិគីរេថ វិធមេថ វិទ្ធិសេថ វិក័ឡនិកំ ករោថ

តណ្ហាត្តយាយ បដិបដ្ឋេថ ។ តណ្ហាត្តយោ ហិ រាជ

និញ្ញានន្តិ ។

រាជសំយុត្ត មារវិគ្គ ទី ១

កងកូនផ្ទះធ្វើពីអាចម៍ដីទាំងនោះហើយ យកដៃនិងជើងទៅកំចាយចោល

ឈូសចោល កំចាត់ចោល នូវកូនផ្ទះធ្វើពីអាចម៍ដីទាំងនោះ ធ្វើឲ្យជា

របស់លេងមិនកើតកងកាលនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលរាជៈ អ្នក

ទាំងឡាយ ចូរកំចាយចោល ឈូសចោល កំចាត់ចោល នូវរូប ចូរធ្វើ

ឲ្យជារបស់លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរកំចាយ

ចោល ឈូសចោល កំចាត់ចោល នូវវេទនា ចូរធ្វើឲ្យជារបស់លេង

មិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ។ ចូរកំចាយចោល

ឈូសចោល កំចាត់ចោលនូវសញ្ញា ។ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ចូរធ្វើឲ្យ

ជារបស់លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរកំចាយ

ចោល ឈូសចោល កំចាត់ចោល នូវវិញ្ញាណ ចូរធ្វើឲ្យជារបស់

លេងមិនកើត ចូរប្រតិបត្តិដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា យ៉ាងនោះឯង ។

ម្នាលរាជៈ ព្រោះថា ការអស់ទៅនៃតណ្ហា ឈ្មោះថាព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

[៧៥] សាវត្ថិ ។ ឯកកម្មំ និសំនោ ខោ អាយ ស្មា

រាជោ កកម្មំ ឯតទរោច កវនេត្តិ កវនេត្តិ(១) កន្ត

វុច្ឆតិ កតមោ នុ ខោ កន្ត កវនេត្តិ កតមោ កវនេត្តិ-

និរោជានិ ។ រូបេ ខោ រាជ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ

យា នន្ទំ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាណាណា ចេតសោ

អធិដ្ឋានិកិនិវេសានុសយា ។ អយំ វុច្ឆតិ កវនេត្តិ តេ-

សំ និរោជានិ កវនេត្តិនិរោជោ ។ វេទនាយ យោ ឆន្ទោ

។ ចេ ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ យោ ឆន្ទោ ។ វិញ្ញា-

ណោ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា

យេ ឧបាយុបាណាណា ចេតសោ អធិដ្ឋានិកិនិវេសានុ-

សយា ។ អយំ វុច្ឆតិ កវនេត្តិ តេសំ និរោជានិ កវនេត្តិ-

និរោជានិ ។

១ ឧ. កវនេត្តិ កវនេត្តិនិរោជោ ។ ម. កវនេត្តិនិរោជោ កវនេត្តិនិរោជោ រាត្រេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

(៧៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សម
 គួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន
 ពាក្យដែលហៅថា កវនេត្តិ កវនេត្តិ^(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន
 កវនេត្តិ តើដូចម្តេច សេចក្តីរលត់នៃកវនេត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 រាជៈ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា
 សេចក្តីប្រាថ្នាណា ទុបាយ^(២)និងទុបាយដែលជាទីឈរ អង្គុយ ដេក
 នៃចិត្តណា ក្នុងរូប ។ នេះហៅថា កវនេត្តិ ហៅថា សេចក្តី
 រលត់នៃកវនេត្តិ ព្រោះការរលត់នៃសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ ។
 សេចក្តីពេញចិត្តណា ក្នុងវេទនា ។ បេ ។ ក្នុងសញ្ញា ។ សេចក្តី
 ពេញចិត្តណា ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តី
 ត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា ទុបាយនិង
 ទុបាយ ដែលជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា ក្នុងវិញ្ញាណ ។
 នេះហៅថា កវនេត្តិ ហៅថា សេចក្តីរលត់ទៅនៃកវនេត្តិ ព្រោះការ
 រលត់នៃសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ ។

១ ធម្មជាតិជាខ្សែសម្រាប់បង្កើតសត្វនៅក្នុងរាពតូច-ធំ បានដល់តណ្ហា ។ ២ ប្រែថា ចូល
 ទៅកាន់តេរូមិកធម៌ បានដល់ តណ្ហា និង ទិដ្ឋិ ។

រាជស័យុត្តេ មារវិញ្ញោ បឋមោ

(៧៦) សាវត្ថំ ។ អថខោ អាយស្មា រាជោ យេន
 ភកវំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវំទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសំទិ ។ ឯកមន្តំ និសំទិ ខោ អាយស្មន្តំ
 រាជំ ភកវំ ឯតទលោច បរិញ្ញាយ្យេ ច រាជ ធម្មេ
 ទេសេស្សាមិ បរិញ្ញាញ បរិញ្ញាតារិញ បុត្តលំ តំ សុ-
 ណាហិ សាជុកំ មនសិករោហិ កាសិស្សាមិតិ ។ ឯវិ
 ភន្តតិ ខោ អាយស្មា រាជោ ភកវតោ បច្ចុស្ស្ស-
 សិ ។ ភកវំ ឯតទលោច កតមេ ច រាជ បរិញ្ញាយ្យា
 ធម្មា ។ រូបំ ខោ រាជ បរិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ វេទ-
 នា បរិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ សញ្ញា បរិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ
 សង្ខារ បរិញ្ញាយ្យោ ធម្មោ វិញ្ញាណំ បរិញ្ញាយ្យោ
 ធម្មោ ។ ឥមេ វុទ្ធន្តំ រាជ បរិញ្ញាយ្យោ ធម្មា ។ កត-
 មា ច រាជ បរិញ្ញា ។ យោ ខោ (១)រាគត្តយោ
 ទោសត្តយោ មោហត្តយោ ។ អយំ វុទ្ធតិ រាជ

១ ឧ ម. យោ ខោ រាជ រាគត្តយោ ។

រាជសំយុត្ត ហារវគ្គ ទី ១

(៧៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះរាជៈមានអាយុចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយកងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយកង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់រាជៈ
 តថាគតនឹងសម្តែងនូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹងផង នូវ
 ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹងផង នូវបុគ្គលជាអ្នកកំណត់ដឹងផង អ្នកចូរ
 ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកកងចិត្តឲ្យល្អ ។ តថាគតនឹងសម្តែង ។
 ព្រះរាជៈមានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុ-
 ណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
 រាជៈ ចុះធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់រាជៈ
 រូបជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង វេទនាជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង
 សញ្ញាជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង សង្ខារទាំងឡាយជាធម៌ដែលបុគ្គល
 គួរកំណត់ដឹង វិញ្ញាណជាធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ។ ម្ចាស់រាជៈ
 បញ្ជាក់ទាំងនេះ ហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ។ ម្ចាស់រាជៈ
 ចុះប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹង តើដូចម្តេច ។ ការអស់នៃរាគៈ ការ
 អស់នៃទោសៈ ការអស់នៃមោហៈណា ។ ម្ចាស់រាជៈ នេះហៅថា

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

បរិញ្ញា ។ កតមោ ច រាជ បរិញ្ញាតារី បុគ្គលោ ។
អរហន្តិស្ស វេនិយំ ស្វាយំ^(១) អាយស្មា ឯវិនិមោ
ឯវិនិកាតោ ។ អយំ វុត្តតិ រាជ បរិញ្ញាតារី បុគ្គលោតិ ។

(៧៧) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសំន្តំ ខោ អាយស្មន្តំ
រាជំ កកវំ ឯតទកេច បញ្ចមេ រាជ ឧបាទានក្ខត្តោ ។
កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យបីនំ រូប្យុបាទានក្ខត្តោ វេទ-
ន្ត្រាទានក្ខត្តោ សញ្ញាទានក្ខត្តោ សង្ការ្យុបាទា-
នក្ខត្តោ វិញ្ញាណ្យុបាទានក្ខត្តោ ។ យេ ហំ កេតិ រាជ
សមណា វំ ព្រាហ្មណា វំ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឧបា-
ទានក្ខត្តានំ អស្សាទត្ថុ អាទីនវត្ថុ និស្សរណត្ថុ
យថាភ្នតំ នប្បជានន្តំ នមេតេ រាជ សមណា វំ
ព្រាហ្មណា វំ សមណោសុ វំ សមណាសម្មតា ព្រាហ្ម-
ណោសុ វំ ព្រាហ្មណាសម្មតា ន ច បទ តេ អាយ-
ស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថំ វំ ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វំ ទិដ្ឋវំ ធម្មេ
សយំ អភិញ្ញា សង្កតត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារន្តំ ។

១ យោយមាយស្មា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹង ។ ម្នាលរាជៈ ចុះបុគ្គលអ្នកកំណត់ដឹង តើ ដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា ព្រះអរហន្ត លោកមានអាយុនោះឯង មាន នាមយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលរាជៈ នេះហៅថាបុគ្គល អ្នកកំណត់ដឹង ។

(៧៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយ ក្នុងទីសម គួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលរាជៈ ទុបាទា- នក្នុងទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបបុប្ផានក្នុង ១ វេទនបុប្ផានក្នុង ១ សញ្ញាបុប្ផានក្នុង ១ សង្ខារបុ- ប្ផានក្នុង ១ វិញ្ញាណបុប្ផានក្នុង ១ ។ ម្នាលរាជៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវអានិសង្សផង នូវទោសផង នៃ ទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ នូវការរលាស់ចេញនូវទុបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះ ផង ម្នាលរាជៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតមិនបានសន្មតថា ជាសមណៈក្នុងពួកសមណៈ ឬ មិនបានសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួក ព្រាហ្មណ៍ទេ អ្នកទាំងនោះ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវប្រយោជន៍នៃសមណ- ភាព ឬ ប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពឡើយ ។

រាជសំយុត្តេ ហរិវិញ្ញោ បបំហេ

(៧៧) យេ ច ខោ កេចិ រាជ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចុន្តំ ឧបាទានក្ខត្តានុំ អស្សាទណ្ណ អាទីនវណ្ណ វិស្សារណាណ្ណ យថាភ្នតំ បដានុន្តំ តេ ខោមេ រាជ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណោស្ស វេវ សមណសម្មតា ព្រាហ្មណោស្ស ច ព្រាហ្មណសម្មតា តេ ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្តញ្ច ព្រហ្មញ្ញត្តញ្ច ទិដ្ឋវ ធម្ម សយំ អភិញ្ញា សង្កិកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារន្តិតិ ។

(៧៧) ឯកមន្តំ វិសិដ្ឋំ ខោ អាយស្មន្តំ រាជ កកវា ឯតទរោច បញ្ចមេ រាជ ឧបាទានក្ខត្តា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីទំ រុប្បថាទានក្ខត្តោ វេទន្តថាទានក្ខត្តោ សញ្ញថាទានក្ខត្តោ សម្ពាទានក្ខត្តោ វិញ្ញាណ្ណថាទានក្ខត្តោ ។ យេ ហិ កេចិ រាជ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមេសំ បញ្ចុន្តំ ឧបាទានក្ខត្តានុំ សមុទយញ្ច អត្តង្គមញ្ច អស្សាទណ្ណ អាទីនវណ្ណ វិស្សារណាណ្ណ យថាភ្នតំ ធម្មដានុន្តំ ។ វេ ។ សយំ អភិញ្ញា សង្កិកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារន្តិតិ ។

រាជសំយោគ វិវត្ត ទី ១

[៧៨] ម្នាលរាជៈ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ដឹងច្បាស់
 តាមពិត នូវរានិស្សន្ទនិទេសនៃទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង នូវការ
 រលាស់ចេញ នូវទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង ម្នាលរាជៈ សមណៈបូ
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតបានសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈ
 ផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង អ្នកទាំងនោះ បានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 នូវប្រយោជន៍នៃសមណភាពផង នូវប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពផង ។

[៧៩] លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលរាជៈ ទុប្បាទានក្នុងទាំងឡាយ
 នេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបប្បាទា-
 នក្នុង ១ វេទន្តប្បាទានក្នុង ១ សព្វប្បាទានក្នុង ១ សង្ខារប្បាទានក្នុង ១
 វិញ្ញាណប្បាទានក្នុង ១ ។ ម្នាលរាជៈ ពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ណា
 នីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការអស់ទៅ នូវអា-
 និស្សន្ទនិទេស នៃទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង នូវការរលាស់ចេញ
 នូវទុប្បាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង ។ បេ ។ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិន
 បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តមដោយខ្លួនឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

[១០០] សាវត្ថំ ។ ឯតតមន្តំ និស្សន្តំ ខោ អាយស្មន្តំ
 រាជំ ភគវា ឯតទកោច បញ្ចមេ រាជ ឧបាទានត្តន្តោ ។
 តតមេ បញ្ច ។ សេយ្យបីទំ រូប្យបាទានត្តន្តោ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណ្យបាទានត្តន្តោ ។ យតោ ខោ រាជ អរិយស្សវកោ
 តោ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាទានត្តន្តានំ សម្មទយញ្ច
 អន្តវ័មញ្ច អស្សាទញ្ច អាទិនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថា-
 ភ្នតំ បជាទាតិ ។ អយំ វុត្តតិ រាជ អរិយស្សវកោ
 សោតាបន្នោ អវិនិច្ឆាទធម្មោ និយតោ សម្ពោជិបរាយ-
 ទោតិ ។

[១០១] សាវត្ថំ ។ តត្រ ខោ ។ ឯតតមន្តំ និស្សន្តំ
 ខោ អាយស្មន្តំ រាជំ ភគវា ឯតទកោច បញ្ចមេ
 រាជ ឧបាទានត្តន្តោ ។ តតមេ បញ្ច ។ សេយ្យបីទំ
 រូប្យបាទានត្តន្តោ ។ បេ ។ វិញ្ញាណ្យបាទានត្តន្តោ ។
 យតោ ខោ រាជ ភិក្ខុ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាទានត្តន្តា-
 នំ សម្មទយញ្ច អន្តវ័មញ្ច អស្សាទញ្ច អាទិនវញ្ច

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ ទន្ធារវគ្គ

[១០០] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានរាជៈ អង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់រាជៈ
 ឧបាទានក្នុងទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 គឺបូបុប្ផាទានក្នុង ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណបូបុប្ផាទានក្នុង ១ ។ ម្ចាស់រាជៈ កាល
 ណាបើអរិយសាវ័កដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិងការអស់ទៅ
 នូវអាទិសង្សនិងទោសនៃឧបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង នូវការរលាស់
 ចេញនូវឧបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង ។ ម្ចាស់រាជៈ អរិយសាវ័កនេះ
 ហៅថា សោតាបនបត្តល មានភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គល
 ទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

[១០១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ លុះព្រះរាជៈមាន
 អាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់រាជៈ ឧបាទានក្នុងទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ ។ ៥ ប្រការ
 តើដូចម្តេច ។ គឺបូបុប្ផាទានក្នុង ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណបូបុប្ផាទានក្នុង ១ ។
 ម្ចាស់រាជៈ កាលណាបើភិក្ខុ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការកើតឡើងនិង
 ការអស់ទៅ នូវអាទិសង្សនិងទោស នៃឧបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង

រាជសំយុត្តេ ហរវិញ្ញោ បរមោ

និស្សរណាញ យថាភូតំ វិទិត្វា អនុតានា វិមុត្តោ ហោ-

តិ ។ អយំ វុច្ចតិ រាជ ភិក្ខុ អរហំ វិណាសរោ

វុសិតវា កតករណីយោ ឌីហិតការោ អនុប្បត្តសនត្តោ

បរិត្តិណាកវសញ្ញោជនោ សម្មទញ្ញ វិមុត្តោតិ ។

[១០២] សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ អាយ-

ស្មន្តំ រាជំ កកវា ឯតទរោច រូបេ ខោ រាជ យោ

នន្តោ យោ រកោ យា នន្តំ យា តណ្ហា តំ ប-

ជហេថ ឯវន្តំ រូបំ បហំនំ កវិស្សតិ ឧច្ឆន្ទម្ភលំ តា-

ណាវត្តកតំ អនកាវន្តតំ អាយតី អនុប្បាទនម្មំ ។

វេទនាយ យោ នន្តោ យោ រកោ យា នន្តំ យា

តណ្ហា តំ បជហេថ ឯវំ សា វេទនា បហំនា កវិស្សតិ

រាជសំល្គត្ត បារវិត្ត ទី ១

នូវការរលាស់ចេញ នូវឧបាទានក្នុងទាំង ៥ នេះផង ហើយមានចិត្តផុត
 ស្រឡះ ដោយមិនបានប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលរាជៈ ភិក្ខុនេះហៅថា អរ-
 ហន្តខ័ណ្ឌាស្រព មានព្រហ្មចរិយធម៌នៅរួចហើយ មានសោឡសកិច្ច
 ធ្វើហើយ មានការដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេច
 ហើយ មានសញ្ញាជនៈកងកតគីតណ្ណាអស់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះ
 ហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រវែត ។

[១០២] ក្រុងសារវត្តី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏
 សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលរាជៈ សេចក្តី
 ពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី
 ប្រាថ្នាណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើម
 នោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹង
 លះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅវិនិច្ឆ័យ
 ភ្លោក ធ្វើឲ្យរំលើងមានវិបស្សនា មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំខាន ។
 សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី
 ប្រាថ្នាណា ក្នុងវេទនា អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជា
 ដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ វេទនានោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវរិញ្ញោ

ឧត្តន្តម្ភលា តាលាវត្ថុកតតា អនកាវត្ថុតា អាយតី អ-

នុប្បាទទម្មា ។ សញ្ញាយ ។ សម្ព័ន្ធវេស្ស យោ ឆន្ទោ

យោ រកោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា តំ បដហថ

ឃវន្តេ សម្ព័ន្ធរា បហីនា កវស្សន្តំ ឧត្តន្តម្ភលា តា-

លាវត្ថុកតតា អនកាវត្ថុតា អាយតី អនុប្បាទទម្មា ។

វិញ្ញាណោ យោ ឆន្ទោ យោ រកោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា

តំ បដហថ ឃវន្តំ វិញ្ញាណំ បហីនំ កវស្សន្តំ ឧត្តន្ត-

ម្ភលំ តាលាវត្ថុកតតំ អនកាវត្ថុតំ អាយតី អនុប្បាទ-

ទម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

នឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅ
នៃដើមគ្រោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំ
ខាន ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយ
ណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា កងសញ្ញា ។ កងសញ្ញាទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ
សញ្ញាទាំងនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់ គាស់រំលើងឫស
គល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមគ្រោត ធ្វើឲ្យលែងមាន
បែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំខាន ។ សេចក្តីពេញចិត្តណា
សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា កង
វិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយ ចូរលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ
កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់ គាស់
រំលើងឫសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមគ្រោត ធ្វើឲ្យ
លែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំខាន ។

រាជសំយុត្តោ មាតិកា បរិបោ

[១០ ៣] សាវ័ត្តំ ។ ឯតិវចនំ និស័ន្ទំ ខោ អាយស្មន្តំ

រាជំ កកវំ ឯតិវចនំ រូបេ ខោ រាជ យោ ឆន្ទោ យោ

រាតោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាណា ថេត-

សោ អដិដ្ឋានាភិវេសានុសយា តេ បដិហថ ឯវ័ន្តំ

រូបំ បហំនំ កវិស្សតំ ឧច្ឆន្ទម្ហំ តាលាវត្តកតំ អន-

កាវ័ន្តំ អាយតំ អនុប្បនដម្ហំ ។ វេទនាយ យោ

ឆន្ទោ យោ រាតោ យា នន្ទំ យា តណ្ហា យេ

ឧបាយុបាណា ថេតសោ អដិដ្ឋានាភិវេសានុសយា

តេ បដិហថ ឯវំ សា វេទនា បហំនា កវិស្សតំ

រាជសំយុត្ត មារវត្ត ទី ១

(១០៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏

សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់រាជៈ

សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី

ប្រាថ្នាណា ទុបាយនិងទុបាទាន ជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្ត

ណា ក្នុងរូប អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ

ចេញ កាលបើយំនេះ រូបនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះ

បង់ គាស់រំលើងបូសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើម

ភ្លាត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំខាន ។

សេចក្តីពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី

ប្រាថ្នាណា ទុបាយនិងទុបាទាន ជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា

ក្នុងវេទនា អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះ

ចេញ កាលបើយំនេះ វេទនានោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយនឹងលះបង់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

ឧច្ឆិទ្ធម្មលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវត្ថុតា អាយតី អ-

នុប្បនិទដ្ឋា ។ សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ យោ នន្តោ

យោ រកោ យា នន្តិ យា តណ្ហា យេ ឧបាយុបាទានា

ចេតសោ អធិដ្ឋានភិនិវេសានុសយា តេ បជហថ

វវន្តេ សង្ខារ បហំនា កវស្សន្តិ ឧច្ឆិទ្ធម្មលា តាលា-

វត្ថុកតា អនភាវត្ថុតា អាយតី អនុប្បនិទដ្ឋា ។ វិញ្ញ-

ណោ យោ នន្តោ យោ រកោ យា នន្តិ យា តណ្ហា

យេ ឧបាយុបាទានា ចេតសោ អធិដ្ឋានភិនិវេសានុ-

សយា តេ បជហថ វវន្តិ វិញ្ញណំ បហំនិ កវស្សតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធារវិគ្គ

គាសវំលើងបូសគល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត
 ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំខាន ។ សេចក្តី
 ពេញចិត្តណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តី
 ប្រាថ្នាណា ទុបាយនិងទុបាទាន ដែលជាទីឈរ អង្គុយ ដេក
 នៃចិត្តណា កងសញ្ញា ។ កងសង្ខារទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរ
 លះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ កាលបើយ៉ាងនេះ សង្ខារ
 ទាំងនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់ គាសវំលើងបូស
 គល់ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាព មានសភាពមិនកើតតទៅ ពុំខាន ។ សេចក្តីពេញចិត្ត
 ណា សេចក្តីត្រេកអរណា សេចក្តីរីករាយណា សេចក្តីប្រាថ្នាណា
 ទុបាយនិងទុបាទាន ដែលជាទីឈរ អង្គុយ ដេក នៃចិត្តណា កង
 វិញ្ញាណ អ្នកទាំងឡាយចូរលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្តជាដើមនោះចេញ
 កាលបើយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណនោះ មុខជាអ្នកទាំងឡាយ នឹងលះបង់

រាជសំយុត្តោ មារវិញ្ញោ បឋមោ

ឧត្តម្មលំ តាលាវត្ថុកតំ អនការ្មតំ អាយតំ អ-
នុប្បាទធម្មតំ ។

មារវិញ្ញោ បឋមោ ។

ពិត្រ្យានំ

មារោ សន្តោ កវនេតិ
បរិញ្ញាយ្យា សមណា ទុវេ
សោតាបន្នោ អរហា ច
ធម្មភតា អបវេ ទុវេតិ ។

រាជសំយោគ មាតិកា ទី ១

តាសរំលើងបុសគល់ ធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើម ភ្នាត
ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មានសភាពមិនកើតទៅ ពុំខាន ។

ធម៌ មាតិកា ទី ១ ។

ឧទាធិករណ៍មារវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសេចក្តីស្ងប់ ១ សត្វ ១ កវនេត្តិ ១ ធម៌ដែល
បុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ១ ពួកសមណៈ ២ លើក សោតាបន្ន-
បុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត ១ សេចក្តីពេញចិត្តនឹងសេចក្តីត្រេក
អរ ២ លើក ។

មារធម្មវគ្គោ

[១០៤] សាវត្ថុ ។ អថខោ អាយស្មា រាណោ យេន

កកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា កកវំនំ អភិវំទេត្វា

ឯកមន្តំ និសីទំ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា

រាណោ កកវំនំ ឯតទរោច មារោ មារោតិ កន្លេ វុច្ឆតិ

កតមោ នុ ខោ កន្លេ មារោតិ ។ វុបំ ខោ រាជ មារោ

វេទនា មារោ សញ្ញា មារោ សង្ខារ មារោ វិញ្ញាណំ

មារោ ។ ឃី បស្សំ រាជ សុតវា អរិយស្សវគ្គោ វុ-

បស្សមំ និព្វិន្ទតិ វេទនាយបំ និព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបំ

និព្វិន្ទតិ សង្ខារេសុបំ និព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មមំ និព្វិន្ទតិ

មារធម្មវិគ្គ

[១០៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាជៈមានអាយុ

ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ

ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយ

ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ

អង្គជ័ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា មារ មារ(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះ

អង្គជ័ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាមារ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាមារ វេទនាជាមារ

សញ្ញាជាមារ សង្ខារទាំងឡាយជាមារ វិញ្ញាណជាមារ ។ ម្នាលរាជៈ

អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ វេទន៍នឿយណាយ

នឹងរូបផង នឿយណាយនឹងវេទនាផង នឿយណាយនឹងសញ្ញាផង

នឿយណាយនឹងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយនឹងវិញ្ញាណផង

១ សំដៅយកសេចក្តីស្តាប់ ។

រាជសំយុត្តោ មារធម្មវិញ្ញោ ទុតិយោ

ធិត្ថំន្តំ វិវដ្តតិ វិវាតា វិប្បត្តតិ ។ វិប្បត្តស្មី វិប្បត្តមតិ
 ញាណំ ហោតិ ។ ធីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ ឆាបរំ ឥត្តតាយាតិ បជាណតីតិ ។

(១០៥) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសំដ្ឋោ ខោ អាយស្មា

រាជោ កកវន្តំ ឯតទរោច មារធម្មោ មារធម្មតិ កន្ថេ
 វុប្បតិ កតមោ នុ ខោ កន្ថេ មារធម្មតិ ។ វុប្ប ខោ
 រាជ មារធម្មោ វេទនា មារធម្មោ សញ្ញា មារធម្មោ
 សង្ខារ មារធម្មោ វិញ្ញាណំ មារធម្មោ ។ ឯវំ បស្សំ
 ។ បេ ។ ឆាបរំ ឥត្តតាយាតិ បជាណតីតិ ។

រាជសំយត្ត មារធម្មវគ្គ ទី ២

កាលបើឡើយណាយ ក៏តែងធុញទ្រាន់ ចិត្តតែងរួចស្រឡះ ព្រោះ
 សេចក្តីធុញទ្រាន់ ។ កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងថា អា-
 ត្តាអញរួចស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវ័កនោះតែងដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្តាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ច
 អាត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡស-
 កិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជមានកាយ អង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា មារធម៌ មារធម៌^(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎⁺ ជាមារធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាមារធម៌ វេទនាជាមារធម៌
 សញ្ញាជាមារធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាមារធម៌ វិញ្ញាណជាមារធម៌ ។
 កាលអរិយសាវ័កនោះឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការ-
 នាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

១ ធម៌ដ៏សេចក្តីស្តាប់ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវរោ

[១០៥] សារវត្ថុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អាយស្មា
 ធលោ កកវន្តំ ឯតទភោច អនិច្ចំ អនិច្ចន្តំ កន្តេ វុច្ចតិ
 កតមំ នុ ខោ កន្តេ អនិច្ចន្តំ ។ រូបំ ខោ វាច អនិច្ចំ
 វេទនា អនិច្ចា សញ្ញា ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ ។ ឃិ
 បស្សំ ។ បេ ។ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បជាណាតិ ។

[១០៧] សារវត្ថុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អា-
 យស្មា វាលោ កកវន្តំ ឯតទភោច អនិច្ចធម្មោ
 អនិច្ចធម្មាតិ កន្តេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ កន្តេ
 អនិច្ចធម្មាតិ ។ រូបំ ខោ វាច អនិច្ចធម្មោ វេទនា
 អនិច្ចធម្មោ សញ្ញាអនិច្ចធម្មោ សម្មាវា អនិច្ចធម្មោ
 វិញ្ញាណំ អនិច្ចធម្មោ ។ ឃិ បស្សំ ។ បេ ។ ធាបរិ
 ឥត្តត្តាយាតិ បជាណាតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយត្តនិកាយ ខន្ធវារវត្ត

(១០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈ មានអាយុ អង្គុយកងទីដ៏
 ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អនិច្ចៈ អនិច្ចៈ^(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎⁺ ជាអនិច្ចៈ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាអនិច្ចៈ វេទនាជាអនិច្ចៈ
 សញ្ញា ។ បេ ។ វិញ្ញាណជាអនិច្ចៈ ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ
 ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ច
 នេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទីដ៏
 សមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពាក្យដែលហៅថា អនិច្ចធម៌ អនិច្ចធម៌ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វីហ្ន៎⁺ ជាអនិច្ចធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាអនិច្ចធម៌ វេទនាជាអនិច្ចធម៌
 សញ្ញាជាអនិច្ចធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាអនិច្ចធម៌ វិញ្ញាណជាអនិច្ចធម៌ ។
 កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនាសកិច្ច
 ដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

១ សេចក្តីមិនទៀត ។

រាជសំបុត្រ រាជធម្មនុញ្ញ ទូតិយោ

(១០០៧) ស្មារតី ។ ឯកមន្ត្រី និងសិរោ ខោ អាយ-
 ស្មា រាជោ កកវន្ត្រី ឯតទលោច ទុក្ខំ ទុក្ខន្តំ កន្ត្រៃ វុច្ឆតិ
 កតមំ នុ ខោ កន្ត្រៃ ទុក្ខន្តំ ។ រូបំ ខោ រាជ ទុក្ខំ
 វេទនា ទុក្ខា សញ្ញា ទុក្ខា សង្ខារ ទុក្ខា វិញ្ញា-
 ណំ ទុក្ខំ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ ឆាបរំ ឥត្តន្តាយាតិ
 បដាណតិ ។

(១០០៧) ស្មារតី ។ ឯកមន្ត្រី និងសិរោ ខោ អា-
 យស្មា រាជោ កកវន្ត្រី ឯតទលោច ទុក្ខធម្មោ ទុក្ខធម្មោតិ
 កន្ត្រៃ វុច្ឆតិ កតមោ នុ ខោ កន្ត្រៃ ទុក្ខធម្មោតិ ។ រូបំ
 ខោ រាជ ទុក្ខធម្មោ វេទនា ទុក្ខធម្មោ សញ្ញា ទុក្ខ-
 ធម្មោ សង្ខារ ទុក្ខធម្មោ វិញ្ញាណំ ទុក្ខធម្មោ ។ ឯវំ
 បស្សំ ។ បេ ។ ឆាបរំ ឥត្តន្តាយាតិ បដាណតិ ។

រាជសំយត្ត ហរធម្មវិគ្គ ទំ ២

(១០៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ទុក ទុក ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វីហ្ន៎ ជាទុក ។ ម្ចាស់រាជៈ រូបជាទុក វេទនាជាទុក សញ្ញាជាទុក
 សង្ខារទាំងឡាយជាទុក វិញ្ញាណជាទុក ។ កាលអរិយសាវកឃើញ
 យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា ទុកធម៌ ទុកធម៌(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាទុកធម៌ ។ ម្ចាស់រាជៈ រូបជាទុកធម៌ វេទនាជាទុក-
 ធម៌ សញ្ញាជាទុកធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាទុកធម៌ វិញ្ញាណជាទុកធម៌ ។
 កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនាកិច្ច
 ដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

១ ធម៌នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

[១១០] សាវ័ត្ថំ ។ ឯកេមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អា-
 យស្មា វាណោ កកវ័ន្តំ ឯតទកោច អនត្តា អនត្តាតិ កន្លេ
 វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ កន្លេ អនត្តាតិ ។ វូបំ ខោ
 វាធិ អនត្តា វេទនា អនត្តា សញ្ញា អនត្តា សង្ខារ
 អនត្តា វិញ្ញាណំ អនត្តា ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរិ
 ឥត្តត្តាយាតិ បជាណាតិ ។

[១១១] សាវ័ត្ថំ ។ ឯកេមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អា-
 យស្មា វាណោ កកវ័ន្តំ ឯតទកោច អនត្តធិដ្ឋោ អនត្ត-
 ធិដ្ឋោតិ កន្លេ វុច្ចតិ កតមោ នុ ខោ កន្លេ អនត្ត-
 ធិដ្ឋោតិ ។ វូបំ ខោ វាធិ អនត្តធិដ្ឋោ វេទនា អនត្ត-
 ធិដ្ឋោ សញ្ញា អនត្តធិដ្ឋោ សង្ខារ អនត្តធិដ្ឋោ វិញ្ញាណំ
 អនត្តធិដ្ឋោ ។ ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាបរិ ឥត្តត្តា-
 យាតិ បជាណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារត្ត

[១១០] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អនត្តា អនត្តា(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាអនត្តា ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាអនត្តា វេទនាជាអនត្តា សញ្ញាជាអនត្តា សង្ខារទាំងឡាយជាអនត្តា វិញ្ញាណជាអនត្តា ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[១១១] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា អនត្តធម៌ អនត្តធម៌ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាអនត្តធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាអនត្តធម៌ វេទនាជាអនត្តធម៌ សញ្ញាជាអនត្តធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាអនត្តធម៌ វិញ្ញាណជាអនត្តធម៌ ។ កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

១ មិនមែនខ្លួនប្រាណ មិនមែនជារបស់ខ្លួន ឥតខ្ចីមសារ ។

រាជសំយុត្តោ មារធម្មវិញ្ញោ តតិយោ

[១១២] សាវត្ថុ ។ ឯកេបន្តំ និសិន្នោ ខោ អា-
 យស្មា រាជោ កកវន្តំ ឯតទកេច ខយជម្មោ ខយជម្មោតិ
 កន្លេ វុច្ឆតិ កតមោ ន ខោ កន្លេ ខយជម្មោតិ ។
 រូបំ ខោ រាជ ខយជម្មោ វេទនា ខយជម្មោ សញ្ញា
 ខយជម្មោ សង្ខារ ខយជម្មោ វិញ្ញាណំ ខយជម្មោ ។
 ឯវំ បស្សំ ។ បេ ។ នាថវំ ឥត្តត្តាយាតិ បដានាតិ ។

[១១៣] សាវត្ថុ ។ ឯកេបន្តំ និសិន្នោ ខោ អា-
 យស្មា រាជោ កកវន្តំ ឯតទកេច វយជម្មោ វយជម្មោតិ
 កន្លេ វុច្ឆតិ កតមោ ន ខោ កន្លេ វយជម្មោតិ ។ រូបំ
 ខោ រាជ វយជម្មោ វេទនា វយជម្មោ សញ្ញា វយជម្មោ
 សង្ខារ វយជម្មោ វិញ្ញាណំ វយជម្មោ ។ ឯវំ បស្សំ
 ។ បេ ។ នាថវំ ឥត្តត្តាយាតិ បដានាតិ ។

រាជសំយោគ ហរធម្មវិគ្គ ទី ២

[១១២] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទីដ៏សម
 គួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពាក្យដែលហៅថា ខយធម៌ ខយធម៌(១) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វីហ្ន៎⁺ ជាខយធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាខយធម៌ វេទនាជាខយធម៌
 សញ្ញាជាខយធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាខយធម៌ វិញ្ញាណជាខយធម៌ ។
 កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ ថេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនាកិច្ច
 ដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

[១១៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយកងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា វយធម៌ វយធម៌(២) ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎⁺ ជាវយធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាវយធម៌ វេទនាជាវយធម៌
 សញ្ញាជាវយធម៌ សង្ខារទាំងឡាយជាវយធម៌ វិញ្ញាណជាវយធម៌ ។
 កាលអរិយសាវកឃើញយ៉ាងនេះ ។ ថេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនា-
 កិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

១ ធម៌ដែលអស់ទៅ ។ ២ ធម៌ដែលវិធានទៅ សូន្យទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញោ

[១១៤] សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និស្សំនោ ខោ អាយស្មា
 រាជោ ភកវន្តំ ឯតទកោច សមុទយធម្មោ សមុទយ-
 ធម្មាតិ កន្លេ វុច្ចតិ កតមោ ទុ ខោ កន្លេ សមុទយ-
 ធម្មាតិ ។ រូបំ ខោ រាជ សមុទយធម្មោ វេទនា
 សមុទយធម្មោ សញ្ញា សមុទយធម្មោ សង្ខារ សមុ-
 ទយធម្មោ វិញ្ញាណំ សមុទយធម្មោ ។ ឯវំ បស្សិ
 ។ ថេ ។ នាបរិ ឥត្តន្តាយាតិ បជាណាតិ ។

[១១៥] សាវត្ថំ ។ អថខោ អាយស្មា រាជោ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមំ ទុបសង្កមិត្វា ភក-
 វន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និស្សំនំ ។ ឯកមន្តំ និ-
 ស្សំនោ ខោ អាយស្មា រាជោ ភកវន្តំ ឯតទកោច និ-
 រោធម្មោ និរោធម្មាតិ កន្លេ វុច្ចតិ កតមោ ទុ
 ខោ កន្លេ និរោធម្មាតិ ។ រូបំ ខោ រាជ និរោធម-
 ធម្មោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ និរោធម្មោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធភិវគ្គ

(១១៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អន្តិយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា សមុទេយធម៌ សមុទេយធម៌^(១) ដូច្នោះ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎⁺ ជាសមុទេយធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជាសមុ-
 ទេយធម៌ វេទនាជាសមុទេយធម៌ សញ្ញាជាសមុទេយធម៌ សង្ខារទាំង-
 ឡាយជាសមុទេយធម៌ វិញ្ញាណជាសមុទេយធម៌ ។ កាលអរិយសាវក
 ឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

(១១៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាជៈមានអាយុ
 បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយអន្តិយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុអន្តិយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលហៅថា និរោធ�ធម៌ និរោធងធម៌^(២) ដូច្នោះ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎⁺ ជានិរោធងធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជានិរោធង-
 ធម៌ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ជានិរោធងធម៌

១ ធម៌ដែលតាំឱ្យកើតឡើង ។ ២ ធម៌ដែលរលត់ទៅ ។

រាជសំយុត្តោ មារធម្មវិញ្ញោ ទុតិយោ

វិញ្ញាណំ និរោធខម្មោ ។ ឃីវំ បស្សំ ។ បេ ។ ធាបរិ
សត្តត្តាយាតិ បដាធាតីតិ ។

មារធម្មវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

មារោ ច មារធខម្មោ ច

អនិច្ចេហិ អបរេ ទុរេ^(១)

ទុក្ខេហិ ច ទ្វេវត្តា

អនក្ខេហិ តថេវ ច

ទយវយស មុនយំ

និរោធខម្មោ ន ធានសាតិ ។

១ ឧ.ម. បរេ ទុរេ ។

រាជសំយុត្ត មារធម្មវិគ្គ ទី ២

វិញ្ញាណជាវិនិកោយិ ។ កាលអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏

ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវនាភិច្ចដវៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសភិច្ចនេះទៀត

មិនមានឡើយ ។

ចប់ មារធម្មវិគ្គ ទី ២ ។

ទុត្តានៃមារធម្មវិគ្គនោះ គឺ

សំដែងអំពីមារ ១ មារធម៌ ១ អនិច្ចៈ ២ លើក ទុក្ខៈ ២ លើក

អនត្តា ២ លើក ខយធម៌ ១ វយធម៌ ១ សមុទយធម៌ ១

និកោធម៌ ១ ត្រូវជា ១២ ។

អាយាបសិក្ខា

[១១៦] សារវត្ថុ ។ អថខោ អាយស្មា រាជោ យេន

កកវំ តេនុបស្ម័យំ ឧបស្ម័យិត្តា កកវំនំ អភិវំទេត្តា

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ អាយស្មា

រាជោ កកវំនំ ឯកទរោច សាធុ មេ កន្តេ កកវំ សង្ខិត្តេ-

ន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ កកវតោ ធម្មំ សុត្តា ឯកោ

រូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបំ បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តំ ។

យោ ខោ រាជ មារេ តត្រ តេ ធន្នោ បហិតត្តោ ។

កោ ច រាជ មារេ ។ រូបំ ខោ រាជ មារេ តត្រ តេ

ធន្នោ បហិតត្តោ វេទនា មារេ តត្រ តេ ធន្នោ បហា-

តត្តោ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ មារេ តត្រ តេ ធន្នោ បហា-

តត្តោ ។ វិញ្ញាណំ មារេ តត្រ តេ ធន្នោ បហិតត្តោ ។

អាយាបណវិគ្គ

[១១៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាជៈ មាន
អាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជៈមាន
អាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជា
អ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់
ព្រះនិព្វាន ព្រោះបានស្តាប់ធម៌ណា របស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះ
មានព្រះភាគសំដែងធម៌នោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយសង្ខេប ។ ម្ចាស់
រាជៈ មានណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរ
លះបង់ចេញ ។ ម្ចាស់រាជៈ ចុះអ្វីជាមារ ។ ម្ចាស់រាជៈ រូបជាមារ
សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ វេទនាជាមារ សេចក្តី
ពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ
ទាំងឡាយជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។
វិញ្ញាណជាមារ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

រាជសំបុត្រ អាយុចរិត្តោ គតិយោ

យោ ខោ រាជ មារោ តត្រ តេ ឆន្ទោ បហាតត្វោ ។
រាតោ បហាតត្វោ ។ ឆន្ទារាតោ បហាតត្វោតិ ។

[១១៧] យោ ខោ រាជ មារាជធម្មោ តត្រ តេ ឆន្ទោ
បហាតត្វោ ។ រាតោ បហាតត្វោ ។ ឆន្ទារាតោ បហា-
តត្វោ ។

[១១៨] យំ ខោ រាជ អនិច្ចំ ។

[១១៩] យោ ខោ រាជ អនិច្ចុជធម្មោ ។

[១២០] យំ ខោ រាជ ទុក្ខំ ។

[១២១] យោ ខោ រាជ ទុក្ខុជធម្មោ ។

[១២២] យោ ខោ រាជ អនត្តា ។

[១២៣] យោ ខោ រាជ អនត្តុជធម្មោ ។

[១២៤] យោ ខោ រាជ ខយធម្មោ ។

[១២៥] យោ ខោ រាជ វយធម្មោ ។

[១២៦] យោ ខោ រាជ សមុទយធម្មោ តត្រ
តេ ឆន្ទោ បហាតត្វោ ។ រាតោ បហាតត្វោ ។ ឆន្ទា-
រាតោ បហាតត្វោតិ ។

រាជសំយុត្ត រាយាបនវគ្គ ទី ៣

ម្ចាស់រាជៈ មារណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នក
គួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តី
ត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១១៧) ម្ចាស់រាជៈ មារធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញ
ចិត្តក្នុងមារធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះ
បង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១១៨) ម្ចាស់រាជៈ អនិច្ចៈណា ដែលកើតមាន ។

(១១៩) ម្ចាស់រាជៈ អនិច្ចធម៌ណា ។

(១២០) ម្ចាស់រាជៈ ទ្រុណា ។

(១២១) ម្ចាស់រាជៈ ទ្រុធម៌ណា ។

(១២២) ម្ចាស់រាជៈ អនត្តាណា ។

(១២៣) ម្ចាស់រាជៈ អនត្តធម៌ណា ។

(១២៤) ម្ចាស់រាជៈ ខយធម៌ណា ។

(១២៥) ម្ចាស់រាជៈ វយធម៌ណា ។

(១២៦) ម្ចាស់រាជៈ សមុទយធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តី
ពេញចិត្តក្នុងសមុទយធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ
អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធកិរិយា

(១២៧) សាវ័ត្ថំ ។ អថខោ វាយស្មា វាយោ យេន
 ភក្កវា នេនុបស្ម័ត្តិ ទុបស្ម័ត្តិភ្នា ។ បេ ។ ភក្កវិទ្ធំ
 ឯតទភេច សាធិ បេ ភន្តេ ភក្កវា សុទ្ធិត្តេន ធម្មំ ទេ-
 សេតុ យថហំ ភក្កវតោ ធម្មំ សុត្វា ឯកោ វ្រូបកដ្ឋោ
 អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តិ ។ យោ ខោ
 វាធិ និរោធិយម្មោ តត្រ តេ ធន្តោ បហានត្តោ ។ វាកោ
 បហានត្តោ ។ ធន្តវាកោ បហានត្តោ ។ កោ ច វាធិ
 និរោធិយម្មោ ។ វ្រូបីខោ វាធិ និរោធិយម្មោ តត្រ តេ
 ធន្តោ បហានត្តោ ។ វាកោ បហានត្តោ ។ ធន្តវាកោ
 បហានត្តោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញា-
 ណំ និរោធិយម្មោ តត្រ តេ ធន្តោ បហានត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មត្តនិកាយ ខន្ធកវវគ្គ

(១២៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាជៈមានអាយុ
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ បេ ។ ក្រាប
 ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹង
 ចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម
 ដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រោះបានស្តាប់ធម៌
 ណា របស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះមានព្រះភាគ សម្តែងធម៌នោះ
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយសង្ខេប ។ ម្នាលរាជៈ និរោធធម៌ណា ដែលកើត
 មាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តី
 ត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់
 ចេញ ។ ម្នាលរាជៈ ចុះអ្វីជានិរោធធម៌ ។ ម្នាលរាជៈ រូបជានិរោធធម៌
 សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តី
 ត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់
 ចេញ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណជា
 និរោធធម៌ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

រាជសំយុត្តោ អាយាចនវិញ្ញោ គតិយោ

រាគោ បហាតញ្ញោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតញ្ញោ ។ យោ ខោ
រាជ និរោធជម្មោ ត្រត តេ ឆន្ទោ បហាតញ្ញោ ។ រាគោ
បហាតញ្ញោ ។ ឆន្ទរាគោ បហាតញ្ញោតិ ។

អាយាចនវិញ្ញោ គតិយោ ។

តត្រ្រ្រ្រ្រ្រ្រ

មារោ ច មារធជម្មោ ច

អនិច្ចេហិ^(១) អបរេ ធុរេ

ធុរេហិ ធុរេ វត្តា

អនិច្ចេហិ តថេវ ច

ឧយវ័យ សម្មទយំ

និរោធជម្មោ ធុរេសាតិ ។

១ ឱ. ម. អនិច្ចេស ។

រាជសំយុត្ត អាយាចនវិគ្គ ទី ៣

សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នក
 គួរលះបង់ចេញ ។ ម្ចាស់រាជៈ និរោធដមិណាដែលកើតមាន សេចក្តី
 ពេញចិត្តក្នុងនិរោធដមិនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ
 អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

ចប់ អាយាចនវិគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទានក្នុងអាយាចនវិគ្គនោះ គឺ

សំដែងអំពីមរ ១ មារធមិ ១ អនិច្ចៈ ២ លើក ទុក ២ លើក
 អនត្តា ២ លើក ឧយធមិ ១ វ័យធមិ ១ សមុយេធមិ ១
 និរោធដមិ ១ ត្រូវជា ១២ ។

ឧបន័ស្សន្តិក្កោ

[១២៨] សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និស្សន្តំ ខោ អាយ-
 យ្ហន្តំ វនំ កកវា ឯតទរោច យោ ខោ វន មារោ
 ត្រត តេ ធន្នោ បហាតញ្ចោ ។ កោ ច វន មារោ ។
 រូបំ ខោ វន មារោ ត្រត តេ ធន្នោ បហាតញ្ចោ
 ។ មេ ។ វិញ្ញាណំ មារោ ត្រត តេ ធន្នោ បហា-
 តញ្ចោ ។ យោ ខោ វន មារោ ត្រត តេ ធន្នោ បហា-
 តញ្ចោតិ ។

[១២៩] សាវត្ថី ។ យោ ខោ វន មារោ ត្រត
 តេ វកោ បហាតញ្ចោ ។ មេ ។

[១៣០] យោ ខោ វន មារោ ត្រត តេ ធន្ន-
 វកោ បហាតញ្ចោ ។

[១៣១] យោ ខោ វន មារោ ត្រត តេ
 ធន្នោ បហាតញ្ចោ ។

ឧបនិស្សន្ទវិគ្គ

[១២៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានរាយ អន្តរាយក្នុង
ទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នោះថា ម្ចាស់រាជៈ
មារណា ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់
ចេញ ។ ម្ចាស់រាជៈ ចុះអ្វីជាមារ ។ ម្ចាស់រាជៈ រូបជាមារ សេចក្តីពេញ
ចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ បេ ។ វិញ្ញាណជាមារ សេចក្តី
ពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្ចាស់រាជៈ មារណា
ដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

[១២៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់រាជៈ មារណា ដែលកើត
មាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ បេ ។

[១៣០] ម្ចាស់រាជៈ មារណា ដែលកើតមាន សេចក្តី
ត្រេកត្រអាលក្នុងមារនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

[១៣១] ម្ចាស់រាជៈ មារធម៌ណា ដែលកើតមាន សេចក្តី
ពេញចិត្តក្នុងមារធម៌នោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

រាជសំយុត្តេ ឧបសិស្សវិញ្ញា ចតុត្តោ

[១៣២] យោ ខោ វាធិ មារាជម្មោ តត្រត តេ
វាលោ បហាតត្វោ ។

[១៣៣] យោ ខោ វាធិ មារាជម្មោ តត្រត តេ
ធន្ឋវាលោ បហាតត្វោ ។

[១៣៤] យំ ខោ វាធិ អនិច្ចំ ។

[១៣៥] យោ ខោ វាធិ អនិច្ចុជម្មោ ។

[១៣៦] យំ ខោ វាធិ ទុក្ខំ ។

[១៣៧] យោ ខោ វាធិ ទុក្ខុជម្មោ ។

[១៣៨] យោ ខោ វាធិ អនត្តា ។

[១៣៩] យោ ខោ វាធិ អនត្តុជម្មោ ។

[១៤០] យោ ខោ វាធិ ខយជម្មោ ។

[១៤១] យោ ខោ វាធិ វ័យជម្មោ ។

[១៤២] យោ ខោ វាធិ សមុទយជម្មោ តត្រត
តេ ធន្ឋោ បហាតត្វោ ។ វាលោ បហាតត្វោ ។ ធន្ឋ-
វាលោ បហាតត្វោតិ ។

រាជសំយុត្ត ឧបនិស្សវគ្គ ទី ៤

(១៣២) ម្ចាស់រាជៈ មារធមិណា ដែលកើតមាន សេចក្តី

ត្រេកអរក្នុងមារធមិនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៣៣) ម្ចាស់រាជៈ មារធមិណា ដែលកើតមាន សេចក្តី

ត្រេកត្រអាលក្នុងមារធមិនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

(១៣៤) ម្ចាស់រាជៈ អនិច្ចៈណា ដែលកើតមាន ។

(១៣៥) ម្ចាស់រាជៈ អនិច្ចធមិណា ។

(១៣៦) ម្ចាស់រាជៈ ទុក្ខណា ។

(១៣៧) ម្ចាស់រាជៈ ទុក្ខធមិណា ។

(១៣៨) ម្ចាស់រាជៈ អនត្តាណា ។

(១៣៩) ម្ចាស់រាជៈ អនត្តធមិណា ។

(១៤០) ម្ចាស់រាជៈ វយធមិណា ។

(១៤១) ម្ចាស់រាជៈ វយធមិណា ។

(១៤២) ម្ចាស់រាជៈ សមុទយធមិណា ដែលកើតមាន សេចក្តី

ពេញចិត្តក្នុងសមុទយធមិនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ

អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញោ

(១៤៣) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ អា-
 យស្មន្តំ រាជំ កកវំ ឯតទេវេច យោ ខោ រាជ និ-
 រោធជម្មោ តត្រ តេ ធន្នោ បហាតត្វោ ។ រកោ
 បហាតត្វោ ។ ធន្នរកោ បហាតត្វោ ។ កោ ច រាជ
 និរោធជម្មោ ។ រូបំ ខោ រាជ និរោធជម្មោ តត្រ
 តេ ធន្នោ បហាតត្វោ ។ រកោ បហាតត្វោ ។ ធន្នរ-
 កោ បហាតត្វោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សម្ព័រា ។
 វិញ្ញាណំ និរោធជម្មោ តត្រ តេ ធន្នោ បហាតត្វោ ។
 រកោ បហាតត្វោ ។ ធន្នរកោ បហាតត្វោ ។ យោ
 ខោ រាជ និរោធជម្មោ តត្រ តេ ធន្នោ បហាតត្វោ ។
 រកោ បហាតត្វោ ។ ធន្នរកោ បហាតត្វោតិ ។

ឧបសិទ្ធិវិញ្ញោ បុគ្គលោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធាវគ្គ

(១៤៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះរាជៈមានអាយុ អង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នេះថា ម្ចាស់រាជៈ
 និរោធដមិណាដែលកើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធដមិនោះ អ្នក
 គួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តី
 ត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្ចាស់រាជៈ ចុះអ្វីជានិរោធដមិ ។
 ម្ចាស់រាជៈ រូបជានិរោធដមិ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធដមិនោះ អ្នកគួរ
 លះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេក
 ត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំង-
 ឡាយ ។ វិញ្ញាណជានិរោធដមិ សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធដមិនោះ
 អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តី
 ត្រេកត្រអាល អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ ម្ចាស់រាជៈ និរោធដមិណាដែល
 កើតមាន សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនិរោធដមិនោះ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។
 សេចក្តីត្រេកអរ អ្នកគួរលះបង់ចេញ ។ សេចក្តីត្រេកត្រអាល អ្នកគួរ
 លះបង់ចេញ ។

រាជសំយុត្ត ឧបសិស្សវិទ្យាល័យ បុគ្គល

តត្រ័ត្រា

មារោ ច មារាជម្មោ ច

អនិច្ចេហិ អបរេ ទុវេ(១)

ទុក្ខេហិ ទ្វេ វត្ថា(២)

អនត្តេហិ អបរេ ទ្វេ(៣)

ខយវយសម្មុទយំ

និរោធជម្មោន ទ្វាទសាតិ ។

រាជសំយុត្តំ សមត្តំ ។

១ ឱ. អនិច្ចា អបរេន ទ្វេ ។ ម. អនិច្ចេន អបរេ ទុវេ ។ ២ ទុក្ខំ ច ទ្វេ វត្ថាតិបិ ។
៣ ទ្វេ អនត្តេហិ អន្តិមត្តិបិ ។

រាជសំយុត្ត ឧបនិស្សិត្ត ទី ៤

ឧទ្ធានក្នុងឧបនិស្សិត្តនោះ គឺ

សម្ព័ន្ធអំពីមារ ១ មារធម៌ ១ អនិច្ចៈ ២ លើក ទុក្ខ ២ លើក
អនត្តា ២ លើក ឧយធម៌ ១ វេយធម៌ ១ សមុយេធម៌ ១
និរោធម៌ ១ ត្រូវជា ១២ ។

ចប់ រាជសំយុត្ត ។

ទិដ្ឋិសំយត្តំ

សោតាបត្តិវគ្គោ

[១៤៤] ឯតំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថយំ វិហរតំ ជេត-

វនេ ។ បេ។ ភកកំ ឯតទលោច តិស្សំ ន ខោ ភិក្ខុវេ

សតំ តំ ឧបាទាយ តំ អភិវិស្សំ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជ-

តំ ន វតា វាយន្តំ ន នដ្ឋោ សន្តន្តំ ន កតិវិយោ

វិជាយន្តំ ន ចន្ទិមស្សិយោ ឧទេន្តំ វា អបេន្តំ វា ឯសិ-

កដ្ឋាយដ្ឋិតាតំ ។ ភកកំមូលកា ខោ កន្លេ ធម្មា

ភកកំនេត្តិកា ភកកំបដិសរណា សាដុ វត កន្លេ ភក-

វន្តញោ បដិកាតុ ឯតស្សំ កាសិវស្សំ អត្តោ ភកកំតោ

ធម្មំ សុត្វា ភិក្ខុ ធារស្សន្តិតំ ។ តេនហិ ភិក្ខុវេ

ទិដ្ឋិសំយត្ត

សោតាបត្តិវិគ្គ

[១៤៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី
 ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់^(១) ស្ទឹងមិនហូរ
 ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅ
 នឹងដដែលដូចជាសសរខ្សែន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ
 របស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល មានព្រះមាន
 ព្រះភាគជាអ្នកវណ្ណនាំ មានព្រះមានព្រះភាគជាទីពឹង បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ សម្តែងសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ពួក
 ភិក្ខុបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយ នឹងចាំទុក ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ សេចក្តីយល់ឃើញឆ្លងថា ខ្យល់ដែលបក់បំបាក់រំលើងរុញជាតិជាដើម មិនមែនជា
 ខ្យល់មែនទែនទេ ហោរថា វាគលេស គឺប្រាស័តៃដាសំអាងរបស់ខ្យល់ ឯខ្យល់មែនទែននោះ
 បិតនៅនឹងថ្នល់ដូចជាសសរពេលប្តូរពូលភ្នំ ។ ស្ទឹង ស្រីមានគភ៌ គឺនិងព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យ
 មានន័យដូចគ្នាដែរ ។

ទិដ្ឋិនិយមត្តេ លោកាបត្តិវិញ្ញា បរិយោ

សុណាម សាធុតំ មនសិករោម ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃឹ
 កន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ឆស្សាសុំ ។ កកវ
 ឯតនេវេច រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ
 អភិវិស្ស ឃឹ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ន វតា វាយន្តំ ន
 នដ្ឋោ សន្តន្តំ ន កត្តិនិយោ វិជាយន្តំ ន ចន្តិមសុរិយា
 ឧទេន្តំ វា អបេន្តំ វា ឯសិកដ្ឋាយដ្ឋិតា ។ វេទនាយ
 សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។
 វិញ្ញាណោ សតិវិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្ស
 ឃឹ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ន វតា វាយន្តំ ន នដ្ឋោ សន្តន្តំ
 ន កត្តិនិយោ វិជាយន្តំ ន ចន្តិមសុរិយា ឧទេន្តំ វា
 អបេន្តំ វា ឯសិកដ្ឋាយដ្ឋិតា ។

(១៤៥) តិ កី មញ្ញេ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា
 អនិច្ចំ វតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
 វា តំ សុខំ វតិ ។ ទុក្ខំ កន្តេ ។ យំ បណានិច្ចំ
 ទុក្ខំ វិបរិណាមនម្មំ អបេ នុ តំ អនុបាទាយ ឃឹ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ ន វតា វាយន្តំ ន នដ្ឋោ សន្តន្តំ

ទិដ្ឋិសំបុត្ត លោកបញ្ញវិញ្ញ ទី ១

ទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ ចូរឆ្លើយទុកក្នុងវិញ្ញាណចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការនៃព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប
 ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ
 ស្រីមានគ័កមិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅ
 នឹងដដែលដូចជាសសរខៀន ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើ
 សញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន
 ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាង
 នេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគ័កមិនសម្រាល ព្រះចន្ទ
 ព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅនឹងដដែលដូចជាសសរខៀន ។

(១៤៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
 មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់
 នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញា

ន កត្តិនិយោ វិជាយន្តំ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តំ វា
អបេន្តំ វា ឧស័កតដ្ឋាយន្តំតាតិ ។ នោ ហោតំ កន្តេ ។
វេទនា និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្ពា វា
និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បនា និច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ
វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្តេ ។ យំ បនា និច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិ-
ណាមធម្មំ អបំ នុ តំ អនុចាទាយ ឃី ទិដ្ឋំ ឧប្ប-
ជ្ជេយ្យ ន វាតា វាយន្តំ ន នន្ទោ សន្តន្តំ ន កត្តិនិ-
យោ វិជាយន្តំ ន ចន្ទិមសុរិយា ឧទេន្តំ វា អបេន្តំ
វា ឧស័កតដ្ឋាយន្តំតាតិ ។ នោ ហោតំ កន្តេ ។
យធម្មំទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
អនុវិបរិតំ មនសា តិបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។
អនិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បនា និច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ
វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្តេ ។ យំ បនា និច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាម-
ធម្មំ អបំ នុ តំ អនុចាទាយ ឃី ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជេយ្យ

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះបន្ទព្រះអាទិត្យមិនរះឬមិនលិច តាំងនៅ
 នឹងដដែលដូចជាសសរខៀវដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 វេទនាទៀង ឬមិនទៀង ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សន្ទរទាំងឡាយទៀង ឬ
 មិនទៀង ។ បេ ។ វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះ
 អង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ
 ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ
 បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
 ខ្យល់មិនបក់ ស្នឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាល ព្រះបន្ទព្រះអាទិត្យ
 មិនរះឬមិនលិច តាំងនៅនឹងដដែលដូចជាសសរខៀវដែរឬ ។ មិនមែន
 ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាដែលបុគ្គល បានឃើញ បានឮ
 បានពាល់ត្រូវ^(១) បានដឹងច្បាស់^(២) បានដល់ បានស្វែងរក បាន
 ពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ
 ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជា
 ទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួល
 ទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា

១ ពាក្យថា ពាល់ត្រូវ គឺធ្វើអោយដោយច្របុះ ក្របដណ្តប់ដោយអណ្តាត ប៉ះពាល់ដោយ
 កាយ ។ ២ ពាក្យថា ដឹងច្បាស់ គឺយល់ប្រាកដដោយចិត្ត ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតបតិវិញ្ញោ បរមោ

ន វាតា វាយន្តិ ន នន្ទោ សន្តន្តិ ន កត្តិនិយោ
 វិជាយន្តិ ន ចន្ទិមស្សវិយា ឧទេន្តិ វា អបេន្តិ វា
 ឯសិកក្ខាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហោតិ ករុន្ត ។ យតោ ខោ
 ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកស្ស ឥមេស្ស ធស្ស ម៉ានេស្ស កត្តា
 បហីនា ហោតិ ធុក្ខេបិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ
 ធុក្ខេសមុទយេបិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ ធុក្ខេនិ-
 រោធនិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ ធុក្ខេនិរោធតា-
 មិនិយា បដិបទាយបិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ សោតាបន្នោ អភិ-
 និទាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៤៦) សាវត្ថិ ។ តិស្មីនុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ កី
 ឧទានាយ កី អភិនិស្ស ឯវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឯតិ មម
 ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ភកវិមូលកា នោ
 ករុន្ត ធម្មា ។ បេ ។ វូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ វូបំ ឧទា-
 នាយ វូបំ អភិនិស្ស ឯវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឯតិ មម

ទិដ្ឋិសំបុត្ត សោតាបត្តិវិញ្ញ ទី ១

ខ្យល់មិនបក់ ស្មឹងមិនហូរ ស្រីមានគីតិមិនសម្រាល ព្រះចន្ទព្រះភាទិត្យ
មិនរះច្នៃមិនលិច តាំងនៅនឹងដីដែលដូបជាសសររឿនដែរឬ ។ មិនមែន
ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័ក
លះបង់សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងឋានទាំង ៦ នេះ បានហើយ សេចក្តី
សង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុង
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុង
ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុង
បដិបទជាដំណើរទៅកាន់ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់
បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្ទ-
បុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការ
ត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៤៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
អ្វី⁺ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា នុ៎ះ
របស់អញ ⁺នេះជាអាត្មាអញ ⁺នេះជាខួនរបស់អាត្មាអញ ។ បពិត្រព្រះ
អង្គជ័ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះ
ភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអា-
ស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ⁺នុ៎ះរបស់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

ឯសោហមស្មី ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ វេទនាយ សតិ
 ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ
 សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិធិវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឯតំ មម ឯសោហមស្មី ឯសោ មេ អត្តាតិ ។

(១៤៧) តំ តី មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ រូបំ ទិច្ចំ វា អនិច្ចំ

វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តោ ។ បេ ។ អថ នុ តំ អនុបាទាយ
 ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ឯតំ មម ឯសោហមស្មី ឯសោ
 មេ អត្តាតិ ។ ឆោ ហេតំ កន្តោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា
 ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ ទិច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ
 ។ បេ ។ អថ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ
 ឯតំ មម ឯសោហមស្មី ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ
 ហេតំ កន្តោ ។ យច្បំទិ ទិដ្ឋិ សុតំ មតំ វិញ្ញាតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

អញ ⁺នុំជាអាត្មាអញ ⁺នុំជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញ ។ កាលបើវេទនាមាន
 ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។
 កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ
 ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ⁺នុំរបស់អញ ⁺នុំជាអាត្មាអញ ⁺នុំជា
 ខ្លួនរបស់អាត្មាអញ ។

(១៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះ
 បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ⁺នុំ
 របស់អញ ⁺នុំជាអាត្មាអញ ⁺នុំជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ មិនមែន
 ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ
 ទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់
 នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ⁺នុំរបស់អញ ⁺នុំជាអាត្មា
 អញ ⁺នុំជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់

ទិដ្ឋិសំយុត្តោ សោតាបត្តវិញ្ញោ បរមោ

បត្តិ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តិប និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ
 វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្លៃ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម៌
 អបិ នុ តំ អនុចាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ឯតំ
 មម ឯសោហមស្មំ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហោតិ
 កន្លៃ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកស្ស ឥមេសុ
 ធសុ ហានេសុ កត្តា បហំនា ហោតិ ទុក្ខេបស្ស
 កត្តា បហំនា ហោតិ ។ បេ។ ទុក្ខនិរោធតាមិនិយា
 បដិបទាយបស្ស កត្តា បហំនា ហោតិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ សោតាបត្តោ អវិនិចា-
 តធម្មោ និយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះ
 ទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា ដែល
 មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់
 នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ⁺នូវរបស់អញ ⁺នុះជា អាត្មា
 អញ ⁺នុះជាខ្លួនរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័កលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុង
 ឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ
 ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់
 ការរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្តបុគ្គល មានសភាព
 មិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅ
 ខាងមុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

(១២៧) សាវត្ថំ ។ តិស្មំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
តិ ឧបាទាយ តិ អភិធិវិស្ស ឃិំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ
សោ អត្តា សោ លោកោ សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ
និទ្ទោ ធុរោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោតិ ។ ភកវិ-
ម្ភលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ
សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិធិវិស្ស ឃិំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ
សោ អត្តា ។ បេ ។ អវិបរិណាមធម្មោ វេទនាយ សតិ
។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេស្ស សតិ ។ វិញ្ញាណោ
សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិធិវិស្ស ឃិំ
ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ
បេច្ច ភវិស្សាមិ និទ្ទោ ធុរោ សស្សតោ អវិបរិណាម-
ធម្មោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

(១៤៧) ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
 ។ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មា
 អញនោះជាខ្លួន អាត្មាអញនោះជាលោក អាត្មាអញនោះ លុះទៅកាន់
 បរលោកហើយ នឹងទៀងទាត់ បិតថេរ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មាន
 ព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន
 ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអញនោះជាខ្លួន ។ បេ ។ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា កាលបើ
 វេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយ
 មាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់
 នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនោះជាខ្លួន អាត្មា
 អញនោះជាលោក អាត្មាអញនោះ លុះទៅកាន់បរលោកហើយ នឹង
 ទៀងទាត់ បិតថេរ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តោ សោតាបក្កវិទ្ធាោ បរិយោ

(១២៧) តំ កំ បព្វា ជ កិត្តុវេ រូបំ និច្ចំ វា
អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លោ ។ បេ ។ អិបរិណាម-
ធម្មំ អថ នុ តំ អនុចាទាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ
សោ អត្តា ។ បេ ។ អិបរិណាមធម្មោតិ ។ លោ ហោតិ
កន្លោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សម្ពា ។ វិញ្ញាណំ
និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លោ ។ អថ នុ តំ
អនុចាទាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោ អត្តា ។ បេ ។
អិបរិណាមធម្មោតិ ។ លោ ហោតិ កន្លោ ។ យម្បំទិ
ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិច-
រិតំ មនសា តិប និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ
កន្លោ ។ យំ បនានិច្ចំ ។ បេ ។ អថ នុ តំ អនុចាទាយ
ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោ អត្តា សោ លោកោ សោ
បេត្ត កវិស្សាមិ និទ្ទោ ធុរោ សស្សតោ អិបរិណា-
មធម្មោតិ ។ លោ ហោតិ កន្លោ ។ យតោ ខោ កិត្តុវេ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត លោកាបត្តិវគ្គ ទី ១

(១២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
 មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិ
 កើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនោះជាខ្លួន ។ បេ ។ មានសភាពមិន
 ប្រែប្រួលទៅដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។
 សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ
 ព្រះអង្គ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនោះជាខ្លួន ។ បេ ។ មានសភាពមិនប្រែប្រួល
 ទៅដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គល
 បានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹង ឃ្លាស់ បានដល់ បានស្វែង
 រក បានពិចារណារឿយ ។ ដោយចិត្ត របស់នោះទៀង ឬមិនទៀង ។
 មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាដែលមិនទៀង ។ បេ ។ បើមិន
 អាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 នោះជាខ្លួន អាត្មាអញនោះជាលោក អាត្មាអញនោះ លុះទៅកាន់បរ-
 លោកហើយ នឹងទៀងទាត់ បិតថេរ មិនប្រែប្រួលទៅជាធម្មតាដែរឬ ។
 មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវគ្គោ

អរិយស្សាវតកស្ស ឥមេសុ ធនុ ហានេសុ កត្តា ប-
 ហីនា ហោតិ ទុក្ខេបិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ
 ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កត្តា
 បហីនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវតោ
 សោតាបន្នោ អរិនិទាតធម្មោ និយតោ សម្មោធិបរា-
 យនោតិ ។

(១៥០) សាវត្ថំ ។ កិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ កិ
 ឧទានាយ កិ អភិនិវេស្ស ឃរិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សតិ^(១) ន មេ ភវិស្ស-
 តិ ។ ភកវិម្ហលកា នោ កន្ត ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ
 ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧទានាយ រូបំ អភិនិវេស្ស ឃរិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន ភវិស្សតិ
 ន មេ ភវិស្សតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ សញ្ញាយ សតិ ។

១ ឧ. ន ភវិស្សមិ ។ ឃ. ភារិស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុន្ទវារិគ្គ

អរិយសាវ័កលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងវា ៣ ទាំង ៦ នេះបា ៣ ហើយ សេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ
 ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាសោ-
 តាបទបគុល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មាន
 ការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៥០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
 អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើ
 អាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិការ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើ
 កម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុង
 អនាគត) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើ
 ធម៌ទាំងឡាយ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប
 ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញនឹងមិនកើត
 ទេ (បរិការ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យ
 កើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ
 នឹងមិនមានដែរ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តោ សោតាបត្តិវិញ្ញោ បឋមោ

សុត្តោវេស្សុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧទា-
ញ

នាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្សំ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នោ

ចស្សំនោ ច មេ សិយា ន កវិស្សតិ ន មេ កវិស្សតីតិ ។

(១៥០) តិ កី មក្ខម កិក្ខុវេ រូបំ ទិដ្ឋំ វា អនិដ្ឋំ

វាតិ ។ អនិដ្ឋំ កន្តោ ។ មេ ។ អបំ នុ តិ អនុចានាយ

ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ នោ ចស្សំនោ ច មេ សិយា ន

កវិស្សតិ ន មេ កវិស្សតីតិ ។ នោ ហេតិ កន្តោ ។

វេទិនា ។ សញ្ញា ។ សុត្តារា ។ វិញ្ញាណំ ទិដ្ឋំ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត លោកាបត្តិវត្ត ទី ១

កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យ
 នូវវិញ្ញាណ ប្រការនៃវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បើ
 អាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមាន (បើ
 កម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតកងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិកង
 អនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរ ។

(១៥១) មាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះ
 បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ កើតមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បើ
 អាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន (បើ
 កម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឲ្យកើតកងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិកង
 អនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះ
 អង្គ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវិដ្តោ

វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បទានិច្ចំ ។ បេ ។
 អថ នុ តំ អនុចាទាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ លោ
 ចស្សំ លោ ច មេ សិយា ន កវិស្សតិ ន មេ កវិស្ស-
 តតិ ។ លោ ហោតំ កន្លេ ។ យឃ្មំទិ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តិបំ និច្ចំ
 វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ បេ ។ អថ នុ
 តំ អនុចាទាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ លោ ចស្សំ លោ
 ច មេ សិយា ន កវិស្សតិ ន មេ កវិស្សតតិ ។ លោ
 ហោតំ កន្លេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកស្ស
 វមេសុ ធសុ វានេសុ កត្តា បហីនា ហោតិ ទុក្ខេ-
 បិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធ-
 កាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កត្តា បហីនា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ។ បេ ។
 បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
 បើអាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន
 (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឱ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិ
 ក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
 ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ
 បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗ ដោយ
 ចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
 ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
 បើអាត្មាអញនឹងមិនកើតទេ (បរិក្ខារ) របស់អាត្មាអញ ក៏នឹងមិនមាន
 (បើកម្មសង្ខារជាទីញ៉ាំងខន្ធឱ្យកើតក្នុងអនាគត) នឹងមិនមានទេ (បដិសន្ធិ
 ក្នុងអនាគត) របស់អាត្មាអញ នឹងមិនមានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័ក លះបង់
 សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ
 អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា
 ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតាបត្តិវគ្គោ បរមោ

អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវគោ សោតាបដ្ឋោ
អវិនិចាតដដ្ឋោ និយតោ សម្មោចិបរាយនោតិ ។

[១៥២] សាវត្ថំ ។ តិស្មំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
តិ ឧបាទាយ តិ អភិវិស្សំ ឃំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ
នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ យំដ្ឋំ នត្ថំ ហ្មតំ នត្ថំ សុកតទុក្កជាទិ
កម្មាទិ ដលំ វិចារកោ នត្ថំ អយំ លោកោ នត្ថំ
បរលោកោ នត្ថំ មាតា នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្តា ឌីបចា-
តិកា នត្ថំ លោកេ សមណាព្រាហ្មណា សម្មក្ខតា
សម្មាបដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ
សយំ អភិញ្ញា សង្ខិកត្វា បវេទេន្តិ ចាតុម្មហាភ្នតិ-
កោយំ បុរិសោ យទា កាលំ ករោតិ បឃី បឃី-
កាយំ អនុបេតិ អនុបក្ខតិ អាចោ អាចោកាយំ
អនុបេតិ អនុបក្ខតិ តេជោ តេជោកាយំ អនុបេតិ
អនុបក្ខតិ វាយោ វាយោកាយំ អនុបេតិ អនុបក្ខតិ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវិញ្ញាណ ទី ១

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្តបុគ្គល
មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹង
ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៥២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
ហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទាន
ដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ការបូជាតូចមិន
មានផល ផលនិងវិបាកនៃកម្មល្អនិងអាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន
លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមាន(១) បិតាមិនមាន (២) សត្វទាំងឡាយ
ជាឧបបាតិកៈមិនមាន សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ណា ដែលបានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាជំនុំតមដោយខ្លួនឯង ចំពោះលោកនេះនិងលោកខាង
មុខ ហើយអាចនឹងប្រកាសបាន សមណព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
ល្អ ប្រតិបត្តិល្អ មិនមានក្នុងលោកឡើយ បុរសនេះ មានកាយប្រកប
ដោយមហាក្ខត្រូបទាំង ៤ កាលណាបើធ្វើមរណកាលទៅ បឋវីធាតុខាង
ក្នុង ក៏ប្រែក្លាយទៅជាបឋវីធាតុខាងក្រៅ អាបេរាធាតុខាងក្នុងក៏ប្រែក្លាយ
ទៅជាអាបេរាធាតុខាងក្រៅ តេជោធាតុខាងក្នុងក៏ប្រែក្លាយទៅជាតេជោ-
ធាតុខាងក្រៅ វាយោធាតុខាងក្នុងក៏ប្រែក្លាយទៅជាវាយោធាតុខាងក្រៅ

១ សេចក្តីប្រតិបត្តិល្អ ឬ អាក្រក់ចំពោះមាតា មិនមានផលបុណ្យ ឬ ធាប ។ ២ ចំណែក
បិតា ក៏ដូចគ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវេក្កោ

អាណាសំ ឥន្ទ្រិយានំ សង្កមន្តំ វាសន្តិបញ្ចាណ បុរិសា
 មតំ អាណាយ កច្ឆន្តំ យាវ អាហឡនា^(១) បទានំ
 បញ្ចាយន្តំ កាចោតកានំ អដ្ឋិនំ កវន្តំ កស្សនា^(២)
 អាហុតិយោ នត្តប្បញ្ញត្តិមំ ទានំ ជាម តេសំ តុច្ឆ
 មុសា វិលាចោ យេ តេចំ អត្តកវនិ វេទន្តំ ពាលេ
 ច បណ្ឌិតេ ច កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆន្តន្តំ វិនស្សន្តំ
 ន ហោន្តំ បរម្មរណាតិ ។ កកវិមូលកា លោ កន្តេ
 ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧទានាយ
 រូបំ អភិនិវិស្ស វិវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នត្តំ ទិដ្ឋិ នត្តំ
 យំដ្ឋិ ។ បេ ។ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆន្តន្តំ វិនស្សន្តំ
 ន ហោន្តំ បរម្មរណា ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។
 សញ្ញាយ សតិ ។ សម្ពាវេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណ
 សតិ វិញ្ញាណំ ឧទានាយ វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស
 ញ

១ ឧ. អាឡហតា បាវាសិ ។ ឃ. អាឡហតា ។ ២ ភស្តុតាហ្វតិយោភិបិ បាលី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវត្ត

ឥន្ទ្រិយក៏អណ្តែតទៅព្រះជីវិតកាស បុរស (៤ នាក់) មានគ្រែជាគម្រប់ ៥
 វែងយកបុរសដែលស្លាប់ ហើយទៅត្រាតែដល់ទីប៉ុណ្ណោះ បំណែកគុណ
 នឹងទោសក៏ប្រាកដឡើង ឯង្គីមានសម្បុរដូចជាកូនព្រាប គ្រឿងបូជា
 មានវែងជាទីបំផុត ទាននេះ មនុស្សទៅបានបញ្ចក្ខណ៍ ជន
 ទាំងឡាយណាមួយ ទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត តែងពោលពាក្យថា ទាន
 មានផល ពាក្យរបស់ជនទាំងនោះ ជាពាក្យកុហកទេ ជនទាំងនោះ
 លុះមានពងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទេ
 មិនកើតទៀត ។ បតិគ្រព្រះអង្គដឹងចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើង
 ខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិ
 កើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជា
 ធម៌មិនមានផល ។ បេ ។ ជនទាំងនោះ លុះមានពងកាយបែកធ្លាយទៅ
 ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទេមិនកើតទៀត ។ កាលបើវេទនា
 មាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។
 កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ

ទិដ្ឋិសំយត្តំ សោតាបត្តិវិគ្គ ទី ១

ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល
ការបូជាធំមិនមានផល ។ បេ ។ ជនទាំងនោះ លុះមានរាងកាយបែក
ធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទទេ មិនកើតទៀត ។

(១៥៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះ
របស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យ
នូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យ
ហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ។ បេ ។ ជនទាំងនោះ លុះមាន
រាងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទទេ មិន ីត
ទៀតដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។
សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះ
អង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង
យ៉ាងនេះថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំមិនមាន
ផល ។ បេ ។ ជនទាំងនោះ លុះមានរាងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខ
បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទទេ មិនកើតទៀតដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះ
ទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់
ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវដ្តោ

មនសា វិបិ ទិច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ

។ បេ ។ អបំ ទុំ តំ អនុទានាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បវេទ្ណយ្យ

នត្ថំ ទិដ្ឋិ នត្ថំ យដ្ឋំ ។ បេ ។ យេ កេចិ អត្ថកវាទិ

វទន្តិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច កាយស្ស កេនា ឧប្បវេទន្តិ

វិនស្សន្តិ ច ហោន្តិ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតិ កន្លេ ។

យតោ ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកស្ស វមេស្យ ធស្យ

ហំនេស្យ កត្តា បហំនា ហោតិ ទុក្ខបិស្ស កត្តា

បហំនា ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិប-

នាយ បិស្ស កត្តា បហំនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ

អរិយស្សវកោ សោតាបណ្ណោ អវិនិទានធម្មោ និយតោ

សម្មោធិបរាយនោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។

ចុះបើមិនពេញយូររូបរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា

បានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ។ បេ ។

ជនទាំងឡាយណានឹមួយ ទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត តែងពោលពាក្យថា

បានមានផល ជនទាំងនោះ លុះមានរាងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខ

បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏សូន្យទេ មិនកើតទៀតដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះ

ទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័កលះបង់

សេចក្តីសង្ស័យក្នុងហានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក

អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា

ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាសោតាបនបុគ្គល មាន

សភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្ត

ទៅខាងមុខ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតាបត្តិវគ្គោ បឋមោ

(១៥២) សាវត្ថី ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តិ
 ឧបាទាយ តិ អភិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ករតោ
 ការយតោ វិទ្ធុតោ ធនាបយតោ បចតោ បថាបយ-
 តោ^១ សោចតោ សោថាបយតោ តិលមតោ តិលមា-
 បយតោ ដន្តតោ ដន្តាបយតោ ហណាមតិហតាបយតោ
 អទិដ្ឋិ អាទិយតោ សុដ្ឋិ វិទ្ធុតោ វិល្លាបំ ហរតោ
 ឯកាតាវតិ ករោតោ បរិបន្តេ តិដ្ឋតោ បរទារិ កត្តតោ
 មុសា កណតោ ករតោ ន ករិយតិ ថាបំ ខុរុបរិយន្តេ
 ន មេមិ ចត្តេន យោ ឥមិស្ស បឋវិយា ថាលោ ឯតិ
 មិសខលំ ឯតិ មិសបុញ្ញំ ករេយ្យ នត្ថំ តតោនិទានំ
 ថាបំ នត្ថំ ថាបស្ស អាគមោ ទត្ថុណាញេមិ កត្តាយ តិរិ
 កត្តេយ្យ ហនន្តោ យានន្តោ វិទ្ធុន្តោ ធនាបេន្តោ បចន្តោ

១ ឧ. វគ្គោ វគ្គាបយតោ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោភាបត្តិវគ្គ ទិ ១

(១៥៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
 ហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គល
 ធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃធ្វើ កាត់ (នូវអវយវៈមានវដជា
 ដើម) របស់អ្នកដទៃដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃកាត់ បៀតបៀនគេ
 ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃបៀតបៀន សោយសោកដោយខ្លួនឯង
 ឬញ៉ាំងអ្នកដទៃសោយសោក លំបាកដោយខ្លួនឯង ឬញ៉ាំងអ្នកដទៃ
 ឲ្យលំបាក ញាប់ញ័រដោយខ្លួនឯង ឬធ្វើគេឲ្យញាប់ញ័រ សម្លាប់សត្វ
 កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ កាត់នូវទីត ឬន់អ្នកស្រុក ឬន់យក
 ទ្រព្យតែផ្ទះមួយ ចាំស្នាក់ផ្ទះ លួចប្រពន្ធអ្នកដទៃ ពោលពាក្យកុហក
 បាបរបស់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះមិនមានឡើយ មួយវិញទៀត បើបុគ្គលណា
 ធ្វើនូវសត្វទាំងឡាយលើផែនដីនេះ ឲ្យមានលាននៃសាច់តែ ១ ឲ្យមាន
 គំនរនៃសាច់តែ ១ ដោយគ្រឿងចក្រមានខ្នងកង់ដ៏មុតដូចជាមុខកាំបិតកោរ
 បាបរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ បាបមិនមានមក
 ឡើយ ទោះបីបុគ្គលនោះ ធ្លងទៅកាន់ត្រើយខាងស្តាំនៃទន្លេគង្គាហើយ
 សម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃសម្លាប់ កាត់ (នូវអវយវៈមាន
 វដជាដើម) ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃកាត់ បៀតបៀនខ្លួនឯង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវត្តោ

បចាបេន្តោ នត្ថំ តតោនិទានំ ចាបំ នត្ថំ ចាបស្ស
 អាគមោ ឧត្តរោច្ឆេ កត្តាយ វិំ កច្ឆេយ្យ ទទន្តោ
 នាបេន្តោ យជន្តោ យជាបេន្តោ នត្ថំ តតោនិទានំ
 បុញំ នត្ថំ បុញស្ស អាគមោ នានេន ទមេន សំយ-
 មេន សច្ឆវជ្ជេន នត្ថំ បុញំ នត្ថំ បុញស្ស អាគមោតិ ។
 កកំម្មលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ
 ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិវិស្សំ ឃិំ ទិដ្ឋ
 ឧប្បជ្ជតិ ករតោ កាយតោ ។ បេ ។ នត្ថំ បុញំ នត្ថំ
 បុញស្ស អាគមោ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញា-
 យ សតិ ។ សម្ពាវេស្យ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញា-
 ណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្សំ ឃិំ ទិដ្ឋ ឧប្បជ្ជតិ
 ករតោ កាយតោ ។ បេ ។ នត្ថំ បុញំ នត្ថំ បុញស្ស
 អាគមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ឬប្រើអ្នកដទៃទៀតទៀត បាបរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន ព្រោះអំពើ
 នោះជាហេតុ បាបមិនមានមកឡើយ ទោះបីបុគ្គលនោះ ធ្លងទៅកាន់
 គ្រើយខាងឆ្វេងនៃទន្លេគណ្ឌិ ឲ្យបានដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃទៀត
 ឬជាដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃទៀត បុណ្យរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន
 ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ បុណ្យមិនមានមកឡើយ បុណ្យមិនមានដោយ
 បាន ដោយទន្ទាន់នូវឥន្ទ្រិយ ដោយសង្រួមកាយ វាចា ដោយពោល
 ពាក្យសច្ចៈ បុណ្យមិនមានមកឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបូជាមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប
 ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលកាលធ្វើបាបដោយ
 ខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃទៀតធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមាន
 មកឡើយ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។
 កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអា-
 ស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
 បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃទៀតធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមាន
 បុណ្យមិនមានមកឡើយ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតាបត្តិវិញ្ញោ យវិហោ

(១៥៥) នំ កី មញ្ញា ថ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ មេ ។ វិចារិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ
 អនុទាទាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ករតោ ការយតោ
 ។ មេ ។ នត្ថំ បញ្ញំ នត្ថំ បញ្ញាស្ស អាភមោតិ ។ នោ
 ហេតំ កន្លៃ ។ វេទនា ។ មេ ។ សញ្ញា ។ សដ្ឋារា ។
 វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ មេ ។
 អបិ នុ តំ អនុទាទាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ
 ករតោ ការយតោ ។ មេ ។ នត្ថំ បញ្ញាស្ស អាភមោ-
 តិ ។ នោ ហេតំ កន្លៃ ។ យម្បំទិ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសតំ អនុវិចារិតំ មនសា តិបិ និច្ចំ
 វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ មេ ។ អបិ នុ តំ
 អនុទាទាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ករតោ ការយតោ
 ។ មេ ។ នត្ថំ បញ្ញំ នត្ថំ បញ្ញាស្ស អាភមោតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត លោកាបត្តិវគ្គ ទី ១

(១៥៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
 មានសភាពប្រែប្រួលទៅ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរមានទិដ្ឋិ
 កើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ
 ។ បេ ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមានមកឡើយ ដែរឬ ។ មិនមែន
 ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។
 វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើ
 មិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គល
 ធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមានមក
 ឡើយដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គល
 បានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បាន
 ស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះទៀងឬមិនទៀង ។
 មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរ
 មានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នក
 ដទៃឲ្យធ្វើ ។ បេ ។ បុណ្យមិនមាន បុណ្យមិនមានមកឡើយដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវគ្គោ

នោ ហោតំ កន្តោ ។ យនោ ខោ កិក្ខុវេ អរិយស្សវ-
 កស្ស ឥមេស្ស ធន្ស ហនេស្ស កត្តោ បហំនា ហោតំ
 ទុក្ខេបិស្ស កត្តោ បហំនា ហោតំ ។ បេ ។ ទុក្ខ-
 និរោធកាមិនិយា បដិបទាយបិស្ស កត្តោ បហំនា
 ហោតំ ។ អយំ វុត្តតំ កិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ សោតា-
 បន្នោ អវិនិច្ឆេទនិម្មោ និយនោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៥៦) សាវត្ថំ ។ កិស្មី ទុ ខោ កិក្ខុវេ សតិ
 កំ ឧបាទាយ កំ អភិនិវិស្ស ឃិំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នត្តិ
 ហេតុ នត្តិ បច្ចយោ សត្តានំ សង្កិលេសាយ អហេតុ
 អប្បច្ចយា សត្តាសង្កិលេស្សន្តិ នត្តិ ហេតុ នត្តិ បច្ចយោ
 សត្តានំ វិសុទ្ធិយា អហេតុ អប្បច្ចយា សត្តា វិសុទ្ធិ
 នត្តិ ពាលំ នត្តិ វិរិយំ នត្តិ បុរិសត្តាមោ នត្តិ បុរិសប-
 រក្កមោ សព្វេ សត្តា សព្វេ ចារណា សព្វេ ភូតា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើ
 អរិយសាវ័កលះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងជីវិត ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីលេត់ទុក្ខ អរិយសាវ័ក
 នោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅ
 ថាសោតាបន្តបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង
 មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៥៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
 ហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋភ័ក្ត្រឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុ
 ចម្លើយដែលនាំឲ្យសៅហ្មងនៃសត្វទាំងឡាយ មិនមានឡើយ សត្វទាំង-
 ឡាយវែមន់សៅហ្មង ដោយឥតហេតុឥតចម្លើយ ហេតុចម្លើយដែលនាំឲ្យ
 បរិសុទ្ធនៃសត្វទាំងឡាយ មិនមានឡើយ សត្វទាំងឡាយវែមន់បរិសុទ្ធ
 ដោយឥតហេតុឥតចម្លើយ កម្លាំងក៏មិនមាន ព្យាយាមក៏មិនមាន កម្លាំង
 របស់បុរសក៏មិនមាន សេចក្តីសង្វាតរបស់បុរស ក៏មិនមាន សត្វទាំង
 អស់ (មានឧដ្ឋ គោ លា ជាដើម) បាណៈទាំងអស់^(១) ក្នុងទាំងអស់

១ សត្វដែលមានតម្រិយ ១ តិរូបជីវិតត្រិយ បានដល់អសញ្ញាសត្វ សត្វដែលមានតម្រិយ ២
 តិបត្តត្រិយ ១ សោតត្រិយ ១ បានដល់រូបព្រហ្ម ១៤ ផាន់ រៀបលែងអសញ្ញាព្រហ្មបេញ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោពបត្តិវិញ្ញា បបំហេ

សត្វេ ជីវា អវសា អតលា អវិយា និយតិសុដ្ឋតិកា-

វបរិណតា ឆស្សវាភិជាតិសុ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទន្តិ-

តិ ។ ភក្កិម្ហូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ

ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិវិស្សំ ឃំ ទិដ្ឋ

ឧប្បជ្ជតិ នត្តិ ហេតុ នត្តិ បច្ចុយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ

បដិសំវេទន្តិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ

សតិ ។ សម្មាវេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ

ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្សំ ឃំ ទិដ្ឋ ឧប្បជ្ជតិ នត្តិ

ហេតុ នត្តិ បច្ចុយោ ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទន្តិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

(មានសត្វកើតក្នុងស្រោមស៊ុតជាដើម) ដីវៈទាំងអស់ គឺធាតុជាតិ ឥត
 មានអំណាច ឥតមានកម្លាំង ឥតមានសេចក្តីព្យាយាម (ក្នុងការធ្វើ
 ឲ្យសៅហ្មង ឬ បរិសុទ្ធ) មានសេចក្តីប្រែប្រួលដោយនិយតិ និងសន្តតិ
 និងសភាវៈ(១) តាំងនៅក្នុងអភិជាតិទាំង ៦ ហើយរងនូវសេចក្តីសុខនិង
 ទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ
 ទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមានឡើយ ។ បេ ។ តែងរងនូវសេចក្តី
 សុខនិងទុក្ខ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។
 កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យ
 នូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុ
 បច្ច័យមិនមានឡើយ ។ បេ ។ តែងរងនូវសេចក្តីសុខនិងទុក្ខ ។

១ សេចក្តីដិតស្ម័គ្រមិនបែកធ្លាយ ដូចដុំកែវមណីដែលមិនប្រេះឆា ឈ្មោះថាសិយតិ ។ ការ
 ប្រាប់រង្គត់ទៅក្នុងអភិជាតិទាំង ៦ ឈ្មោះថាសន្តតិ ។ ធម្មតាដែលបានកើតឡើងដូចបុគ្គ ឈ្មោះ
 ថាសភាវៈ ដូចបន្ទាដែលស្រូបឯង ផ្សែងមានសណ្ឋានមូលដោយខ្លួនឯង សត្វម្រិតបក្សីទាំង
 ពួង មានរូបរាងរឹបិត្រឆ្មើងដោយធម្មតាឯង យ៉ាងណាមិញ លោកទាំងអស់មានសេចក្តីប្រែ
 ប្រួលទៅនិរន្តរៈ ។ មិនចាប់អាស្រ័យហេតុបច្ច័យឡើយ ដូចបន្ទាផាដើម យ៉ាងនោះឯង ឈ្មោះ
 ថាសភាវៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញោ

(១៥៧) តំ ភិ មញ្ញា ឧ ភិ ភ្នំ វេ រូ បំ និ ច្ចំ វា អ និ ច្ចំ
 វា តំ ។ អ និ ច្ចំ ក រុ ទ្ធ ។ បេ ។ វិ បរិ ណា ម ជ ម្មំ អ បំ ទុ តំ
 អ នុ ចា ទាយ ឃី វិ ទិ ដ្ឋំ ឧ ប វ្យ ជ្ឈេ យ្យ ន ត្ថំ ហេ តុ ន ត្ថំ ប ច្ចុ-
 យោ ។ បេ ។ សុ ខ ទុ ត្ថំ ប ជិ សំ វេ ទេ ទ្ធ តំ ។ លោ ហោ តំ
 ក រុ ទ្ធ ។ វេ ទ ទា ។ បេ ។ ស ញ្ញា ។ ស ម្ព ភ ។ វិ ញ្ញា ណំ
 និ ច្ចំ វា អ និ ច្ចំ វា តំ ។ អ និ ច្ចំ ក រុ ទ្ធ ។ បេ ។ អ បំ ទុ តំ
 អ នុ ចា ទាយ ឃី វិ ទិ ដ្ឋំ ឧ ប វ្យ ជ្ឈេ យ្យ ន ត្ថំ ហេ តុ ន ត្ថំ ប ច្ចុ-
 យោ ។ បេ ។ សុ ខ ទុ ត្ថំ ប ជិ សំ វេ ទេ ទ្ធ តំ ។ លោ ហោ តំ
 ក រុ ទ្ធ ។ យ ម្ព ទំ ទិ ដ្ឋំ សុ តំ ម តំ វិ ញ្ញា តំ ប តំ ប រិ យ-
 សំ តំ អ នុ វិ ច រិ តំ ម ន សា តំ បំ និ ច្ចំ វា អ និ ច្ចំ វា តំ ។
 អ និ ច្ចំ ក រុ ទ្ធ ។ បេ ។ អ បំ ទុ តំ អ នុ ចា ទាយ ឃី វិ
 ទិ ដ្ឋំ ឧ ប វ្យ ជ្ឈេ យ្យ ន ត្ថំ ហេ តុ ន ត្ថំ ប ច្ចុ យោ ។ បេ ។
 សុ ខ ទុ ត្ថំ ប ជិ សំ វេ ទេ ទ្ធ តំ ។ លោ ហោ តំ ក រុ ទ្ធ ។
 យ តោ ខោ ភិ ភ្នំ វេ អ រិ យ ស វ្យា វ កិ ស វ្យ ឥ មេ សុ ធស
 ហិ ធសុ ក ត្ថំ ប ហិ ណា ហោ តំ ទុ ក្ខ បិ ស វ្យ ក ត្ថំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហិវគ្គ

(១៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
មានសភាពប្រែប្រួលទៅ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរមាន
ទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមាន ។ បេ ។ តែងរងនូវ
សេចក្តីសុខនិងទុក្ខដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា
។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ តើគួរ
មានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមាន ។ បេ ។ តែងរង
នូវសេចក្តីសុខនិងទុក្ខ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់
ណា ដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់
បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត របស់នោះ
ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យ
នូវរបស់នោះ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ហេតុបច្ច័យមិនមាន
។ បេ ។ តែងរងនូវសេចក្តីសុខនិងទុក្ខ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា បើអរិយសាវ័កលះបង់សេចក្តី
សង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយ-

ទិដ្ឋិសំយុត្តោ សោតាបត្តិវិញ្ញោ បរមេមោ

បហំនា ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធតាមនិយា បដិប-
ដាយបិស្សុ កុដ្ឋា បហំនា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
អរិយស្សវកោ សោតាបម្មោ អរិនិទាតធម្មោ និយតោ
សម្មោធិបរាយនោតិ ។

(១២៨) សាវត្ថំ ។ កិស្មំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
កំ ឧចានាយ កំ អភិនិវិស្សំ ឃរិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ-
តិ សតិមេ កាយា អកកដា អកកដវិជា អនិម្មតា
អនិម្មតវិជា^(១) វញ្ញា ក្ខដដ្ឋា ឃសិកដ្ឋាយដ្ឋិតា តេ
ន ឥញ្ញន្តំ ន វិបរិណាមន្តំ^(២) ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាដេន្តំ^(៣)
នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា កក-
មេ សត្តំ ។ បឃីកាយោ អាថោកាយោ តេដោកា-
យោ វាយោកាយោ សុខេ ទុក្ខេ ដិវេ ។ សតិមេ
កាយា អកកដា អកកដវិជា អនិម្មតា អនិម្មតវិជា

១ ឧ. អនិម្មតា ។ ២ ឧ. ម. វិបរិណាមេន្តិ ។ ៣ ឧ. ព្យាដេន្តិ ។ ម. ព្យាដេន្តិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

សាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទជាដំណើរ
ទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្តបុគ្គល មានសភាព
មិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ ។

(១៥៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
អ្វីហ្ន៎ ព្រោះពាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយ
ទាំងនេះ មាន ៧ ប្រការ គ្មានអ្នកធ្វើបាន គ្មានអ្នកបង្កាប់ឱ្យធ្វើបាន
គ្មានអ្នកតាក់តែងបាន(១) មិនគប្បីតាក់តែងបាន ជាសភាវៈការ(២) តាំង
នៅដួបជាក់ពូលក្តី បិតនៅនឹងថ្កល់ដួបជាសសរគោល កាយទាំងនោះ
មិនញាប់ញ័រ មិនប្រែប្រួល មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក មិនអាច
ឱ្យសេចក្តីសុខឬទុក្ខដល់គ្នាទៅវិញទៅមកទេ ។ កាយទាំង ៧ តើដួប
ម្តេច ។ កាយគឺដី ១ កាយគឺទឹក ១ កាយគឺភ្លើង ១ កាយគឺខ្យល់ ១
សុខ ១ ទុក្ខ ១ ជីវិត ១ ។ កាយទាំង ៧ នេះឯង គ្មានអ្នកធ្វើបាន
គ្មានអ្នកបង្កាប់ឱ្យធ្វើបាន គ្មានអ្នកតាក់តែងបាន មិនគប្បីតាក់តែងបាន

១ ពាក់តែងដោយប្រព្វិមិនបាន ។ ២ គ្មានផលជាពូជផុតទៅ ដូចសត្វចិញ្ចឹមដែលបានកូននិង
ដើមត្រោតល្មោលជាដើម

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

វណ្ណោ ក្រូជជ្ជា ឯសិក្កជ្ជាយិដ្ឋតា តេ ន ឥញ្ញន្តំ ន

វិបវណាមន្តំ ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាដេន្តំ ណាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស

សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា ។ យោចិ តិណ្ណោន សត្រុន

សីសំ ជិន្ទតំ ន កោចិ កតំ(១) ជីវិតា វេរោចេតិ ។

សត្តន្តំ ត្រេវ កាយានមន្តវេន សត្តំ វិវមនុបវិសតិ ។

ចុទ្ធស ខោ បនិមាទិ យោនិប្បមុខសតសហស្សានិ

សដ្ឋំ ច សតានិ ឆ ច សតានិ បញ្ច ច កម្មោ

សតានិ ច បញ្ច ច កម្មានិ តីណិ ច កម្មានិ

កម្មេ ច អឡកម្មេ ច ទ្ធដ្ឋិប្បជីបទា ទ្ធដ្ឋន្តរកប្បា

១ ន កោចំ កិញ្ចិចិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវិដ្ត

ជាសភាវៈពារ តាំងនៅដួងដាក់ពូលក្នុង បិតនៅនឹងថ្កល់ដួងជាសសរគោល

កាយទាំងនោះ មិនញាប់ញ័រ មិនប្រែប្រួល មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញ

ទៅមក មិនអាចឲ្យសុខឬទុកដល់គ្នាទៅវិញទៅមកបានឡើយ ។ ទុក

ជាអ្នកណា កាត់នូវក្បាល ដោយគ្រឿងសស្រ្តាដ៏មុត ក៏គ្មានបុគ្គលណា

មួយ សម្លាប់បុគ្គលនោះវិញបានឡើយ ។ គ្រឿងសស្រ្តាវែមនិច្ចលទៅ

កាន់ចន្លោះ ក្នុងចន្លោះវែនកាយទាំង ៧ ។ ឯកំណើតជាប្រធាន^(១)ទាំងនេះ

មានចំនួន ១ លាន ៤ វែន ៦ ពាន់ ៦ រយ កម្មមានចំនួន ៥០០ កម្ម

មានចំនួន ៥ កម្មមានចំនួន ៣ និងកម្មគឺកាយកម្មវិបិកម្ម កម្មពាក់កណ្តាល

គឺមនោកម្ម សេចក្តីប្រតិបត្តិមានចំនួន ៦២ អន្តរកប្ប^(២)មានចំនួន ៦២

១ មានកំណើត មនុស្ស ក្សត្រិយ៍ នឹងព្រាហ្មណ៍ជាដើម ។ ២ ក្នុងមហាកប្បមួយមានអន្តរ-
កប្ប ៦៤ តែបុគ្គលជាមិច្ឆាទិដ្ឋិមិនដឹងដូច្នោះទេ បានដាយលំថា ៦២ វិញ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តោ សោតាមន្តិទិដ្ឋោ បឋមោ

ធន្នក្កិវិជានិយោ អដ្ឋ បុរិសក្កមិយោ ឯក្ខនបញ្ញាស

អាជីវកសតេ ឯក្ខនបញ្ញាស បរិញ្ញាជកសតេ ឯក្ខន-

បញ្ញាស ណាកវិសសតេ វិសេ វុទ្ធិយសតេ វិសេ

និរយសតេ ធន្តិស រដាណានុយោ សត្ត សញ្ញាកញ្ញា

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

អភិជាតិ (១) មានចំនួន ៦ បុរិសភូមិ (២) មានចំនួន ៨ ពួកអាជីវិកមាន
 ចំនួន ៤ ពាន់ ៧ រយ ពួកបរិព្វាជកមានចំនួន ៤ ពាន់ ៧ រយ លំនៅ
 នាគមានចំនួន ៤ ពាន់ ៧ រយ ឥន្ទ្រិយមានចំនួន ២ ពាន់ នរកមាន
 ចំនួន ៣ ពាន់ ធាតុដែលប្រកបដោយគូលី (មានខ្នងវែងខ្នងជើងជា
 ដើម) មានចំនួន ៣៦ ពួកគំភិនសត្វដែលមានសញ្ញា^(៣)មានចំនួន ៧

១ ឯអភិជាតិទាំង ៦ នោះគឺ កណ្តារភិជាតិ (ជាតិខ្មៅ) បានដល់ព្រានម្រឹត ព្រានបក្សីជា
 ដើម ១ និលារភិជាតិ (ជាតិខៀវ) បានដល់ភិក្ខុដែលបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ១ លោហិតារភិជាតិ
 (ជាតិក្រហម) បានដល់ពួកនិគ្រណ្ណ ១ ហលិទ្ធារភិជាតិ (ជាតិលឿងនិរមៀត) បានដល់ពួក
 អបេលសារីក ១ សុក្ការភិជាតិ (ជាតិស) បានដល់ពួកអាជីវិក ១ បរមសុក្ការភិជាតិ (ជាតិស
 ណាស់) បានដល់ពួកជនជាតិទូទៅគ្រូនិងវិប្បចោត្រជាដើម ១ ។ ២ ឯបុរិសភូមិទាំង ៨ នោះ
 គឺ មន្ទ្រភូមិ (កាលដែលនៅល្ងង់ខ្មៅ) បានដល់ ភារកដែលទើបប្រសូតមកបាន ៧ ថ្ងៃនៅល្ងង់
 រង្វង់ ១ ទិដ្ឋភូមិ (កាលដែលមានល្បែង) បានដល់ ទារកដែលមកអំពីទុគ្គតិ យំស្រែកច្រើន ឬ
 ទារកដែលមកអំពីសុគតិ រព្យកឃើញសុគតិហើយសើចរីករាយសប្បាយច្រើន ១ បទវិមំសភូមិ
 (កាលដែលទើបរៀនដើរ) បានដល់ ទារកដែលទើបចេះកាន់ដៃមាតាបិតារៀនដើរ ១ ឧដុតភូមិ
 (កាលដែលដើរត្រង់រាន) បានដល់ ទារកដែលចេះដើររឹងប៉ឹងហើយ ១ សេត្តភូមិ (កាលដែល
 សិក្សាសិល្ប) ១ សមណភូមិ (កាលដែលចេញបួស) ១ ជិនភូមិ (កាលដែលរៀនសិល្បអំពី
 សំណាក់អាចារ្យចេះដឹងស្រេចហើយ) ១ បន្តភូមិ (កាលបួសហើយគ្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត ឬប្រតិ-
 បត្តិធម៌ ឬសាស្ត្រាគ្រា) ១ ។ ៣ សត្វដែលមានសញ្ញា ៧ នោះគឺ ឧដ្ឋិ ១ គោ ១ លា ១
 ពពែ ១ សត្វបិណ្ឌិម ១ ម្រឹត ១ ក្របី ១ (អដ្ឋិកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្ម ខន្ធហិវរោ

សត្ត អសញ្ញាភពា សត្ត និក្ខណ្ឌិភពា សត្ត ទិញា សត្ត
 ហនុសា សត្ត បិសាចា សត្ត សរា សត្ត បុរោ(១) សត្ត
 ច បុរោសតានិ សត្ត បទាតា សត្ត ច បទាតសតានិ
 សត្ត សុបិណា សត្ត ច សុបិណសតានិ តុណ្ណាសីតិ(២) ម-
 ហាកប្បិលោ សត្តសហស្សានិ យានិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ
 ច សម្មាវិទ្យា សំសារិទ្ធា ធុត្តស្សន្តិ ករិស្សន្តិ តត្ត នត្ត
 ឥមិនាហំ សីលេន វា វិនេន វា តមេន វា ព្រហ្មចរិ-
 យេន វា អបរិបត្តំ វា កម្មំ បរិចារេស្សមិ បរិបត្តំ
 វា កម្មំ ធុស្ស ធុស្ស ព្យន្តិករិស្សមិតិ ហោរិ នត្ត
 ខោណមិតេ សុខទុក្ខេ បរិយន្តកតេ សំសារេ នត្ត
 ហាយនវឡនេ នត្ត ឧត្តិសារកំសេ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម សុត្តន្តុឡេ ខិត្ត និព្វេវិយមានមេវ បលេតិ ។

១ ឧ. បុរោ ។ ម. សបុរោ ។ ២ ចតុរាសីតិ អដ្ឋិកាយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវាដ្ឋ

ពួកគ័ក្តិនៃវត្ថុដែលឥតសញ្ញា (១) មាន ៧ ពួកគ័ក្តិនៃជាតិដែលដុះអំពីយ៉ាង
 (មានអំពៅជាដើម) មានចំនួន ៧ ពួកទេវតាមានចំនួន ៧ ពួកមនុស្ស
 មានចំនួន ៧ ពួកបីសាចមានចំនួន ៧ ស្រះមានចំនួន ៧ រោងកំដីមាន
 ចំនួន ៧ រោងកំភូតមានចំនួន ៧០០ ជ្រោះធំមានចំនួន ៧ ជ្រោះតូចមាន
 ចំនួន ៧០០ សុបិនធំមានចំនួន ៧ សុបិនតូចមានចំនួន ៧០០ ជនពាល
 ក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី អន្ទោលទៅ គ្រាប់រណ្តិតទៅ (ក្នុងវដ្តសង្សារ) អស់
 កាលចំនួន ៨ លាន ៤ សែនមហាកប្បហើយ នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន
 បគ្គលកំណត់ទុកថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើកម្មដែលមិនទាន់ចាស់ឲ្យចាស់ផង
 អាត្មាអញបានពាលត្រូវរឿយៗ នូវកម្មចាស់ស្រាប់ហើយៗ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ
 ដោយសីលនេះក្តី ដោយវត្ថុនេះក្តី ដោយឥតបះនេះក្តី ដោយព្រហ្មចរិយៈ
 នេះក្តី ដូច្នោះ មិនមានក្នុងមហាកប្បទាំងនោះឡើយ សេចក្តីសុខទុក្ខដែល
 ធ្វើឲ្យមានទីបំផុត ដូចគេវាល់របស់ ដោយចោលៈ មិនមានក្នុងសង្សារ-
 វដ្តយ៉ាងនេះឡើយ សង្សារ មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យសេចក្តីចម្រើន មិន
 មានខ្ពស់ទាប ។ ដូចរម្យនៃអម្បោះដែលគេបោះចោលទៅ រម្យអម្បោះ
 នោះក៏រលាអស់ (ត្រឹមតែកំណត់អម្បោះប៉ុណ្ណោះ) យ៉ាងណាមិញ ។

១ ធាតុជាតិ ៧ គឺ ស្រូវសាលី ១ ស្រូវខ្សាយ ១ ស្រូវដំណើប ១ ស្រូវដើ ១ កន្ទុយដំរី ១
 ស្លួយ ១ តែលលក ១ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតាបត្តិវគ្គោ បឋមោ

ឯវមេវ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច និព្វេបិយមាណា សុខ-
 ទុក្ខំ បលេន្តិតំ ។ ភកិវិជ្ជា កា លោ ភន្តេ ធម្មា ។
 រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិ-
 និវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ សត្តិមេ កាយា អកតជា
 អកតវិទា ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បលេន្តិតំ ។ វេទនាយ
 សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេសុ សតិ ។
 វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិ-
 និវិស្ស ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ សត្តិមេ កាយា អកតជា
 អកតវិទា ។ បេ ។ សុខទុក្ខំ បលេន្តិតំ ។

(១៥៧) តំ កី មញ្ញា ភិក្ខុវេ រូបំ និព្វំ វា អនិព្វំ
 វាតំ ។ អនិព្វំ ភន្តេ ។ យំ បដានិព្វំ ទុក្ខំ វិបវិណាម-
 ធម្មំ អបិ នុ តំ អនុបាទាយ ឯវំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ
 សត្តិមេ កាយា អកតជា អកតវិទា ។ បេ ។ សុខ-
 ទុក្ខំ បលេន្តិតំ ។ លោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា

ទិដ្ឋិសំយោគ សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី មានសង្សាររលាទៅ ក៏អវណ្ណតហើរទៅ
 កាន់សេចក្តីសុខទុកបាន យ៉ាងដូច្នោះឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន
 ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់
 នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ
 គ្មានអ្នកបង្កប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងអវណ្ណតហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខ
 ទុក ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។ កាល
 បើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន ព្រោះអាស្រ័យនូវ
 វិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង
 ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្កប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងអវណ្ណត
 ហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក ។

(១៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះ
 របស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ 'បើមិនអាស្រ័យនូវ
 របស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ
 គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្កប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងអវណ្ណតហើរទៅ
 កាន់សេចក្តីសុខទុកដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខន្ធវិវិដ្តោ

។ បេ ។ សុញ្ញា ។ សុញ្ញា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ

វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ អបំ នុ តំ អនុទាទាយ ឃិំ ទិដ្ឋ

ឧប្បជ្ឈេយ្យ សត្តិមេ កាយា អកកដា អកកដវិដា ។ បេ ។

សុខទុក្ខំ បលេន្តិតំ ។ លោ ហោតំ កន្លៃ ។ យម្បំទិ

ទិដ្ឋំ សុតំ មតំ វិញ្ញាណំ បតំ បរិយេសតំ អនុវិចារិតំ

មនសា តំបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ

។ បេ ។ អបំ នុ តំ អនុទាទាយ ឃិំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈេយ្យ

សត្តិមេ កាយា អកកដា អកកដវិដា ។ បេ ។ និព្វេហិយ-

មាណ សុខទុក្ខំ បលេន្តិតំ ។ លោ ហោតំ កន្លៃ ។

យតោ ខោ កិក្ខុវេ អរិយស្សវកស្ស ឥមេសុ ធសុ

ហំ ធសុ កត្តំ បហំណា ហោតំ ទុក្ខេបស្ស កត្តំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហិវគ្គ

។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។
 មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមាន
 ទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នក
 បង្កប់ឲ្យធ្វើទេ ។ បេ ។ រមែងអវណ្ណតហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខដែរ
 ឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ
 បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បាន
 ពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ
 ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើត
 ឡើងយ៉ាងនេះថា កាយទាំង ៧ នេះ គ្មានអ្នកធ្វើទេ គ្មានអ្នកបង្កប់ឲ្យធ្វើ
 ទេ ។ បេ ។ ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី មានសង្សារលាចេញ អវណ្ណត
 ហើរទៅកាន់សេចក្តីសុខទុក្ខ ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័ក លះបង់សេចក្តីសង្ស័យ
 ក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតាបត្តិវគ្គោ បរមោ

បហីនា ហោតិ ។ បេ។ ទុក្ខនិរោធកាមិនិយា បដិបទា-
យចិស្សុ កត្តា បហីនា ហោតិ ។ អយំ រូបតិ ភិក្ខុវេ
អរិយស្សវគោ សោតាបទ្គោ អរិនិទាតធម្មោ និយតោ
សម្ពោធិបរាយោតិ ។

[១៦០] សាវត្ថំ ។ កិស្មំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ កិ
ឧបាទាយ កិ អភិនិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សស្ស-
តោ លោកោតិ ។ ភក្កិមូលកា ទោ ភន្តេ ធម្មា
។ បេ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ
អភិនិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សស្សតោ លោកោតិ ។
វេទនាយ សតិ ។ បេ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខា-
វេស្ស សតិ ។ វិញ្ញាណោ សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ
វិញ្ញាណំ អភិនិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សស្សតោ
លោកោតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវិញ្ញ ទី ០

ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសន្សំយកនឹងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់
 សេចក្តីលក់ទុក អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សេតាបន្តបុគ្គល មានសភាពមិន
 ធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការគ្រាស់ជឹងប្រព្រឹត្តទៅខាង
 មុខ ។

(១៦០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
 អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
 លោកទៀង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ
 ទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើរូបមាន ព្រោះអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា លោកទៀង ។ កាលបើវេទនាមាន ។ បេ ។ កាលបើ
 សញ្ញាមាន ។ កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន
 ព្រោះអាស្រ័យនូវវិញ្ញាណ ប្រកាន់នូវវិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាង
 នេះថា លោកទៀង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធការីគោ

(១៦១) តំ តតិ មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ
 អនុចានាយ ឃំវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ សស្សតោ លោកោ-
 តិ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។
 សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ
 ។ បេ ។ អបិ នុ តំ អនុចានាយ ឃំវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ
 សស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។ យម្បំទិ
 ទិដ្ឋិ សុតំ មតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ
 មនសា តិបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។
 យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។
 យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តំ អនុចា-
 នាយ ឃំវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ សស្សតោ លោកោតិ ។
 នោ ហេតំ កន្លេ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ អរិយ-
 ស្សវិកស្ស ឥមេសុ ធសុ ហំនេសុ កង្ខា បហំនា
 ហោតិ ទុក្ខេបស្ស កង្ខា បហំនា ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារិវុត្ត

(១៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ

ដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មាន
 សភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើត
 ឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬ
 មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់
 នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកទៀងដែរឬ ។ មិន
 មែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ
 បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារ-
 ណារឿយ ។ ដោយចិត្ត របស់នោះ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ
 ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជា
 ទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួល
 ទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
 លោកទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលណា បើអរិយសាវ័ក លះបង់សេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបាន
 ហើយ សេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ សោតាបក្កិវិញ្ញោ បរមោ

ទិក្ខុនិរោធកាមិនិយា បដិបទាយបិស្សុ កម្មា បហំនា
ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ សោតា-
បន្នោ អរិនិទាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១២២) សាវត្ថុ ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
តិ ឧបាទាយ តិ អភិនិវស្ស ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ
អសស្សតោ លោកោតិ ។ កករម្ភលកា នោ កន្លេ ធម្មា
។ បេ ។ វុបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ ។ បេ ។ វេទនាយ សតិ ។
សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេសុ សតិ ។ វិញ្ញាលោ សតិ(១)
វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ បេ ។
អបំ នុ តំ អនុបាទាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ អ-
សស្សតោ លោកោតិ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។ យម្បំទិ
ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារតំ
មនសា តិបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ
។ បេ ។ អបំ នុ តំ អនុបាទាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ

១ ឯកត្តវេ បេ តិ បទំ យុត្តវំ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ អរិយ-
សាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនេះ ហៅ
ថា សោតាបន្តបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គល
ទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

[១៦២] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
ហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោក
មិនទៀង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំង-
ឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើរូបមាន ។ បេ ។ កាលបើវេទនាមាន ។ កាលបើសញ្ញាមាន ។
កាលបើសង្ខារទាំងឡាយមាន ។ កាលបើវិញ្ញាណមាន វិញ្ញាណទៀង
ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ចុះបើមិនអាស្រ័យនូវរបស់
នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀងដែរឬ ។ មិន
មែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បាន
ពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់ បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗ
ដោយចិត្ត របស់នោះទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
ចុះបើមិនអាស្រ័យ នូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិក្កោ

អសស្សតោ លោកោតិ ។ ឆោ ហោតិ កន្លេ ។ យតោ ខោ
 ភិក្ខុវេ អរិយស្សវក្កស្ស ឥមេសុ ធនុ ហំនេសុ កត្តា
 បហំនា ហោតិ ទុក្ខចិស្ស កត្តា បហំនា ហោតិ
 ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធតា មិទិយា បដិបទាយចិស្ស កត្តា
 បហំនា ហោតិ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវក្កោ
 សោតាបន្នោ អវិនិទាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយ-
 នោតិ ។

(១៦៣) សាវត្ថុ ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
 កំ ទុចានាយ កំ អភិវិស្ស ឃំរិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ
 អន្តវា លោកោតិ ។ ភកិវិម្ពលកា ឆោ កន្លេ ធម្មា
 ។ បេ ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(១៦៤) សាវត្ថុ ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ
 កំ ទុចានាយ កំ អភិវិស្ស ឃំរិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ
 អន្តវា លោកោតិ ។ ភកិវិម្ពលកា ឆោ កន្លេ
 ធម្មា ។ បេ ។ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ថា លោកមិនទៀងដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័ក លះបង់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឋាន
 ទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះ
 បង់បាន ។ បេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ការ
 រលត់ទុក្ខ អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា សោតាបន្តបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅ
 ក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
 ហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោក
 មានទីបំផុត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំង-
 ឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការ
 ត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎
 ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា លោក
 មិនមានទីបំផុត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើង
 ខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង
 មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

វិទ្ធីស័យុត្តេ សោតបុគ្គិវត្តោ បរមោ

(១៦៥) សាវត្ថំ ។ ក៏ស្មី នុ ខោ កិក្ខុវេ សត្ថំ
 ក៏ ឧបាទាយ ក៏ អភិវិស្សំ ឃី ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជត្ថំ
 តំ ធិវិ តំ សវ្វន្តំ ។ កកិម្ភុលកា លោ កន្តេ ធម្មា
 ។ បេ ។ និយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

(១៦៦) សាវត្ថំ ។ ក៏ស្មី នុ ខោ កិក្ខុវេ សត្ថំ
 ក៏ ឧបាទាយ ក៏ អភិវិស្សំ ឃី ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជត្ថំ
 អត្តំ ធិវិ អត្តំ សវ្វន្តំ ។ កកិម្ភុលកា លោ កន្តេ
 ធម្មា ។ បេ ។ និយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

(១៦៧) សាវត្ថំ ។ ក៏ស្មី នុ ខោ កិក្ខុវេ សត្ថំ
 ក៏ ឧបាទាយ ក៏ អភិវិស្សំ ឃី ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជត្ថំ
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ។ កកិម្ភុលកា លោ
 កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ និយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

(១៦៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
 អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ជីវិត
 នោះគឺសរីរៈនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើង
 ខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង
 មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វី
 ហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ជីវិត
 ដទៃ សរីរៈដទៃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើង
 ខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង
 មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
 អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ
 បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងកើតទៀត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល
 ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

[១៦៨] សារវត្ថុ ។ តត្រ ខោ ។ តិស្មី នុ ខោ
 កិក្ខុវេ សតិ កី ឧបាទាយ កី អភិវិស្ស ឃិំ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ ក-
 កិក្ខុលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ និយតោ សម្មាសិ-
 បរាយនោតិ ។

[១៦៩] សារវត្ថុ ។ តិស្មី នុ ខោ កិក្ខុវេ សតិ
 កី ឧបាទាយ កី អភិវិស្ស ឃិំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។
 កកិក្ខុលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ និយតោ សម្មា-
 សិបរាយនោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

(១៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើមានអ្វីហ្ន៎⁺ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាង
 នេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ វែមនមិនកើតទៀត ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានព្រះមាន
 ព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្ត
 ទៅខាងមុខ ។

(១៦៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
 អ្វីហ្ន៎⁺ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ
 បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មាន
 ព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹង
 ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តោ សោតបត្តិវិញ្ញោ បរិយោ

[១៧០] ស្មារត្ថំ ។ ភិក្ខុស្មី ទុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ ភិ

ឧបាទាយ ភិ អភិវិស្សំ ឃិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ

ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ កករិម្ពលកា

នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ

ឧបាទាយ រូបំ អភិវិស្សំ ឃិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ នេវ

ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ បេ ។

[១៧១] ភិ ភិ មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ រូបំ ទិច្ចំ វា

អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ

អថ នុ ភិ អនុបាទាយ ឃិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ នេវ

ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ

ហោតិ កន្តេ ។ យម្បំទិ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១

(១៧០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
 អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
 សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិន
 មែន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ
 មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរូប
 មាន ព្រោះអាស្រ័យនូវរូប ប្រកាន់នូវរូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះ
 ថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀត
 ក៏មិនមែន ។ បេ ។

(១៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មាន
 សភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើត
 ឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ របស់
 ណា ដែលបុគ្គលបានឃើញ បានឮ បានពាល់ត្រូវ បានដឹងច្បាស់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវុត្តោ

បន្តិំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ បនសា តិបិ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តិ សុខិ
 វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិចារណា មធម្មំ
 អបិ នុ តំ អនុនាយ ឯវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បវ្មេយ្យ ទេវ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ។ នោ
 ហោតិ កន្លេ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកស្ស
 ឥមេសុ ទស្ស ហំនេសុ កក្ខ័យំ បហំនា ហោតិ ទុក្ខេ-
 បិស្ស កក្ខ័យំ បហំនា ហោតិ ទុក្ខសមុទយេបិស្ស កក្ខ័យំ
 បហំនា ហោតិ ។ បេ ។ និយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

សោតាបន្តិវុត្តោ បរិមោ ។

អន្តិវសវេយ្យករណំ និដ្ឋិតំ^(១) ។

១ វាតំ ឯតំ មម សោ អត្តា ទោ ច មេ សិយា នតិ ករោតោ ហេតុ ច មហាទិដ្ឋេន អន្តិមំ ។
 សស្សតោ លោកោ ច អសស្សតោ ច អន្តិវា ច អនន្តិវា ច តំ ជីវំ តំ សវីរន្តិ អញ្ច ជីវំ
 អញ្ច សវីរន្តិ ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ន ហោតិ តថាគតោ ... បរម្មណាតិ នេវ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ និទំ ខុទ្ធានំ ឧ. ម. បោត្តកស្ស អាគតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

បានដល់ បានស្វែងរក បានពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត របស់នោះ
 ទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិន
 ទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ របស់ណាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួលទៅ បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ
 តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅកើត
 ទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវ័កលះបង់សេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងឋានទាំង ៦ នេះបានហើយ សេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុក្ខ អរិយ-
 សាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន សេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ
 អរិយសាវ័កនោះ ក៏លះបង់បាន ។ បេ ។ ជាបុគ្គលទៀង មានការ
 ត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

ចប់ សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១ ។

ចប់ វេយ្យាករណ៍ ១៨ ។

ទិដ្ឋិសំយត្តេ ទុតិយបេយ្យលោ

(១៧២) សាវត្ថំ ។ ភិក្ខុវេ ទុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ ភិ

ឧបាទាយ ភិ អភិវិស្ស ឃិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វតា

វាយន្តំ ន នជ្ជោ សន្តន្តំ ន ភតិវិយោ វិជាយន្តំ

ន ចន្ទិមស្សរិយា ឧទេន្តំ វា អបេន្តំ វា ឃសិកកដ្ឋាយិដ្ឋិ-

តាតិ ។ ភកិវិម្ភលកា លោ ភន្ត ជម្មា ។ បេ ។

រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិវិស្ស

ឃិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វតា វាយន្តំ ។ បេ ។ ឃសិ-

កដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ

សតិ ។ សម្ពាវេស្ស សតិ ។ វិញ្ញាលោ សតិ វិញ្ញាលំ

ឧបាទាយ វិញ្ញាលំ អភិវិស្ស ឃិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន

វតា វាយន្តំ ។ បេ ។ ឃសិកកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តិ បេយ្យាលៈ ទី ២

(១៧២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
អ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្អីនឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះបន្ទូ
នឹងព្រះអាទិត្យមិនរះឡើងឬមិនលិចទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចជាសសរ
គោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មាន
ព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប
ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់
មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ កាលបើមាន
វេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។
កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើប
ទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូច
ជាសសរគោល ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវត្តោ

[១៧៣] តំ ភក្កំ មញ្ញា ធិ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ

វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបវិណាមធម្មំ អប

នុ តំ អនុបាទាយ ឃីនិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ

។ បេ ។ ឃសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ កន្លៃ ។

តតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ភិក្ខុ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ

អភិវិស្ស ឃីនិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។

ឃសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។

សម្ពាទ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អ-

និច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបវិណាមធម្មំ អប នុ តំ អនុ-

បាទាយ ឃីនិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ន វាតា វាយន្តិ

។ បេ ។ ឃសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ កន្លៃ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

(១៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី

នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។

មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរ

មានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់

ដូចជាសសរគោលដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះវត្ថុអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខ

ដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំង

នៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារ

ទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ

។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះ

ទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅ

នឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោលបានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

វិជ្ជាសំយុត្តេ ទុក្ខយមេយ្យុលោ

ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ សុតិ ទុក្ខំ ទុច្ចាទាយ ទុក្ខំ
 អភិវិស្សំ ឃរិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ^(១) ន វតា វាយន្តំ ន
 នដ្ឋោ សន្តំ ន កតិវិយោ វិជាយន្តំ ន ចន្ទិមស្សរិយា
 ទុទេន្តំ វា អបេន្តំ វា ឃសិកដ្ឋាយដ្ឋិតាតិ ។ (បុរិម-
 កមនានិ ហិ អដ្ឋារស វេយ្យាករណានិ វិត្តារាទិ) ។

[១៧២] សាវត្ថំ ។ តត្រ ខោ ។ តស្មី នុ ខោ
 ភិក្ខុវេ សុតិ តិ ទុច្ចាទាយ តិ អភិវិស្សំ ឃរិ
 ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណាតិ ។ ភកិម្ភលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។
 រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សុតិ រូបំ ទុច្ចាទាយ រូបំ អភិវិស្សំ
 ឃរិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សុតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ
 សុតិ ។ សម្ពាវេសុ សុតិ ។ វិញ្ញាណោ សុតិ វិញ្ញាណំ
 ទុច្ចាទាយ វិញ្ញាណំ អភិវិស្សំ ឃរិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ នេវ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។

១ ម. ឡ្យដ្ឋយ្យ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេយ្យាលៈ ទី ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់
 ទុក្ខដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្អីមិន
 ហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យមិនរះឡើង
 ឬមិនលិចទៅ តាំងនៅនឹងថ្នល់ដូចជាសសរគោល ។ (ឯវេយ្យាករណ៍
 ដ៏ពិស្តារទាំង ១៨ មានដំណើរដូចមុន) ។

(១៧៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ កងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិន
 កើតទៀតក៏មិនមែន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់
 យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិន
 កើតទៀតក៏មិនមែន ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមាន
 សញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ
 ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះ
 ថា សត្វបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើត
 ទៀតក៏មិនមែន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវេញា

(១៧៤) តិំ តិំ មញ្ញា មិត្តុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ
 តិំ អនុបាទាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតិំ កន្លៃ ។
 ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ សតិំ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ
 អភិវិស្សំ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។
 សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។
 អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបិ នុ តិំ អនុ-
 បាទាយ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហេតិំ កន្លៃ ។
 ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ សតិំ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ
 អភិវិស្សំ ឃំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។

ពុទ្ធក្រឹត្យសំយោគនិកាយ ខន្ធវារវិញ្ញ

(១៧៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
នោះដូចម្តេច រូប ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរ
មានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើត
ទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យ
ទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់
អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។
វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិន
ទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា
បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា
សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏
មិនមែនដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិ
កើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏
មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ ទុតិយបេយ្យណេ

(១៧៦) សាវត្ថំ ។ តិក្ខិស្មំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តិ

ឧបាទាយ តិ អភិចិវិស្ស ឃិវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបំ អត្តា

ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ អភិម្មលកា ខោ កន្ត

ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទា-

យ រូបំ អភិចិវិស្ស ឃិវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ រូបំ អត្តា

ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។

សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេស្ម សតិ ។ វិញ្ញាណ

សតិ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិចិវិស្ស ឃិវិ ទិដ្ឋិ

ឧប្បជ្ជតិ រូបំ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេយ្យាលៈ ទី ២

[១៧៦] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន

អ្វីហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា

បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះ

ភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះ

តែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពី

សេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។ កាលបើ

មានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំង-

ឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់

វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ

ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវេញោ

(១៧៧) នំ ភី មញ្ញា ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អថ នុ តិ
 អនុចានាយ ឃិវំ និដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈយ្យ រូបំ អត្តា ហោតិ
 អរោតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហោតិ កន្លៃ ។ ឥតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧចានាយ ទុក្ខំ អភិវិស្ស
 ឃិវំ និដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈតិ រូបំ អត្តា ហោតិ អរោតោ បរម្មរណា-
 តិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្ពាទ ។ វិញ្ញាណំ
 និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបរិណាម-
 ធម្មំ អថ នុ តិ អនុចានាយ ឃិវំ និដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈយ្យ
 រូបំ អត្តា ហោតិ អរោតោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហោតិ
 កន្លៃ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧចានាយ
 ទុក្ខំ អភិវិស្ស ឃិវំ និដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈតិ រូបំ អត្តា ហោតិ
 អរោតោ បរម្មរណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

(១៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
 មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរ
 មានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹង
 មានរូប ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យទុក្ខ ប្រកាន់
 ទុក្ខដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ
 ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។
 សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះ
 អង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់
 នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
 ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក្ខ ព្រោះតែអាស្រ័យ
 ទុក្ខ ប្រកាន់ទុក្ខដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពី
 សេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូប ទាំងមិនមានរោគ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ ទុតិយបេយ្យលោ

[១៧៨] សារត្តិ ។ តិស្មី នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តិ
ឧបាទាយ តិ អភិវិស្ស ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អរូប
អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មណាតិ (បេយ្យលោ) ។

[១៧៩] សារត្តិ ។ រូបំ ច អរូបំ ច អត្តា ហោតិ
អរោគោ បរម្មណាតិ ។

[១៨០] ទេវ្រឹប្បិណ្ណរូបំ អត្តា ហោតិ អរោគោ
បរម្មណាតិ ។

[១៨១] ឯកន្តស្មី អត្តា ហោតិ អរោគោ
បរម្មណាតិ ។

[១៨២] ឯកន្តទុក្ខិ អត្តា ហោតិ អរោគោ
បរម្មណាតិ ។

[១៨៣] សុខទុក្ខិ អត្តា ហោតិ អរោគោ
បរម្មណាតិ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេយ្យាល ទី ២

[១៧៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
អ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែពាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះ
ថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនមានរូប ទាំងមិនមានរោគ
(បេយ្យាល) ។

[១៧៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹង
មានរូបខ្លះ មិនមានរូបខ្លះ ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៨០] បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានរូបក៏មិនមែន
មិនមានរូបក៏មិនមែន ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៨១] បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានសុទ្ធតែសុខ
ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៨២] បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានសុទ្ធតែទុក្ខ
តែមិនមានរោគ ។

[១៨៣] បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមានទាំងសុខ
ទាំងទុក្ខ ទាំងមិនមានរោគ ។

សុត្តនិបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

(១៨៤) អនុត្តមសុខំ អត្តា ហោតិ អរោគោ
 បរម្មណាតិ ។ ភក្ខុវិមូលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។
 រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ រូបំ ឧបាទាយ រូបំ អភិណ្ឌ-
 វិស្សំ ឃីរំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អនុត្តមសុខំ អត្តា ហោតិ
 អរោគោ បរម្មណាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។
 សញ្ញាយ សតិ ។ សម្ពុវេសុ សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ
 វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ វិញ្ញាណំ អភិណ្ឌវិស្សំ ឃីរំ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ អនុត្តមសុខំ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្ម-
 ណាតិ ។

(១៨៥) តំ កី មពាថ ភិក្ខុវេ រូបំ ទិច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្តេ ។ បេ ។ វិបរិណា មធម្មំ អថ នុ
 តិ អនុបាទាយ ឃីរំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ អនុត្តមសុខំ
 អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មណាតិ ។ នោ ហោតិ
 កន្តេ ។ តតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ
 ទុក្ខំ អភិណ្ឌវិស្សំ ឃីរំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អនុត្តមសុខំ
 អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មណាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

[១៨៤] បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក មិនសុខ
 ទាំងមិនមានរោគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ
 មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 មានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះ
 ថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមាន
 រោគ ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាល
 បើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យ
 វិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពី
 សេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

[១៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តី
 នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
 មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរ
 មានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិន
 ទុក មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានទុក ព្រោះតែអាស្រ័យទុក ប្រកាន់
 ទុកដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
 ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ វេទនា ។ បេ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ ភតិយបេយ្យលោ

សញ្ញា ។ សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។
 អនិច្ចំ កន្លៃ ។ មេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបំ នុ តំ
 អនុចាទាយ ឃំវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ អទុក្ខមស្មុទ្ធិ អត្តា
 ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។ នោ ហោតំ កន្លៃ ។
 ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ សតិ ទុក្ខំ ឧបាទាយ ទុក្ខំ
 អភិវិស្សំ ឃំវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ អទុក្ខមស្មុទ្ធិ អត្តា
 ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ^(១) (ទុតិយបេយ្យលោ) ។

(១៥៦) សាវត្ថំ ។ តត្រ ខោ ។ តិស្មី នុ
 ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តី ឧបាទាយ តី អភិវិស្សំ
 ឃំវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ន វាតា វាយន្តំ ន នដ្ឋោ សន្តន្តំ

ឧទ្ធានំ

១ ឧ. ម. វាតំ ឯតំ មម សោ អត្តា ន ច មេ សិយា នត្តិ ករោតោ ហេតុយា
 មហាទិដ្ឋេន អដ្ឋមំ សស្សតោ អសស្សតោ បេវិ អន្តានន្តវា ច វុច្ចតិ តំ ជីវំ អញំ ជីវិកា
 តវាតតេន ចត្តារោ រូបំ អត្តា ហោតិ អរូបំ ច អត្តា ហោតិ រូបំ ច អរូបំ ច អត្តា ហោតិ
 នេវិ រូបំ តារូបំ អត្តា ហោតិ ឯកន្តសុទ្ធិ អត្តា ហោតិ ឯកន្តទុក្ខំ អត្តា ហោតិ សុខទុក្ខំ
 អត្តា ហោតិ អទុក្ខមស្មុទ្ធិ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរមរណាតិ ធិមេ ធម្មិសតិ សុត្តា
 ទុតិយវារេន ទេសិតា ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេយ្យាល ទី ៣

សញ្ញា ។ សន្តិរទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិន

ទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិន

អាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់

អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ

ដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ

មានទុក ព្រោះតែអាស្រ័យទុក ប្រកាន់ទុកដំបូង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង

យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹងមិនទុក មិនសុខ

ទាំងមិនមានរោគ (បេយ្យាល ទី ២) ។

(១៨៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគ

គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎ ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី

ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ទឹកស្ទឹងមិនហូរ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញា

ន កត្តិនិយោ វិជាយន្តិន ធន្តិមសុរិយា ឧទេន្តិន វា

អមេន្តិន វា ឃសិកកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ កកវិប្បលកា ពោ

កន្តេ ធម្មា ។ មេ ។ រូមេ ខោ កិក្ខុវេ សតិ រូមិ ឧទា-

នាយ រូមិ អភិធិវិស្ស ឃិវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា

វាយន្តិន ។ មេ ។ ឃសិកកដ្ឋាយិដ្ឋិតាតិ ។ វេទនាយ

សតិ ។ មេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេស្ត សតិ ។

វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាលំ ឧទានាយ វិញ្ញាលំ អភិធិវិស្ស

ឃិវិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិន ។ មេ ។ ឃសិកកដ្ឋា-

យិដ្ឋិតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហិវគ្គ

ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចម្រុះព្រះអាទិត្យមិនរះឡើង ឬមិនលិច

ទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប

ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់

ដូចជាសសរគោល ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមាន

សញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ

ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាង

នេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។

ទំនៀមទម្លាប់ គតិយបយ្យលោ

(១៨៧) តំ តិ មណា ឬ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា
អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។ វិបវិណាម-
ធម្មំ អបំ នុ តំ អនុបាទាយ ឃីរំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈយ្យ
ន វាតា វាយន្តំ ។ បេ ។ ឯសិក្កដាយដ្ឋិតាតិ ។
នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ យនិច្ចំ តំ
ទុក្ខំ តស្មី សតិ តទុបាទាយ ឃីរំ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ
ន វាតា វាយន្តំ ន នដ្ឋោ សន្តន្តំ ន កតំនិយោ
វិជាយន្តំ ន ចន្ទមស្សិយោ ឧទេន្តំ វា អបេន្តំ វា ឯសិ-
ក្កដាយដ្ឋិតាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្មាសម្ពុទ្ធ ។
វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ ភន្តេ ។ បេ ។
វិបវិណាមធម្មំ អបំ នុ តំ អនុបាទាយ ឃីរំ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ឈយ្យ ន វាតា វាយន្តំ ។ បេ ។ ឯសិក្កដា-
យដ្ឋិតាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេហ្សាល ទី ៣

(១៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តី
នោះដូចម្តេច ប្រទេស ឬមិនទេស ។ មិនទេសទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរ
មានទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូច
ជាសសរគោលដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ របស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ កាលបើរបស់នោះ
មាន ព្រោះតែអាស្រ័យរបស់នោះដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះ
ថា ខ្យល់មិនបក់ ស្ទឹងមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទ
ព្រះអាទិត្យមិនរះឡើង ឬមិនអស្តង្គតទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរ
គោល ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សន្តិរទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ
ទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រ-
ប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង
យ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរ
គោលដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខន្ធវារីវគ្គោ

យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ តស្មី សតិ តទុច្ចាធាយ ឃំ ទិដ្ឋ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ ឃសិកកដ្ឋាយិដ្ឋតាតិ ។

(ធាតុសំ វិត្តារេតព្វានិ) ។

[១៤៨] សារត្ថិ ។ តិស្មី ទុ ខោ កិត្តវេ សតិ
កិ ឧចាធាយ កិ អភិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋ ឧប្បជ្ឈតិ
អទុក្ខមស្មិ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។
កកិម្ហលកា លោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ កិត្តវេ
សតិ រូបំ ឧចាធាយ រូបំ អភិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋ ឧប្បជ្ឈតិ
អទុក្ខមស្មិ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។
វេទធាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សង្ខារេស្ម
សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧចាធាយ វិញ្ញាណំ
អភិវិស្ស ឃំ ទិដ្ឋ ឧប្បជ្ឈតិ អទុក្ខមស្មិ អត្តា
ហោតិ អរោគោ បរម្មរណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខ កាលបើរបស់នោះមាន ព្រោះ
តែអាស្រ័យរបស់នោះដូច្នោះឯង ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ។ បេ ។
តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។

(សូត្រទាំង ២៦ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

[១៨៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎
ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់
អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះ
កាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែ
អាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពី
សេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។
កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមាន
សង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ
ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ គតិយបេយ្យលោ

(១៤៧) នំ គី មណា ៥ ភិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ វិបរិណាមធម្មំ អបំ នុ នំ
 អនុបាទាយ ឃំ និដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ អនុក្ខមស្មំ អត្តា
 ហោតិ អរោកោ បរម្មណាតិ ។ នោ ហោតិ កន្លៃ ។ ឥតិ
 ខោ ភិក្ខុវេ យទនិច្ចំ នំ នុក្ខំ តស្មី សតិ តទុបាទាយ(១)
 ឃំ និដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ អនុក្ខមស្មំ អត្តា ហោតិ អរោកោ
 បរម្មណាតិ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សម្ពាទ ។
 វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។
 វិបរិណាមធម្មំ អបំ នុ នំ អនុបាទាយ ឃំ និដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ឈេយ្យ អនុក្ខមស្មំ អត្តា ហោតិ អរោកោ បរម្មណា-
 តិ ។ នោ ហោតិ កន្លៃ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ យទនិច្ចំ នំ

១ ឱ. តំ អភិវិស្ស ។

ទិដ្ឋិសំយត្ត បេយ្យាល ទី ៣

(១៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តី
នោះដូចម្តេច រូបទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។
មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ តើគួរ
មានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹង
មិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគបានដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ
ជាទុក្ខ កាលបើមានរបស់នោះ ព្រោះតែអាស្រ័យរបស់នោះ ដូច្នោះឯង
ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន នឹង
មិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។
សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ
។ បេ ។ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា បើមិនអាស្រ័យនូវរបស់នោះទេ
តើគួរមានទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួន
នឹងមិនទុក្ខ មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ
ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

ទុក្ខំ កស្មី សតិ តទុច្ចាទាយ ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ អ-
ទុក្ខមស្មិ អត្តា ហោតិ អរោកោ បរម្មរណាតិ (តតិយ-
បេយ្យលោ^១) ។

(១៧០) សាវត្ថំ ។ កស្មី នុ ខោ កិក្ខវេ សតិ
កី ឧចាទាយ កី អភិធិវិស្ស ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
ន វាតា វាយន្តំ ន នដ្ឋោ សន្តន្តំ ន កត្តិនិយោ
វិជាយន្តំ ន ចន្តមស្មិយា ឧទេន្តំ វា អបេន្តំ វា
ឃសិកដ្ឋាយដ្ឋិតាតិ ។ កកវិម្ពលកា យោ កន្តេ ធម្មា
។ បេ ។ រូបេ ខោ កិក្ខវេ សតិ រូបំ ឧចាទាយ
រូបំ អភិធិវិស្ស ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តំ
។ បេ ។ ឃសិកដ្ឋាយដ្ឋិតាតិ ។ វេទនាយ សតិ ។ បេ ។
សញ្ញាយ សតិ ។ សម្មាវេស្មិ សតិ ។ វិញ្ញាលោ
សតិ វិញ្ញាលំ ឧចាទាយ វិញ្ញាលំ អភិធិវិស្ស

១ ប. ធម្មិសតិសុត្តន្តា វិញ្ញាបេតព្វា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកនិកាយ

ជាទុក្ខ កាលបើមានរបស់នោះ ព្រោះតែអាស្រ័យរបស់នោះ ដូច្នោះឯង
ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខ្លួននឹងមិនទុក
មិនសុខ ទាំងមិនមានពេក ។ (បេយ្យាល ទី ៣) ។

[១៧០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន៎⁺
ព្រោះតែអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិន
បក់ ទឹកស្អីមិនហូរ ស្រីមានគភ៌មិនសម្រាលកូន ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យ
មិនរះឡើងឬមិនអស្តង្គតទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចជាសសរគោល ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះមានព្រះ
ភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប ព្រោះតែ
អាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់
។ បេ ។ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាសសរគោល ។ កាលបើមានវេទនា
។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាលបើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។
កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះតែអាស្រ័យវិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ ធម្មត្ថយេយ្យុណោ

ឃី ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ន វាតា វាយន្តិ ។ បេ ។ ឃីសិក្ខដ្ឋា-
យន្តតាតិ ។

(១៧១) តំ កី មញ្ញាជ កិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ
វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណា-
មជ្ជម្ពំ កល្យំ នុ តំ សមនុបស្ស័ត្តំ ឃតំ មម ឃសោ-
ហមស្មំ ឃសោ មេ អត្តាតិ ។ លោ ហេតំ កន្លេ ។
វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ
វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
វា តំ សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បណានិច្ចំ ទុក្ខំ
វិបរិណាមជ្ជម្ពំ កល្យំ នុ តំ សមនុបស្ស័ត្តំ ឃតំ មម
ឃសោហមស្មំ ឃសោ មេ អត្តាតិ ។ លោ ហេតំ កន្លេ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្ត បេយ្យាល ទី ៤

ទើបទិដ្ឋិកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្យល់មិនបក់ ។ បេ ។ តាំងនៅ រឹងថ្កល់
ដូចជាសសរគោល ។

[១៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
ដូចម្តេច ប្រទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា តើគួរនឹងយល់ឃើញ
នូវរបស់នោះថា ⁺នូវរបស់អញ ⁺នុះជាអញ ⁺នុះជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នោះ
ដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា ។ បេ ។ សញ្ញា ។
សង្ខារតាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណ ទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះ
អង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះ ជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ
ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា
គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ⁺នូវរបស់អញ ⁺នុះជាអញ ⁺នុះជា
ខ្លួនរបស់អញ ដូច្នោះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវិញ្ញោ

(១៧២) ភត្តាភិបា ភិក្ខុវេ យំ ភិក្ខុំ រូបំ អត្ត-

តានាភត្តប្បក្កប្បន្នំ អជ្ឈតិ វា ពហំទ្វា វា ឌីឡ្ហវិកិ

វា សុខុមំ វា ហំនិ វា បណីតិ វា យំ ទ្វេវ សន្តិកេ

វា សត្វំ រូបំ នេតិ មម នេសោហមស្មំ ន មេសោ

អត្តាភិ ឯវមេតិ យថាក្ខតិ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋត្វំ ។ យា

កាចិ វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ

សង្ខារា ។ យំ ភិក្ខុំ វិញ្ញាណំ អតីតានាភត្តប្បក្ក-

ប្បន្នំ អជ្ឈតិ វា ពហំទ្វា វា ឌីឡ្ហវិកិ វា សុខុមំ វា

ហំនិ វា បណីតិ វា យំ ទ្វេវ សន្តិកេ វា សត្វំ វិញ្ញាណំ

នេតិ មម នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តាភិ ឯវមេតិ

យថាក្ខតិ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋត្វំ ។ ឯវំ ចស្សំ ។ មេ ។

នាថវំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាណតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុន្ធហិវគ្គ

(១៧២) មាលកិកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កងលោកនេះ

រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោត

គ្រោតក្តី លិតក្តី ថោកទាបក្តី ទុក្ខមក្តី រូបណាដែលមានកងទីឆ្ងាយក្តី

កងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវយល់តាមវិតដោយប្រាជ្ញដ៏ល្អ ឲ្យរូប

ទាំងអស់នុ៎ះយ៉ាងនេះថា ្នុះមិនមែនរបស់អញ ្នុះមិនមែនអញ ្នុះមិន

មែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាណានីមួយ ។ សញ្ញាណានីមួយ ។

សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត

បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី លិតក្តី ថោកទាបក្តី

ទុក្ខមក្តី វិញ្ញាណណាដែលមានកងទីឆ្ងាយក្តី កងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយ

ត្រូវយល់តាមវិតដោយប្រាជ្ញដ៏ល្អ ឲ្យវិញ្ញាណទាំងអស់នុ៎ះ យ៉ាងនេះថា

្នុះមិនមែនរបស់អញ ្នុះមិនមែនអញ ្នុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ។

កាលបើអរិយសាវ័កឃើញយ៉ាងនេះ ។ ចេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការនា

កិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

វិជ្ជាសិយុត្តេ បក្កត្តយេឃ្យាលោ

(១៧៣) សាវត្ថំ ។ តិស្សំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ តិ

ឧទានាយ តិ អភិវិស្សំ ឃិំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ អទុត្តម-

សុខំ អត្តា ហោតិ អរោតោ បរម្មណាតិ ។ ភកិវិម្ពល-

កា លោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ រូបេ ខោ ភិក្ខុវេ សតិ

រូបំ ឧទានាយ រូបំ អភិវិស្សំ ឃិំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ

អទុត្តមសុខំ អត្តា ហោតិ អរោតោ បរម្មណាតិ ។

វេទនាយ សតិ ។ បេ ។ សញ្ញាយ សតិ ។ សុដ្ឋានេសុ

សតិ ។ វិញ្ញាណេ សតិ វិញ្ញាណំ ឧទានាយ វិញ្ញាណំ

អភិវិស្សំ ឃិំ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ អទុត្តមសុខំ អត្តា

ហោតិ អរោតោ បរម្មណាតិ ។

ទិដ្ឋសំបុត្ត បេយ្យាល ទី ៤

(១៧៧) ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានអ្វីហ្ន

ព្រោះវត្តអាស្រ័យអ្វី ប្រកាន់អ្វី ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់

អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខួន នឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មានព្រះ

មានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានរូប

ព្រោះវត្តអាស្រ័យរូប ប្រកាន់រូប ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា

បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ខួន នឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមាន

រោគ ។ កាលបើមានវេទនា ។ បេ ។ កាលបើមានសញ្ញា ។ កាល

បើមានសង្ខារទាំងឡាយ ។ កាលបើមានវិញ្ញាណ ព្រោះវត្តអាស្រ័យ

វិញ្ញាណ ប្រកាន់វិញ្ញាណ ទើបទិដ្ឋិកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បន្ទាប់អំពី

សេចក្តីស្លាប់ទៅ ខួន នឹងមិនទុក មិនសុខ ទាំងមិនមានរោគ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវាដេ

(១៧៤) តំ កី មតា ប កិក្ខុវេ រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ

វាតំ ។ អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ

វាតំ ។ ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបវិណា មធម្មំ

កល្យំ នុ តំ សមនុបស្សិតំ ឯតំ មម ឯសោ ហមស្មំ

ឯសោ មេ អត្តាតំ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។ វេទនា ។

សញ្ញា ។ សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតំ ។

អនិច្ចំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតំ ។

ទុក្ខំ កន្លេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបវិណា មធម្មំ

កល្យំ នុ តំ សមនុបស្សិតំ ឯតំ មម ឯសោ ហមស្មំ

ឯសោ មេ អត្តាតំ ។ នោ ហេតំ កន្លេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហារិទ្ធិ

(១៧៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តី

នោះដូចម្តេច ប្រទេសទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះ

របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។

ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹង

យល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ⁺នុះរបស់អញ ⁺នុះជាអញ ⁺នុះជាខ្លួនរបស់

អញ ដូច្នោះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។ វេទនា

។ បេ ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិន

ទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។

ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណាមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួល

ជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ⁺នុះរបស់អញ ⁺នុះជាអញ

⁺នុះជាខ្លួនរបស់អញដូច្នោះដែរឬ ។ មិនគួរនឹងយល់ដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តេ បុគ្គលបយ្យលោ

(១៧៥) តស្មាតិហា ភិក្ខុវេ យំ តិក្ខុំ រូបំ អតីតា-
 នាកតប្បុត្តប្បដ្ឋំ អដ្ឋតំ វា ពហំន្ទា វា ឌីឡាវតំ វា
 សុខុមំ វា ហំនំ វា បណីតំ វា យំ ទ្ធរ សន្តិកេ វា
 សត្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តា-
 តិ ឯវមេតំ យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។ យា
 កាចិ វេទនា ។ យា កាចិ សញ្ញា ។ យេ កេចិ
 សង្ការា ។ យំ តិក្ខុំ វិញ្ញាណំ អតីតានាកតប្បុត្តប្បដ្ឋំ
 អដ្ឋតំ វា ពហំន្ទា វា ឌីឡាវតំ វា សុខុមំ វា ហំនំ
 វា បណីតំ វា យំ ទ្ធរ សន្តិកេ វា សត្វំ វិញ្ញា-
 ណំ នេតំ មម នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តាតិ
 ឯវមេតំ យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋតំ ។ ឯវំ ចស្សំ
 ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយស្សាវកោ រូបស្មីបំ និត្តិនតំ

ទំនៀមទម្លាប់ ឃ្លាញ ទី ៤

[១៧៥] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ

រូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី

គ្រោតគ្រោតក្តី លិតក្តី ថោកទាបក្តី ទតមក្តី រូបណាដែលមានក្នុង

ទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវយល់តាមពិតដោយប្រាជ្ញាជ័យ

ល រូបទាំងអស់នេះ យ៉ាងនេះថា នុះមិនមែនរបស់អញ នុះមិនមែន

ជាអញ នុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាណានីមួយ ។

សញ្ញាណានីមួយ ។ សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ ។ វិញ្ញាណណានីមួយ

ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោត

ក្តី លិតក្តី ថោកទាបក្តី ទតមក្តី វិញ្ញាណណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយ

ក្តី ក្នុងទីជិតក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវយល់តាមពិតដោយប្រាជ្ញាជ័យល រូប

វិញ្ញាណទាំងអស់នេះ យ៉ាងនេះថា នុះមិនមែនរបស់អញ នុះមិនមែនជា

អញ នុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ-

សាវ័កអ្នកបេះដឹង កាលបើឃើញយ៉ាងនេះ រមែងនឿយណាយនឹងរូបផង

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវច្ឆេ

វេទនាយចំ និព្វិន្ទនិ សញ្ញាយចំ និព្វិន្ទនិ សម្មារេស្មចំ
 និព្វិន្ទនិ វិញ្ញាណសីលំ និព្វិន្ទនិ និព្វិន្ទំ វិវដ្តនិ វិហតា
 វិមត្តនិ វិមត្តសី វិមត្តមតិ ញ្ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ
 វិសតិ ព្រហ្មចរិយំ កតិ ករណីយំ នាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ
 បដាជាតិតិ ។ (បុរិមកមនំ អដ្ឋារស វេយ្យាករណា
 ទុតិយកមនំ ឆត្វិសំ វិត្តារេតព្វានិ តតិយកមនំ ឆត្វិសំ
 វិត្តារេតព្វានិ ចតុត្ថកមនំ ឆត្វិសំ វិត្តារេតព្វានិ) ។

ទិដ្ឋិសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទន្ធហិវត្ត

នឿយណាយនឹងវេទនាផង នឿយណាយនឹងសញ្ញាផង នឿយណាយ
 នឹងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយនឹងវិញ្ញាណផង កាលបើនឿយ
 ណាយ ក៏ប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះការប្រាសចាកតម្រេក ទើបចិត្តរួច
 ស្រឡះ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តផុត
 ស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវ័កនោះដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គ-
 ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើ
 ស្រេចហើយ មគ្គការវេទនាចុងទ្រប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត
 មិនមានឡើយ ។ (វេយ្យាករណ៍ទាំង ១៨ មានដំណើរដូចមុន សូត្រ ២៦
 បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារដូចដំណើរទីពីរផងចុះ សូត្រ ២៦ បណ្ឌិតត្រូវ
 សំដែងឲ្យពិស្តារដូចដំណើរទីបី សូត្រ ២៦ បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ
 ដូចដំណើរទីបួន) ។

ឱក្ខន្ធល័យថ្មី
១៦ ១៤

[១៧៦] សារវត្ថុ ។ ចន្ទី ភិក្ខុវេ អនិច្ច វិចរណា-
ម អញ្ញាថាភារី សោតំ អនិច្ច វិចរណាម អញ្ញាថាភារី
យានំ អនិច្ច វិចរណាម អញ្ញាថាភារី ជិហំ អនិច្ចា វិ-
ចរណាម អញ្ញាថាភារី កាយោ អនិច្ចា វិចរណាម
អញ្ញាថាភារី មនោ អនិច្ចា វិចរណាម អញ្ញាថាភារី ។
យោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្ម ឃីរិ សទ្ធិហតិ អនិម្មច្ចតិ ។
អយំ វុច្ចតិ សទ្ធិនុសារី ឱក្ខន្ធនោ សម្មត្ថនិយាមិ
សប្បវិសក្ខមី ឱក្ខន្ធនោ វិវិវត្តោ បុគ្គជនក្ខមី អកញ្ញោ តិ
កម្មំ កាតំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា វិវត្តានយោនិ
វា បិវិសយំ វា ឧបបដ្ឋេយ្យ អកញ្ញោ វា តាវ កាលំ
កាតំ យាវ ន សោតាបត្តិដលំ សច្ចិករោតិ ។
យស្ស ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មា ឃីរិ បញ្ញាយ មត្ត-
សោ និជ្ឈានំ ឧបដ្ឋិតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ធម្មានុសារី

ឱក្ខន្ធសំយត្ត
១១

(១៧៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នែកមិនទៀង
មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី ត្រចៀកមិនទៀង មាន
សេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី ច្រមុះមិនទៀង មានសេចក្តី
ប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី អណ្តាតមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែ
ប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី កាយមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ
ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី ចិត្តមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជា
ប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាជឿចុះចិត្តសិប្បវិធម៌ទាំង
នេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា សម្មាសាវី (អ្នកព្យាបាលឃើញរឿយៗ
ដោយសម្មា) ចុះសិប្បកាន់សម្មតនិយាម ចុះសិប្បកាន់សប្បវិសក្ខមិ
កន្លងបង្កើនវិបុលជនក្ខមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើ ដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើត
ក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬក៏ចិត្តវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើ
មរណកាល ក្នុងពេលដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលទៅ
ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយបានគ្រាស់វេទន៍ធម៌ទាំងនេះ
ដោយប្រមាណនៃប្រាជ្ញាយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា ធម្មាសាវី

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

ឡិក្កនោ សម្មត្ថនិយាមំ សម្មុវសក្ខមំ ឡិក្កនោ វិចិត្រោ
 បុគ្គជ្ជនក្ខមំ អកញ្ចោ តំ កម្មំ កាតុំ យំ កម្មំ កត្វា
 និរយំ វា តិរច្ឆានយោនី វា បត្តិវិសយំ វា ឧបបដ្ឋេយ្យ
 អកញ្ចោ វ តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិដលំ
 សច្ចិកោតិ ។ យោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មេ ឃីរំ ជាតាតិ
 ឃីរំ បស្សតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សោតាបដ្ឋោ អវិនិបាត-
 ធម្មោ និយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

[១៧៧] សាវត្ថំ ។ រូបា ភិក្ខុវេ អនិច្ចា វិចារណា-
 មិនោ អញ្ញាថាការិនោ សន្តា អនិច្ចា វិចារណាមិនោ
 អញ្ញាថាការិនោ ភត្តា អនិច្ចា វិចារណាមិនោ អញ្ញាថា-
 ការិនោ រសា អនិច្ចា វិចារណាមិនោ អញ្ញាថាការិនោ
 នោដ្ឋត្វា អនិច្ចា វិចារណាមិនោ អញ្ញាថាការិនោ ធម្មា
 អនិច្ចា វិចារណាមិនោ អញ្ញាថាការិនោ ។ យោ ភិក្ខុវេ
 ឥមេ ធម្មេ ឃីរំ សន្តហតិ អធិប្បត្តតិ ។ អយំ វុច្ចតិ

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ខន្ធហិវគ្គ

(អ្នករាជកមេធាវីដោយធម៌គឺប្រាជ្ញា) ចុះសិបកាន់សប្បនិយាម ចុះសិប
 កាន់សប្បវិសក្ខមិ កន្លងបង់នូវបុប្ផជនក្ខមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើ
 ហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើតសត្វតិរចាន ឬក៏បិទ្ធិវិស័យ ជា
 បុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុងពេលដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាដឹង
 យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ នូវធម៌ទាំងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា
 សោតាបនុបត្តល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង
 មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៧៧) ក្រុងសាវត្ថិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀង
 មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី សំឡេងមិនទៀង មាន
 សេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ក្លិនមិនទៀង មានសេចក្តី
 ប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី រសមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួល
 ទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ផោដ្ឋព្វៈមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ
 ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ធម្មារម្មណ៍មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ
 ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្ត
 សិប្បនូវធម៌ទាំងនេះ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី

ឧទានបិដក

សទ្ធានុសារី ឌីក្កោនោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុរិសក្ខមំ
 ឌីក្កោនោ វិភិវត្តោ បុប្ផជនក្ខមំ អកញ្ចោ នំ កម្មំ កាតំ
 យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា និវត្តានយោនី វា បិត្តិវិសយំ
 វា ឧបបដ្ឋេយ្យ អកញ្ចោ វា តាវ កាលំ កាតំ យាវ ន
 សោតាបត្តិដលំ សច្ចិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខុវេ
 តមេ ធម្មា ឃី បញ្ចាយ មត្តសោ និជ្ឈានំ មន្តំ ។
 អយំ វុត្តតិ ធម្មានុសារី ឌីក្កោនោ សម្មត្តនិយាមំ សប្បុ-
 រិសក្ខមំ ឌីក្កោនោ វិភិវត្តោ បុប្ផជនក្ខមំ អកញ្ចោ នំ
 កម្មំ កាតំ យំ កម្មំ កត្វា និរយំ វា និវត្តាន-
 យោនី វា បិត្តិវិសយំ វា ឧបបដ្ឋេយ្យ អកញ្ចោ តាវ
 កាលំ កាតំ យាវ ន សោតាបត្តិដលំ សច្ចិករោតិ ។
 យោ ភិក្ខុវេ តមេ ធម្មា ឃី ជាណាតិ ឃី បស្សតិ ។
 អយំ វុត្តតិ សោតាបន្នោ អវិនិច្ឆ័យនិយោ ធម្មោ
 សម្មោធិបរាយនោតិ ។

ឧប្បន្តសំយោគ

បានចុះសិបកាន់សមុត្តនិយាម ចុះសិបកាន់សប្បវិសក្ខមិ កន្លងបង្កើនូវ
 បឋជនក្ខមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬ
 កំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬក៏បិត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល
 ក្នុងពេលដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយបានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ទាំងនេះ ដោយ
 ប្រមាណនៃប្រាជ្ញាយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា ធម្មានុសារី បានចុះ
 សិបកាន់សមុត្តនិយាម ចុះសិបកាន់សប្បវិសក្ខមិ កន្លងបង្កើនូវបឋជន-
 ក្ខមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតក្នុងនរក ឬកំណើត
 សត្វតិរច្ឆាន ឬក៏បិត្តិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណកាល ក្នុង
 ពេលដែលមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលនៅឡើយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ នូវធម៌
 ទាំងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សោតាបនុបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់
 ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

[១៧៨] សាវត្ថំ ។ ចត្តវិញ្ញាណំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ វិបវិ-
 ណាមិ អញ្ញាថាភាវី ។ សោតវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ យា-
 នវិញ្ញាណំ ។ ជីវ្ហវិញ្ញាណំ ។ កាយវិញ្ញាណំ ។ មនោ-
 វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ វិបវិណាមិ អញ្ញាថាភាវី ។ យោ ភិក្ខុវេ
 ។ បេ ។ សច្ចិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 សច្ចិករោតិ ។ យោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សម្មោធិបរាយ-
 នោតិ ។

[១៧៩] សាវត្ថំ ។ ចត្តសម្មស្សោ ភិក្ខុវេ អនិច្ចោ
 វិបវិណាមិ អញ្ញាថាភាវី សោតសម្មស្សោ ។ យានសម្ម-
 ស្សោ ។ ជីវ្ហសម្មស្សោ ។ កាយសម្មស្សោ ។ មនោ-
 សម្មស្សោ អនិច្ចោ វិបវិណាមិ អញ្ញាថាភាវី ។ យោ
 ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មេ ឃុំ សទ្ធិហតិ អធិប្បត្តតិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ សទ្ធិនុសាវី ។ បេ ។ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

(១៧៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណមិន
 ទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី ។ សោតវិញ្ញាណ
 ។ វេ ។ យានវិញ្ញាណ ។ ជីវវិញ្ញាណ ។ កាយវិញ្ញាណ ។ មនោ-
 វិញ្ញាណ មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ។ វេ ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ។ វេ ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលណា ។ វេ ។ មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(១៧៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ព័ស្ស
 មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី សោត-
 សម្ព័ស្ស ។ យានសម្ព័ស្ស ។ ជីវសម្ព័ស្ស ។ កាយសម្ព័ស្ស ។ មនោ-
 សម្ព័ស្ស មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ថ្ងៃក្រៅជាប្រក្រតី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តសិប ទូរធម៌ទាំងនេះយ៉ាង
 នេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។ វេ ។ មានការត្រាស់
 ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

ឧត្តរសម្បត្តិ

(២០០) សាវត្ថី ។ តត្តសម្បស្សជា វេទនា កិត្តវេ
 អនិច្ចា វិបរណាមី អញ្ញាថាភារី សោតសម្បស្សជា វេទ-
 នា ។ យានសម្បស្សជា វេទនា ។ ជិត្តសម្បស្សជា
 វេទនា ។ កាយសម្បស្សជា វេទនា ។ មនោសម្បស្សជា
 វេទនា អនិច្ចា វិបរណាមី អញ្ញាថាភារី ។ យោ កិត្តវេ
 ឥមេ ធម្ម ឃី សុទ្ធិហតិ អធិប្បត្តតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 សន្នានុសារី ។ ថេ ។ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(២០១) សាវត្ថី ។ រូបសញ្ញា កិត្តវេ អនិច្ចា វិបរ-
 ណាមី អញ្ញាថាភារី ។ សុទ្ធិសញ្ញា ។ កិច្ចសញ្ញា ។
 រសសញ្ញា ។ ដោជ្ជត្ថសញ្ញា ។ ធម្មសញ្ញា អនិច្ចា
 វិបរណាមី អញ្ញាថាភារី ។ យោ កិត្តវេ ឥមេ ធម្ម
 ឃី សុទ្ធិហតិ អធិប្បត្តតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សន្នានុសារី
 ។ ថេ ។ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

ឧក្ខន្ធសំយុត្ត

(២០០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្ពុស្ស-
 ជាវេទនា មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី
 សោតសម្ពុស្សជាវេទនា ។ យានសម្ពុស្សជាវេទនា ។ ដីសម្ពុស្ស-
 ជាវេទនា ។ កាយសម្ពុស្សជាវេទនា ។ មនោសម្ពុស្សជាវេទនា មិន
 ទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គល
 នេះ ហៅថា សុទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(២០១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសំគាល់ក្នុង
 រូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សេចក្តី
 សំគាល់ក្នុងសំឡេង ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងក្លិន ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុង
 រស ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងផោដ្ឋព្វៈ ។ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងធម្មារមណ៍
 មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់នូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គល
 នេះ ហៅថា សុទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

សុត្តនិបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

(២០២) សារវត្ថុំ ។ រូបសញ្ញេតនា ភិក្ខុវេ អនិច្ចា
 វិបវណាមី អញ្ញាថាការី ។ សុទ្ធសញ្ញេតនា ។ កន្ធុ-
 សញ្ញេតនា ។ រសសញ្ញេតនា ។ ដោជ្ជត្ថសញ្ញេត-
 នា ធម្មសញ្ញេតនា អនិច្ចា វិបវណាមី អញ្ញាថាការី ។
 យោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មេ ឃីរិ សុទ្ធិហតិ អធិម្មត្ថតិ ។
 អយំ វុត្ថតិ សុទ្ធានុសារី ។ បេ ។ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

(២០៣) សារវត្ថុំ ។ រូបតណ្ហា ភិក្ខុវេ អនិច្ចា វិប-
 វណាមី អញ្ញាថាការី ។ សុទ្ធតណ្ហា ។ កន្ធុតណ្ហា ។
 រសតណ្ហា ។ ដោជ្ជត្ថតណ្ហា ។ ធម្មតណ្ហា អនិច្ចា
 វិបវណាមី អញ្ញាថាការី ។ យោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មេ ឃីរិ
 សុទ្ធិហតិ អធិម្មត្ថតិ ។ អយំ វុត្ថតិ សុទ្ធានុសារី
 ។ បេ ។ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវេក

(២០២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប៉ិនប៉ង

ក្នុងរូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សេច-
ក្តីប៉ិនប៉ងក្នុងសំឡេង ។ សេចក្តីប៉ិនប៉ងក្នុងក្លិន ។ សេចក្តីប៉ិនប៉ងក្នុង
រស ។ សេចក្តីប៉ិនប៉ងក្នុងដេវតារមណី ។ សេចក្តីប៉ិនប៉ងក្នុងធម្មារមណី
មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់ខ្ញុំធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គល
នេះ ហៅថា សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(២០៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាថ្នា

ក្នុងរូបមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សេច-
ក្តីប្រាថ្នាក្នុងសំឡេង ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងក្លិន ។ សេចក្តីប្រាថ្នា
ក្នុងរស ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងដេវតារមណី ។ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
ធម្មារមណីមិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ប់ខ្ញុំធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។
បុគ្គលនេះហៅថា សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

ឧប្បន្តសំយក្កំ

(២០៤) សារវត្ថុ ។ បឋវីជាតុ ភិក្ខុវេ អនិច្ចា
 វិចរិណាមិ អញ្ញាថាការី ។ អាថោជាតុ ។ តេជោជាតុ ។
 វាយោជាតុ ។ អាណាសជាតុ ។ វិញ្ញាណជាតុ អនិច្ចា
 វិចរិណាមិ អញ្ញាថាការី ។ យោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មេ ឃិរិ
 សន្ទុហតិ អធិម្មត្ថតិ ។ អយំ វុត្ថតិ សន្ទានុសារី ។ ថេ ។
 សម្លោធិបរាយនោតិ ។

(២០៥) សារវត្ថុ ។ រូបំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចំ វិចរិណាមិ
 អញ្ញាថាការី វេទនា អនិច្ចា វិចរិណាមិ អញ្ញាថាការី ។
 សញ្ញា ។ សម្ព័រា អនិច្ចា វិចរិណាមិនោ អញ្ញាថាការី-
 វិនោ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ វិចរិណាមិ អញ្ញាថាការី ។ យោ
 ភិក្ខុវេ ឥមេ ធម្មេ ឃិរិ សន្ទុហតិ អធិម្មត្ថតិ ។ អយំ វុត្ថតិ

ឧក្រិដ្ឋសំយុត្ត

(២០៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុដ៏មិនទៀង
 មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ធាតុទឹក ។ ធាតុ
 ភ្លើង ។ ធាតុខ្យល់ ។ ធាតុអាកាស ។ វិញ្ញាណធាតុមិនទៀង មាន
 សេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ីបនូវធម៌ទាំងនេះ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ
 ហៅថា សទ្ធានុសារី ។ បេ ។ នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(២០៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបមិនទៀង មាន
 សេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី វេទនាមិនទៀង មានសេចក្តី
 ប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយមិន
 ទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ វិញ្ញាណមិនទៀង
 មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ប្លែកទៅជាប្រក្រតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលណា ជឿចុះចិត្តស៊ីបនូវធម៌ទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះហៅថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវគ្គោ

សម្មាទុសារី ឌីក្កោនោ សម្មតនិយាមំ សម្មវិសក្ខមី

ឌីក្កោនោ វិភិវត្តោ បុប្ផជនក្ខមី អកញ្ចោ តំ កកម្មំ កាតុំ យំ

កកម្មំ កត្តា និរយំ វា តិវច្ឆានយោនី វា បិត្តិវិសយំ វា

ឧបបដ្ឋេយ្យ អកញ្ចោ វ តាវ កាលំ កាតុំ យាវ ន

សោតាបត្តិដលំ សច្ចិករោតិ ។ យស្ស ខោ ភិក្ខុវេ

តមេ ធម្មា ឃំ បញ្ញាយ មត្តសោ និជ្ឈានំ ឧបន្តំ ។

អយំ វច្ឆតិ ធម្មាទុសារី ឌីក្កោនោ សម្មតនិយាមំ សម្ម-

វិសក្ខមី ឌីក្កោនោ វិភិវត្តោ បុប្ផជនក្ខមី អកញ្ចោ តំ

កកម្មំ កាតុំ យំ កកម្មំ កត្តា និរយំ វា តិវច្ឆានយោនី

វា បិត្តិវិសយំ វា ឧបបដ្ឋេយ្យ អកញ្ចោ វ តាវ កាលំ

កាតុំ យាវ ន សោតាបត្តិដលំ សច្ចិករោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

សម្មាសាវ័ បានចុះសីហ៍កាន់សមត្ថនិយាម ចុះសីហ៍កាន់សប្បវិសក្ខមិ

កន្លងបង្គំនូវប្រជុំជនក្ខមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើ ដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើត

កង្កំនរក ឬកំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬកំបិតិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើ

មរណកាល កងពេលដែលមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតា-

បតិផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាមួយត្រាស់ដឹងធម៌ទាំងនេះ

ដោយប្រមាណនៃប្រាជ្ញាយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា ធម្មាសាវ័

បានចុះសីហ៍កាន់សមត្ថនិយាម ចុះសីហ៍កាន់សប្បវិសក្ខមិ កន្លងបង្គំនូវ

ប្រជុំជនក្ខមិ ជាអ្នកលែងធ្វើអំពើដែលធ្វើហើយនាំឲ្យទៅកើតកង្កំនរក ឬ

កំណើតសត្វតិរច្ឆាន ឬកំបិតិវិស័យ ជាបុគ្គលទៀងនឹងមិនធ្វើមរណ-

កាល កងពេលដែលមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបតិផល ។

ឧក្ខន្ធសំយុត្តំ

យោ ភិក្ខុវេ សមេ ធម្មេ ឃីវិ បដានាតិ ឃីវិ បស្សតិ ។
 អយំ វិច្ឆតិ សោតាបន្នោ អវិនិច្ឆាតធម្មោ និយតោ
 សម្មោធិបរាយនោតិ ។

ឧក្ខន្ធសំយុត្តំ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ចក្ក រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
 ធម្មេ ច វេទនាយ ច
 សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
 ជាតុ ខន្ធន តេ ទសាតិ ។

ឱក្ខន្ធសំយុត្ត

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ស្គាល់ច្បាស់យ៉ាងនេះ ឃើញច្បាស់
 យ៉ាងនេះ នូវធម៌ទាំងនេះ ។ បុគ្គលនេះ ហៅថា សោតាបន្តបុគ្គល
 មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយក្ខមិ ជាបុគ្គលទៀង នឹងបាទុក្រាស
 ដឹងទៅខាងមុខ ។

ចប់ ឱក្ខន្ធសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃឱក្ខន្ធសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពី ចក្ខុ ១ រូប ១ វិញ្ញាណ ១ ផស្សៈ ១ វេទនា ១
 សញ្ញា ១ ចេតនា ១ ភណ្ណា ១ ធាតុ ១ ខន្ធ ១ ត្រូវ
 ជា ១០ ។

ឧប្បាទសំយត្តំ

(២០៦) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ ចត្តុស្ស ឧប្បាទោ

វិភិ អភិទិព្វតិ ទាតុភារោ ទុក្ខុស្សសោ ឧប្បាទោ

រោតានិ វិភិ ជរាមរណស្ស ទាតុភារោ យោ សោតស្ស

ឧប្បាទោ វិភិ ។ មេ ។ យោ យានស្ស ឧប្បាទោ

វិភិ ។ យោ ជីវ្ហយ ឧប្បាទោ វិភិ ។ យោ កាយស្ស

ឧប្បាទោ វិភិ ។ យោ មនស្ស ឧប្បាទោ វិភិ អភិ-

ទិព្វតិ ទាតុភារោ ទុក្ខុស្សសោ ឧប្បាទោ រោតានិ វិភិ

ជរាមរណស្ស ទាតុភារោ ។

(២០៧) យោ ច ភិក្ខុវេ ចត្តុស្ស និរោធា វ្ក្រមស-

មោ អត្តង្គមោ ទុក្ខុស្សសោ និរោធា រោតានិ វ្ក្រមស-

មោ ជរាមរណស្ស អត្តង្គមោ ។ យោ សោតស្ស

ឧប្បាទសំយត្ត

(២០៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដណា នៃចក្ខុ នេះជាការ
 កើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិង
 មរណៈ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា នៃសោតៈ ។ បេ ។ ការកើត
 ឡើង ការតាំងនៅណា នៃឃានៈ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា
 នៃដីព្រូ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅណា នៃកាយ ។ ការកើតឡើង
 ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដណា នៃចិត្ត នេះជាការ
 កើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិង
 មរណៈ ។

(២០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ការរលត់ ការ
 ស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ណា នៃចក្ខុ នេះជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការ
 ស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃជរានិងមរណៈ ។ ការរលត់ណា

ឧប្បាសន៍យុត្តិ

និរោធា ។ ថេ ។ យោ យានស្ស និរោធា ។ យោ

ដិក្ខយ និរោធា ។ យោ កាយស្ស និរោធា ។ យោ

មនស្ស និរោធា វ្យុបសមោ អន្តរ្យមោ ទុក្ខស្សសោ

និរោធា រោតានំ វ្យុបសមោ ជរាមរណស្ស អន្តរ្យមោតិ ។

(២០៨) សាវត្ថិ ។ យោ ភិក្ខុវេរ្យចានំ ឧប្បាទោ វិតិ

អភិនិព្វត្តិ ចាតុការោ ទុក្ខស្សសោ ឧប្បាទោ រោតានំ

វិតិ ជរាមរណស្ស ចាតុការោ ។ យោ សន្ទានំ ។ យោ

ភិក្ខុនំ ។ យោ រសានំ ។ យោ ដោដ្ឋញ្ចានំ ។ យោ

ធម្មានំ ឧប្បាទោ វិតិ អភិនិព្វត្តិ ចាតុការោ ទុក្ខស្ស-

សោ ឧប្បាទោ រោតានំ វិតិ ជរាមរណស្ស ចាតុ-

ការោ ។

ឧប្បាសំយុត្ត

នៃសោតៈ ។ បេ ។ ការលត់ណា នៃឃានៈ ។ ការលត់ណា នៃ
 ជីវ្ហ ។ ការលត់ណា នៃកាយ ។ ការលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់
 ណា នៃចិត្ត⁺ ន្ទៈ ជាការលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃពេក ជាការ
 អស់នៃជរានិមរណៈ ។

(២០៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃរូប⁺ ន្ទៈ ជា
 ការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃពេក ជាការមានប្រាកដនៃជរានិម
 រណៈ ។ នៃសំឡេង ។ នៃក្លិន ។ នៃរស ។ នៃផោដ្ឋព្វៈ ។
 ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា
 នៃធម្មារម្មណ៍⁺ ន្ទៈ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃពេក ជា
 ការមានប្រាកដនៃជរានិមរណៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញោ

[២០៧] យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ វូតានំ និរោធា វ្យុប-
សមោ អត្តន្តមោ ទុក្ខុស្សេសោ និរោធា រោតានំ វ្យុប-
សមោ ជរាមរណាស្ស អត្តន្តមោ ។ យោ សទ្ធានំ ។
យោ ភិក្ខុវេ ។ យោ រសានំ ។ យោ ដោដ្ឋព្វានំ ។
យោ ធម្មានំ និរោធា វ្យុបសមោ អត្តន្តមោ ទុក្ខុ-
ស្សេសោ និរោធា រោតានំ វ្យុបសមោ ជរាមរណាស្ស
អត្តន្តមោតិ ។

[២០៨] សាវត្ថិ ។ យោ ភិក្ខុវេ ចក្កវិញ្ញាណាស្ស
ឧប្បាទោ មិតិ ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស ទាតុការោ ។ បេ ។
យោ មនោវិញ្ញាណាស្ស ឧប្បាទោ មិតិ ។ បេ ។ ជរាម-
រណាស្ស ទាតុការោ ។

[២០៩] យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ចក្កវិញ្ញាណាស្ស និ-
រោធា ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស អត្តន្តមោ យោ មនោ-
វិញ្ញាណាស្ស និរោធា ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស អត្តន្ត-
មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃរូប⁺ នេះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃពេក ជាការអស់នៃជរានិមមរណៈ ។ នៃសំឡេង ។ នៃក្លិន ។ នៃរស ។ នៃដោដ្ឋព្វៈ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មារម្មណ៍⁺ នេះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃពេក ជាការអស់នៃជរានិមមរណៈ ។

[២១០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិមមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃមនោវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានិមមរណៈ ។

[២១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិមមរណៈ ការរលត់ណា នៃមនោវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិមមរណៈ ។

ឧប្បាសន៍យុត្តិ

(២០២) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ ចក្កុសម្មស្សស្ស
 ឧប្បាទោ បិតិ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស ចាតុការោ
 ។ បេ ។ យោ មនោសម្មស្សស្ស ឧប្បាទោ បិតិ ។ បេ ។
 ជរាមរណស្ស ចាតុការោ ។

(២០៣) យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ចក្កុសម្មស្សស្ស
 និរោទោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស អត្តង្គមោ ។ បេ ។ យោ
 មនោសម្មស្សស្ស និរោទោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស
 អត្តង្គមោតិ ។

(២០៤) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ ចក្កុសម្មស្សស្ស
 វេទនាយ ឧប្បាទោ បិតិ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស ចាតុ-
 ការោ ។ បេ ។ យោ មនោសម្មស្សស្ស វេទនាយ
 ឧប្បាទោ បិតិ អភិជិញ្ញត្តិ ចាតុការោ ទុក្ខស្សសោ
 ឧប្បាទោ រោតាជំ បិតិ ជរាមរណស្ស ចាតុការោ ។

ឧប្បទស្សន្ត

[២១២] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការតាំងនៅ ណា នៃចក្ខុសម្ព័ស្ស ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរា
 នឹងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃមនោ-
 សម្ព័ស្ស ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃជរានឹងមរណៈ ។

[២១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញទៀត ការរលត់ណា
 នៃចក្ខុសម្ព័ស្ស ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានឹងមរណៈ ។ បេ ។ ការ
 រលត់ណា នៃមនោសម្ព័ស្ស ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានឹងមរណៈ ។

[២១៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការតាំងនៅ ណា នៃចក្ខុសម្ព័ស្សជាវេទនា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដ
 នៃជរានឹងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់
 ការមានប្រាកដ ណា នៃមនោសម្ព័ស្សជាវេទនា នេះ ជាការកើតឡើង
 នៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរានឹងមរណៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវិញ្ញោ

[២០៥] យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ចក្កុសម្មស្សជ័យ
 វេទនាយ និរោធនា វ្យាបសមោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស
 អត្តង្គមោ ។ បេ ។ យោ មរោសម្មស្សជ័យ វេទនាយ
 និរោធនា វ្យាបសមោ អត្តង្គមោ ទុក្ខុស្សសោ និរោធនា
 រោតាណំ វ្យាបសមោ ជរាមរណស្ស អត្តង្គមោតិ ។

[២០៦] សាវត្ថំ ។ យោ ភិក្ខុវេ វ្យាបសញ្ញាយ
 ឧប្បាទោ បិតិ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស ចាតុការោ
 ។ បេ ។ យោ ធម្មសញ្ញាយ ឧប្បាទោ បិតិ អភិធិព្វតិ
 ចាតុការោ ទុក្ខុស្សសោ ឧប្បាទោ រោតាណំ បិតិ
 ជរាមរណស្ស ចាតុការោ ។

[២០៧] យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ វ្យាបសញ្ញាយ និរោធនា
 ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស អត្តង្គមោ ។ បេ ។ យោ ធម្ម-
 សញ្ញាយ និរោធនា វ្យាបសមោ អត្តង្គមោ ទុក្ខុស្សសោ
 និរោធនា រោតាណំ វ្យាបសមោ ជរាមរណស្ស អត្តង្គ-
 មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

[២១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ណា នៃចក្ខុសម្ពុស្សជាវេទនា ។ បេ ។ ជាការអស់នៃដកនិងមរណៈ ។ បេ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃមនោសម្ពុស្សជាវេទនា ⁺ នេះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃពេគ ជាការអស់នៃដកនិងមរណៈ ។

[២១៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃរូបសញ្ញា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃដកនិងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃធម្មសញ្ញា ⁺ នេះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃពេគ ជាការមានប្រាកដនៃដកនិងមរណៈ ។

[២១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា នៃរូបសញ្ញា ។ បេ ។ ជាការអស់នៃដកនិងមរណៈ ។ បេ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មសញ្ញា ⁺ នេះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃពេគ ជាការអស់នៃដកនិងមរណៈ ។

ឧប្បទសំយុត្តំ

[២១៨] សារវត្ថុំ ។ យោ ភិក្ខុវេ រូបសញ្ញេតនាយ
 ឧប្បាទោ មីតិ ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស ចាតុភារោ ។ បេ ។
 យោ ធម្មសញ្ញេតនាយ ឧប្បាទោ មីតិ ។ បេ ។ ជរា-
 មរណាស្ស ចាតុភារោ ។

[២១៩] យោ ច ចោ ភិក្ខុវេ រូបសញ្ញេតនាយ
 និរោជោ ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស អត្តផ្តំមោ ។ បេ ។ យោ
 ធម្មសញ្ញេតនាយ និរោជោ រូបសមោ អត្តផ្តំមោ ទុក្ខ-
 ស្សសោ និរោជោ រោតាជំ រូបសមោ ជរាមរណាស្ស
 អត្តផ្តំមោតិ ។

[២២០] សារវត្ថុំ ។ យោ ភិក្ខុវេ រូបតណ្ហាយ ឧប្បា-
 ទោ មីតិ ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស ចាតុភារោ ។ បេ ។
 យោ ធម្មតណ្ហាយ ឧប្បាទោ មីតិ អភិវិញ្ញត្តិ ចាតុ-
 ភារោ ទុក្ខស្សសោ ឧប្បាទោ រោតាជំ មីតិ ជរាមរ-
 ណាស្ស ចាតុភារោ ។

ឧប្បទានយុត្ត

[២១៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
ការតាំងនៅ ណា នៃរូបសញ្ញតនា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃដរ
និងមរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ណា នៃធម្មសញ្ញតនា
។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃដរនិងមរណៈ ។

[២១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការលត់ណា
នៃរូបសញ្ញតនា ។ បេ ។ ជាការអស់នៃដរនិងមរណៈ ។ បេ ។ ការ
លត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មសញ្ញតនា នេះ ជាការ
លត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃដរនិងមរណៈ ។

[២២០] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
ការតាំងនៅ ណា នៃរូបតណ្ហា ។ បេ ។ ជាការមានប្រាកដនៃដរនិង
មរណៈ ។ បេ ។ ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការ
មានប្រាកដ ណា នៃធម្មតណ្ហា នេះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការ
តាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃដរនិងមរណៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធសំកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

(២២១) យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ រូបតណ្ហាយ និរោ-
 ជោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស អន្តន្តមោ ។ បេ ។ យោ
 ធម្មតណ្ហាយ និរោជោ រូបសមោ អន្តន្តមោ ទុក្ខស្ស្ស-
 សោ និរោជោ រោតាទំ រូបសមោ ជរាមរណស្ស
 អន្តន្តមោតិ ។

(២២២) សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ បឋវីជាតុយា ឧប្បា-
 នោ បិទិ អភិនិព្វត្តិ ចាតុការោ ។ បេ ។ ជរាមរណស្ស
 ចាតុការោ យោ អាចោជាតុយា ។ បេ ។ យោ តេជោ-
 ជាតុយា ។ យោ វាយោជាតុយា ។ យោ អាកាស-
 ជាតុយា ។ យោ វិញ្ញាណជាតុយា ឧប្បានោ បិទិ
 អភិនិព្វត្តិ ចាតុការោ ទុក្ខស្ស្សសោ ឧប្បានោ រោតាទំ
 បិទិ ជរាមរណស្ស ចាតុការោ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

(២២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការរលត់ណា

នៃរូបតណ្ហា ។ មេ ។ ជាការអស់នៃដកនិងមរណៈ ។ មេ ។ ការ

រលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃធម្មតណ្ហា ⁺នេះ ជាការរលត់

នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់នៃដកនិងមរណៈ ។

(២២២) ក្រុងសារវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង ការ

តាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃបឋវីធាតុ ។ មេ ។

ជាការមានប្រាកដនៃដកនិងមរណៈ នៃអាប្រាធាតុ ។ មេ ។ នៃតេជោ-

ធាតុ ។ នៃវាយេធាតុ ។ នៃអាកាសធាតុ ។ ការកើតឡើង ការតាំង

នៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃវិញ្ញាណធាតុ ⁺នេះ ជា

ការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃដក

និងមរណៈ ។

ឧប្បទានំយុត្តំ

[២២៣] យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ បឋវីជាតុយា និ-
 រោគោ ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស អត្តផ្គមោ យោ អា-
 ចោជាតុយា និរោគោ ។ បេ ។ ជរាមរណាស្ស អត្តផ្គមោ
 យោ តេជោជាតុយា និរោគោ ។ យោ វាយោជាតុ-
 យា និរោគោ ។ យោ អាគាសជាតុយា និរោគោ ។
 យោ វិញ្ញាណជាតុយា និរោគោ វ្យុបសមោ អត្តផ្គមោ
 ទុក្ខុស្សេសោ និរោគោ រោគានិ វ្យុបសមោ ជរាមរ-
 ណាស្ស អត្តផ្គមោតិ ។

[២២៤] សាវត្ថំ ។ យោ ភិក្ខុវេ វ្យុបស្ស ឧប្បា-
 នោ បិតិ អភិនិព្វតិ ចានុកាវេ ទុក្ខុស្សេសោ ឧប្បា-
 នោ រោគានិ បិតិ ជរាមរណាស្ស ចានុកាវេ យោ
 វេទនាយ ។ បេ ។ យោ សញ្ញាយ ។ យោ សង្ខារ-
 នំ ។ យោ វិញ្ញាណស្ស ឧប្បានោ បិតិ អភិនិព្វតិ
 ចានុកាវេ ទុក្ខុស្សេសោ ឧប្បានោ រោគានិ បិតិ
 ជរាមរណាស្ស ចានុកាវេ ។

ឧប្បទសំយុត្ត

(២២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បួយវិញទៀត ការរលត់ណា
 នៃបឋវីធាតុ ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិម្មរណៈ ការរលត់ណា នៃ
 អាប៊ុយធាតុ ។ បេ ។ ជាការអស់នៃជរានិម្មរណៈ ការរលត់ណា នៃ
 តេជោធាតុ ។ ការរលត់ណា នៃវាយេធាតុ ។ ការរលត់ណា នៃ
 អាកាសធាតុ ។ ការរលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃវិញ្ញា-
 ណធាតុ⁺ នេះ ជាការរលត់នៃទុក្ខ ជាការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ ជាការអស់
 នៃជរានិម្មរណៈ ។

(២២៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃរូប⁺ នេះ ជា
 ការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការមានប្រាកដនៃជរ-
 និម្មរណៈ នៃវេទនា ។ បេ ។ នៃសញ្ញា ។ នៃសង្ខារទាំងឡាយ ។
 ការកើតឡើង ការតាំងនៅ ការវិលត្រឡប់ ការមានប្រាកដ ណា នៃ
 វិញ្ញាណ⁺ នេះ ជាការកើតឡើងនៃទុក្ខ ជាការតាំងនៅនៃរោគ ជាការ
 មានប្រាកដនៃជរានិម្មរណៈ ។

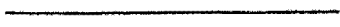
សុត្តន្តបិដកេ សំបុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិគ្គោ

(២២៥) យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ វ្រុបស្ស និរោធនោ
 វ្រុបសមោ អត្តន្តមោ ទុក្ខស្សសោ និរោធនោ រោតា-
 នំ វ្រុបសមោ ជរាមរណស្ស អត្តន្តមោ យោ វេទនាយ
 ។ វេ ។ យោ សញ្ញា ។ យោ សង្ខារនំ ។ យោ
 វិញ្ញាណស្ស និរោធនោ វ្រុបសមោ អត្តន្តមោ ទុក្ខស្ស-
 សោ និរោធនោ រោតានំ វ្រុបសមោ ជរាមរណស្ស
 អត្តន្តមោតិ ។

ឧប្បាសយុត្តំ ។

តិស្សទ្ធានំ

ចក្កំ វ្រុបញ្ច វិញ្ញាណំ
 ដស្សោ ច វេទនាយ ច
 សញ្ញា ច វេទនា តណ្ហា
 តាតុ ខន្ធន តេ ទសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តទិកាយ ខន្ធវិវាទ

(២២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ការលត់ ការ
 ស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់ ណា នៃរូប ទ្រុះ ជា ការលត់នៃទុក្ខ ជា ការស្ងប់
 រម្ងាប់នៃរោគ ជា ការអស់នៃដកនិធិមរណៈ នៃវេទនា ។ មេ ។ នៃ
 សញ្ញា ។ នៃសង្ខារទាំងឡាយ ។ ការលត់ ការស្ងប់រម្ងាប់ ការអស់
 ណា នៃវិញ្ញាណ ទ្រុះ ជា ការលត់នៃទុក្ខ ជា ការស្ងប់រម្ងាប់នៃរោគ
 ជា ការអស់នៃដកនិធិមរណៈ ។

ចប់ ឧប្បាទសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃឧប្បាទសំយុត្តនោះ គឺ

- និយាយអំពីចក្ខុ ១ រូប ១ វិញ្ញាណ ១ ផស្សៈ ១ វេទនា ១
 សញ្ញា ១ មេតនា ១ តណ្ហា ១ ធាតុ ១ ខន្ធ ១ ត្រូវ
 ជា ១០ ។

កិលេសសំយត្តំ

(២២៦) សាវត្ថំ ។ យោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្មំ ធន្ត-

រាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ យោ សោតស្មំ

ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ យោ យានស្មំ

ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ យោ ជីវ្ហយ

ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ យោ កាយស្មំ

ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ យោ មនស្មំ

ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ធសុ ហិទេសុ ចេតសោ

ឧបក្កិលេសោ បហំនោ ហោតិ នេក្ខម្មន្តំ ចស្ស្ស

ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិការិតំ ចិត្តំ កម្មន្តយំ ខាយតិ

អភិញ្ញា សច្ចិករណិយេសុ ធម្មេស្មតិ ។

កិលេសសំយត្ត ១៤

[២២៦] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគ (តម្រេក

ប្រកបដោយសេចក្តីពេញចិត្ត) ណា ក្នុងចក្ខុ⁺ នេះ ជាទប់កិលេស (នាំឲ្យ

សៅហ្មង) របស់ចិត្ត ឆន្ទរាគណា ក្នុងសោតៈ⁺ នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត

ឆន្ទរាគណា ក្នុងឃានៈ⁺ នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ឆន្ទរាគណា ក្នុងជីវា

⁺នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ឆន្ទរាគណា ក្នុងកាយ⁺ នេះ ជាទប់កិលេស

របស់ចិត្ត ឆន្ទរាគណា ក្នុងមនោ⁺ នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ លះបង់នូវទប់កិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុ

ទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ តែងបង្ហូរទៅរកនេកម្មៈផង

ជាចិត្តអប់រំក្នុងនេកម្មៈផង ជាចិត្តគរុផលកាវនាកម្ម ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំង-

ឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាជ័ន្តមផង ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញោ

(២២៧) សាវត្ថំ ។ យោ ភិក្ខុវេ រូបេសុ ធន្តរាតោ
 ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សុទ្ធម្មេសុ ។ យោ
 កន្ធម្មេសុ ។ យោ រសេសុ ។ យោ វោជ្ជព្វេសុ ។ យោ
 ធម្មេសុ ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។
 យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ធនុ ហំនេសុ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហំនោ ហោតិ នេក្ខម្ម-
 និទ្ធិ ចស្ស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិ-
 យំ ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ចិករណីយេសុ ធម្មេស្សតិ ។

(២២៨) សាវត្ថំ ។ យោ ភិក្ខុវេ ចក្កវិញ្ញាណាស្មី
 ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សោ-
 តវិញ្ញាណាស្មី ។ យោ យានវិញ្ញាណាស្មី ។ យោ ជិវ្ហា-
 វិញ្ញាណាស្មី ។ យោ កាយវិញ្ញាណាស្មី ។ យោ មនោ-
 វិញ្ញាណាស្មី ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។
 យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ធនុ ហំនេសុ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសោ បហំនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិទ្ធិ
 ចស្ស្ស ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ
 ខាយតិ អភិញ្ញា សច្ចិករណីយេសុ ធម្មេស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទន្ធាវរវគ្គ

(២២៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា
 កងរូប⁺ នេះ ជាទមកិលេសរបស់ចិត្ត ។ កងសំឡេង ។ កងក្លិន ។
 កងរស ។ កងផោដ្ឋពៈ ។ ឆន្ទរាគណា កងធម្មារមណ៍⁺ នេះ ជា
 ទមកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុលះបង់
 នូវទមកិលេសរបស់ចិត្តកងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ
 តែងបង្ហោនទៅរកនេកម្មៈផង ជាចិត្តអបរំដោយនេកម្មៈផង ជាចិត្តគរវល័
 ការវនាកម្ម ប្រាកដកងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ទត្តមផង ។

(២២៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា
 កងចក្ខុវិញ្ញាណ⁺ នេះ ជាទមកិលេសរបស់ចិត្ត ។ កងសោតវិញ្ញាណ ។
 កងយានវិញ្ញាណ ។ កងដីវិញ្ញាណ ។ កងកាយវិញ្ញាណ ។ ឆន្ទរាគ
 ណា កងមនោវិញ្ញាណ⁺ នេះ ជាទមកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ លះបង់នូវទមកិលេសរបស់ចិត្តកងហេតុទាំង ៦
 នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ តែងបង្ហោនទៅរកនេកម្មៈផង ជាចិត្ត
 អបរំដោយនេកម្មៈផង ជាចិត្តគរវល័ការវនាកម្ម ប្រាកដកងធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទត្តមផង ។

កំលាយសំយុង្គំ

[២២៧] សារវត្ថុ ។ យោ ភិក្ខុវេ ចត្តុសម្មស្ស័ស្ថិ
 ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្រសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សោ-
 តសម្មស្ស័ស្ថិ ។ យោ យានសម្មស្ស័ស្ថិ ។ យោ ជីវ្ហា-
 សម្មស្ស័ស្ថិ ។ យោ កាយសម្មស្ស័ស្ថិ ។ យោ មនោ-
 សម្មស្ស័ស្ថិ ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្រសោ ឧបក្កិលេសោ ។
 យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ។ បេ។ អភិញ្ញា សច្ចិ-
 ករណីយេសុ ធម្មស្វតិ ។

[២៣០] សារវត្ថុ ។ យោ ភិក្ខុវេ ចត្តុសម្មស្ស័ស្ថិជាយ
 វេទនាយ ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្រសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ
 សោតសម្មស្ស័ស្ថិជាយ វេទនាយ ។ យោ យានសម្មស្ស័ស្ថិ-
 ជាយ វេទនាយ ។ យោ ជីវ្ហាសម្មស្ស័ស្ថិជាយ វេទនាយ ។
 យោ កាយសម្មស្ស័ស្ថិជាយ វេទនាយ ។ យោ មនោ-
 សម្មស្ស័ស្ថិជាយ វេទនាយ ធន្តរាតោ ចិត្តស្ស្រសោ ឧ-
 បក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ។ បេ។
 អភិញ្ញា សច្ចិករណីយេសុ ធម្មស្វតិ ។

កិលេសសំយុត្ត

[២២៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ មាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា
 កង្កសម្ព័ស្សន្ត្រះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ កង្កសោតសម្ព័ស្ស ។
 កង្កយានសម្ព័ស្ស ។ កង្កដីរាសម្ព័ស្ស ។ កង្កកាយសម្ព័ស្ស ។ ឆន្ទរាគ
 ណា កង្កមនោសម្ព័ស្សន្ត្រះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ មាលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលណា បើកិក្ខុ ។ បេ ។ កង្កធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគួរ
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទត្តម ។

[២៣០] ក្រុងសាវត្ថី ។ មាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា កង្ក
 ចក្កសម្ព័ស្សជានេនា ន្ត្រះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ កង្កសោតសម្ព័ស្ស-
 ជានេនា ។ កង្កយានសម្ព័ស្សជានេនា ។ កង្កដីរាសម្ព័ស្សជានេនា ។
 កង្កកាយសម្ព័ស្សជានេនា ។ ឆន្ទរាគណា កង្កមនោសម្ព័ស្សជានេនា
 ន្ត្រះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ មាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា បើកិក្ខុ
 ។ បេ ។ កង្កធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏
 ទត្តម ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

[២៣១] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ រូបសញ្ញាយ
 ធញ្ញរកោ ចិន្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សទ្ទ-
 សញ្ញាយ ។ យោ កទ្ទសញ្ញាយ ។ យោ រសសញ្ញា-
 យ ។ យោ ដោដ្ឋព្វសញ្ញាយ ។ យោ ធម្មសញ្ញាយ
 ធញ្ញរកោ ចិន្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ។ បេ ។ អភិញ្ញា សច្ចិករណីយេសុ
 ធម្មស្វតិ ។

[២៣២] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ រូបសញ្ញោតនាយ
 ធញ្ញរកោ ចិន្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យោ សទ្ទ-
 សញ្ញោតនាយ ។ យោ កទ្ទសញ្ញោតនាយ ។ យោ
 រសសញ្ញោតនាយ ។ យោ ដោដ្ឋព្វសញ្ញោតនាយ ។
 យោ ធម្មសញ្ញោតនាយ ធញ្ញរកោ ចិន្តស្ស្សសោ ឧ-
 បក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ។ បេ ។
 អភិញ្ញា សច្ចិករណីយេសុ ធម្មស្វតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ ខុន្ទវគ្គ

(២៣១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា

ក្នុងរបសញ្ញា នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសទ្ធសញ្ញា ។ ក្នុង

គន្ធសញ្ញា ។ ក្នុងរសសញ្ញា ។ ក្នុងផោដ្ឋសញ្ញា ។ ឆន្ទរាគណា

ក្នុងធម៌សញ្ញា នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

កាលណា បើភិក្ខុ ។ បេ ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់

ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ។

(២៣២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា

ក្នុងរបសពោតនា នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្នុងសទ្ធសពោតនា ។

ក្នុងគន្ធសពោតនា ។ ក្នុងរសសពោតនា ។ ក្នុងផោដ្ឋសពោតនា ។

ឆន្ទរាគណា ក្នុងធម៌សពោតនា នេះ ជាទប់កិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា បើភិក្ខុ ។ បេ ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួន

គប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ។

កិលេសសំយុត្ត

(២៣៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា
 ក្រុងរូបតណ្ហា នៈ ជាទុបកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្រុងសធុតណ្ហា ។ ក្រុង
 គន្ធគណា ។ ក្រុងរសតណ្ហា ។ ក្រុងផោដពាគណ្ហា ។ ឆន្ទរាគ
 ណា ក្រុងធម្មតណ្ហា នៈ ជាទុបកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ។ បេ ។ ក្រុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទត្តម ។

(២៣៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា
 ក្រុងបឋវីធាតុ នៈ ជាទុបកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ក្រុងអាបោធាតុ ។
 ក្រុងគេរោធាតុ ។ ក្រុងវាយោធាតុ ។ ក្រុងអាសាសធាតុ ។ ឆន្ទរាគ
 ណា ក្រុងវិញ្ញាណធាតុ នៈ ជាទុបកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលណាបើភិក្ខុលះចង់នូវទុបកិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦
 នេះបានហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្កើនទៅកន្លែងក្នុងផង ជា
 ចិត្តអប់រំក្នុងក្នុងផង ជាចិត្តគរវេលកាវនាកម្ម ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំង-
 ឡាយដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទត្តមផង ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

[២៣៥] សាវត្ថី ។ យោ ភិក្ខុវេ រូបស្មី ធញ្ញរកោ
 ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ មេ ។ យោ វិញ្ញាណស្មី
 ធញ្ញរកោ ចិត្តស្ស្សសោ ឧបក្កិលេសោ ។ យតោ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឥមេសុ ធសុ^(១) ហំនេសុ ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសោ បហំនោ ហោតិ នេក្ខម្មនិទ្ធំ ធស្ស
 ចិត្តំ ហោតិ នេក្ខម្មបរិភាវិតំ ចិត្តំ កម្មនិយំ ខាយតិ
 អភិញ្ញា សន្និករណីយេសុ ធម្មេស្វតិ ។

ពិលេសសំយុត្តំ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ចក្ក រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
 ជស្ស្សា ច វេទនាយ ច
 សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
 ធាតុ ខន្ទេន តេ ទសាតិ ។

១ ឱ. ប. ធិមេសុ បញ្ចសុ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវិញ្ញ

(២៣៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆន្ទរាគណា

ក្នុងរូប⁺ នេះ ជាទមកិលេសរបស់ចិត្ត ។ បេ ។ ឆន្ទរាគណា ក្នុងវិញ្ញាណ

⁺នេះ ជាទមកិលេសរបស់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ

លះបង់នូវទមកិលេសរបស់ចិត្តក្នុងហេតុទាំង ៦ នេះបានហើយ ចិត្តរបស់

ភិក្ខុនោះ រមែងបង្ហាត់ទៅរកនេកមៈផង ជាចិត្តអប់រំក្នុងនេកមៈផង ជា

ចិត្តគួរដល់ការនាកម្ម ប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនគប្បីធ្វើឲ្យជាក់

ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តមផង ។

ចប់ កិលេសសំយុត្ត ។

ឧទ្ទាននៃកិលេសសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីចិត្ត ១ រូប ១ វិញ្ញាណ ១ ផស្សៈ ១ វេទនា ១

សញ្ញា ១ ចេតនា ១ តណ្ហា ១ ធាតុ ១ ខន្ធ ១ ទាំងអស់

នោះ ត្រូវជា ១០ ។

សារប្រតិស័យត្ថ

[២៣៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
វត្ថុយំ វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ បព្វណ្ណសមយំ ទិវា-
សេត្វា បត្តនីវរមាទាយ សារត្ថំ បិណ្ឌាយ ចារិសិ
សារត្ថយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្ថំ បិណ្ឌចាតប្ប-
ដិក្កន្តោ យេន អន្ធរំ តេនុបសង្កមំ ទិវាវិហារាយ
អន្ធរំ អជ្ឈោតាហេត្វា អញ្ញាតស្មី រុត្តម្ភលេ ទិវា-
វិហារំ ទិសីទិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
យណ្ណសមយំ បដិសណ្ឋានា វុដ្ឋិតោ យេន ជេតវនំ
អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ តេនុបសង្កមំ ។ អន្តសា
ខោ អាយស្មា អានន្តោ អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ធូរតោ
វ អាកច្ឆនំ ទិស្វាន អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ឯតទរោ-
ច វិប្បសន្នានំ ខោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត វុដ្ឋិ-
យានំ បរិសុទ្ធា មុទរណ្ណោ បរិយោទានោ កតមេ-
នាយស្មា សារីបុត្តោ អជ្ឈ វិហារេន វិហាសីតិ ។

សារីបុត្រសិរិយត្ត

(២៣៦) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្ត

ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះ

សារីបុត្រមានអាយុ ស្ងៀកស្ងួន ប្រដាប់បាត្រនិងបីវត្ថុបុព្វល្អ សម័យ

ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះគ្រាប់ទៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី

ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃ

កត្តហើយ សំដៅទៅកាន់អន្លូនដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូលសឹប

ក្នុងអន្លូនហើយ គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃទៀបគល់ឈើមួយ ។ គ្រា

នោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុចេញអំពីទីពួនសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ឌ សម័យ

ហើយ ចូលទៅកាន់វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ។ ព្រះអានន្ត

មានអាយុ បានឃើញព្រះសារីបុត្រមានអាយុ កំពុងនិមន្តមកអំពីចម្ងាយ

លុះឃើញហើយ ក៏ពោលនឹងព្រះសារីបុត្រមានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់

អាវសោសារីបុត្រ ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បុរមុខក៏ស្អាតដូរផង

ថ្ងៃនេះ តើព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ទៅវាយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។

ស្កន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយេ ឃ្ល ខន្ធការីវគ្គោ

ឥតាហំ អារុសោ វិវិច្ឆេវ កាមេហំ វិវិច្ឆ អតុសលេហំ

ធម្មេហំ សវិតក្កំ សវិតារំ វិវេកជំ បតិសុខំ បឋមំ

យានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមំ ។ តស្ស មញ្ញំ អារុសោ

ន ឃិវំ ហោតិ អហំ បឋមំ យានំ សមាបជ្ឈាមីតិ វា

អហំ បឋមំ យានំ សមាបន្តោតិ វា អហំ បឋមា

យានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហិ បនាយស្មតោ

សារីបុត្តស្ស ជីយរតិ អហញ្ញាមមញ្ញាមនានុសយា

សុសម្មហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ន ឃិវំ

ហោតិ អហំ បឋមំ យានំ សមាបជ្ឈាមីតិ វា អហំ

បឋមំ យានំ សមាបន្តោតិ វា អហំ បឋមា យានា

វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ម្នាល អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាក

អកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានចូលបឋមជ្ឈានដែលប្រកបដោយវិតក្កវិចារៈ

មានបីគំនិតសុខៈដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

ម្នាល អាវុសោ ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុង

ចូលបឋមជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា អាត្មា

អញបានចេញអំពីបឋមជ្ឈានហើយ ដូច្នោះឡើយ ។ ព្រះអានន្តតបថា

ពិតដូច្នោះមែន ព្រោះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យ

គឺសេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ហេតុ

នោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

អាត្មាអញកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ

ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីបឋមជ្ឈានហើយ ដូច្នោះឡើយ ។

សារីបុត្រសំយុត្តំ

(២៣៧) សារីបុត្រ ។ អន្តសោ ខោ អាយស្មា
 អានន្តោ ។ បេ ។ អាយស្មន្តំ សារីបុត្រំ ឯតនេវោច
 វិប្បសន្នានំ ខោ តេ អារុសោ សារីបុត្រ ឥន្ទ្រិយានំ
 បរិសុទ្ធា មុខវិល្លោ បរិយោនាតោ កតមេនាយស្មា
 សារីបុត្រោ អជ្ឈ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥតាហំ អារុសោ
 វិតក្កវិចារំ វ្រុបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទំ ចេត-
 សោ ឯតោទិកាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិដំ បិតសុខំ
 ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ តស្ស មហ្មំ អារុ-
 សោ ន ឯវំ ហោតិ អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ឈាមីតិ
 វា អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្តោតិ វា អហំ ទុតិយា
 ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហំ បនាយស្មតោ សារី-
 បុត្រស្ស ទីយវត្តំ អហន្តាវមមន្តាវមាណុសយោ សុស-
 ម្ភហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្រស្ស ន ឯវំ ហោតិ
 អហំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ឈាមីតិ វា អហំ ទុតិយំ
 ឈានំ សមាបន្តោតិ វា អហំ ទុតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ
 វាតិ ។

សារីបុត្តសំយុត្ត

(២៣៧) ក្រុងសារី ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ បានឃើញ
 ហើយ ។ ថេ ។ ក៏បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់
 អាវុសាសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បុរមុខក៏ស្អាតផ្សែង
 ថ្ងៃនេះតើព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់សម្រាន្តនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសា ក្នុងទីឯណោះ ព្រោះរម្យបរិតក្កៈវិចារៈ
 ខ្ញុំក៏បានចូលដល់ទុតិយជ្ឈានជាធម៌ជាតកើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺស្នា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ
 វិចារៈ មានតែបីតិរិទ្ធិសុខកើតអំពីសមាធិ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។
 ម្ចាស់អាវុសា ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំ-
 ពុតចូលទុតិយជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលទុតិយជ្ឈានហើយ ឬក៏ថា
 អាត្មាអញបានចេញអំពីទុតិយជ្ឈាន ដូច្នោះឡើយ ។ ព្រះអានន្តតបថា
 ពិតដូច្នោះមែនហើយ ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវ
 អនុស័យគឺសេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ
 ហេតុនោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា អាត្មាអញកំពុតចូលទុតិយជ្ឈាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលទុតិយជ្ឈាន
 ហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីទុតិយជ្ឈាន ដូច្នោះឡើយ ។

សុត្តនិកាយ សុយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ញោ

(២ ៣ ៨) សារីប្បត្ត ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា អន-
 ននោ ។ បេ ។ វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អារុសោ សារីប្បត្ត
 ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធា មុខវិណ្ណោ បរិយោនាតោ តតមេ-
 នាយស្មា សារីប្បត្តោ អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥតា-
 ហំ អារុសោ បីតិយា ច វិហតា ឧបេត្តកោ ច វិហារមិ
 សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេមិ
 យន្តិ អរិយា អាចិត្តន្តិ ឧបេត្តកោ សតិមា សុខវិ-
 ហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ តស្ស
 មយំ អារុសោ ន ឃំ ហោតិ អហំ តតិយំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ តតិយំ ឈានំ សមាបន្នោតិ
 វា អហំ តតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា
 ហិ បនាយស្មតោ សារីប្បត្តស្ស ជិយរត្តិ អហង្ការម-
 មង្ការមាណនុសយា សុសម្មហតា តស្មា អាយស្មតោ
 សារីប្បត្តស្ស ន ឃំ ហោតិ អហំ តតិយំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ តតិយំ ឈានំ សមាបន្នោតិ
 វា អហំ តតិយា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

ពុទ្ធសាស្ត្រសម្មាសម្ពុទ្ធិកាយ ខន្ធវិវិដ្ត

(២៣៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ បានឃើញ
ហើយ ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសាសាវត្ថុ ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា
សម្បូរមុខរបស់លោកក៏ស្អាតផូរផង់ ថ្ងៃនេះ តើព្រះសាវត្ថុមានអាយុ
គង់សម្រាន្តនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសា ក្នុង
ទីឯណោះ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ជាអ្នកព្រងើយផង មាន
សតិវិនិសេចក្តីដឹងខ្លួនផង សោយសុខដោយនាមកាយផង អរិយបុគ្គល
ទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ជាននោះថា ជាអ្នក
មានចិត្តព្រងើយ ជាអ្នកមានស្មារតី មានប្រក្រតីនៅជាសុខ ខ្ញុំក៏បាន
ចូលតតិយជ្ជាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសា ខ្ញុំ
នោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលតតិយជ្ជាន
ឬថា អាត្មាអញបានចូលតតិយជ្ជានហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញ
អំពីតតិយជ្ជាន ដូច្នោះឡើយ ។ ព្រះអានន្តតបថា ពិតដូច្នោះមែនហើយ
ដ្បិតព្រះសាវត្ថុមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យគឺសេចក្តីប្រកាន់
ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ហេតុនោះ បានជាព្រះ
សាវត្ថុមានអាយុមិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូល
តតិយជ្ជាន ឬថា អាត្មាអញបានចូលតតិយជ្ជានហើយ ឬក៏ថា អាត្មា
អញបានចេញអំពីតតិយជ្ជាន ដូច្នោះឡើយ ។

សារីបុត្រសំយុត្តំ

(២៣៧) សារីបុត្រ ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា អាណន្តោ
 ។ បេ ។ វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អារុសោ សារីបុត្រ ឥន្ទ្រិយា-
 និ បរិសុទ្ធា មុខវិណ្ណោ បរិយោទានតោ កកមេនាយស្មា
 សារីបុត្រា អជ្ជ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥណហំ អារុសោ
 សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ចុព្វវសោ-
 មនស្សនោមនស្សនំ អត្តន្តំ មា អនុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខា-
 សតិចារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។
 តស្ស មហ្មំ អារុសោ ន ឃី ហោតិ អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជោតិ វា
 អហំ ចតុត្ថា ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហិ បនា-
 យស្មតោ សារីបុត្រស្ស ទីយរត្តំ អហដ្ឋារមមដ្ឋារមនា-
 នុសយា សុសម្មហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្រស្ស
 ន ឃី ហោតិ អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ វា
 អហំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជោតិ វា អហំ ចតុត្ថា
 ឈានា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

សារីបុត្តសំយត្ត

(២៣៧) ក្រុងសារីត្ថី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានឃើញ
 ហើយ ។ បេ ។ ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា
 សម្បូរមុខក៏ស្អាតផ្លូវផង ថ្ងៃនេះ តើព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់សម្រាន្ត
 នៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ
 ខ្ញុំ លះបង់សេចក្តីសុខផង លះបង់ទុក្ខផង ព្រោះរំលត់សោមនស្សនឹង
 ទោមនស្សអំពីមុនផង បានចូលចិត្តត្រូវ ឥតទុក្ខឥតសុខ មានសតិ
 ដ៏បរិសុទ្ធដោយទេវតា ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ខ្ញុំនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលចិត្តត្រូវ
 ឬថា អាត្មាអញបានចូលចិត្តត្រូវហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញ
 អំពីចិត្តត្រូវ ដូច្នោះឡើយ ។ ព្រះអានន្ទតបថា ពិតដូច្នោះវែមន ដ្បិត
 ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានគាស់រំលើងនូវអនុស័យ គឺសេចក្តីប្រកាន់ថា
 អញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
 ព្រះសារីបុត្តមានអាយុមិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុង
 ចូលចិត្តត្រូវ ឬថា អាត្មាអញបានចូលចិត្តត្រូវហើយ ឬក៏ថា អាត្មា
 អញបានចេញអំពីចិត្តត្រូវ ដូច្នោះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

[២៤០] សាវត្ថំ ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា អានន្តោ
 ។ បេ ។ ឥណហំ អារុសោ សត្វសោ រូបសញ្ញានំ សម-
 តិក្កមា បដិយសញ្ញានំ អត្តឥមា នានត្តសញ្ញានំ អមន-
 សិកាភ អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ញាយតនំ
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ បេ ។ វុដ្ឋិតោតិ វតិ ។

[២៤១] សាវត្ថំ ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា អានន្តោ
 ។ បេ ។ ឥណហំ អារុសោ សត្វសោ អាកាសានញ្ញាយ-
 តនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណានិ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ បេ ។ វុដ្ឋិតោតិ វតិ ។

[២៤២] សាវត្ថំ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 ។ បេ ។ ឥណហំ អារុសោ សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តនំ សមតិក្កម្ម នត្ថំ តតិញ្ញតិ អតតិញ្ញញ្ញាយតនំ ឧ-
 បសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ បេ ។ វុដ្ឋិតោតិ វតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហិវត្ត

(២៤០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ បានឃើញ
 ហើយ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំ កន្លងបង្គំនូវរូបសញ្ញា
 រំលត់នូវបដិយសញ្ញា មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនាគសញ្ញា ដោយប្រការ
 ទាំងពួង ហើយចូលអាកាសានញ្ចាយតនដ្ឋាន ដោយពិចារណា ថា
 អាកាសមិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ បេ ។ ចេញ
 ហើយ ដូច្នោះឡើយ ។

(២៤១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះអានន្តមានអាយុ បានឃើញ
 ហើយ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំកន្លងបង្គំនូវអាកាសា-
 នញ្ចាយតនដ្ឋានដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលវិញ្ញាណញ្ចាយតនដ្ឋាន
 ដោយពិចារណា ថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅ ។ បេ ។ ចេញហើយ ដូច្នោះឡើយ ។

(២៤២) ក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំកន្លងបង្គំនូវវិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលអាកាសញ្ចាយត-
 នដ្ឋាន ដោយពិចារណា ថា អ្វីបន្តិចបន្តួចមិនមានដូច្នោះ ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ។ បេ ។ ចេញហើយ ដូច្នោះឡើយ ។

សារីបុត្រសំយុត្តំ

(២២៧) សារីបុត្រំ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្រោ
 ។ បេ ។ ឥណហំ អាវុសោ អាតិញ្ចាណាយននំ សម-
 តិក្កម្ម លេសញ្ញាណសញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជ វិហា-
 រាមិ ។ បេ ។ វុដ្ឋិតោតិ វតិ ។

(២២៨) ឯតិ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្រោ សា-
 រីបុត្រយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាវាមេ ។
 អថខោ អាយស្មា សារីបុត្រោ បព្វណ្ណសមយំ និក-
 សេត្វា បត្តចរិវាទាយ សារីបុត្រំ បិណ្ណាយ ចារិសិ
 សារីបុត្រំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកតំ បិណ្ណានាតច្ប-
 ដិក្កនោ យេន អន្ធរំនំ តេនុបសង្កបំ ទិវាវិហារាយ
 អន្ធរំនំ អជ្ឈោតាហេត្វា អញ្ញាតស្មី រុត្តម្បលេ ទិវាវិ-
 ហារំ និសីទិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្រោ សា-
 យណ្ណសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ យេន ជេតវនំ
 អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាវាមោ តេនុបសង្កបំ ។ អន្ធសោ
 ខោ អាយស្មា អាននោ អាយស្មនំ សារីបុត្រំ ទ្វរតោ
 វ អាភច្ឆនំ ទិក្ខាន អាយស្មនំ សារីបុត្រំ ឯតនកោច

សារីបុត្តសំយុត្ត

(២៤៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមាន
អាយុ ។ បេ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំកូនឯបង្អស់នូវអាភិព្វញ្ញ
យតនដ្ឋាន បានចូលទៅសញ្ញាសញ្ញាយតនដ្ឋាន ហើយសម្រេច
សម្រាន្តនៅ ។ បេ ។ ចេញហើយ ដូច្នោះឡើយ ។

(២៤៤) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
សារីបុត្តមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ
ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះចូលទៅកាន់ក្រុង
សាវត្ថីដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ បានត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាបច្ឆា-
កត្ត ហើយសំដៅទៅកាន់អន្ទរ័នដើម្បីនៅសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូល
សឹបក្នុងអន្ទរ័នហើយ ក៏គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ទៀបគល់ឈើមួយ ។
គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានចេញអំពីទីពួនសម្បក្នុងវេលាសា-
យណ្ណសម័យ បានចូលទៅកាន់វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ។
ព្រះអានន្តមានអាយុ បានឃើញព្រះសារីបុត្តមានអាយុកំពុងនិមន្តមកអំពី
ចម្ងាយ លុះឃើញហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដំបូងថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

វិប្បសន្នានំ ខោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត វេទ្រិយានំ
 បរិសុទ្ធោ មុខវណ្ណោ បរិយោទានោ កតមេនាយស្មា
 សារីបុត្តោ អដ្ឋ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥនាហំ អាវុ-
 សោ សទ្ធិសោ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម
 សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ តស្ស
 មយ្ហំ អាវុសោ ន ឃី ហោតិ អហំ សញ្ញាវេទ-
 យំតនិរោធំ សមាបជ្ជាមីតិ វា អហំ សញ្ញាវេទយំត-
 និរោធំ សមាបន្នោតិ វា អហំ សញ្ញាវេទយំតនិរោ-
 ធា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។ តថា ហំ បនាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស ទីយវត្តំ អហក្ការមមក្ការមាណុសយា
 សុសម្មហតា តស្មា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ន ឃី
 ហោតិ អហំ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ សមាបជ្ជាមីតិ វា
 អហំ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ សមាបន្នោតិ វា អហំ
 សញ្ញាវេទយំតនិរោធា វុដ្ឋិតោតិ វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវត្ត

ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ឥន្ទ្រិយរបស់លោកជ្រះថ្លា សម្បជ្ឈមុខក៏ស្អាតផ្សំ-
 ផង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក្នុងវិថូនេះ តើគង់នៅដោយធម៌ជាគ្រឿង
 នៅដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំបានកន្លងបង្គំនៅ-
 សញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង បានចូលសញ្ញាវេទ-
 យិតនិរោធិ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនោះ មិន
 មានសេចក្តីបរិភិក្ខយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកំពុងចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធិ
 ឬថា អាត្មាអញបានចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធិហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញ
 បានចេញអំពីសញ្ញាវេទយិតនិរោធិ ដូច្នោះឡើយ ។ ព្រះអានន្តតបថា
 ពិតដូច្នោះមែន ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុបានគាស់រំលើងនូវអនុស័យគឺ
 សេចក្តីប្រកាន់ថាអញ ថារបស់អញ អស់កាលយូរមកហើយ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា អាត្មាអញកំពុងចូលសញ្ញាវេទយិតនិរោធិ ឬថា អាត្មាអញបានចូល
 សញ្ញាវេទយិតនិរោធិហើយ ឬក៏ថា អាត្មាអញបានចេញអំពីសញ្ញាវេទ-
 យិតនិរោធិ ដូច្នោះឡើយ ។

សារីបុត្រសំយុត្តំ

(២៤៥) ឯតំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្រោ រា-
 ជគហោ វិហារតិ វេទ្យុវនេ កលន្តកនិវាបេ ។ អថខោ
 អាយស្មា សារីបុត្រោ បុព្វណសមយំ និវាសេត្វា បត្ត-
 ជីវមាណាយ រាជគហំ បិណ្ណាយ ចារិសិ រាជគហោ
 សបទានំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា តំ បិណ្ណាចាតំ អញ្ញាតិ
 កុឡម្ហូលំ^(១) និស្សយ កុញ្ញាតិ ។ អថខោ ស្វបិម្ពី
 ចរិត្វាជីកា យេនាយស្មា សារីបុត្រោ តេនុបសង្កម្ព
 ឧបសង្កម្ពត្វា អាយស្មន្តំ សារីបុត្រំ ឯតទវោច កំ ន
 ខោ សមណា អនោមុខោ កុញ្ញាសីតិ ។ ន ខ្វាហំ កតិនិ
 អនោមុខោ កុញ្ញាមីតិ ។ តេនហិ សមណា ឧត្តមុខោ
 កុញ្ញាសីតិ ។ ន ខ្វាហំ កតិនិ ឧត្តមុខោ កុញ្ញាមីតិ ។
 តេនហិ សមណា ធិសាមុខោ កុញ្ញាសីតិ ។ ន ខ្វាហំ
 កតិនិ ធិសាមុខោ កុញ្ញាមីតិ ។ តេនហិ សមណា

១ ឧ. កុឡំ ។

សារីបុត្តសម្ពុត្ត

(២៤៥) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេជ្ជវ័ន ជាកលន្តកុនិកបស្ថាន ដិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
 សារីបុត្តមានអាយុ ស្ងៀកស្ងួង ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ
 ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះចូលទៅបិណ្ឌបាត
 តាមលំដាប់ច្រកក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះហើយ បានទៅគង់អាស្រ័យ ក្បែរជើង
 ដង្កាន់មួយ ឆាន់ចង្កាន់បិណ្ឌបាតនោះ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជិកា
 ឈ្មោះ សូចិមុខី បានចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នោះថា បពិត្រសមណៈ
 លោកទុនមុខឆាន់ប្តូអ៊ី ។ នៃបួនស្រី អាត្មាមិនមែនទុនមុខឆាន់ទេ ។
 បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកឆើយមុខឆាន់ប្តូ ។ ម្ចាស់បួនស្រី
 អាត្មាមិនមែនឆើយមុខឆាន់ទេ ។ បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោក
 បែរមុខទៅកាន់ទិសធំ (ទាំងបួន) ឆាន់ប្តូអ៊ី ។ ម្ចាស់បួនស្រី អាត្មាមិន
 មែនបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ទេ ។ បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុណ្ឌវគ្គោ

វិទិសាមុខោ កុញ្ញាសីតិ ។ ន ខ្លាហំ កកិនិ វិទិសាមុខោ
 កុញ្ញាមីតិ ។ កកិនិ នុ សមណា អនោមុខោ កុញ្ញាសីតិ
 ឥតិ បុដ្ឋោ សមាណោ ន ខ្លាហំ កកិនិ អនោមុខោ
 កុញ្ញាមីតិ វិនេសិ តេនហិ សមណា ឧត្តមុខោ កុញ្ញាសីតិ
 ឥតិ បុដ្ឋោ សមាណោ ន ខ្លាហំ កកិនិ ឧត្តមុខោ កុញ្ញា-
 មីតិ វិនេសិ តេនហិ សមណា ទិសាមុខោ កុញ្ញាសីតិ
 ឥតិ បុដ្ឋោ សមាណោ ន ខ្លាហំ កកិនិ ទិសាមុខោ
 កុញ្ញាមីតិ វិនេសិ តេនហិ សមណា វិទិសាមុខោ កុញ្ញា-
 សីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាណោ ន ខ្លាហំ កកិនិ វិទិ-
 សាមុខោ កុញ្ញាមីតិ វិនេសិ កកេត្តារហំ សមណា
 កុញ្ញាសីតិ ។ យេ ហិ កេតិ កកិនិ សមណា ព្រាហ្មណា
 វត្តវិជ្ជាវិញ្ញាណវិជ្ជាយ មិញ្ញាជីវេន ជីវិតំ កកេត្តំ ឥមេ
 វត្តនំ កកិនិ សមណា ព្រាហ្មណា អនោមុខោ កុញ្ញាមីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្រនិកាយ ខុទ្ទកវិគ្គ

លោកភិកម្មខ្មៅកាន់ទិសតូច (ទាំងបួន) ឆាន់ប្តូរ ។ ម្ចាស់បួនស្រី
 អាត្មាមិនមែនភិកម្មខ្មៅកាន់ទិសតូចឆាន់ទេ ។ ចុះព្រោះហេតុដូច
 ម្តេច កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ លោកទុនមុខឆាន់
 ប្តូរ លោកឆ្លើយថា នៃបួនស្រី អាត្មាមិនមែនទុនមុខឆាន់ទេ កាល
 ដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកឆ្លើយមុខឆាន់
 ប្តូរ លោកឆ្លើយថា នៃបួនស្រី អាត្មាមិនមែនឆ្លើយមុខឆាន់ទេ កាល
 ដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកបែរមុខទៅ
 កាន់ទិសធំឆាន់ ប្តូរ លោកឆ្លើយថា នៃបួនស្រី អាត្មាមិនមែនបែរ
 មុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ទេ កាលដែលខ្ញុំសួរថា បពិត្រសមណៈ បើ
 ដូច្នោះ លោកភិកម្មខ្មៅកាន់ទិសតូចឆាន់ប្តូរ លោកឆ្លើយថា នៃបួន
 ស្រី អាត្មាមិនមែនភិកម្មខ្មៅកាន់ទិសតូចឆាន់ទេ បពិត្រសមណៈ ចុះ
 លោកឆាន់ដូចម្តេចវិញ ។ នៃបួនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ
 ចិត្តមជ្ឈិកដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលទាយចំការទីដី
 ម្ចាស់បួនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថាអ្នកទុនមុខឆាន់ ។

សម្តែងសំយុង្គ

យេ ហំ កេតិ ភតិទិ សមណាព្រាហ្មណា នក្ខត្ត-
វិជ្ជាតិវន្តានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យន្តំ ឥមេ

វុច្ឆន្តិ ភតិទិ សមណាព្រាហ្មណា ឧត្តមុទា កុញ្ញន្តំ ។

យេ ហំ កេតិ ភតិទិ សមណាព្រាហ្មណា ទ្ធភេយ្យប្ប-
ហំណាភមនានុយោកា មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យន្តំ

ឥមេ វុច្ឆន្តិ ភតិទិ សមណាព្រាហ្មណា ទិសាមុទា
កុញ្ញន្តំ ។ យេ ហំ កេតិ ភតិទិ សមណាព្រាហ្មណា

អន្តវិជ្ជាតិវន្តានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យន្តំ ឥ-
មេ វុច្ឆន្តិ ភតិទិ សមណាព្រាហ្មណា វិទិសាមុទា

កុញ្ញន្តំ ។ សោ ខ្លាហំ ភតិទិ ន វុត្តវិជ្ជាតិវន្តានវិជ្ជាយ
មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យមិ ន នក្ខត្តវិជ្ជាតិវន្តាន-

វិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យមិ ន ទ្ធភេយ្យប្ប-
ហំណាភមនានុយោកា មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យមិ

ន អន្តវិជ្ជាតិវន្តានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កកេយ្យមិ
ធម្មេន ភិក្ខុំ បរិយេសាមិ ធម្មេន ភិក្ខុំ បរិយេសិត្តា

សារីបុត្តសំយុត្ត

មាលបុនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆា-
 ជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលខាងនក្ខត្តបូក្ស នៃបុនស្រី សម-
 ណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថាអ្នកងើយមុខឆាន់ នៃបុនស្រី ពួកសម-
 ណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះការប្រកប
 រឿយៗ នូវទុក្ខកម្មនិងការបញ្ជានដំណឹង នៃបុនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍
 ពួកនេះ ហៅថាបែរមុខទៅកាន់ទិសជំនាន់ ។ នៃបុនស្រី ពួកសម-
 ណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា
 គឺវិជ្ជាមើលខាងអង្គសម្បត្តិ (ទាយលក្ខណៈ) នៃបុនស្រី សមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថាបែរមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ ។ នៃបុនស្រី
 អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើល
 ទាយចំការទេ អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា
 គឺវិជ្ជាទាយនក្ខត្តបូក្សទេ អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះ
 ការប្រកបរឿយៗ នូវទុក្ខកម្មនិងការបញ្ជានដំណឹងទេ អាត្មាមិនមែន
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាទាយអង្គសម្បត្តិទេ
 អាត្មាតែងស្វែងរកកិក្ខាដោយធម៌ លុះស្វែងរកកិក្ខាបានដោយធម៌ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវិដ្តោ

កុញ្ញាបីតិ ។ អថខោ ស្វចិម្បជី បរិញ្ញាជិតា រាជគហោ
 រថិយាយ រថិយំ សិដ្ឋាជកេនន សិដ្ឋាជកំ ឧប-
 សន្តមិត្តា ឃីហារោចេសិ ធម្មតំ សមណា សក្យបុត្តិ-
 យា អាហារំ អាហារេន្តិ អនវជ្ជិ សមណា សក្យ-
 បុត្តិយា អាហារំ អាហារេន្តិ ទេថ សមណានិ សក្យ-
 បុត្តិយានិ បិណ្ណានិ ។

សារីបុត្តសំយុត្តំ ។

ពិស្សទ្ធានំ

វិវេកំ អវិតក្កំ ច
 បីតិ ឧបេត្តា ចតុត្តិ(១)
 អាតាសញ្ជោវ វិញ្ញាណំ
 អាតិញ្ជោនេសញ្ញាណ(២)
 និរោដោ នវហោ វុត្តោ
 ទសមំ ស្វចិម្បជី ចាតិ ។

១ ឧ. ម. បុត្តនំ ។ ២ អាតិញ្ជោវិសញ្ញាណំ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ទើបឆាន់ ។ គ្រានោះ សូចិមុខ័បរិព្វាជីកា ចេញអំពីប្រកបចូលទៅកាន់
 ប្រក ចេញពីផ្លូវត្រឡែងកែងចូលទៅកាន់ផ្លូវត្រឡែងកែង ក្នុងក្រុងរាជ-
 គ្រឹះ ប្រាប់គេយ៉ាងនេះថា សមណសក្យបុត្រទាំងឡាយ តែងឆាន់
 អាហារប្រកបដោយធម៌ សមណសក្យបុត្រទាំងឡាយ តែងឆាន់អាហារ
 ដែលមិនមានទោស អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រគេនដុំបាយដល់ពួកសមណ-
 សក្យបុត្រផងចុះ ។

ចប់ សារីបុត្តសម្មុត្ត ។

ឧទ្ធចាននៃសារីបុត្តសម្មុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពី បឋមជ្ឈានប្រកបដោយវិវេក ១ ទុតិយជ្ឈានមិន
 មានវិតក្កៈ ១ តតិយជ្ឈានប្រាសចាកបីតិ ១ ចតុត្ថជ្ឈានប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា ១ អាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនជ្ឈាន ១ អាកិញ្ញញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ សញ្ញាវេទយិតនិរោធិ ជាគម្រប់ប្រាំ-
 បួន ១ គម្រប់ ១០ នឹងរឿងសូចិមុខ័បរិព្វាជីកា ។

ពាក្យសំយោគ

[១៤៦] សាវត្ថុ ។ តត្រ ខោ ។ ចតស្ស្ស សម

ភិក្ខុវេ ឆាកយោនិយោ ។ កតមា ចតស្ស្ស ។

អណ្ណជា ឆាក ជលាពុជា ឆាក សំសេនជា ឆាក

ឧបចាតិកា ឆាក ។ សម ខោ ភិក្ខុវេ ចតស្ស្ស

ឆាកយោនិយោតិ ។

[២៤៧] សាវត្ថុ ។ ចតស្ស្ស សម ភិក្ខុវេ ឆាកយោ-

និយោ ។ កតមា ចតស្ស្ស ។ អណ្ណជា ឆាក ជលា-

ពុជា ឆាក សំសេនជា ឆាក ឧបចាតិកា ឆាក ។

តត្រ ភិក្ខុវេ អណ្ណជេហិ ឆាកេហិ ជលាពុជា ច សំសេ-

នជា ច ឧបចាតិកា ច ឆាក បណីតតរ ។ តត្រ

ភិក្ខុវេ អណ្ណជេហិ ច ជលាពុជេហិ ច ឆាកេហិ

សំសេនជា ច ឧបចាតិកា ច ឆាក បណីតតរ ។

តាកល្លយ័ត

[១៤៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កំណើតរបស់នាគនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ចុះកំណើត ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កំណើត
៤ គឺ ពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើត ១ ពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើត ១ ពួក
នាគជាសំសេទដៈកំណើត ១ ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់នាគ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៤៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់
នាគនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ចុះកំណើត ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កំណើត ៤ គឺ ពួក
នាគជាអណ្ណដៈកំណើត ១ ពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើត ១ ពួកនាគជា
សំសេទដៈកំណើត ១ ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បណ្តា នាគទាំងនោះ ពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើតក្តី ពួក
នាគជាសំសេទដៈកំណើតក្តី ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើតក្តី ប្រសើរ
ជាងពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា នាគទាំង
នោះ ពួកនាគជាសំសេទដៈកំណើតក្តី ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើតក្តី
ប្រសើរជាងពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើតនិងពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញោ

តត្រត ភិក្ខុវេ អណ្ណាដេហិ ច ជលាតុដេហិ ច សំសេ-
នដេហិ ច នាគេហិ ឧបហាតិកោ នាតា បណីតតវា ។
ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ ចតស្សោ នាគយោនិយោតិ ។

(២៤៨) ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថយំ វិហាតិ ជេត-
វានេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាវាមេ ។ អថខោ អញ្ញាតវេ
ភិក្ខុ យេន ភកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
អភិវំទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ
សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវេច កោ នុ ខោ កន្តេ
ហេតុ កោ មច្ចយោ យេន មិធកកេច្ច អណ្ណាជា នាតា
ឧហោសមំ ឧបវសន្តំ វេស្សដ្ឋកាយា(១) ច ភវន្តិតិ ។
ឥន ភិក្ខុ ឯកវន្តានំ អណ្ណាជានំ នាតានំ ឯវំ ហោតិ
មយំ ខោ ឡត្វ កាយេន ទ្វយការិវោ អហុម្ម
វាបាយ ទ្វយការិវោ មនសា ទ្វយការិវោ តេ មយំ

១ ឧ. ឧប្បន្តិកាយ ច ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទន្ធាវវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកនាគទាំងនេះ ពួកនាគជាទុបបាតិកៈ
កំណើត ប្រសើរជាងពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើតផង ជាងពួកនាគជា
ដលាព្យដៈកំណើតផង ជាងពួកនាគជាសំសេទដៈកំណើតផង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតរបស់នាគ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៤៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
មានភិក្ខុមួយរូប បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
ភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច
ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាអណ្ណដៈកំណើត ក្នុងលោកនេះ រក្សាទុបាសថ
ផង មានកាយដ៏ស្អាត (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីអាណម្ហាយន៍)
ផង ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកនាគជាអណ្ណដៈខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តី
ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើម ពួកយើងធ្វើអំពើទាំងពីរគឺកុសលនិងអកុ-
សលដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរគឺកុសលនិងអកុសលដោយវាចា ធ្វើអំពើ
ទាំងពីរគឺកុសលនិងអកុសលដោយចិត្ត ពួកយើងទាំងនោះ (ព្រោះតែ)

ពាក្យសំយុង្គ

កាយេន ធូយកាវិនោ វាហាយ ធូយកាវិនោ មនសា
 ធូយកាវិនោ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា អណ្ណាជាំនិ
 នាតានំ សហព្យាតំ ឧបបន្នា សមជ្ឈ មយំ កាយេន
 សុចរិតំ ចរេយ្យម វាហាយ សុចរិតំ ចរេយ្យម ម-
 នសា សុចរិតំ ចរេយ្យម ឃិរិ មយំ កាយស្ស ភេទា
 បរិ មរណា សុគតិ សក្កំ លោកិ ឧបបជ្ជេយ្យម ហន្ត
 មយំ ឯតវហំ កាយេន សុចរិតំ ចរម វាហាយ សុចរិតំ
 ចរម មនសា សុចរិតំ ចរមាតិ ។ អយំ ទោ ភិក្ខុ
 ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធកេត្តេ អណ្ណាជា នាតា
 ឧហោសថំ ឧបវសន្តំ វេស្សជ្ជកាយា ច កវន្តិតិ ។

(២៤៧) សាវត្ថំ ។ អថទោ អព្ពាតវេ ភិក្ខុ យេន
 កតវា ។ បេ។ ឯតមន្តំ និសិដ្ឋោ ទោ សោ ភិក្ខុ
 កកវន្តំ ឯតនវេច កោ នុ ទោ កន្តេ ហេតុ កោ បច្ច-
 យោ យេន មិធកេត្តេ ជលាតុជា នាតា ឧហោសថំ
 ឧបវសន្តំ វេស្សជ្ជកាយា ច កវន្តិតិ ។ (សត្វំ វិគ្គា-

នាពស័យុត្ត

ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរ
 ដោយចិត្ត លុះបែកធ្លាយរាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត
 ជាមួយនឹងពួកនាគជាអង្គជះកំណើត ប្រសិនបើឥឡូវនេះ ពួកយើង
 ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត
 ដោយចិត្ត លុះពួកយើងបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ
 នឹងបានទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទៅលោក ដោយហេតុយ៉ាងនេះពុំខាន បើ
 ដូច្នោះមានតែ ពួកយើង ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត
 ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាអង្គជះកំណើតក្នុង
 លោកនេះ រក្សាទុកបោសសម្រេចផង មានកាយដ៏ស្អាត (ព្រោះមិនអើពើនឹង
 សេចក្តីអន្តរាយអំពីអាលម្ពាយន៍) ផង ។

(២៤៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូប (ចូល
 ទៅគាល់) ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាដលាពុជៈ
 កំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាទុកបោសសម្រេចផង មានកាយដ៏ស្អាត (ព្រោះមិន
 អើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីអាលម្ពាយន៍) ផង ។ (សេចក្តីទាំងអស់

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្ម ខន្តវារវិញ្ញា

រេតតំ) ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន

មិធរកេត្តេ ជយាតុជា នាតា ឧចោសមិ ឧបវសន្តិ

វោស្សដ្ឋកាយា ច កវន្តិតិ ។

(២៥០) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសំដ្ឋោ ខោ សោ

ភិក្ខុ កកវន្តិ ឯតទរោច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ កោ

បច្ចយោ យេន មិធរកេត្តេ សំសេទជា នាតា ឧចោ-

សមិ ឧបវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច កវន្តិតិ ។ (សត្វ

វិត្តារេតតំ) ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ

យេន មិធរកេត្តេ សំសេទជា នាតា ឧចោសមិ ឧ-

បវសន្តិ វោស្សដ្ឋកាយា ច កវន្តិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារិគ្គ

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាដលាពុជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាទុកបោសថ
 ផង មានកាយដ៏ស្អិត (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីអាលម្ភាយន៍)
 ផង ។

[២៥០] ក្រុងសាវតី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះជាសំសេទជៈកំណើតក្នុង
 លោកនេះ រក្សាទុកបោសថផង មានកាយដ៏ស្អិត (ព្រោះមិនអើពើនឹង
 សេចក្តីអន្តរាយអំពីអាលម្ភាយន៍) ផង (សេចក្តីទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួក
 នាគខ្លះជាសំសេទជៈកំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាទុកបោសថផង មានកាយ
 ដ៏ស្អិត (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីអាលម្ភាយន៍) ផង ។

នាគសំយក្ក

(២៥៧) សារវន្តំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខុន្តំ ឯតទភោច កោ ធុ ទោ ភន្តេ ហេតុ កោ
 បន្តាយោ យេន មិធកកេត្វ ឧបហតិកា នាតា ឧហោ-
 សមំ ឧបសន្តំ វេស្សដ្ឋកាយា ច កវន្តិតំ ។ ឥធិ ភិក្ខុ
 ឯកមន្តំ ឧបហតិកាមំ នាតាមំ ឯវំ ហោតិ មយំ ទោ
 បុត្រេ កាយេន ទ្ធិយការិណោ អហុម្ព វាចាយ ទ្ធិយកា-
 រិណោ មនសា ទ្ធិយការិណោ តេ មយំ កាយេន ទ្ធិយ-
 ការិណោ វាចាយ ទ្ធិយការិណោ មនសា ទ្ធិយការិណោ
 កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា ឧបហតិកាមំ នាតាមំ
 សហព្យាតំ ឧបបន្នា សចន្តំ មយំ កាយេន សុចរិតំ
 ចរេយ្យាម វាចាយ សុចរិតំ ចរេយ្យាម មនសា សុចរិតំ
 ចរេយ្យាម ឯវំ មយំ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា
 សុគតំ សុកំ លោកិ ឧបបន្នេយ្យាម ហន្ត មយំ

នាគសំយុត្ត

(២៥១) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះ ជាឧបបាតិកៈ
 កំណើតក្នុងលោកនេះ រក្សាទេវបាសថផង មានកាយដ៏ស្និទ្ធ (ព្រោះ
 មិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយអំពីពាលម្តាយន៍) ផង ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួក
 នាគខ្លះជាឧបបាតិកៈកំណើតក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 កាលពីដើម ពួកយើងធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយ
 វាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត ព្រោះពួកយើងទាំងនោះ ធ្វើអំពើទាំងពីរ
 ដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត លុះ
 បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីស្លាប់ទៅ ក៏បានកើតជាមួយនឹងពួកនាគជា
 ឧបបាតិកៈកំណើត បើក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកយើងប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយ
 កាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត លុះពួកយើង
 បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិ-
 សុគតិទៅលោកដោយហេតុយ៉ាងនេះតាំងខាន បើដូច្នោះមានតែ ពួកយើង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

ឯតទ្ធិហិ កាយេន សុច្ឆរិតំ ចរាម វាចាយ សុច្ឆរិតំ
ចរាម មនសា សុច្ឆរិតំ ចរាហិតំ ។ អយំ ទោ ភិក្ខុ
ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេន មិធកកោត្ត ឧបចានិ-
កា ធាតា ឧទោសមិ ឧបវសន្តិ វេស្សដ្ឋកាយា ច
កវន្តិតំ ។

(១៥២) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ សោ
ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទ្ធិវេច កោ ទុ ទោ ភន្ត ហេតុ
កោ បច្ចុយោ យេន មិធកកោត្ត កាយស្ស ភេទា
បរំ មរណា អណ្ណជានំ ធាតានំ សហព្យតំ ឧប-
បជ្ជតិតំ ។ ឥធិ ភិក្ខុ ឯកកោត្ត កាយេន ទ្ធិយ-
ការី ហោតិ វាចាយ ទ្ធិយការី មនសា ទ្ធិយការី
តស្ស សុតំ ហោតិ អណ្ណជា ធាតា ទីយាយុកា
វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា
អណ្ណជានំ ធាតានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជយ្យន្តិ ។ សោ
កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អណ្ណជានំ ធាតានំ
សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិតំ ។ អយំ ទោ ភិក្ខុ ហេតុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធភារវគ្គ

ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត
ដោយចិត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះកុំខាន ។ មាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជា
បច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកនាគខ្លះ ជាឧបបាតិកៈកំណើត ក្នុងលោកនេះ
រក្សាទុកបោសថផង មានកាយដ៏ស្អាត (ព្រោះមិនអើពើនឹងសេចក្តីអន្តរាយ
អំពីពាលម្តាយន៍) ផង ។

[២៥២] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែក
ធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅខាងមុខ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាអណ្តូងៈ
កំណើត ។ មាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើអំពើទាំងពីរ
ដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គល
នោះ បានឮថា ពួកនាគជាអណ្តូងៈកំណើតមានអាយុវែង មានសម្បុរ
ល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
ថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញដល់បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេច-
ក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្តូងៈកំណើត ។
បុគ្គលនោះដល់រំលាងខ្លួន បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏បានទៅកើតជា
មួយនឹងពួកនាគ ជាអណ្តូងៈកំណើតមែន ។ មាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ

ពាក្យសំយោគ

អយំ បច្ចុយោ យេន មិធកត្តោ កាយស្ស ភេនា បរិ
មរណា អណ្ណាជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ឈតីតិ ។

(២៥៣) សារត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទភោច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុកោ
បច្ចុយោ យេន មិធកត្តោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរ-
ណា ជលាតុជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ឈតីតិ
។ បេ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេន
មិធកត្តោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា ជលាតុ-
ជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ឈតីតិ ។

(២៥៤) សារត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទភោច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ
កោ បច្ចុយោ យេន មិធកត្តោ កាយស្ស ភេនា
បរិ មរណា សំសេនជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧប-
បជ្ឈតីតិ ។ បេ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចុ-
យោ យេន មិធកត្តោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា
សំសេនជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ឈតីតិ ។

ពាក្យសំយោគ

នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ
បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ បានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាអណ្តូងៈ
កំណើត ។

(២៥៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
រាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ បានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជា
ដលាពុជៈកំណើត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែល
នាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើត ។

(២៥៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
រាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាសំ-
សេទដៈកំណើត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែល
នាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាសំសេទដៈកំណើត ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មេត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវិដ្ឋោ

(២៥៥) សាវ័ត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ ភិក្ខុ
 កក្កដន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ កោ
 បច្ចយោ យេន មិធកក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរិ
 មរណា ឧបទាតិកានំ ធាតានំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋ-
 តិតិ ។ នីធិ ភិក្ខុ ឯកក្ខោ កាយេន ទ្ធិយការី
 ហោតិ វាចាយ ទ្ធិយការី មនសា ទ្ធិយការី តស្ស
 សុតំ ហោតិ ឧបទាតិកា ធាតា ធិយាយុកា វណ្ណ-
 វិដ្ឋោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឃិរិ ហោតិ អហោ វតា-
 ហំ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា ឧបទាតិកានំ ធាតា-
 នំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា
 បរិ មរណា ឧបទាតិកានំ ធាតានំ សហព្យតំ ឧប-
 បដ្ឋតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន
 មិធកក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា ឧបទាតិ-
 កានំ ធាតានំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ ខន្ធវិវត្ត

(២៥៥) ក្រុងសាវតី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះកាតដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី
ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
រាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាឧប-
បាតិកៈកំណើត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរ
ដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គល
នោះ បានឮថា ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើត មានអាយុវែង មាន
សម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញដល់បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់
អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាឧបបាតិកៈ
កំណើត ។ ដល់បុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ ជាឧបបាតិកៈកំណើតមែន ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែក
ធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគ
ជាឧបបាតិកៈកំណើត ។

ពាក្យស្តី

(២៥៦) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និស្សោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខន្តំ ឯតទោវេច កោ នុ ទោ ភន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេន បិដេកត្តោ កាយស្ស ភេទា
 បរិ មរណា អណ្ណជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជ-
 តីតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុ ឯកត្តោ កាយេន ទ្ធិយការី ហោ-
 តិ វាបាយ ទ្ធិយការី មនសា ទ្ធិយការី តស្ស សុតំ
 ហោតិ អណ្ណជា នាតា ទីយាយុកា វណ្ណវត្តោ សុខត-
 ហុលាតិ ។ តស្ស ឃីរិ ហោតិ អហោ វតាហំ កា-
 យស្ស ភេទា បរិ មរណា អណ្ណជានំ នាតានំ សហ-
 ព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្តិ ទេតិ ចានិ ទេតិ
 វត្តំ ទេតិ យានិ ទេតិ មាលំ ទេតិ ភន្តិ ទេតិ វិលេបនិ
 ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសមំ ទេតិ បដិមេយ្យំ ទេតិ ។
 សោ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា អណ្ណជានំ នា-
 តានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ទោ ភិក្ខុ ហេតុ
 អយំ បច្ចយោ យេន បិដេកត្តោ កាយស្ស ភេទា
 បរិ មរណា អណ្ណជានំ នាតានំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជតីតិ ។

ពាចស័យុត្ត

[២៥៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាង កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ណដៈ កំណើត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយ កាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើតមានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មាន សេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូច ម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើត ។ ទើបបុគ្គលនោះ ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រ- អូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសម្រាប់សំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យ គ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តី ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើតមែន ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែក ធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជា អណ្ណដៈកំណើត ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវ្រោ

(២៥៧) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ
កោ បច្ចយោ យេន មិទេកថោ កាយស្ស ភេទា
បរិ មរណា ជលាតុជានំ ឆាកានំ ។ បេ ។ សំសេទ-
ជានំ ឆាកានំ ។ ឧបចាតិកានំ ឆាកានំ សហព្យតិ
ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ឯកថោ កាយេន ទ្ធិយ-
ការី ហោតិ វាហយ ទ្ធិយការី មនសា ទ្ធិយការី
តស្ស សុតិ ហោតិ ឧបចាតិកា ឆាកា ធីយាយុកា
វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ
វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា ឧបចាតិកានំ
ឆាកានំ សហព្យតិ ឧបបជ្ជេយ្យន្តំ ។ សោ អន្តំ ទេតិ
ចានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ
កន្តំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ
ទេតិ បដិមេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទន្ធហារិក្ខ

[២៥៧] ក្រុងសាវតី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកគ្នាយក
 កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាដលាពូជៈ
 កំណើត ។ បេ ។ នឹងពួកនាគជាសំសេទដៈកំណើត ។ ទៅកើតជាមួយ
 នឹងពួកនាគជាទបបាតិកៈកំណើត ។ មាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
 ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរ
 ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកនាគជាទបបាតិកៈកំណើតមានអាយុ
 វែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីស្ងប់ច្រើន ។ បុគ្គលនោះ ក៏មានសេច-
 ក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចមេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដែលបែកគ្នាយកកាយ
 បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជាទបបា-
 តិកៈកំណើត ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ
 ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសម្រាប់
 សំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកគ្នាយក-

នាគសំយុង្គ

បរិ មរណា ឧបចាតិកានំ នាកានំ សហព្យាតំ ឧប-
 បជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេន
 មិធេកក្ខោ កាយស្ស កេនា បរិ មរណា ឧបចាតិកា-
 នំ នាកានំ សហព្យាតំ ឧបបជ្ជតិ ។ (ឥមំនា បេយ្យា-
 លេន សហ ទិស សុត្តន្តា វិត្តារា ចត្វសុ យោជីសុ
 ចត្តាឡីសិ វេយ្យាករណា កាតព្វា ទិស សុត្តន្តា
 ហោន្តិ បណ្ណាសំ សុត្តន្តា ហោន្តិ) ។

នាគសំយុង្គ ។

ត្រៀម

សុទ្ធកត្តា^(១) បណីតតរិ
 ចតុរោ ច ឧបោសថា
 តស្ស សុតិ ចតុរោ ច
 ដាន្ទបកាវា ចតុរោ
 នាកេហិ សុប្បកាសិ តាតិ ។

១ ឧ. ម. សុទ្ធិកញ ។

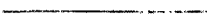
នាគសំយត្ត

កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជា ឧបបា-
 តិកៈកំណើតមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំ
 ឲ្យបុគ្គលខ្លះក៏លោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
 ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកនាគជា ឧបបាតិកៈកំណើត ។ (សូត្រ ១០
 ព្រមទាំងបេយ្យាលនេះ មានសេចក្តីពិស្តារហើយ វេយ្យាករណ៍ ៤០
 ក្នុងកំណើតទាំង ៤ មានសូត្រ ១០ មានសូត្រ ៥០) ។

ចប់ នាគសំយត្ត ។

ឧទានក្នុងនាគសំយត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកំណើតនាគសុទ្ធ ១ កំណើតនាគប្រសើរជាងគ្នា
 ជាលំដាប់ ១ នាគរក្សាទុកបោសមាន ៤ លើក បុគ្គលនោះ
 បានពួកកំណើតនាគមាន ៤ លើក ឧបការទានមាន ៤ លើក
 ដែលទ្រង់ប្រកាសល្អហើយដោយរឿងនាគ ។

សុបណ្ណសំយត្តិ
ណ ១៦

[២៥៧] សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ ចតស្ស្ស ឥមា

ភិក្ខុវេ សុបណ្ណាយោនិយោ ។ កតមា ចតស្ស្ស ។

អណ្ណជា សុបណ្ណា ជលាពុជា សុបណ្ណា សំសេទជា

សុបណ្ណា ឡបថាតិកា សុបណ្ណា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ

ចតស្ស្ស សុបណ្ណាយោនិយោតិ ។

[២៥៧] សាវត្ថី ។ ចតស្ស្ស ឥមា ភិក្ខុវេ សុ-

បណ្ណាយោនិយោ ។ កតមា ចតស្ស្ស ។ អណ្ណជា

សុបណ្ណា ជលាពុជា សុបណ្ណា សំសេទជា សុបណ្ណា

ឡបថាតិកា សុបណ្ណា ។ តត្រ ភិក្ខុវេ អណ្ណជា

សុបណ្ណា អណ្ណជេ ណាភេ ហរន្តិ ន ជលាពុជេ ន

សំសេទជេ ន ឡបថាតិកេ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ ជលាពុជា

សុបណ្ណា អណ្ណជេ ច ជលាពុជេ ច ណាភេ ហរន្តិ

ន សំសេទជេ ន ឡបថាតិកេ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ

សូបណាសយ័តិ
ណា ១៦

(២៥៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កំណើតគ្រុឌនេះ មាន ៤ ។ ចុះកំណើតគ្រុឌទាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺពួក
គ្រុឌជាអន្ទដៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាដលាពុជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជា
សំសេទដៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាឧបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌមាន ៤ នេះឯង ។

(២៥៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌ
នេះមាន ៤ ។ ចុះកំណើតគ្រុឌទាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺពួកគ្រុឌជាអន្ទ-
ដៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាដលាពុជៈកំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាសំសេទដៈ
កំណើត ១ ពួកគ្រុឌជាឧបបាតិកៈកំណើត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាគ្រុឌទាំងនោះ គ្រុឌជាអន្ទដៈកំណើត ឆាប់បានតែពួកនាគជា
អន្ទដៈកំណើត ឆាប់ពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើតមិនបាន ឆាប់ពួកនាគ
ជាសំសេទដៈកំណើតមិនបាន ឆាប់ពួកនាគជាឧបបាតិកៈកំណើតមិនបាន
ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាគ្រុឌទាំងនោះ ពួកគ្រុឌជាដលា-
ពុជៈកំណើត ឆាប់នាគជាអន្ទដៈកំណើត និងនាគជាដលាពុជៈកំណើត
បាន ឆាប់ពួកនាគជាសំសេទដៈកំណើតមិនបាន ឆាប់ពួកនាគជាឧបបា-
តិកៈកំណើតមិនបានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាគ្រុឌទាំងនោះ

សុបណ្ណសម្បត្តិ

សំសេទដា សុបណ្ណា អណ្ណាដេ ច ជលាពុដេ ច
 សំសេទដេ ច នាកេ ហរន្តិ ន ឧបទាតិកេ ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ ឧបទាតិកា សុបណ្ណា អណ្ណាដេ ច ជលាពុដេ
 ច សំសេទដេ ច ឧបទាតិកេ ច នាកេ ហរន្តិ ។
 ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ ចតស្ស្ស សុបណ្ណាយោនិយោតិ ។

(២៦០) សាវត្ថិ ។ អញ្ញាតេវ ភិក្ខុ យេន ភកវា
 នេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តិ អភិវទេត្វា ឯកមន្តិ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តិ និសីទ្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តិ
 ឯតទេវេច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ
 យេន មិទេតតទ្វា កាយស្ស កេនា បរិ មរណា អណ្ណា-
 ជានំ សុបណ្ណានំ សហស្សនំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥទ ភិក្ខុ
 ឯកទ្វា កាយេន ទ្វយការី ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី
 មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតិ ហោតិ អណ្ណាជា
 សុបណ្ណា ទីយាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។
 តស្ស ឯវិ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស កេនា

សុបណ្ណសំយត្ត

ពួកគ្រុឌជាសំសេទដៈកំណើត ឆាបនាគជាអណ្ណដៈកំណើត ឆាបនាគ
 ជាដលាពុជៈកំណើតនិងនាគជាសំសេទដៈកំណើតបាន ឆាបពួកនាគជា
 ទបបាតិកៈកំណើតមិនបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាគ្រុឌទាំង
 នោះ ពួកគ្រុឌជាទបបាតិកៈកំណើត ឆាបពួកនាគជាអណ្ណដៈកំណើត
 ក៏បាន ឆាបពួកនាគជាដលាពុជៈកំណើតក៏បាន ឆាបពួកនាគជាសំសេ-
 ទដៈកំណើតក៏បាន ឆាបពួកនាគជាទបបាតិកៈកំណើតក៏បាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កំណើតគ្រុឌ មាន ៤ នេះឯង ។

[២៦០] ក្រុងសាវត្ថី ។ មានភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួច
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វី
 ជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកឆ្ងាយពរកាយស្លាប់ទៅ
 ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ណដៈកំណើតបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គល
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយវាចា
 ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះបានឮថា ពួកគ្រុឌជាអណ្ណដៈ មាន
 អាយុវែង មានសម្បុររល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះមានសេច-
 ក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ ដល់បែកឆ្ងាយពរកាយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារិញ្ចោ

បរិ មរណា អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យាទំ ឧប-
 បជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា
 អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យាទំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ អយំ
 ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធកក្ខោ
 កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ
 សហព្យាទំ ឧបបជ្ជន្តិ ។

(២៦០) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសំន្តោ ខោ
 សោ ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ខោ កន្ត
 ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធកក្ខោ កាយស្ស
 ភេនា បរិ មរណា ជលាពុជានំ សុបណ្ណានំ ។ បេ ។
 សំសេនជានំ សុបណ្ណានំ ។ ឧបទាតិកានំ សុ-
 បណ្ណានំ សហព្យាទំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុ ឯ-
 កក្ខោ កាយេន ទ្ធិយកាវី ហោតិ វាចាយ ទ្ធិយ-
 កាវី មនសា ទ្ធិយកាវី តស្ស ស្សតំ ហោតិ ឧបទាតិកា
 សុបណ្ណា មិធាយុកា វណ្ណាវន្តោ សុខពហុលាតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

ស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ណដៈ ។ លុះបុគ្គល
 នោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ណដៈ
 បានមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គល
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួក
 គ្រុឌជាអណ្ណដៈ ។

(២៦១) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាដលាពុជៈ ។ បេ ។ ពួក
 គ្រុឌជាសំសេទផៈ ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឧបបាតិកៈ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរ
 ដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកគ្រុឌ
 ជាឧបបាតិកៈ មានភាយវែង មានសម្បុររលូ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។

សុបណ្ណសំយុត្តំ

តស្ស ឃិំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេនា បរិ
 មរណា ឧបហតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា
 ឧបហតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។
 អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធភ-
 កត្តោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា ឧបហតិកានំ
 សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(២៦២) សាវត្ថុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ
 បច្ចយោ យេន មិធភកត្តោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរ-
 ណា អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុ ឯកត្តោ កាយេន ទ្ធិយការី ហោតិ វាហយ
 ទ្ធិយការី មនសា ទ្ធិយការី តស្ស សុតំ ហោតិ អណ្ណា-
 ជានំ សុបណ្ណានំ ធិយាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។
 តស្ស ឃិំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស ភេនា បរិ
 មរណា អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេ-
 យ្យន្តិ ។ សោ អន្តំ ទេតិ ទានំ ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ

សុបណ្ណសំយត្ត

បុគ្គលនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ
 ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាទប-
 បាតិកៈ ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយ
 នឹងពួកគ្រុឌជាទបបាតិកៈមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជា
 បច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
 ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាទបបាតិកៈ ។

(២៦២) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអន្តិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បង្កាត់ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្ណដៈ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរ
 ដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកគ្រុឌ
 ជាអណ្ណដៈ មានភាយុវែង មានសម្បវរុក្ខ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។
 បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ
 ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជា
 អណ្ណដៈ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវិញ្ញោ

មាលំ ទេតិ កន្ធិ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ
 អាវសនំ ទេតិ បដិបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស
 កេនា បរំ មរណា អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ
 យេន មិធកកោ កាយស្ស កេនា បរំ មរណា
 អណ្ណាជានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។

(២៦៣) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទភេត កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេន មិធកកោ កាយស្ស កេនា បរំ
 មរណា ជលាពុជានំ សុបណ្ណានំ ។ បេ។ សំសេទជានំ
 សុបណ្ណានំ ។ ឧបទាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុ ឯកកោ កាយេន ទ្វយការី
 ហោតិ វាចាយ ទ្វយការី មនសា ទ្វយការី តស្ស សុតំ
 ហោតិ ឧបទាតិកា សុបណ្ណា ទីយាយុកា វណ្ណវត្តោ
 សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឃី ហោតិ អហោ វតាហំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់
 អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ ពុទ្ធបុគ្គលនោះបែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្តូងផ្សេង ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជា
 ហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកឆ្ងាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាអណ្តូងផ្សេង ។

(២៦៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអន្តរាយកងទ័យសមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកឆ្ងាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាដលាពុជផ្សេង ។ បេ ។ ពួក
 គ្រុឌជាសំសេទផ្សេង ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាឧបបាតិកៈ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយកាយ ធ្វើអំពើទាំងពីរ
 ដោយវាចា ធ្វើអំពើទាំងពីរដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកគ្រុឌ
 ជាឧបបាតិកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុររលូ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។
 បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដ៏ចម្រើនហ្ន៎ អាត្មាអញ

សុបណ្ណសំយុត្តំ

កាយសង្ឃ ភេនា បរិ មរណា ឧបចាតិកានំ សុ-
 បណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តំ ។ សោ អន្តិ
 ទេតិ ហានំ ទេតិ វត្តំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ
 ទេតិ កន្ធិ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ
 ទេតិ បដិមេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយសង្ឃ ភេនា
 បរិ មរណា ឧបចាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ
 យេន មិទេកន្ធា កាយសង្ឃ ភេនា បរិ មរណា
 ឧបចាតិកានំ សុបណ្ណានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។
 (ឃី បិណ្ឌិកេន នចត្តាឡីសំ សុត្តន្តា ហោន្តិ) ។

សុបណ្ណសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

តិក្រ្តទ្ធានំ

សុទ្ធកំ ហរតិ ចេវ(១)
 ទ្វយការី ពតុរោមិ ច
 ទាន្ធមការា ពត្តារោ
 សុបណ្ណោហិ សុប្បកាសិតានិ(២) ។

១ ឧ. ប. សុទ្ធកំ ហរតិ ចេវ ។ ២ សុបណ្ណសុបកាសិតាភិ ។

សុបណ្ណសំយុត្ត

ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជា
 ទបបាតិកៈ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ
 ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់
 អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាទបបាតិកៈវិមន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះ
 ជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគ្រុឌជាទបបាតិកៈ ។ (សូត្រ
 មាន ៤៦ ដោយការរូបរួមយ៉ាងនេះ) ។

ចប់ សុបណ្ណសំយុត្ត ។

ឧទ្ធានិក្ខណ៍សុបណ្ណសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកំណើតគ្រុឌស្មុំ ១ គ្រុឌឆាបនាគបាន ១ បុគ្គល
 ធ្វើអំពើទាំងពីរមាន ៤ លើក ទបការទានមាន ៤ លើក ដែល
 ទ្រង់ប្រកាសហើយដោយរឿងគ្រុឌ ។

គំនូរកាយសំយត្តំ

(២២៤) ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថយំ វិហារតំ

ដេតវនេ អនាថប័ណ្ណិកស្ស អារមេ ។ បេ ។ កកវា

ឯតទពោច កន្ធាកាយិកេ ទេវេ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិ-

ស្សាមិ តំ សុណាម ។ បេ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ កន្ធា-

កាយិកា ទេវា ។ សន្តិំ ភិក្ខុវេ មូលកន្ធា អធិវត្តា

ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ សាវកន្ធា អធិវត្តា ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ

ដេតុកន្ធា អធិវត្តា ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ តថកន្ធា អធិវត្តា

ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ បបដិកកន្ធា អធិវត្តា ទេវា សន្តិំ

ភិក្ខុវេ បតុកន្ធា អធិវត្តា ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ បុប-

កន្ធា អធិវត្តា ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ មូលកន្ធា អធិវត្តា

ទេវា សន្តិំ ភិក្ខុវេ វសកន្ធា អធិវត្តា ទេវា សន្តិំ

គុណពិការយស័យុត្ត
១២ ១៦

[២៦៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តដេត-
ពាន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវទេវ-
តាទាំងឡាយដែលជាពួកគន្ធា(១) ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់រឿងនោះចុះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទេវតាទាំងឡាយ
ជាពួកគន្ធា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យ
នៅលើឈើមានឫសក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាអា-
ស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា
អាស្រ័យនៅលើឈើមានសាច់ស្រាយក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបកក្រអូបក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ពួកទេវតាអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមក្រអូបក៏មាន ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូបក៏មាន
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូបក៏មាន
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូបក៏មាន
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា អាស្រ័យនៅលើឈើមានរសក្រអូបក៏មាន

១ ទេវតាដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់នូវវត្ថុមានភ្លើងក្រអូប ។

កន្ទុកាយសំយុត្តំ

កិក្ខុវេ កន្ទុកន្ទេ អធិវត្តា ទេវា ។ ឥមេ វុច្ឆន្តិ កិក្ខុវេ
កន្ទុកាយកោ ទេវាតិ ។

(២៦៥) សាវត្ថុ ។ អថទោ អពាតរោ កិក្ខុ យេន

កកវា ។ មេ ។ ឯកមន្តំ និសំន្នោ ទោ សោ កិក្ខុ ក-

កវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ទោ កន្តេ ហេតុ កោ បច្ច-

យោ យេន មិទេកន្នោ កាយស្ស កេនា បរិ មរណា

កន្ទុកាយកានិ ទេវានិ សហព្យុតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

ឥធ កិក្ខុ ឯកន្នោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ

សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតិ

ហោតិ កន្ទុកាយកោ ទេវា ដំយាយុកោ វណ្ណ-

វន្នោ សុខពហុណតិ ។ តស្ស ឯវិ ហោតិ អហោ

ធនូព្វកាយសំយុត្ត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាភស្តុភារនៅលើឈើមានភ្នំក្រអូបទាំង
អស់^(១)ក៏មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទេវតាទាំងឡាយ
ជាពួកគន្ធា ។

[២៦៥] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សម
គួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធា ។

ម្ចាស់ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្ត
សុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា
ពួកទេវតាជាពួកគន្ធា មានអាយុវែង មានសម្បុររលូ មានសេចក្តីសុខ
ច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន

១ ឈើដែលមានឫស ខ្លឹម ស្រាយជាដើមក្រអូបទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវគ្គោ

វតោហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា កន្ធាត្ថកាយំ កានំ
 ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តំ ។ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា កន្ធាត្ថកាយំ កានំ ទេវំនំ សហព្យ-
 តំ ឧបបជ្ជតំ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ
 យេន មិធកក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា
 កន្ធាត្ថកាយំ កានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតំ ។

(២៦៦) សាវត្ថំ ។ អថខោ អពាតរោ ភិក្ខុ យេន
 ភគវំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវទេត្តា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេន មិធកក្ខោ កាយស្ស ភេទា
 បរំ មរណា ម្ធរកន្តេ អធិវត្តានំ ទេវំនំ សហ-
 ព្យតំ ឧបបជ្ជតំ ។ ឥធិ ភិក្ខុ ឯកក្ខោ កា-
 យេន សុចរិតំ ចរិតំ វាចាយ សុចរិតំ ចរិតំ មនសា
 សុចរិតំ ចរិតំ តស្ស សុតំ ហោតិ ម្ធរកន្តេ អធិ-
 វត្តា ទេវំ ទីយាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវេក

ពាក្យអញ ដល់បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹង
ពួកទេវតាជាពួកគន្ធា ។ លុះបុគ្គលនោះ បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធាមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជា
ហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកឆ្ងាយរាង
កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាពួកគន្ធា ។

(២៦៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបូជានិងព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សម
គួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
អង្គុយដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោក
នេះ បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលពា-
ស្រ័យនៅលើលើមានឫសក្រអូប ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត
ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែលពាស្រ័យនៅលើលើ
មានឫសក្រអូប មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។

ធម្មទូកាយសំយុត្តំ

តស្សី ឃំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្សី ភេទា បរិ
 មរណា មូលកន្ទេ អធិវត្តានំ ទេវានំ សហព្យតិ ឧប-
 បជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ ទាតា ហោតិ មូលកន្ទានំ ។ សោ
 កាយស្សី ភេទា បរិ មរណា មូលកន្ទេ អធិវត្តានំ
 ទេវានំ សហព្យតិ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ
 ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេន មិធកកន្ទោ កាយស្សី
 ភេទា បរិ មរណា មូលកន្ទេ អធិវត្តានំ ទេវានំ ស-
 ហព្យតិ ឧបបជ្ជតិ ។

[២៦៧] សាវត្តិ ។ ឯកមន្តំ និសំប្បោ ខោ សោ

ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទេវេច កោ នុ ខោ កន្ទេ ហេតុ
 កោ បច្ចុយោ យេន មិធកកន្ទោ កាយស្សី ភេទា

គន្ធាយាយសំយុត្ត

បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលរោគ

អញ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា

ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឱ្យឫសឈើ

មានភ្នំក្រអូប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត

ជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូបមែន ។

មាលកិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឱ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ

បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យ

នៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។

(២៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះអធិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី

ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឱ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវវិជ្ជោ

បរិ មរណា សារកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ បេ ។ ដេត្ត-

កន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ តថកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។

បបដិកកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ បត្តកន្លៃ អធិវត្តានំ

ទេវានំ ។ បុប្ផកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ ដលកន្លៃ

អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ រសកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។

កន្ធកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ សហព្យាតិ ឧបបជ្ជតិ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ(១) ឯកន្លោ កាយេន សុចរិតំ ចរិតំ វាចាយ

សុចរិតំ ចរិតំ មនសា សុចរិតំ ចរិតំ តស្ស សុតំ

ហោតិ សារកន្លៃ អធិវត្តា ទេវា ធិហាយុកា វណ្ណ-

វន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឃំ ហោតិ អហោ

១ ភិក្ខុតិ បទំ យុត្តពំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុណ្ឌវិគ្គ

កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ
 មានខ្លឹមក្រអូប ។ បេ ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមាន
 ស្រាយក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបក
 ក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមក្រអូប ។
 នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវ-
 តាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអា-
 ស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅ
 លើឈើមានរសក្រអូប ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យ
 នៅលើឈើមានភ្នំក្រអូបទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា
 ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានព្រមព្រៀង ពួកទេវតាដែលអា-
 ស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូប មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មាន
 សេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូច

ឥន្ទ្រព្វកាយសំយុត្តំ

វត្ថាហំ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា សារកន្ទេ
 អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ ដេត្តកន្ទេ អដិវត្តានំ ទេវានំ ។
 តថកន្ទេ អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ បបដិកកន្ទេ អដិវត្តានំ
 ទេវានំ ។ បត្តកន្ទេ អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ បុប្ផកន្ទេ
 អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ វលកន្ទេ អដិវត្តានំ ទេវានំ ។
 វសកន្ទេ អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ កន្ទកន្ទេ អដិវត្តានំ
 ទេវានំ សហព្យកំ ឧបបដ្ឋេយ្យន្តិ ។ សោ ទាតា ហោតិ
 សារកន្ទានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ ដេត្តកន្ទានំ ។
 សោ ទាតា ហោតិ តថកន្ទានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ
 បបដិកកន្ទានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ បត្តកន្ទា-
 នំ ។ សោ ទាតា ហោតិ បុប្ផកន្ទានំ ។ សោ ទាតា
 ហោតិ វលកន្ទានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ វស-
 កន្ទានំ ។ សោ ទាតា ហោតិ កន្ទកន្ទានំ ។ សោ

ធនូព្វកាយសំយុត្ត

ម្ដេចហ្ន៎ ដល់អាត្មាអញបែកឆ្ងាយរាងកាយស្ងប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹង
 ពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានខ្លឹមក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា
 ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្រាយក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែល
 អាស្រ័យនៅលើឈើមានសំបកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យ
 នៅលើឈើមានក្រមរក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើ
 ឈើមានស្លឹកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កា
 ក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូប ។ នឹង
 ពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានរសក្រអូប ។ នឹងបានទៅកើត
 ជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅ លើឈើមានក្លិនក្រអូបទាំង
 អស់ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យខ្លឹមឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យស្រាយ
 ឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យសំបកឈើមានក្លិនក្រអូប ។
 បុគ្គលនោះក៏ឲ្យក្រមរឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យស្លឹកឈើ
 មានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យផ្កាឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គល
 នោះក៏ឲ្យផ្លែឈើមានក្លិនក្រអូប ។ បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យរសឈើមានក្លិនក្រ-
 អូប ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យឈើមានក្លិនក្រអូបទាំងអស់ ។ លុះបុគ្គលនោះ

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយស្ស ខន្ធហិរិយោ

កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា កន្ធកន្ធធ្វេ អធិវត្តានំ
ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិទេកន្ធធ្វោ កាយស្ស
ភេទា បរិ មរណា កន្ធកន្ធធ្វេ អធិវត្តានំ ទេវំនំ ស-
ហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។

(២៦៨) សាវត្ថិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទេវេច កោ នុខោ កន្ធធ្វេ ហេតុ កោ
បច្ចយោ យេន មិទេកន្ធធ្វោ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា
មូលកន្ធធ្វេ អធិវត្តានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។
ឥធ ភិក្ខុ ឯកន្ធធ្វោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ
សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតំ ហោតិ
មូលកន្ធធ្វេ អធិវត្តា ទេវំ ដីយាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខត-
ហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស
ភេទា បរិ មរណា មូលកន្ធធ្វេ អធិវត្តានំ ទេវំនំ ស-
ហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្តំ ទេតិ ចានំ
ទេតិ វត្ថំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ កន្ធឱ ទេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានកូនក្រអូបទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុនេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានកូនក្រអូបទាំងអស់ ។

(២៦៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានបួសក្រអូប ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តិសុចរិត ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តិសុចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តិសុចរិត ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានបួសក្រអូប មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ដល់អាត្មាអញ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានបួសក្រអូប ។ ទើបបុគ្គលនោះឲ្យបាយឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប

កន្សៃកាយសំយុង្គ

វិលេចនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសនំ ទេតិ បដិមេយ្យំ
 ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា ម្ភលកន្ត
 អដិវត្តានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ
 ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធកកោ កាយស្ស
 ភេនា បរិ មរណា ម្ភលកន្ត អដិវត្តានំ ទេវានំ
 សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។

[២២៧] សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ ភិក្ខុ
 កកវន្តំ ឯតទលោច កោ នុ ខោ កន្ត ហេតុ កោ បច្ច-
 យោ យេន មិធកកោ កាយស្ស ភេនា បរិ មរណា
 សាវតន្ត អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ បេ ។ ដេក្កកន្ត អដិ-
 វត្តានំ ទេវានំ ។ តថកន្ត អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ បច្ចដិក-
 កន្ត អដិវត្តានំ ទេវានំ ។ បត្តកន្ត អដិវត្តានំ ទេវានំ ។

ធនូព្វកាយសំបុត្រ

ឲ្យគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ឲ្យទំផេក ឲ្យទំសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿង
 ប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយ
 នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅ លើឈើមានឫសក្រអូបមែន ។
 មាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែល
 អាស្រ័យនៅលើឈើមានឫសក្រអូប ។

(២៦៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើ
 ឈើមានខ្លឹមក្រអូប ។ បេ ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ
 មានស្រាយក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមាន
 សំបកក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានក្រមរ
 ក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានស្លឹកក្រអូប ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវេញ្ញោ

បុប្ផកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ ដលកន្លៃ អធិវត្តានំ
 ទេវានំ ។ រសកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ ។ កន្ធកន្លៃ
 អធិវត្តានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុ ឯកទ្វោ កាយេន សុចរិតំ ចរិតំ វាចាយ
 សុចរិតំ ចរិតំ មនសា សុចរិតំ ចរិតំ តស្ស សុតិ
 ហោតិ កន្ធកន្លៃ អធិវត្តា ទេវា ធិយាយុកា វណ្ណា-
 វណ្ណោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហោ
 វតាហំ កាយស្ស កេនា បរិ មរណា កន្ធកន្លៃ អ-
 ធិវត្តានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ
 អន្នំ ទេតិ ចានំ ទេតិ វត្តំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ
 ទេតិ កន្ធាំ ទេតិ វិលេបនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសថំ
 ទេតិ បដិមេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស កេនា
 បរិ មរណា កន្ធកន្លៃ អធិវត្តានំ ទេវានំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

នឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្កាក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតា
 ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើមានផ្លែក្រអូប ។ នឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យ
 នៅលើឈើមានរសក្រអូប ។ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែល
 អាស្រ័យនៅលើឈើមានភ្នំក្រអូបទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយវាចា
 ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានឮថា ពួកទេវតាដែល
 អាស្រ័យនៅលើឈើមានភ្នំក្រអូបទាំងអស់មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ
 មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើ
 ដូចមេចហ្ន៎ ដល់អាត្មាអញ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅ
 កើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានភ្នំក្រអូប
 ទាំងអស់ ។ បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយាន
 ជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទី
 សំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ
 មានភ្នំក្រអូបទាំងអស់មែន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ

គន្ធាកាយសំយុត្តំ

យេន មិធកក្កោ កាយស្ស កេនា បរិ មរណា កន្ធា-
 កន្ធា អធិវត្តានំ ទេវំ ធិ សហព្យាតិ ឧបបជ្ជតិ ។
 (ឯវំ ឯកវិណ្ឌិកេន ឯកសតញ្ច ទ្វាទស ច សុត្តន្ត
 កវន្ត) ។

គន្ធាកាយសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

តស្ស្យាទានំ

សុទ្ធកំ ច សុចរិតំ
 នាតា ហិ អបរេ ទស
 នាទ្ធិបកាវ ទសនា(១)
 កន្ធា សុប្បកាសិតាតិ ។

១ ពិស្តបកាវ ទសនា ។

គន្ធាកាយសំយុត្ត

ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្ងប់ទៅ ទៅ
កើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលអាស្រ័យនៅលើឈើ មានភ្នំនក្រអូប
ទាំងអស់ ។ (សូត្រ ១ រយ ១ ភ្នំ ១២ ភ្នំ រមែងមានដោយការរួបរួមតែ
មួយយ៉ាងនេះ) ។

ចប់ គន្ធាកាយសំយុត្ត ។

ឧទាននៃគន្ធាកាយសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីគន្ធាកាយិកទេវតាសុទ្ធ ១ សុបរិត ១ អ្នកឲ្យ
ទាន ១០ ពួកដទៃទៀត និងទុបការទាន ១០ ដែលឲ្យកើត
ជាគន្ធាកាយិកទេវតា ដែលទ្រង់ប្រកាសហើយ ដោយ
ប្រពៃ ។

វិណ្ឌហកសយុត្តិ

(២៧០) សាវត្ថុ ។ វិណ្ឌហកកាយិកេ ទេវេ វេ

ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ តិ សុណាម ។ មេ ។ កតមេ

ច ភិក្ខុវេ វិណ្ឌហកកាយិកា ទេវា ។ សង្ខិ ភិក្ខុ-

វេ សីតវិណ្ឌហកា ទេវា សង្ខិ ភិក្ខុវេ ឡាយវិណ្ឌ-

ហកា ទេវា សង្ខិ ភិក្ខុវេ អវិណ្ឌហកា ទេវា

សង្ខិ ភិក្ខុវេ វិណ្ឌហកា ទេវា សង្ខិ ភិក្ខុវេ

វិស្សាវិណ្ឌហកា ទេវា ។ មេ ។ សង្ខិ ភិក្ខុវេ វិណ្ឌ-

ហកកាយិកា ទេវតិ ។

វិលាហកស័យត្តិ
១៤

(២៧០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគននីន៍
សំដែងនូវទេវតាទាំងឡាយដែលជាពួកវិលាហកៈ (១) ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់រឿងនោះចុះ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
ទេវតាទាំងឡាយដែលជាពួកវិលាហកៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ទេវតាទាំងឡាយដែលជាសីតវិលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវធាតុគ្រជាក់)
ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយជាឧណ្ណវិលាហកៈ (អ្នក
បណ្តាលនូវធាតុកៅ) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយជា
អញ្ញវិលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវអ័ព្ទ) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតា
ទាំងឡាយជាពួករតវិលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវខ្យល់) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទេវតាទាំងឡាយ ជាពួកវិស្សវិលាហកៈ (អ្នកបណ្តាលនូវ
ភ្លៀង) ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទេវតាទាំងឡាយ
ជាពួកវិលាហកៈ ។

១ ជាអ្នកបណ្តាលនូវការគ្រជាក់ជាដើម ។

វិណយកសំយុត្តំ

[២៧១] សាវ័ត្តិ ។ អថខោ អញ្ញាតពោ កិក្ខុ
 យេន កកវា តេនុបស្ក័ប្តិ ឧបស្ក័ប្តិត្វា កកវ័ន្តិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តិ និសីទិ ។ ឯកមន្តិ និសិទ្ធោ
 ខោ សោ កិក្ខុ កកវ័ន្តិ ឯតទវោច កោ នុ ខោ
 កន្តោ ហេតុ កោ បច្ចុយោ យេន មិទេកថ្នោ កា-
 យស្ស ភេនា បរិ មរណា វលាហកកាយំកាដំ ទេ-
 វាដំ សហព្យតិ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥធិ កិក្ខុ ឯកថ្នោ
 កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មន-
 សា សុចរិតំ ចរតិ តស្ស សុតិ ហោតិ វលាហក-
 កាយំកា ទេវា ទីយាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុ-
 លាតិ ។ តស្ស ឃិរិ ហោតិ អហោ វតាហំ កាយស្ស
 ភេនា បរិ មរណា វលាហកកាយំកាដំ ទេវាដំ
 សហព្យតិ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្តំ ទេតិ ចានំ
 ទេតិ វតំ ទេតិ យាដំ ទេតិ មាលំ ទេតិ កន្ធាំ ទេតិ

វិណាយសម្បត្តិ

(២៧១) ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
 ភាគហើយ អធិយកងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អធិយកងទីដ៏សម
 គួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរចំពោះព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
 អង្គីដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះកងលោកនេះ
 បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយជាពួក
 វលាហកៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះកងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយ
 កាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ
 បានឮថា ទេវតាទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរ
 ល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបាន
 ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ ។ បុគ្គលនោះក៏ឲ្យ
 បាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញោ

វិលេចនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវស្មី ទេតិ ប-
 ដិមេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរិ ម-
 វណា វលាហកកាយិកានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧ-
 បបដ្ឋតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ
 យេន មិធកត្តោ កាយស្ស ភេទា បរិ មវណា វលា-
 ហកកាយិកានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋតិ ។

[២៧២] សាវត្ថុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទិវេច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេន មិធកត្តោ កាយស្ស ភេទា បរិ
 មវណា សីតវលាហកានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧប-
 បដ្ឋតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុ ឯកត្តោ កាយេន សុចរិតំ ច-
 រិតំ វាចាយ សុចរិតំ ចរិតំ មនសា សុចរិតំ ចរិតំ តស្ស
 សុតំ ហោតិ សីតវលាហកា ទេវំ ធិយាយុកា វណ្ណ-
 វន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឃិំ ហោតិ អហោ
 វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរិ មវណា សីតវលាហកានំ
 ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋេយ្យន្តំ ។ សោ អន្តំ ទេតិ
 ចានំ ទេតិ វត្ថុំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធារវគ្គ

ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រថីប ។
 លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតា
 ទាំងឡាយជាពួកវលាហកៈ វៃមន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅ
 កើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាពួកវលាហកៈ ។

(២៧២) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាសីតវលា-
 ហកៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយ
 កាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយចិត្ត បុគ្គល
 នោះ បានឮថា ទេវតាទាំងឡាយជាសីតវលាហកៈមានអាយុវែង មាន
 សម្បុរល្អ មានសេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពាត្តាអញ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ នឹងបានទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយជាសីតវលាហកៈ ។
 បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យបាយ ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យដាក់ម្រង

វិណយសម្បត្តិ

កន្លែង ទេតិ វិលេចនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវស្សនំ ទេតិ
 បដិបេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា
 សីតវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។
 អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធន-
 កោ កាយស្ស ភេទា បរិ មរណា សីតវលាហកានំ
 ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។

(២៧៣) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេន មិធនកោ កាយស្ស ភេទា បរិ
 មរណា ឧប្បវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជតិ ។

(២៧៤) អប្បវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជតិ ។

(២៧៥) វតវលាហកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជតិ ។

វិណយសម្ពុត្ត

ឲ្យគ្រឿងក្របួប ឲ្យគ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ
 ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។ លុះបុគ្គលនោះ បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏
 ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាសីតវលាហកៈមែន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជា
 សីតវលាហកៈ ។

(២៧៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយកងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ
 ជាឧណ្ណវលាហកៈ ។

(២៧៤) ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាអញ្ញវលាហកៈ ។

(២៧៥) ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវតវលាហកៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហារិញ្ច

(២៦៧) វស្សវលាហកានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជតីតិ ។ វេន ភិក្ខុ ឯកេត្តោ កាយេន សុចរិតំ ចរិតំ
 វាចាយ សុចរិតំ ចរិតំ មនសា សុចរិតំ ចរិតំ តស្ស
 សុតំ ហោតិ វស្សវលាហកា ទេវំ ទីយាយុកា វណ្ណា-
 វន្តោ សុខពហុលាតិ ។ តស្ស ឃំ ហោតិ អហោ
 វតាហំ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វស្សវលាហកានំ
 ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យន្តិ ។ សោ អន្ទំ ទេតិ
 ហានំ ទេតិ វត្តំ ទេតិ យានំ ទេតិ មាលំ ទេតិ កន្ទំ
 ទេតិ វិលេចនំ ទេតិ សេយ្យំ ទេតិ អាវសេដិ ទេតិ
 បដិមេយ្យំ ទេតិ ។ សោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរ-
 ណា វស្សវលាហកានំ ទេវំនំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។
 អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេន មិធេកេត្តោ
 កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា វស្សវលាហកានំ ទេវំនំ
 សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារិវគ្គ

(២៧៦) ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ ។

ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្ត
 សុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ បានព្យាបាល
 ទៅតាមទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ មានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មាន
 សេចក្តីសុខច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ពាក្យអញ ដែលបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើត
 ជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ ។ បុគ្គលនោះ ក៏ឲ្យបាយ
 ឲ្យទឹក ឲ្យសំពត់ ឲ្យយានជំនិះ ឲ្យផ្កាកម្រង ឲ្យគ្រឿងក្រអូប ឲ្យ
 គ្រឿងលាប ឲ្យទីដេក ឲ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ ឲ្យគ្រឿងប្រទីប ។
 លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតា
 ទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈវែមន ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជា
 បច្ច័យ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
 ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតាទាំងឡាយ ជាវស្សវលាហកៈ ។

វិណយកសំយុត្តំ

(២៧៧) សាវ័ត្តិ ។ ឯកមន្តំ និសំប្រោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទិវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ
 បច្ចយោ យេនេកនា សីតិ ហោតិ ។ សន្តំ ភិក្ខុ
 សីតវលាហកា នាម ទេវំ តេសំ យនា ឃិវំ ហោតិ
 យន្តន មយំ សកាយ វតិយា វមេយ្យមាតិ^(១) តេសន្តំ
 ចេតោបណិធិមន្ទាយ សីតិ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ
 ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកនា សីតិ ហោតិ ។

(២៧៨) សាវ័ត្តិ ។ ឯកមន្តំ និសំប្រោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទិវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេនេកនា ឧណ្ហំ ហោតិ ។ សន្តំ
 ភិក្ខុ ឧណ្ហវលាហកា នាម ទេវំ តេសំ យនា ឃិវំ
 ហោតិ យន្តន មយំ សកាយ វតិយា វមេយ្យមាតិ
 តេសន្តំ ចេតោបណិធិមន្ទាយ ឧណ្ហំ ហោតិ ។ អយំ
 ខោ ភិក្ខុ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេកនា ឧណ្ហំ
 ហោតិ ។

១ ម. វិសេយ្យមាតិ ។ ឃិវំ សព្វសុត្តេសុ ។

វិណហកសំយុត្ត

(២៧៧) ក្រងសាវត្ថំ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយកងទីសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានត្រជាក់ម្តងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួក
 ទេវតាឈ្មោះសីតវិណហកៈ ចូនណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះ
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាកងចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានត្រ-
 ជាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានត្រជាក់ម្តងៗ ។

(២៧៨) ក្រងសាវត្ថំ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយកងទីសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានក្តៅម្តងៗ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួក
 ទេវតាឈ្មោះឧណ្ណវិណហកៈ ចូនណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះ
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាកងចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមាន
 ក្តៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានក្តៅម្តងៗ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធកវរគ្គោ

(២៧៧) សាវត្ថី ។ ឯកថន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទពោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ
 ចច្ចុយោ យេនេកនា អត្ថំ ហោតីតិ ។ សន្តំ ភិក្ខុ អត្ថ-
 វលាហកា នាម ទេវា តេសំ យនា ឯវំ ហោតិ យន្ត
 មយំ សកាយ វតិយា រមេយ្យមាតិ តេសន្តំ ចេតោ
 ចណិធិមន្ទាយ អត្ថំ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ ហេតុ
 អយំ ចច្ចុយោ យេនេកនា អត្ថំ ហោតីតិ ។

(២៨០) សាវត្ថី ។ ឯកថន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខវន្តំ ឯតទពោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ
 កោ ចច្ចុយោ យេនេកនា វតោ ហោតីតិ ។ សន្តំ ភិក្ខុ
 វតវលាហកា នាម ទេវា តេសំ យនា ឯវំ ហោតិ
 យន្ត មយំ សកាយ វតិយា រមេយ្យមាតិ តេសន្តំ
 ចេតោចណិធិមន្ទាយ វតោ ហោតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ
 ហេតុ អយំ ចច្ចុយោ យេនេកនា វតោ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហារិទ្ធិ

(២៧៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានអ័ព្វមង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួក ទេវតាឈ្មោះអព្វវលាហកៈ ចួនណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបចុះអ័ព្វ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានអ័ព្វមង្គ ។

(២៨០) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានឡល់មង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុ មានពួកទេវតា ឈ្មោះវតវលាហកៈ ចួនណាពួកទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាង នេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងចិត្តនោះ របស់ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានឡល់ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមានឡល់មង្គ ។

វិណយសម្ព័ន្ធ

(២៨០) សាវ័ត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្ខុវន្តំ ឯតទេវេន កោ នុ ខោ កន្តេ ហេតុ
 កោ បច្ចុយោ យេនេកទា ទេវេ វស្សុត័តិ ។ សន្តិ
 ភិក្ខុ វស្សុវលា ហកា ឆាមទេវេ តេសំ យទា ឯវំ ហោតិ
 យន្តន មយំ សកាយ វតិយា វមេយ្យមាតិ តេសន្តិ
 ទេតោបណិធិមន្ទាយ ទេវេ វស្សុត័ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុ
 ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេនេកទា ទេវេ វស្សុត័តិ ។

វិណយសម្ព័ន្ធ វិទ្ធិតំ ។

ពិព្រឹទ្ធានំ

ទេសនា សុចរិតា(១) បញ្ច

ទាន្តបកាវបញ្ចម

សីតិ ឧល្ហាញ្ច អញ្ចញ្ច

ភិក្ខុវស្សុវលា ហកាតិ ។

១ ឧ ម. វេសនា សុចរិតញ្ច ។

វិណាហកសំយុត្ត

(២៨១) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយកង់ទើសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានភ្ញៀវបង្គំរចះមង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មានពួកទៅតាឈ្មោះវស្សវិណាហកៈ ចូនណាពួកទៅតានោះ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរយើងត្រេកអរដោយតម្រេករបស់ខ្លួន
 ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាកង់ចិត្តនោះ របស់ទៅតាទាំងនោះ ទើបមាន
 ភ្ញៀវបង្គំរចះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលមាន
 ភ្ញៀវបង្គំរចះមង្គ ។

ចប់ វិណាហកសំយុត្ត ។

ឧទានកង់វិណាហកសំយុត្តនោះ គឺ

- និយាយអំពីការសំដែងនូវទៅតាជាពួកវិណាហកៈ ១ បុគ្គល
- ៥ ពួកប្រព្រឹត្តសុចរិត ១ ទមការទាន ៥ លើក សីតវិណាហកៈ
- ១ ទណ្ឌវិណាហកៈ ១ អត្តវិណាហកៈ ១ វតវិណាហកៈ ១
- វស្សវិណាហកៈ ១ ។

វិប្បកោត្តស័យត្ថំ

(២៨២) ឯតំ សមយំ កកវា សាវត្ថុយំ វិហា-

រតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណាកស្ស អារាមេ ។ អថខោ

វត្តតោត្ថោ បរិព្វាជកោ យេន កកវា តេនុបសង្កមិ

ឧបសង្កមិត្វា កកវតា សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ

កមំ សារាណីយំ វិតិសារេត្វា ឯតមន្តំ និសីទិ ។

ឯតមន្តំ និសីទោ ខោ វត្តតោត្ថោ បរិព្វាជកោ ក-

កវន្តំ ឯតទលេច កោ នុ ខោ កោ កោតម ហេតុ

កោ បច្ចុយោ យានិមាទិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិត-

តានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា

អសស្សតោ លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា

អនន្តវា លោកោតិ វា តំ ដីវំ តំ សវ័ន្តំ វា

វិបាក្ខតិស្សយត្ត

(២៨២) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត

ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង

បរិព្វាជកឈ្មោះវច្ឆគោត្ត បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល

ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះ

បញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរព្យាបាទហើយ ទើបអង្គុយក្នុង

ទីដ៏សមគួរ ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប

បង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វី ជា

ហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលមានទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោក

ថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន ថា លោកមានទីបំផុត

ក៏មាន ថា លោកមិនមានទីបំផុតក៏មាន ថា ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះក៏មាន

វិញ្ញាណសម្បត្តិ

អញ ដំរី អញ សរីរន្ត វា ហោតិ តថាគតោ បរិ
 មរណាតិ វា ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វា
 ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វា
 នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

រូបេ ខោ វច្ឆ អញ រូបសម្មុទយេ អញ
 រូបនិរោធន អញ រូបនិរោតាមិនិយា បដិបទាយ

អញ ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោ-

កេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ

ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ បច្ឆយោ យានិមានិ អនេ-

កវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ

លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថា-

គតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

វិញ្ញោគសំយោគ

ថាជីវិតដទៃសរុបដទៃក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន ថា សត្វ
 ស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះមិនកើតទៀត
 ខ្លះក៏មាន ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
 ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងរូប មិនដឹងក្នុងហេតុដែល
 នាំឲ្យកើតរូប មិនដឹងក្នុងទីវលត្ថរូប មិនដឹងក្នុងសេចក្តីប្រតិបត្តិជាដំណើរ
 ទៅកាន់ទីវលត្ថរូប ទើបទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាង
 នេះថា លោកទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀង
 ក៏មាន ។ បេ ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀត
 ក៏មិនមែនក៏មាន ។

សុត្តនិកាយ សម្មាសម្ពុទ្ធសិទ្ធិវិញ្ញាណកម្ម

(២៨៣) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វុច្ច
 គោត្តោ បរិញ្ញាជគោ គកវន្តំ ឯតទពោច គោ នុ ខោ
 គោ គោតម ហេតុ គោ បច្ចយោ យានិមានិ
 អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សុ-
 តោ លោកោតិ វា អសស្សុតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។
 នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ
 វាតិ ។ វេទនាយ ខោ វុច្ច អញ្ញាណ វេទនាសមុទយេ
 អញ្ញាណ វេទនានិរោធម អញ្ញាណ វេទនានិរោធតា-
 មិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាណ ឯវមិមានិ អនេក-
 វិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សុតោ
 លោកោតិ វា អសស្សុតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។
 នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។
 អយំ ខោ វុច្ច ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេ-
 កវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សុតោ
 លោកោតិ វា អសស្សុតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

(២៨៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះវេលាត្រង់បរិព្វាដក អង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វី ជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើន
ប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀង
ក៏មាន ។ បេ ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិន
មែនក៏មាន ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងវេទនា មិនដឹងក្នុងហេតុ
ដែលនាំឲ្យកើតវេទនា មិនដឹងក្នុងទីវលតវេទនា មិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំ-
ណើរទៅកាន់ទីវលតវេទនា នេះដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើងក្នុង
លោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។
ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។
ម្នាលវេច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការ
នេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថា លោកមិនទៀងក៏មាន
។ បេ ។ ថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀងក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
ក៏មាន ។

វិញ្ញាណសម្បត្តិ

(២៨២) សាវត្ថុ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ វច្ឆតោត្តោ
 បរិញ្ញាដិកោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច កោ នុ ខោ កោ កោ-
 តម ហេតុ កោ បច្ឆយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ
 ទិដ្ឋិកតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា
 អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ ទេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។ សញ្ញាយ ខោ
 វច្ឆ អញ្ញាណ សញ្ញាសម្មទយេ អញ្ញាណ សញ្ញានិ-
 រោធ អញ្ញាណ សញ្ញានិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ
 អញ្ញាណ ឯវិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិកតានិ លោ-
 កេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្ស-
 តោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ
 អយំ បច្ឆយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិកតានិ
 លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្ស-
 តោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

វិញ្ញោគសំយោគ

(២៨២) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះវង្សគោត្តបរិញ្ញាដក រាជ្យក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតីត្រូវព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើន
ប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន លោកមិនទៀង
ក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិន
មែន ក៏មាន ។ ម្នាលវង្សៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងសញ្ញា មិនដឹងក្នុងហេតុ
ដែលនាំឲ្យកើតសញ្ញា មិនដឹងក្នុងទីរលត់សញ្ញា មិនដឹងក្នុងបដិបទាជា
ដំណើរទៅកាន់ទីរលត់សញ្ញា នេះឯងដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើង
ក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន
។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
ក៏មាន ។ ម្នាលវង្សៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិ
ច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោក
មិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើត
ទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវរិញ្ញោ

(២៥៥) សាវត្ថី ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ វុច្ច
 តោត្តោ បរិញ្ញាជតោ ភកវន្តំ ឯតទពោច តោ នុ ខោ
 តោ តោតម ហេតុ តោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិ-
 ហិតានិ ទិដ្ឋិកតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោ-
 កោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ មេ ។ នេវ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។
 សង្ខារេសុ ខោ វុច្ច អញ្ញាណា សង្ខារសមុទយេ អញ្ញា-
 ណា សង្ខារនិរោធម អញ្ញាណា សង្ខារនិរោធតាមនិយា
 បដិបទាយ អញ្ញាណា ឯវមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិ-
 កតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា
 អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ មេ ។ នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វុច្ច
 ហេតុ អយំ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិ-
 កតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា
 អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ មេ ។ នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយេត្តនិកាយ ខន្ធហិវក្ក

(២៨៥) ក្រុងសាវតី ។ លុះវេលាត្រូវពិញ្ញាណក អង្គុយក្នុងទីដ៏

សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ

គោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ

កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន

។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន

ក៏មាន ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ មិនដឹង

ក្នុងហេតុនាំឲ្យកើតសង្ខារ មិនដឹងក្នុងទីរលត់សង្ខារ មិនដឹងក្នុងបដិបទា

ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់សង្ខារ នេះហើយដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការ

កើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន លោកមិនទៀង

ក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិន

មែនក៏មាន ។ ម្នាលវេច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាល

ឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថា

លោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិន

កើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

វិញ្ញោកសំយត្តំ

(២៨៦) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ វច្ឆ-
 តោត្តោ បរិញ្ញាជកោ កកវន្តំ ឯតទេវេច កោ នុ ខោ
 កោតោតម ហេតុ កោ បច្ឆយោ យានិមានិ អនេក-
 វិហិតានិ ទិដ្ឋិកតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ
 លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។
 ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ
 វាតិ ។ វិញ្ញាលោ ខោ វច្ឆ អញ្ញាលា វិញ្ញាលាស-
 មុទយេ អញ្ញាលា វិញ្ញាលានិរោដេ អញ្ញាលា វិញ្ញា-
 លានិរោដតាមិនិយា បដិបទាយ អញ្ញាលា ឯវមិមា-
 និ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិកតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ
 វា ។ បេ ។ ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរិ មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វច្ឆ ហេតុ អយំ
 បច្ឆយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិកតានិ លោ-
 កេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ
 លោកោតិ វា ។ បេ ។ ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថា-
 គតោ បរិ មរណាតិ វាតិ ។

វិច្ឆ័យសម្ពុត្ត

(២៨៦) ក្រុងសាវតី ។ លុះវេលាត្រូវបានដក អង្គុយក្នុងទីដ៏

សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏បម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើន

ប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀង

ក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀត

ក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវេទ្ធៈ ព្រោះការមិនដឹងក្នុងវិញ្ញាណ មិនដឹង

ក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើតវិញ្ញាណ មិនដឹងក្នុងទីរលតវិញ្ញាណ មិនដឹង

ក្នុងបដិបទជាដំណើរទៅកាន់ទីរលតវិញ្ញាណ នេះឯងហើយដែលនាំឲ្យ

ទិដ្ឋិច្រើនប្រការ កើតឡើងក្នុងលោក យ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន

ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន

មិនកើតទៀតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលវេទ្ធៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ

ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន

ថាលោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន

មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវគ្គោ

(២៨៧) សាវត្ថំ ។ ឯកមន្តំ និសំន្នោ ខោ វុច្ឆ-
 តោត្តោ បរិច្ចាជតោ ភកវន្តំ ឯតទរោច តោ នុ
 ខោ តោ តោតម ហេតុ តោ បច្ចយោ យានិមា-
 និ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ
 វា ។ បេ ។ លេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរិ មណាតិ វាតិ ។ រូបេ ខោ វុច្ឆ អទស្សនា ។ បេ ។
 រូបនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ អទស្សនា ។ បេ ។

(២៨៨) សាវត្ថំ ។ វេទនាយ ខោ វុច្ឆ អទស្សនា ។

(២៨៩) សាវត្ថំ ។ សញ្ញាយ ខោ វុច្ឆ អទស្សនា ។

(២៩០) សាវត្ថំ ។ សម្មាវេស្យ ខោ វុច្ឆ អទស្សនា ។

(២៩១) សាវត្ថំ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អទស្សនា
 ។ បេ ។ វិញ្ញាណនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ អទស្ស-
 នា ។ (១)

(២៩២) សាវត្ថំ ។ រូបេ ខោ អនភិសមយា ។ បេ ។
 រូបនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ អនភិសមយា ។ បេ ។

១ ឧ. យថា បុរិម គបនំ ធម្មញ្ញបំ ខន្ធា បរិហំ ភមនេហំ វិគ្គាវេត្តា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

(២៨៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះវេលាត្រូវព្រាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការ
នេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិនទៀងក៏មាន
។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
ក៏មាន ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញក្នុងរូប ។ បេ ។ មិនឃើញក្នុង
បដិបទជាដំណើរទៅកាន់ទីវលត្ថរូប ។ បេ ។

(២៨៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញក្នុងវេទនា ។

(២៨៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញក្នុងសញ្ញា ។

(២៩០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញក្នុងសង្ខារ
ទាំងឡាយ ។

(២៩១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវេច្ឆៈ ព្រោះការមិនឃើញក្នុង
វិញ្ញាណ ។ បេ ។ ព្រោះការមិនឃើញក្នុងបដិបទ ជាដំណើរទៅកាន់
ទីវលត្ថវិញ្ញាណ ។

(២៩២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងក្នុងរូប ។ បេ ។
ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងក្នុងបដិបទ ជាដំណើរទៅកាន់ទីវលត្ថរូប ។ បេ ។

វិញ្ញោគសំយុត្តិ

(២៧៣) សាវត្ថុ ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ អនភិស-
មយា ។ បេ ។

(២៧៤) សាវត្ថុ ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ អនភិសម-
យា ។ បេ ។

(២៧៥) សាវត្ថុ ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ អនភិស-
មយា ។ បេ ។

(២៧៦) សាវត្ថុ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វច្ឆ អនភិស-
មយា ។ បេ ។

(២៧៧) សាវត្ថុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ វច្ឆ-
កោត្តោ បរិញ្ញាជកោ ភកវច្ឆំ ឯតទភេម កោ នុ ខោ
កោ កោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ ។ បេ ។ រូបេ ខោ
វច្ឆ អននុពោណា ។ បេ ។ រូបនិរោធកាមិនិយា បដិបទា-
យ អននុពោណា ។ បេ ។

(២៧៨) សាវត្ថុ ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ ។ បេ ។

(២៧៩) សាវត្ថុ ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ ។ បេ ។

(៣០០) សាវត្ថុ ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ ។ បេ ។

វិច្ឆ័យសម្ពុត្ត

[២៧៣] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងក្នុង
វេទនា ។ បេ ។

[២៧៤] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងក្នុង
សញ្ញា ។ បេ ។

[២៧៥] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងក្នុង
សង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។

[២៧៦] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងក្នុង
វិញ្ញាណ ។ បេ ។

[២៧៧] ក្រុងសាវតី ។ លុះវច្ឆៈគោត្តបវិញ្ញាណក អង្គុយក្នុងទីដី
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំខ្លួនសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ។ បេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការ
មិនត្រាស់ដឹងតាម ក្នុងរូប ។ បេ ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាម ក្នុង
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីវលត្ថរូប ។ បេ ។

[២៧៨] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ក្នុងវេទនា ។ បេ ។

[២៧៩] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ក្នុងសញ្ញា ។ បេ ។

[៣០០] ក្រុងសាវតី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

[៣០១] សាវត្ថំ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អនុទុ-
តោនា ។ បេ ។ វិញ្ញាណានិរោធតកាមិនិយា បដិទាយ
អនុទុតោនា ។ បេ ។

[៣០២] សាវត្ថំ ។ តោ នុ ខោ តោ តោតម
ហេតុ តោ បច្ចុយោ ។ បេ ។ រូបេ ខោ វុច្ឆ អប្បដិ-
វេនា ។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អប្បដិវេនា ។ បេ ។

[៣០៣] សាវត្ថំ ។ រូបេ ខោ វុច្ឆ អសល្យត្តុ-
ណា ។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អសល្យត្តុណា ។ បេ ។

[៣០៤] សាវត្ថំ ។ រូបេ ខោ វុច្ឆ អនុបលត្តុ-
ណា ។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អនុបលត្តុណា ។ បេ ។

[៣០៥] សាវត្ថំ ។ រូបេ ខោ វុច្ឆ អសមបេត្តុណា
។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អសមបេត្តុណា ។ បេ ។

[៣០៦] សាវត្ថំ ។ រូបេ ខោ វុច្ឆ អប្បច្ចវេត្តុណា
។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ខោ វុច្ឆ អប្បច្ចវេត្តុណា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

[៣០១] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាម
កងវិញ្ញាណ ។ មេ ។ ព្រោះការមិនត្រាស់ដឹងតាម កងបដិបទជាដំណើរ
ទៅកាន់ទីរលតវិញ្ញាណ ។ មេ ។

[៣០២] ក្រុងសាវត្ថី ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ
អ្វីជាបច្ច័យ ។ មេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចាក់ធ្លុះ កងរូប ។ មេ ។
ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចាក់ធ្លុះកងវិញ្ញាណ ។ មេ ។

[៣០៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនកំណត់កង
រូប ។ មេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនកំណត់កងវិញ្ញាណ ។ មេ ។

[៣០៤] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចូលទៅ
កំណត់កងរូប ។ មេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនចូលទៅកំណត់កង
វិញ្ញាណ ។ មេ ។

[៣០៥] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានសំឡឹង
លែលកកងរូប ។ មេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានសំឡឹងលែលកកង
វិញ្ញាណ ។ មេ ។

[៣០៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនពិចារណាកង
រូប ។ មេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនពិចារណាកងវិញ្ញាណ ។ មេ ។

វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ

[៣០៧] សាវត្ថំ ។ រូបេ ទោ វច្ឆ អប្បច្ចុបលត្តុណា ។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ទោ វច្ឆ អប្បច្ចុបលត្តុណា ។ បេ ។

[៣០៨] សាវត្ថំ ។ អថទោ វច្ឆតោត្តោ បរិព្វាជកោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភកវតា សម្មិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កមិំ សារណិយំ វិគសារេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទោ ទោ វច្ឆតោត្តោ បរិព្វាជកោ ភកវន្តំ ឯតទរោច កោ ន ទោ កោ តោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ បរណាតិ វាតិ ។ រូបេ ទោ វច្ឆ អប្បច្ចុត្តកម្មា រូបសមុទយេ អប្បច្ចុត្តកម្មា រូបនិរោធ�េ អប្បច្ចុត្តកម្មា រូបនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ អប្បច្ចុត្តកម្មា ។ បេ ។

វិញ្ញាណសម្បត្តិ

[៣០៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានចូលទៅ
កំណត់ កងរូប ។ មេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនបានចូលទៅកំណត់
កងវិញ្ញាណ ។ មេ ។

[៣០៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង វច្ឆៈគោត្តបរិព្វាជកចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
ដែលគួរព្យាបាទហើយ ក៏អង្គុយកងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវច្ឆៈគោត្តបរិព្វាជក
អង្គុយកងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះ
ថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាល
ឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថា
លោកមិនទៀងក៏មាន ។ មេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន
មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់កងរូប ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់កងហេតុដែលនាំឲ្យកើតរូប ការ
មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់កងទីវលតរូប ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់កងបដិបទា ជា
ដំណើរទៅកាន់ទីវលតរូប ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

[៣០៧] សាវត្ថី ។ វេទនាយ ខោ វច្ឆ អប្បច្ឆត្តុ-
ក្ខម្មា ។ បេ ។ វេទនានិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ
អប្បច្ឆត្តុក្ខម្មា ។ បេ ។

[៣០៨] សាវត្ថី ។ សញ្ញាយ ខោ វច្ឆ អប្បច្ឆ-
ត្តុក្ខម្មា ។ បេ ។ សញ្ញានិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ
អប្បច្ឆត្តុក្ខម្មា ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថី ។ សង្ខារេសុ ខោ វច្ឆ អប្ប-
ច្ឆត្តុក្ខម្មា ។ បេ ។ សង្ខារនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ
អប្បច្ឆត្តុក្ខម្មា ។ បេ ។

[៣១០] សាវត្ថី ។ វិញ្ញាណោ ខោ វច្ឆ អប្បច្ឆត្តុ-
ក្ខម្មា វិញ្ញាណសមុទយេ អប្បច្ឆត្តុក្ខម្មា វិញ្ញាណនិ-
រោធម អប្បច្ឆត្តុក្ខម្មា វិញ្ញាណនិរោធតាមិនិយា បដិប-
ទាយ អប្បច្ឆត្តុក្ខម្មា ឃុំមិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិ-
ភតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជនិ សស្សតោ លោកោតិ វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

(៣០៩) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ក្នុងវេទនា ។ បេ ។ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងបដិបទា ជា
ដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់វេទនា ។ បេ ។

(៣១០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ក្នុងសញ្ញា ។ បេ ។ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងបដិបទា
ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់សញ្ញា ។ បេ ។

(៣១១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ។ បេ ។ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុង
បដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់សង្ខារ ។ បេ ។

(៣១២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលវច្ឆៈ ព្រោះការមិនធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ក្នុងវិញ្ញាណ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងហេតុដែលនាំឲ្យកើត
វិញ្ញាណ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក្នុងទីរំលត់វិញ្ញាណ ការមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់វិញ្ញាណ នេះឯងហើយដែល
នាំឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការកើតឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះថា លោកទៀងក៏មាន

វិញ្ញោក្តសំយុត្តំ

។ បេ ។ លេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ
 មរណាតិ វាតិ ។ អយំ ខោ វុច្ឆ ហេតុ អយំ បត្តយោ
 យានិមានិ អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ
 វា អន្តវា លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា តំ ជីវំ តំ
 សរីរន្តិ វា អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ វា ហោតិ តថាគតោ
 បរិ មរណាតិ វា ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ
 វា ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ
 វា លេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ
 វាតិ ។ អយំ ខោ វុច្ឆ ហេតុ អយំ បត្តយោ យានិមានិ
 អនេកវិហិតានិ ទិដ្ឋិតានិ លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ សស្ស-
 តោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា ។ បេ ។
 លេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរិ មរណាតិ
 វាតិ ។ (ឯកបិណ្ឌេន បញ្ចបញ្ញាសំ សុត្តន្តា ភវន្តិ) ។

វិច្ឆ័យសម្មាសម្ពុត្ត

។ បេ ។ ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
 ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិ
 ច្រើនប្រការនេះកើតឡើងក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន ថាលោកមិន
 ទៀងក៏មាន ថាលោកមានទីបំផុតក៏មាន ថាលោកមិនមានទីបំផុតក៏មាន
 ថាជីវិតនោះគឺសរវៈនោះក៏មាន ថាជីវិតដទៃ សរវៈដទៃក៏មាន ថាសត្វ
 ស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន ថាសត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏មាន ថាសត្វ
 ស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀតខ្លះក៏មាន ថាសត្វស្លាប់ទៅកើត
 ទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។ ម្នាលវច្ឆៈ នេះជា
 ហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យទិដ្ឋិច្រើនប្រការនេះ កើតឡើង
 ក្នុងលោកថា លោកទៀងក៏មាន លោកមិនទៀងក៏មាន ។ បេ ។
 ថាសត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ក៏មាន ។
 (សូត្រ ៥៥ មានដោយការរួមរួមចូលគ្នាតែមួយ) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

វិទំ សំយុត្តស្ស ខុទ្ទានំ

អត្តាលោក អនុស្សនេត្តោ

អនុភិសមយា អនុត្តោ

អប្បដិវេតោ អសល្លត្តលោក

អនុបលត្តលោក អសមមេត្តលោក

អប្បច្ឆវេត្តលោក អប្បច្ឆបលត្តលោក

អប្បច្ឆត្តកម្មនិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

នេះជាឧទាសនៃវិបត្តោតសំយោគ គឺ

- និយាយអំពីការមិនដឹង ១ ការមិនឃើញ ១ ការមិនត្រាស់
 - ដឹង ១ ការមិនត្រាស់ដឹងតាម ១ ការមិនចាក់ធ្លុះចំពោះ ១
 - ការមិនកំណត់ ១ ការមិនចូលទៅកំណត់ ១ ការមិនសំឡឹង
 - លែលក ១ ការមិនពិចារណា ១ ការមិនចូលទៅពិចារណា ១
 - ការមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ១ ។
-

សមាជិកសំយាទ្តិ

(៣០៣) សាវត្ថុ ។ តត្រ ខេ ។ បេ ។ ចត្តារោ បេ

កិក្ខុវេ យាយី ។ កតបេ ចត្តារោ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ

ឯកត្តោ យាយី សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុវេសុលោ ហោ-

តិ ន សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុវេសុលោ ។ ឥធិ បន

កិក្ខុវេ ឯកត្តោ យាយី សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុវេ

សុលោ ហោតិ ន សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុវេសុលោ ។

ឥធិ បន កិក្ខុវេ ឯកត្តោ យាយី លេវ សមាជិក្ខុវេ

សមាជិក្ខុវេសុលោ ហោតិ ន សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុ-

វេសុលោ ។ ឥធិ បន កិក្ខុវេ ឯកត្តោ យាយី

សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុវេសុលោ ច ហោតិ សមាជិក្ខុវេ

សមាជិក្ខុវេសុលោ ច ។ តត្រ កិក្ខុវេ យាយី យា-

យី សមាជិក្ខុវេ សមាជិក្ខុវេសុលោ ច សមាជិក្ខុវេ ស-

មាជិក្ខុវេសុលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចត្តុវេ យាយី-

នំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ចារោក្ខោ ច ឧត្តោ ច

សមាធិសំយត្តិ

(៣១៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ លេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក
 ដូចមេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិន
 ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គល
 មានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ តែមិន
 ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់
 អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង
 ការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ
 ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈាន
 ណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង
 ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤
 ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កក ខំ ខំរម្មា ទដិ
 ទដិម្ហា នវំនំនំ នវំនំតម្ហា សប្បំ សប្បំម្ហា សប្បំមណ្ឌោ
 តត្រ អក្កមត្តាយតំ វិវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យ្វាយំ ឈា-
 យំ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មី ស-
 មាធិកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចត្តនំ ឈា-
 យំនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហិមោក្ខោ ច ឧត្តមោ
 ច បវរោ ពាតិ ។

[៣១២] សាវត្ថំ ។ តត្រ ខោ ។ បេ។ ចត្តា-
 រោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយំ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្នោ ឈាយំ សមាធិស្មី សមាធិកុស-
 លោ ហោតិ ន សមាធិស្មី វិភិកុសលោ ។ ឥធិ បន
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្នោ ឈាយំ សមាធិស្មី វិភិកុសលោ
 ហោតិ ន សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ។ ឥធិ បន
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្នោ ឈាយំ នេវ សមាធិស្មី សមាធិកុ-
 សលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី វិភិកុសលោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារិវុទ្ធ

ថ្ងៃថ្នាំផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ទឹកដោះ
 ដូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះដូរ ទឹកដោះរាវ
 កើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តាទឹកដោះទាំង
 នោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដជាប្រសើរជាង មានទម្រង់យ៉ាងណា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់
 អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ។ បណ្តា
 បុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង
 ជាប្រធានផង ទុត្តមផង ថ្ងៃថ្នាំផង មានទម្រង់យ៉ាងនោះឯង ។

(៣១៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ
 ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ធ្វើសមាធិឲ្យបិតនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យបិតនៅ តែមិនឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មាន (ឈាន) ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ
 (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យបិតនៅ ។

សមាធិសំយុត្តំ

ឥត បទ ភិក្ខុវេ ឯត្រត្រោ ឈាយំ សមាធិស្មី សមា-
 ធិក្យសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី វិភិក្យសលោ ច ។
 តត្រ ភិក្ខុវេ យាយំ ឈាយំ សមាធិស្មី សមាធិក្យស-
 លោ ច សមាធិស្មី វិភិក្យសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ
 ចតុន្តំ ឈាយំនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហិមោក្ខោ ច
 ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កវា ខិរិ
 ខិរិម្ហា និធិ និធិម្ហា នវនិវតំ នវនិវតម្ហា សប្បំ សប្បម្ហា
 សប្បមណ្ណោ តត្រ អត្តមក្ខាយតិ ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យាយំ ឈាយំ សមាធិស្មី សមាធិក្យសលោ ច ស-
 មាធិស្មី វិភិក្យសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្តំ
 ឈាយំនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហិមោក្ខោ ច ឧត្តមោ
 ច បវរោ ចាតិ ។

សមាធិសំយត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកល្ងាសវៃ
ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ល្ងាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យ
បិតនៅផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមាន
ឈានណា ជាអ្នកល្ងាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង
ល្ងាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យបិតនៅផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈាន
ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង
ទត្តមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រសកើតអំពី
គោ ទឹកដោះដូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះដូរ
ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តា
ទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដជាប្រសើរជាង មានទបមាយ៉ាង
ណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា ល្ងាសវៃក្នុងការ
កំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ល្ងាសវៃក្នុងការធ្វើសមាធិឲ្យបិតនៅ
ផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់
ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទត្តមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ក៏មានទបមេយ្យ
យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវច្ឆោ

(៣១៥) សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។

កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយី ស-

មាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី វុដ្ឋា-

នកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយី

សមាធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី ស-

មាធិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយី

នេវ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមា-

ធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ

ឈាយី សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ ស-

មាធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្វាយំ

ឈាយី សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មី

វុដ្ឋានកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្តំ ឈាយីនំ

អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ចារមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធារវគ្គ

(៣១៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង

ការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាក

សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជា

អ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ

(ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុង

លោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ(ឈាន)ក្នុងសមាធិ ទាំង

មិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល

មានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន)

ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នក

ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការ

ចេញចាកសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ

បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង

សមាធិសំយុត្តំ

បរវារេ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កវា ជំរិ ជំរិញ្ញា ទង្គ
ទង្គិញ្ញា នវនិទំ នវនិទិញ្ញា សប្បិ សប្បិញ្ញា ។ បេ ។ បរវារេ
ចាតិ ។

[៣០៦] សារត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយិ ។
កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយិ
សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
កល្យាណកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយិ
សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
សមាធិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ
ឈាយិ នវ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន
សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯ-
កទ្វេ ឈាយិ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ
សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ

សមាធិសំយុត្ត

ថ្ងៃថ្ងាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ទឹក
 ដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹក
 ដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ ។ បេ ។
 ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣១៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាន
 នេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដបមេបខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ
 (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុង
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជា
 អ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន)
 ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីក-
 រាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

ឃ្លាយំ ឈាយំ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច
 សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ
 ចតុន្តំ ឈាយំនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ចារមោក្ខោ
 ច ខុត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ
 កក ខំ ខំរម្មា ទធំ ទធំរម្មា ទវំនំ ទវំនំរម្មា
 សប្បំ សប្បំរម្មា ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

[៣១៧] សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយំ ។

កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 អារម្មណកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ
 សមាធិស្មី អារម្មណកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សមាធិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហំវិគ្គ

បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុង
សមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួល ក្នុងសមាធិផង ។
បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង
ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដូចទឹកដោះស្រសកើតអំពីគោ ទឹកដោះជូរកើតអំពីទឹកដោះស្រស ទឹក
ដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះ
ថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣១៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាន

នេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់
អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការម្សំក្នុងសមាធិ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាស
វៃក្នុងការម្សំក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុង
សមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ

សមាធិសំយុត្តំ

លេវ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមា-
 ធិស្មី អារម្មណកុសលោ ។ ឥធិ បទ កិក្ខុវេ ឯ-
 កកោ ឈាយី សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ
 សមាធិស្មី អារម្មណកុសលោ ច ។ តត្រ កិក្ខុវេ
 យាយី ឈាយី សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមា-
 ធិស្មី អារម្មណកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ពត្ថុទ្ធ
 ឈាយីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ចារោក្ខោ ច ទុត្ត-
 មោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ កវំ ជិវំ ។ បេ ។
 បវរោ ចាតិ ។

(៣០៨) សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ កិក្ខុវេ ឈាយី ។

កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ ឯកកោ ឈាយី
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 កោចរកុសលោ ។ ឥធិ បទ កិក្ខុវេ ឯកកោ ឈាយី
 សមាធិស្មី កោចរកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សមាធិកុសលោ ។ ឥធិ បទ កិក្ខុវេ ឯកកោ ឈាយី

សមាធិសំយុត្ត

ជាអ្នកមិន ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិន ឈ្លាស
 វៃក្នុងការម្ស្រប់ក្នុងសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង
 ឈ្លាសវៃក្នុងការម្ស្រប់ក្នុងសមាធិផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 បុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់
 អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការម្ស្រប់ ក្នុងសមាធិផង ។
 បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្លាំងខ្លាស់ផង
 ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដូចទឹកដោះស្រសកើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣១៨) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិន ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរ^(១) ក្នុង
 សមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ តែមិន ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន)
 ក្នុងសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ

១ សំដៅយកការមិនឈ្លាសវៃក្នុងកម្មវិធីនៃគោចរនិងវិញ្ញាណគោចរ (អដ្ឋកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

ឈេ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមា-
 ធិស្មី តោចរកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកោឡោ
 ឈាយី សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ
 សមាធិស្មី តោចរកុសលោ ច ។ តត្រុ ភិក្ខុវេ ឃ្វាយី
 ឈាយី សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមា-
 ធិស្មី តោចរកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសិ ចន្ទន្និ
 ឈាយីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ទាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ
 ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កក ទិរំ ។ បេ ។
 បវរោ ចាតិ ។

[៣០៧] សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោឡោ ឈាយី
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី អ-
 ភិកិហារកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកោឡោ ឈាយី
 សមាធិស្មី អភិកិហារកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សមាធិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកោឡោ ឈាយី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហារិក្ក

ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ(ឈាន)ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាស
 វៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង
 ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរ ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ
 (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តា
 បុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរ
 ផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូច
 ទឹកដោះស្រសកើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣១៧) ក្រុងសារីគ្គី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចមេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 កំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការកសាងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុង
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សមាធិសំយុត្តំ

នេវ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 អភិធិហារកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយ
 យំ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី
 អភិធិហារកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្ហាយំ ឈាយំ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មី អភិធិ-
 ហារកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសិ ចន្ទនិ ឈាយនិ
 អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហិមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ
 ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ភវា ទិវំ ។ មេ ។ បវរោ
 ចាតិ ។

[៣២០] សាវត្តំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយំ ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សក្កច្ឆកាវំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ
 សមាធិស្មី សក្កច្ឆកាវំ ហោតិ ន សមាធិស្មី សមាធិ-
 កុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ

សមាធិសំយុត្ត

ជាអ្នកមិន ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិន ឈ្លាស
 វៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ
 ផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 បុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ
 (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ បណ្តា
 បុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរ
 ផង ជាប្រធានផង ទត្តមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូច
 ទឹកដោះស្រសកើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣២០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង
 ការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើ
 ដោយគោរពក្នុងសមាធិ តែមិន ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុង
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

ទេវេ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមា-
 ធិស្មី សក្កច្ចការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ
 ឈាយ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ ស-
 មាធិស្មី សក្កច្ចការី ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្ហាយិ
 ឈាយ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មី
 សក្កច្ចការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចន្ទំ ឈាយិទិ
 អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មាមោក្ខោ ច ខុត្តមោ ច
 បវរោ ច ។ សេយ្យខាមិ ភិក្ខុវេ ភវា ទិរំ ។ បេ។
 បវរោ ពាតិ ។

(៣២០) សាវត្ថំ ។ ចត្តារាមេ ភិក្ខុវេ ឈាយិ ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយិ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សាតច្ចការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយិ
 សមាធិស្មី សាតច្ចការី ហោតិ ន សមាធិស្មី សមាធិ-
 កុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយិ ទេវេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវក្ក

ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើ
 ដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ
 ផង ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 បុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់
 អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តា
 បុគ្គលមានឈានទាំង៤ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្លាំងស្រស់ផង ប្រសើរផង
 ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹក
 ដោះស្រសកើតអំពីគោ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្លាផង ។

(៣២១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន៤ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុង
 ការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើរឿយៗ
 ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិន

សមាធិសំយត្តំ

សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សាតត្ថការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ ឈាយ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី
 សាតត្ថការី ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ ឃ្វាយ ឈាយ ស-
 មាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មី សាតត្ថការី
 ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្ទំ ឈាយំនំ អក្កោ ច សេដ្ឋា
 ច ហិមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាប
 ភិក្ខុវេ កវំ ខំ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣២២) សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយ ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ ឈាយ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សប្បាយការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ ឈាយ
 សមាធិស្មី សប្បាយការី ហោតិ ន សមាធិស្មី សមា-
 ធិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ ឈាយ នេវ

សមាធិសិទ្ធិ

ឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យរឿយ ។
 ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យរឿយ ។
 ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល
 មានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង
 ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយ ។ ក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលមានឈានទាំង ៤
 ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង
 វៃថ្លថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់កើតអំពីគោ ។ បេ ។
 វៃថ្លថ្លាផង ។

[៣២២] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលមានឈានទាំង ៤ ពួកដូចមេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាស
 វៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយ^(១) ក្នុង
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
 ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុង
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ មិន

១ មិនអាចបំពេញឧបការធម៌ទាំងឡាយដែលជាទិសប្បាយដល់សមាធិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវិវត្តោ

សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សប្បាយការី ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកកថោ ឈាយិ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី
 សប្បាយការី ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ ឃ្វាយិ ឈាយិ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ច សមាធិស្មី សប្បាយ-
 ការី ច ។ អយំ ឥមេសំ ចន្ទន្នំ ឈាយិ និ អត្តោ
 ច សេដ្ឋោ ច មាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ
 ចាតិ ។

[៣២៣] សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយិ ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកកថោ ឈាយិ
 សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 វិចិត្តកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកកថោ ឈាយិ
 សមាធិស្មី វិចិត្តកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សមាធិកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកកថោ
 ឈាយិ នេវ សមាធិស្មី សមាធិកុសលោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យសប្បាយ
 ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុងសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
 សប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនេះ
 បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់អង្គ (ឈាន) ក្នុង
 សមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមាន
 ឈានទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង
 ទុក្ខមផង ថ្លៃថ្នាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់ កើត
 អំពីគោ ។ បេ ។ ថ្លៃថ្នាផង ។

[៣២៣] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់
 សមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ

សមាធិសំយុត្តំ

ន សមាធិស្មី វិវិតកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
 ឯកក្ខេត្តោ ឈាយី សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
 ហោតិ សមាធិស្មី វិវិតកុសលោ ច ។ តត្រា ភិក្ខុវេ
 យាយី ឈាយី សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
 សមាធិស្មី វិវិតកុសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ពត្តន្តិ
 ឈាយីនិ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហោមោក្ខោ ច ឧត្តមោ
 ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ គវា ទិរំ ។ បេ។
 បវរោ ចាតិ ។

(៣២២) សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកក្ខេត្តោ ឈាយី
 សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមា-
 ធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកក្ខេត្តោ
 ឈាយី សមាធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមា-
 ធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកក្ខេត្តោ
 ឈាយី នេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ
 ន សមាធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ

សមាធិសំយុត្ត

ទាំងមិន ឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ឈ្លាស
 វៃក្នុងការតំកល់សមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង
 នោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងការចូលសមាធិផង
 ឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤
 ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្លាំងខ្លាចផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង
 ថ្លៃថ្នូរផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកដោះស្រស់ កើតអំពីគោ
 ។ បេ ។ ថ្លៃថ្នូរផង ។

(៣២២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចមេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញ
 ចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ
 ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយប្ប ខន្ធហវគ្គោ

ឯកកថោ ណាយិ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
ហោតិ សមាធិស្មី វុជ្ជានកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
យាយិ ណាយិ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

(៣២៥) សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ណាយិ ។

កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកកថោ ណាយិ
សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
កល្យាណកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកកថោ
ណាយិ សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ ហោតិ ន
សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
ឯកកថោ ណាយិ នេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុស-
លោ ហោតិ ន សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ ។ ឥធិ
បន ភិក្ខុវេ ឯកកថោ ណាយិ សមាធិស្មី សមាបត្តិ-
កុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី កល្យាណកុសលោ
ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវិវេក

បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង
ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
បុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលអ្នកមានឈានណា ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣២៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចមេចខ្លះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ
ក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុង
សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាស
វៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាស
វៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ
ផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តា
បុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងាផង ។

សមាធិសំយុត្តំ

(៣២៦) សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយ ។

កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោ ឈាយ សមា-

ធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី អារម្ម-

ណាកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកោ ឈាយ

សមាធិស្មី អារម្មណាកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី

សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកោ

ឈាយ នេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន

សមាធិស្មី អារម្មណាកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ

ឯកោ ឈាយ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច

ហោតិ សមាធិស្មី អារម្មណាកុសលោ ច ។ តត្រ

។ មេ ។ បវរោ ចាតិ ។

សមាធិសំយុត្ត

(៣២៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចមេចខ្លះ ។ មាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ

ចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការម្សុំក្នុងសមាធិ ។ មាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង

ការម្សុំក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ មាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុង

ការចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការម្សុំក្នុងសមាធិ ។ មាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ

ចូលសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការម្សុំក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គល

ទាំងនោះ ។ បេ ។ ថៃ្ងថ្ងាផង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញោ

(៣២៧) សារវត្ថុំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។

កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយី សមា-

ធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី តោ-

ចរកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយី

សមាធិស្មី តោចរកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី

សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ

ឈាយី នេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន

សមាធិស្មី តោចរកុសលោ^(១) ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯ-

កទ្វោ ឈាយី សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច ហោ-

តិ សមាធិស្មី តោចរកុសលោ ច ។ តត្រ ។ បេ ។

បវរោ ចាតិ ។

១ ឧ. តតោ បវំ ចតុញ្ញោជិតំ វិញ្ញោចេតព្វន្តិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

(៣២៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលមាន ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ

ចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-

ឡាយ បុគ្គលមាន ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងគោចរ

ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-

ឡាយ បុគ្គលមាន ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការ

ចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-

ឡាយ បុគ្គលមាន ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូល

សមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តា បុគ្គលទាំង

នោះ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្នាំផង ។

សមាជិកសំយុង្គ

[៣២៨] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយី សមា-
 ជិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាជិស្មី អភិជិ-
 ហារកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយី
 សមាជិស្មី អភិជិហារកុសលោ ហោតិ ន សមាជិស្មី
 សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈា-
 យី នេវ សមាជិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន
 សមាជិស្មី អភិជិហារកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
 ឯកទ្វោ ឈាយី សមាជិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
 ហោតិ សមាជិស្មី អភិជិហារកុសលោ ច ។ តត្រ
 ។ បេ ។ បវរោ ចាតិ ។

[៣២៩] សាវត្ថី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយី ស-
 មាជិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាជិស្មី
 សក្កច្ឆការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈា-
 យី សមាជិស្មី សក្កច្ឆការី ហោតិ ន សមាជិស្មី
 សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ

សមាធិសំយុត្ត

[៣២៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការចូលសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 កសាងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ចូលសមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូល
 សមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំង
 នោះ ។ បេ ។ ថ្ងៃថ្ងៃផង ។

[៣២៩] ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ចូលសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ តែ
 មិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស ខន្ធកំវេន្តោ

ឈាយំ នេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន
 សមាធិស្មី សាតត្ថការី ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ
 ឈាយំ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច ហោតិ ស-
 មាធិស្មី សាតត្ថការី ច ។ តត្រ ។ បេ ។ បវរោ
 ចាតិ ។

[៣៣០] សាវត្ថំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយំ ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ
 សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សាតត្ថការី ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈា-
 យំ សមាធិស្មី សាតត្ថការី ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ
 ឈាយំ នេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ
 ន សមាធិស្មី សាតត្ថការី ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
 ឯកទ្វោ ឈាយំ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
 ហោតិ សមាធិស្មី សាតត្ថការី ច ។ តត្រ ។ បេ ។
 បវរោ ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវគ្គ

ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិន
ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើដោយ
គោរពក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្ងៃម្ខាងផង ។

(៣៣០) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន

ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
ចូលសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយៗ ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗ ក្នុងសមាធិ តែ
មិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
ឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិន
ធ្វើឲ្យរឿយៗ ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាន
ខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ធ្វើឲ្យរឿយៗ
ក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ។ បេ ។ ថ្ងៃម្ខាងផង ។

សមាធិសំយុត្តំ

[៣៣០] ស្មារតី ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយ ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយ
 សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សប្បាយការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈា-
 យី សមាធិស្មី សប្បាយការី ហោតិ ន សមាធិស្មី
 សមាបត្តិកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ
 ឈាយ ទេវ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ហោតិ
 ន សមាធិស្មី សប្បាយការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
 ឯកទ្វេ ឈាយ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
 ហោតិ សមាធិស្មី សប្បាយការី ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យ្វាយ ឈាយ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
 ហោតិ សមាធិស្មី សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសិ
 ចត្តន្តិ ឈាយនិ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច
 ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ភវ ឌីរិ
 ឌីរិម្ហា ទិធិ ទិធិម្ហា ទិធិតិ ទិធិតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា
 សប្បិមណ្ឌោ តត្រ អត្តមក្ខាយតិ វិវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ

សមាធិសំយុត្ត

(៣៣១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដ៏ចម្រើនខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ចូលសមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ តែ
 មិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិ ទាំងមិន
 ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាន
 ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
 សប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ
 បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើ
 ឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ
 បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុក្ខមផង ថ្លៃថ្នូរ
 ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជូរកើត
 អំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពី
 ទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លា កើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តាទឹកដោះទាំងនោះ
 ទឹកដោះថ្លានេះប្រាកដជាប្រសើរ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

យាយំ ឈាយំ សមាធិស្មី សមាបត្តិកុសលោ ច
ហោតិ សមាធិស្មី សម្មាយកាវី ច ។ អយំ ឥមេសិ
ចតុន្ណំ ឈាយំនំ អក្កោ ច សេដ្ឋោ ច ចាមោក្ខោ
ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ(១) ។

[៣៣២] សាវត្ថិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយំ ។
កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ ស-
មាធិស្មី បិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី វុដ្ឋានកុ-
សលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ សមា-
ធិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី បិតិកុ-
សលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ នេវ
សមាធិស្មី បិតិកុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី វុដ្ឋា-
នកុសលោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ ឈាយំ
សមាធិស្មី បិតិកុសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី វុដ្ឋា-
នកុសលោ ច ។ តត្រត ភិក្ខុវេ យាយំ ឈាយំ ។ បេ ។
ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

១ ឧ. ម. ពិពោ បរិ ពិមេហិ បដិយ ឧបរិ អដ្ឋិ វិវា ពិកល្កុវិណ្ណិយតោ វិណ្ណិវិញ្ញាណ
កិវ ធិតិ បាហំ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវវគ្គ

បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចូលសមាធិផង ធ្វើឲ្យ
 សប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលអ្នកមានឈានទាំង ៤ ពួកនេះ
 បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ជាប្រធានផង ទុតមផង ថ្ងៃថ្ងាផង
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៣២) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 តំកល់សមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការ
 ចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការតំកល់សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃក្នុង
 ការតំកល់សមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង
 ការតំកល់សមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។ បេ ។
 ទុតមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។

សមាជិកសំយុង្គ

[៣៣៣] សាវ័ត្ត ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ឈាយី ស-
 មាជិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ ន សមាជិស្មី កល្យាណ-
 កុសលោ ។ សមាជិស្មី កល្យាណកុសលោ ហោតិ ន
 សមាជិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ។ ទេវ សមាជិស្មី វុដ្ឋានកុ-
 សលោ ហោតិ ន សមាជិស្មី កល្យាណកុសលោ ។ ស-
 មាជិស្មី វុដ្ឋានកុសលោ ច ហោតិ សមាជិស្មី កល្យា-
 ណកុសលោ ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ ឃាយី ឈាយី ។ បេ ។
 ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។

[៣៣៤] សាវ័ត្ត ។ សមាជិស្មី កល្យាណកុសលោ
 ហោតិ ន សមាជិស្មី អារម្មណកុសលោ ។ សមាជិស្មី
 អារម្មណកុសលោ ហោតិ ន សមាជិស្មី កល្យាណកុ-
 សលោ ។ ទេវ សមាជិស្មី កល្យាណកុសលោ ហោតិ

សមាធិសំយុត្ត

(៣៣៣) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង
 ការចេញចាកសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុង
 សមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិន
 ឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាក
 សមាធិ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ ។ ជា
 អ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញចាកសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីក-
 រាយស្រួលក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង
 នោះ បុគ្គលមានឈានណា ។ ថេ ។ ទុត្តមផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។

(៣៣៤) ក្រុងសាវត្ថី ។ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ
 ស្រួលក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការម្សុំក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃ
 ក្នុងការម្សុំក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួល
 ក្នុងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួលក្នុងសមាធិ
 ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហារិញ្ចោ

ន សមាធិស្មី អារម្មណក្យសលោ ។ សមាធិស្មី កល្យាណ-
 ក្យសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី អារម្មណក្យសលោ
 ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្ហាយំ ឈាយំ ។ បេ ។ ឧត្តមោ
 ច បវរោ ពាតិ ។

[៣ ៣ ៥] សារត្តំ ។ សមាធិស្មី អារម្មណក្យសលោ
 ហោតិ ន សមាធិស្មី តោចរក្យសលោ ។ សមាធិស្មី
 តោចរក្យសលោ ហោតិ ន សមាធិស្មី អារម្មណក្យស-
 លោ ។ នេវ សមាធិស្មី អារម្មណក្យសលោ ហោតិ
 ន សមាធិស្មី តោចរក្យសលោ ។ សមាធិស្មី អារម្ម-
 ណក្យសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី តោចរក្យសលោ
 ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្ហាយំ ឈាយំ ។ បេ ។ ឧត្តមោ
 ច បវរោ ពាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហិវត្ត

ទាំងមិន ឈ្នួសវៃកង ការម្មណ៍កងសមាធិ ។ ឈ្នួសវៃកង ការធ្វើចិត្តឱ្យរីក

រាយស្រួលកងសមាធិផង ឈ្នួសវៃកង ការម្មណ៍កងសមាធិផង ។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា បុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល មាន ឈានណា ។ បេ ។

ទុត្តមផង ថ្ងៃថ្នាំផង ។

(៣១៥) ក្រុងសាវត្ថី ។ ឈ្នួសវៃកង ការម្មណ៍កងសមាធិ

តែមិន ឈ្នួសវៃកង គោចរកងសមាធិ ។ ឈ្នួសវៃកង គោចរកងសមាធិ

តែមិន ឈ្នួសវៃកង ការម្មណ៍កងសមាធិ ។ មិន ឈ្នួសវៃកង ការម្មណ៍

កងសមាធិ ទាំងមិន ឈ្នួសវៃកង គោចរកងសមាធិ ។ ឈ្នួសវៃកង

ការម្មណ៍កងសមាធិផង ឈ្នួសវៃកង គោចរកងសមាធិផង ។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា បុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល មាន ឈានណា ។ បេ ។

ទុត្តមផង ថ្ងៃថ្នាំផង ។

សមាធិស្សន្ត

(៣ ៣ ៦) សាវត្ថុ ។ សមាធិស្សន្ត តោចរក្សសលោ
 ហោតិ ន សមាធិស្សន្ត អភិធិហារក្សសលោ ។ សមា-
 ធិស្សន្ត អភិធិហារក្សសលោ ហោតិ ន សមាធិស្សន្ត តោច-
 រក្សសលោ ។ នេវ សមាធិស្សន្ត តោចរក្សសលោ ហោតិ
 ន សមាធិស្សន្ត អភិធិហារក្សសលោ ។ សមាធិស្សន្ត តោ
 ចរក្សសលោ ច ហោតិ សមាធិស្សន្ត អភិធិហារក្សសលោ
 ច ។ សេយ្យបាថិ កិក្ខុវេ កវា ខំ ខំរម្មា ទធំ ទធំរម្មា
 នវំនិទំ នវំនិទម្មា សប្បំ សប្បំរម្មា សប្បំមណ្ឌោ តត្រ
 អក្កមត្តាយតិ ឯវមេវ ខោ កិក្ខុវេ យ្ហាយំ ឈាយំ
 សមាធិស្សន្ត តោចរក្សសលោ ច សមាធិស្សន្ត អភិធិហារ-
 ក្សសលោ ច ។ អយំ ឥមេសំ ចតុន្ទំ ឈាយំនិ ។ បេ។
 ឧត្តមោ ច បវរោ បាតិ ។

សមាធិសំយុត្ត

[៣៣៦] ក្រុងសាវត្ថី ។ ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ តែ

មិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ

តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរក្នុងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុង

សមាធិ ទាំងមិនឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃក្នុងគោចរ

ក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាងសមាធិផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ ទឹកដោះស្រស់កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជួរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់

ទឹកដោះខាបកើតអំពីទឹកដោះជួរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប ទឹក

ដោះថ្លាកើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដ

ជាប្រសើរជាង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈាន

ណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងគោចរក្នុងសមាធិផង ឈ្លាសវៃក្នុងការកសាង

សមាធិផង ។ បណ្តាបុគ្គលមានឈានទាំង ៤ នេះ បុគ្គលនេះ ។ បេ ។

ទុកមផង ថ្ងៃថ្ងៃផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវគ្គោ

[៣ ៣ ៧] សាវត្ថំ ។ សមាធិស្មី អភិធិហារក្យស-
 លោ ហោតិ ន សមាធិស្មី សុត្តច្ចការំ ។ សមា-
 ធិស្មី សុត្តច្ចការំ ហោតិ ន សមាធិស្មី អភិធិហារ-
 ក្យសលោ ។ នេវ សមាធិស្មី អភិធិហារក្យសលោ
 ហោតិ ន សមាធិស្មី សុត្តច្ចការំ ។ សមាធិស្មី អភិ-
 ធិហារក្យសលោ ច ហោតិ សមាធិស្មី សុត្តច្ចការំ
 ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្ហយំ ឈាយំ ។ បេ ។ ខុត្តមោ
 ច បវេរោ ចាតិ ។

[៣ ៣ ៨] សាវត្ថំ ។ សមាធិស្មី សុត្តច្ចការំ ហោតិ
 ន សមាធិស្មី សាត្តច្ចការំ ។ សមាធិស្មី សាត្តច្ចការំ
 ហោតិ ន សមាធិស្មី សុត្តច្ចការំ ។ នេវ សមាធិស្មី
 សុត្តច្ចការំ ហោតិ ន សមាធិស្មី សាត្តច្ចការំ ។ ស-
 មាធិស្មី សុត្តច្ចការំ ច ហោតិ សមាធិស្មី សាត្តច្ច-
 ការំ ច ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្ហយំ ឈាយំ ។ បេ ។
 ខុត្តមោ ច បវេរោ ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ ខន្ធហារិក្ខ

[៣៣៧] ក្រុងសាវត្ថី ។ (បុគ្គលខ្លះ) ឈ្លាសវៃ ក្នុងការ

កសាងសមាធិ តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ធ្វើដោយគោរព

ក្នុងសមាធិ តែមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងការកសាងសមាធិ ។ មិនឈ្លាសវៃ

ក្នុងការកសាងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ ឈ្លាសវៃ

ក្នុងការកសាងសមាធិផង ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ។ បេ ។

ទុក្ខមផង ថ្ងៃថ្នាំផង ។

[៣៣៨] ក្រុងសាវត្ថី ។ (បុគ្គលខ្លះ) ធ្វើដោយគោរពក្នុង

សមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យរឿយ ។ ក្នុងសមាធិ ។ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ក្នុងសមាធិ

តែមិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ។ មិនធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ទាំង

មិនធ្វើឲ្យរឿយ ។ ក្នុងសមាធិ ។ ធ្វើដោយគោរព ក្នុងសមាធិផង ធ្វើ

ឲ្យរឿយ ។ ក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង

នោះ បុគ្គលមានឈានណា ។ បេ ។ ទុក្ខមផង ថ្ងៃថ្នាំផង ។

សមាធិសំយុត្តំ

(៣ ៣ ៧) សារីត្តំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឈាយី ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្រោ ឈាយី ស-
 មាធិស្មី សាតត្ថការី ហោតិ ន សមាធិស្មី សប្បាយ-
 ការី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្រោ ឈាយី សមាធិស្មី
 សប្បាយការី ហោតិ ន សមាធិស្មី សាតត្ថការី ។
 ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្រោ ឈាយី នេវ សមាធិស្មី
 សាតត្ថការី ហោតិ ន សមាធិស្មី សប្បាយការី ។
 ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្រោ ឈាយី សមាធិស្មី សា-
 តត្ថការី ច ហោតិ សមាធិស្មី សប្បាយការី ច ។
 តត្រ ភិក្ខុវេ យ្វាយី ឈាយី សមាធិស្មី សាតត្ថការី
 ច សមាធិស្មី សប្បាយការី ច ។ អយំ ឥមេសិ
 ចត្តនំ ឈាយីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ
 ច ឧត្តមោ ច បរិពោ ចាតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 កវំ ឡិ ឡិម្ហា ធិធិ ធិធិម្ហា នវនិ វនិ-
 តម្ហា សប្បំ សប្បំម្ហា សប្បំមណ្ឌោ តត្រ អត្ត-
 មក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យ្វាយី ឈាយី

សមាធិសំយុត្ត

(៣៣៧) ក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន
 ឈាននេះ មាន ៤ ពួក ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុង
 សមាធិ តែមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ តែមិនធ្វើ
 ឲ្យរឿយ ។ ក្នុងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ មិនធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិ ទាំងមិនធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុង
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានខ្លះក្នុងលោកនេះ ជា
 អ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលមានឈានណា ជាអ្នកធ្វើ
 ឲ្យរឿយៗ ក្នុងសមាធិផង ជាអ្នកធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តា
 បុគ្គលមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរ
 ផង ជាប្រធានផង ទត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹក
 ដោះស្រស់កើតអំពីមេធា ទឹកដោះជួរកើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះ
 ខាប់កើតអំពីទឹក ដោះជួរ ទឹកដោះរាវកើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្នាំ
 កើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តា ទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្នាំ ប្រាកដជា
 ប្រសើរ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឈានណា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហិវជ្ជោ

សមាធិស្មី សាតច្ចការី ច សមាធិស្មី សម្មាយការី
 ច ។ អយំ ឥមេសំ ចន្ទន្នំ ឈាយនំ អក្កោ ច
 សេដ្ឋោ ច ចារមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ចាតិ ។
 ឥន្ទបរោច ភកវា ។ អត្តមនា តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
 កាសិនំ អភិន្ទន្នំ ។ (បញ្ញាសំ^(១) វេយ្យាករណានិ
 វិត្តាវេត្វានិ) ។

សមាធិសំយុត្តំ សមត្តំ ។

ពត្រ្យានំ

សមាធិ សមាបត្តិ បិតិ

វុដ្ឋានំ កល្យាណម្មណោ ច

តោចរោ អភិនិហារោ

សក្កច្ចសាតច្ចការី

អដោបិ សម្មាយន្តំ ។

ខន្ធហិវជ្ជសំយុត្តំ សមត្តំ ។

១ ប. អញ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

ជាអ្នកធ្វើឲ្យរឿយៗក្នុងសមាធិផង ធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិផង ។ បណ្តា
 បុគ្គលមានឈាន ទាំង ៤ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរ
 ផង ជាប្រធានផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្នូរផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លុះព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់កាសិតនេះចប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏មានចិត្តរីករាយ ព្រេកអរនឹងកាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ (វេយ្យា-
 ករណ៍ ៥០ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

ចប់ សមាធិសំយុត្ត ។

ឧទានក្នុងសមាធិសំយុត្តនោះ គឺ

- និយាយអំពីសមាធិ ១ ការចូលសមាធិ ១ ការតំកល់នូវសមាធិ ១
- ការចេញចាកសមាធិ ១ ការធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយស្រួល
- ក្នុងសមាធិ ១ ការម្ស្នកក្នុងសមាធិ ១ គោចរក្នុងសមាធិ ១
- ការកសាងសមាធិ ១ ធ្វើដោយគោរពក្នុងសមាធិ ១ ធ្វើឲ្យ
- រឿយៗ ក្នុងសមាធិ ១ ទាំងធ្វើឲ្យសប្បាយក្នុងសមាធិ ១ ។

ចប់ សំយុត្តក្នុងខន្ធហវគ្គ ។

សមាធិសំយុត្តំ

ព្រត្រ វិគ្គទានំ
កុ

នក្កលបតា អនិច្ចព្វា

ការំ នត្តម្ហាកេន ច

អត្ថដីបេន បញ្ហាសោ
ញ

បវមោតិ បវុត្តតិ ។

ឧទាយោ អវហំ ខដ្ឋនិយោ

យេវំ បុច្ឆេន បញ្ចមំ

មជ្ឈេបណ្ណាសកោសលោ

សត្តុទ្ធនប្បកាសិតំ ។

អន្តំ ធម្មកថិការិដ្ឋា

កក្កលំ ធិដ្ឋេបញ្ចមំ

សមាធិសំយុត្ត

ឧទ្ទាននៃវិគកងសំយុត្តទាំងនោះ គឺ

និយាយអំពីនកុលបិតាវគ្គ ១ អនិប្បវគ្គ ១ ភារវគ្គ ១ នត្តមា-

កវគ្គ ១ អត្តទីបវគ្គ ១ លោកចាត់ជាបឋមបណ្ណសកៈ (មូល-

បណ្ណសកៈ) ។ ទបាយវគ្គ ១ អរហន្តវគ្គ ១ ខន្តនិយវគ្គ ១

ថេរវគ្គ ១ ជាតម្រប់ ៥ នឹងបបវគ្គ ដែលលោកសំដែងហើយ

ថា ជាមជ្ឈិមបណ្ណសកៈ ។ អនវគ្គ ១ ធម្មកថិក-

វគ្គ ១ អវិជ្ជាវគ្គ ១ កកុលវគ្គ ១ ជាតម្រប់ ៥ នឹងទិដ្ឋវគ្គ

សត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហវគ្គោ

តតិយោ មណ្ណាសតោ វត្តោ

និហិតោតិ បវច្ឆតិ ។

ខន្ធភដនិដ្ឋិ ម ឌីក្កនិ

ឌិប្បាទេន កិលេសេន ម

សាវប្បតោ ម នាតោ ម

សុបណ្ណាគន្ធា កាយិកា

ពាលាហោ វច្ឆតោតោ ម

ណារេន ភវតិ តេរសាតិ(១) ។

១ ឧ. ម. ខន្ធភដសំយុត្តញ្ច ទិដ្ឋិ ឌីក្កនិ ឌិប្បាទា កិលេសសាវប្បត្តា ម នាតា សុបណ្ណ-
គន្ធា វាលាហវច្ឆណាយន្តិ ខន្ធភដម្ហិ តេរសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

លោកចាត់ជាតតិយបណ្ណសកៈ (ចូឡបណ្ណសកៈក៏បាន)

ហៅថានិបាតក៏បាន ។ ខន្ធសំយុត្ត ១ រាជសំយុត្ត ១ ទិដ្ឋិ-

សំយុត្ត ១ ធុក្កនិសំយុត្ត ១ ទប្បាទសំយុត្ត ១ កិលេស-

សំយុត្ត ១ សារីប័ត្តសំយុត្ត ១ នាគសំយុត្ត ១ សុបណ្ណ-

សំយុត្ត ១ គន្ធាកាយិកសំយុត្ត ១ ពលាហសំយុត្ត ១ វច្ឆ-

គោត្តសំយុត្ត ១ សមាធិសំយុត្ត ១ ត្រូវដា ១៣ សំយុត្ត ។

សុត្តនិបិដក

សំយត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវគ្គោ

ឆដ្ឋិភាគោ

ខន្ធសំយត្តំ

អន្តវគ្គោ

មាតិកា

អង្កេ

ខន្ធសំយត្តស្ស ចល្លបណ្ណសកេ អន្តវគ្គោ បឋមោ	៣
ធម្មកថិកវគ្គោ ទុតិយោ	១៣
អវិជ្ជាវគ្គោ តតិយោ	៣២
កក្កទ្យវគ្គោ បត្តគោ	៤៧
ទិដ្ឋិវគ្គោ បញ្ចមោ	៥៥

រាជសំយត្តំ

មារវគ្គោ

រាជសំយត្ត មារវគ្គោ បឋមោ	៧១
មារធម្មវគ្គោ ទុតិយោ	៨៦
ភាយាបនវគ្គោ តតិយោ	៩៤
ឧបនិសន្ទវគ្គោ បត្តគោ	៩៨

សត្វតបិដក
១១១

សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហារិក

ឆដ្ឋភាគ

ខន្ធសំយុត្ត
១១

អន្តរិក
១២

មាតិកា

លេខទំព័រ

ខន្ធសំយុត្ត បុល្លបណ្ណសកៈ អន្តរិក	ទំ ១	៣
ធម្មកថិកវិក្ក	ទំ ២	១៣
អវិជ្ជាវិក្ក	ទំ ៣	៣២
កុក្កុលវិក្ក	ទំ ៤	៤៧
ទិដ្ឋិវិក្ក	ទំ ៥	៥៥

វាជសំយុត្ត
១១

មារវិក្ក

វាជសំយុត្ត មារវិក្ក	ទំ ១	៧១
មារធម្មវិក្ក	ទំ ២	៨៦
អាយាបនវិក្ក	ទំ ៣	៩៤
ឧបនិស្សន្ទវិក្ក	ទំ ៤	៩៨

មាតិកា

អង្ក

ទិដ្ឋិសំយត្តំ

សោតាបត្តិវគ្គោ

ទិដ្ឋិសំយត្តំ	សោតាបត្តិវគ្គោ	បឋមោ	១០២
	ទុតិយបេយ្យលោ		១៣៧
	តតិយបេយ្យលោ		១៤៥
	ឥន្ទសំយត្តំ		១៥៧
	ទប្បទេសំយត្តំ		១៦២
	កិលេសសំយត្តំ		១៧៤
	សារីបត្តសំយត្តំ		១៨១
	នាគសំយត្តំ		១៧៣
	សុបណ្ណសំយត្តំ		២០២
	គុន្ទកាយសំយត្តំ		២១០
	វណ្ណហិកសំយត្តំ		២២០
	វចគោតសំយត្តំ		២២៨
	សមាធិសំយត្តំ		២៤១

មាតិកា

លេខទំព័រ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត

សោតាបត្តិវគ្គ

ទិដ្ឋិសំយុត្ត	សោតាបត្តិវគ្គ ទី ១	១០២
ទុតិយបេយ្យល	១៣៧
តតិយបេយ្យល	១៤៥
ឧក្កន្តសំយុត្ត	១៥៧
ឧប្បទសំយុត្ត	១៦៤
កិលេសសំយុត្ត	១៧៤
សារីបុត្តសំយុត្ត	១៨១
នាគសំយុត្ត	១៩៣
សុបណ្ណសំយុត្ត	២០៤
គន្ធាយសំយុត្ត	២១០
វិលាហកសំយុត្ត	២២០
វិជ្ជោត្តសំយុត្ត	២២៧
សមាធិសំយុត្ត	២៤១

វិវរណ៍ វិវរណ៍ បតិ

វិវរណ៍ ចាស់	វិវរណ៍ ថ្មី	អង្កេត	រដ្ឋលេខាធិ
សុតនបដក ១០០	សុតនបដក ១០០	១ ៦	១
បាទានក្ខន្ធ	បាទានក្ខន្ធ	២ ៣	៧
បល្ល័ង្ក សកេ ១ ៧	បល្ល័ង្ក សកេ ១ ៧	២ ៧	១
បតតា ១៦	បតតា ១៦	៥ ១	”
វតានិ	វតានិ	៧ ៤	៧
ធានា	ធានា	៨ ៨	៣
០០៦	១០០	លេខទំព័រ	
សោតាបតិវតោ ១១	សោតាបតិវតោ ១១	១ ០ ៧	១
ខុបរិយន្ត ១	ខុបរិយន្ត-	១ ១ ៧	៧
១ ០ ៨	២០៨	លេខទំព័រ	
ចេតា	ចេតា-	២ ២ ៦	៦
តោ	តោ-	២ ៦ ៣	”

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ខន្តវវេគ	ខន្តវវេគ	៥ ០	១
នីមួយៗទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត	នីមួយៗ	១ ១ ៤	៦
ជនទាំងនោះ	ជនទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត	”	៧
”	”	១ ១ ៥	៣
”	”	”	៧
នីមួយៗទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត	នីមួយៗ	១ ១ ៦	៥
ជនទាំងនោះ	ជនទាំងពាលទាំងបណ្ឌិត	”	៦
ទាំង	ទាំង	១ ៤ ៤	៣
មានកាយដ៏ស្មុទ	មានកាយលះបង់ហើយ	១ ៧ ៥	១ ៧
”	”	១ ៧ ៦	៤
”	”	”	៧
ដ៏ស្មុទ	លះបង់ហើយ	១ ៧ ៦	១ ៣
”	”	១ ៧ ៧	៥
”	”	១ ៧ ៨	”
ជាពួក	ជា	២ ២ ០	១ ០
កើតទៀង	កើតទៀត	២ ៣ ០	១ ៤
ក្រង	ក្រង	២ ៦ ៤	២

